JAZZ, BLUES, EMPROVİZE MÜZİK DERGİSİ

JAZZ

OCAK-ŞUBAT-MART 2004/01 • 106422 • YIL 9 • SAYI 33 • 4 MİLYON TL

Gilad Atzmon

Ali Kayral

E.S.T

Bebel Gilberto

Durul Gence

Cengiz Baysal

Aşkın Arsunan

Gitar ve Bas Telleri

Jazz, Blues ve Rock için

İpeksi tuşe ve çalma rahatlığı...
Olağanüstü tonalite ve renklilik...
Tüm müzisyenlerce tercih edilmekte.

George Benson
Nickel Flat Wound

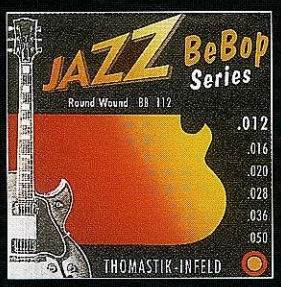

Jazz Bebop Series
Round Wound

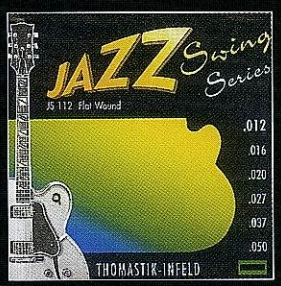

Jazz Swing Series
Flat Wound

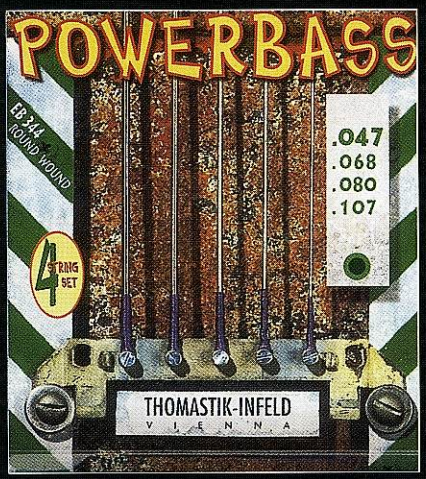

Power Bass
Round Wound

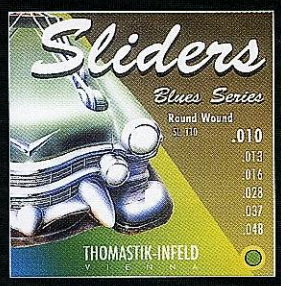

Sliders Blues Series
Round Wound

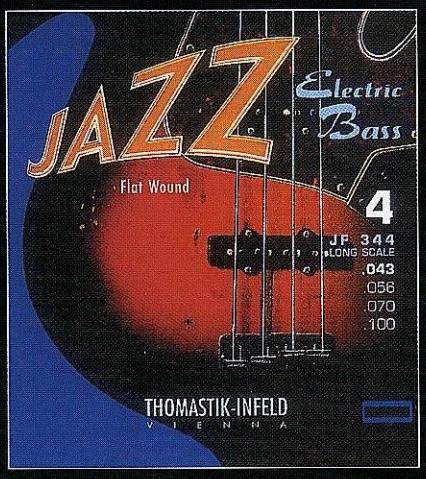

Jazz Electric Bass
Flat Wound

Plectrum
Acoustic Series

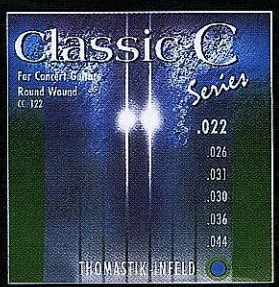

Classic C Series
Round Wound

THOMASTIK-INFELD

Toptan Dağıtım: Bosna Blv. ATA2 Sitesi, Erguvan Cad.No.3 Çengelköy-İst.
Tel: (0216) 4862552/54 Faks: (0216) 4860820

İstanbul: **Lale Plak,** Galip Dede Cad. No.1 Tünel-İstanbul
Tel&Faks: (0212) 2937739

Senkop Müzik, Galipdede Cad. No.14-16 Tünel-İstanbul
Tel: (0212) 2431989 Faks: (0212) 2431990

İzmir: **Trigon,** Gazi Bulvarı, Gazi İşhanı No.66/A Çankaya-İzmir
Tel&Faks: (0232) 4461076

Sayı: 33
Ocak, Şubat, Mart 2004 ISSN 1300 - 8846

NARDIS

Merhabalar,

9 yıl, dile kolay. Nedense her yeni yılın ilk sayısında bir hesap kitap, geçmişe dair bir muhasebe sorgulanıyor ister istemez. Yazılı medyada 3 yıl çıkmış dergi başarılı bulunuyor, kokteyllerle kutlanıyor vesaire. JAZZ DERGİSİ gibi popülizme hizmet etmeyen, herhangi bir sektör grubu içinde yer almayan bir derginin, siz okurlarının ve çok vefalı yazarlarının, reklam verenlerinin desteği ile bu günlere gelmiş olması çok gurur verici. Maddi, manevi her türlü destek veren siz dostlarımıza teşekkür ederiz.

Dergimizin bu sayısının kapağındaki gülümseyen yüzler, birbirinden habersiz ilk albümlerini piyasaya çıkaran piyanist Aşkın Arsunan ve davulcu Cengiz Baysal. Fotoğraf ise benim kamerama, Cengiz Baysal'ın evindeki yeniyıl partisinde, albümlerinin heyecanını paylaşan sanatçıların, kapak olacaklarından habersiz, coşkulu bakışları. Sanatçılarla ve albümleri ile ilgili geniş röportajları ise Tunçel Gülsoy'un kaleminden okuyacaksınız.

Serdar Barçın genç müzisyenlerimizden, Erol Duygulu ise TRT'den yeni emekli, bu röportajlardaki yeni ve eski nesiller arasındaki farklılıkları, beklentileri göreceksiniz. EST, Timuçin Şahin, Jerry Ricks, Dave Liebman, Selen Akıner'in Ankara röportajları çok keyifli.

Yılın ilk üç ayı içinde herhangi bir festival anlamında etkinlik olmasa da üniversitelerimizdeki hareketlilik bu açığı kapatıyor. Hem Eskişehir Anadolu Üniversitesinin "Amatör Jazz'cı" Festivali, hem de bu yıl 2.si yapılan Koç Üniversitesindeki konserler, Aksanat'ın Beyoğlu Jazz Günleri, Nardis Jazz Club'daki konserler, Garanti Jazz Yeşili konserleri ile hiç de boş geçmiyor aslında. CRR ve İş Sanat ise uluslararası konukları ile doyurucu programlar sunuyor.

Farkındaysanız yurtdışı desteğimiz gün geçtikçe artıyor. Fransa'da yaşayan ve Radio France'ın Türkçe redaksiyon şefi Uğur Hüküm aramıza yeni katılan arkadaşımız. Cumhuriyet Gazetesi'ndeki yazılarından da bilenleriniz mutlaka vardır. Kendisine teşekkürler ediyoruz.

Durul Gence bu sayının bir başka önemli şahsiyeti. Deneyimlerini, birikimini, bizim sınırlı sayfalarımızda hayranlarıyla paylaştı. Kıymetli müzisyen Ali Kayral ise ebediyete göçtü. Oğlu, Dost'un kaleminden onu tanıyanlarla andık, tanımayanlara ise tanıtmaya çalıştık.

Bu sayımıza giren CD sayısında baskıya girmeden önce, son anda bir artış oldu, elimize geçen, piyasaya çıkan tüm CD'leri vitrine taşımaya çalışınca sıkıştık. Yine de uzatmadan gerekli bilgilere yer verdiğimize inanıyorum.

Hepinize jazz dolu günler diliyoruz.

ZUHAL FOCAN
ofocan@prizma.com

JAZZ

Boyut Yayıncılık ve Tic. A.Ş. adına sahibi ve
Genel Yönetmen
Bülent ÖZÜKAN

Genel Sanat Yönetmeni
Murat ÖNEŞ

Genel Müdür
Nilgün ÖZÜKAN

Gnl. Md. Yardımcısı Muhasebe-Finans
Jale ÜRPER

Gnl. Md. Yardımcısı Satış ve Pazarlama
Oya EŞEN

Yayın ve Reklam Yönetmeni
Zuhal FOCAN
ofocan@prizma.com

Kapak: Aşkın Arsunan,Cengiz Baysal
Kapak Fotoğrafı: Zuhal Focan

Katkıda Bulunanlar
Cumhur Dülger, Dost Kip, Elçin Takavcı, Seda Binbaşgil, Selen Akıner, Şebnem Şenyener, Özgü Özman, Ozan Boz, Emre Memecan, Filiz Küçük, Füsun Levet, Can Ergelmiş, Emra İşlek, Uğur Hüküm,

Grafik - Tasarım
Recep ÜNAL

Matbaa Müdürü
Memduh ARSLAN

Müessese Müdürü
Ejvet OKTAY

Abone İlişkileri
Songül DOĞAN

Yönetim Yeri
Jazz Dergisi
Matbaacılar Sitesi
1. Cadde No: 115
(Milliyet Gazetesi Arkası)
34554 Bağcılar / İSTANBUL
Tel: 0.212.629 53 00 *(Dahili 330-331-194)*
Fax: 0.212.629 05 74-75

Ankara Bürosu:
Akay Cad. Güfte Sok. No: 8/5 Akay/Ankara
Tel: 0.312.419 11 75-76-77
Fax:0.312.419 11 78

İzmir Bürosu:
Şair Eşref Bulvarı No: 65/3 D. 5 Alsancak/İzmir
Tel: 0.232.465 14 08-09-17
Fax: 0.232.465 14 11

Antalya Bürosu:
Barbaros Mah. Akarçeşme Sok No: 23
Kaleiçi/Antalya
Tel: 0.242.244 49 90-91
Fax: 0.242.244 49 92

Basıldığı Yer
Boyut Matbaacılık A.Ş.

BOYUT YAYIN GRUBU

© 2004 BOYUT YAYINCILIK ve TİCARET A.Ş.

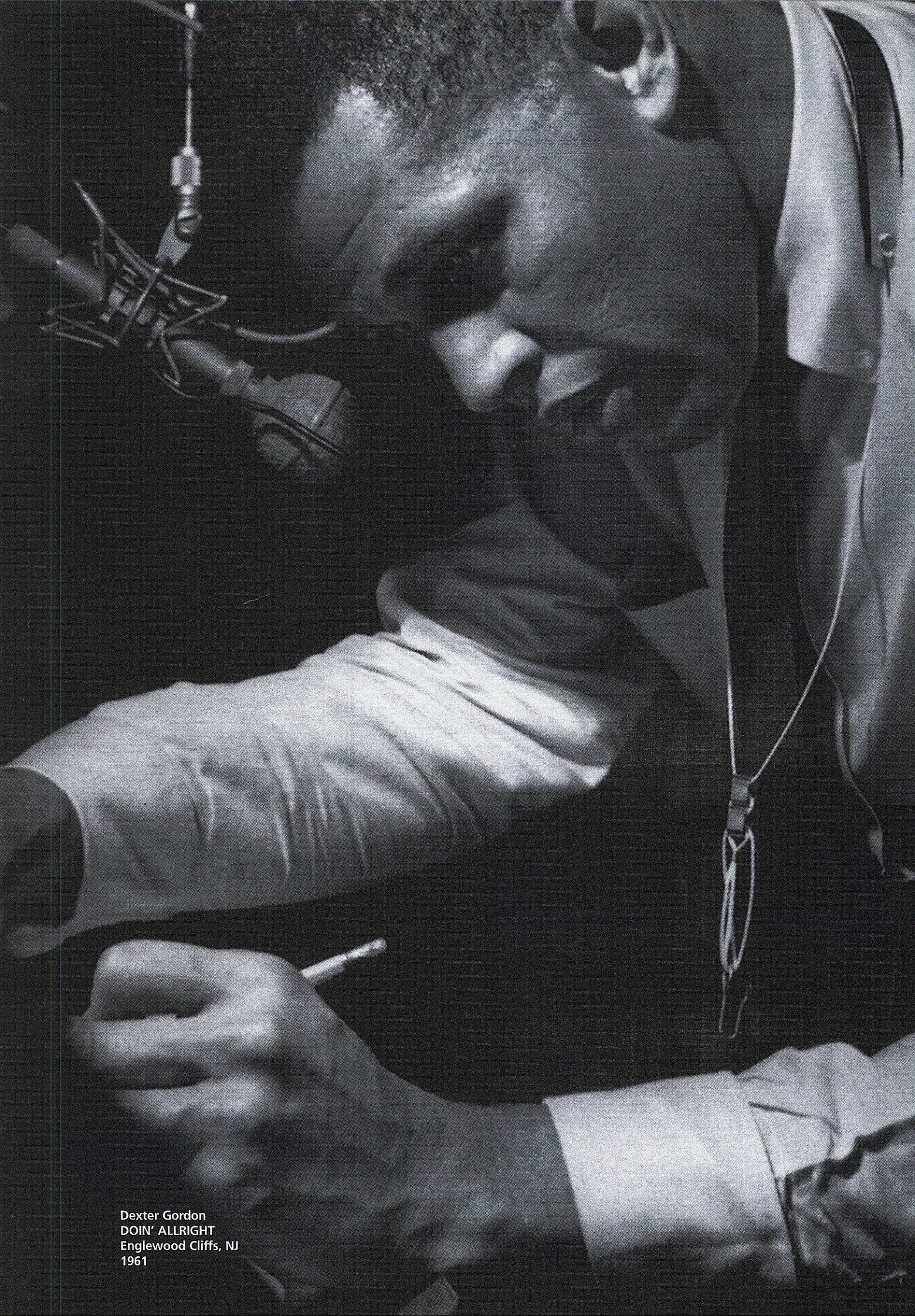

Dexter Gordon
DOIN' ALLRIGHT
Englewood Cliffs, NJ
1961

içindekiler

1 **NARDIS**

4 **RIFFS**
- SAINKHO NAMTCHYLAK *Özge Baykan*
- JERRYJAZZMUSICIAN.COM *Seda Binbaşgil*
- O CHRISTMAS TREE *Elçin Joyner*
- TUSCALOOSA ÇAĞIRIYOR *Şebnem Şenyener*
- BEBEL GILBERTO *Elçin Joyner*
- E.S.T. *Viktor Bensusan*
- SOWETO KINCH *Emra İşlek*

14 **ŞU JAZZ DEDİKLERİ**
- *Ali Sönmez*

17 **AD-LIB**
- GILAD ATZMON *Orhan Kahyaoğlu*

22 **RÖPS.**
- AŞKIN ARSUNAN *Tunçel Gülsoy*
- DAVE LIEBMAN ANLATIYOR II *Özgü Özman, Ozan Boz*
- CENGİZ BAYSAL *Tunçel Gülsoy*
- JERRY RICKS *Cumhur Dülger*
- E.S.T. *Seda Binbaşgil*
- SERDAR BARÇIN *Tunçel Gülsoy*
- EROL DUYGULU *Tunçel Gülsoy*
- TİMUÇİN ŞAHİN *Serdar Karabatı*
- ÖZLEM VAROĞLU *Selen Akıner*
- ANKARA FESTİVAL RÖP.LERİ Selen Akıner

54 **NELER OLACAK**
- İŞ SANAT *Zuhal Focan*
- DAVE HOLLAND *Emre Memecan*
- CRR 2004 *Emre Memecan*
- JIMMY SCOTT
- NARDIS JAZZ CLUB *Zuhal Focan*
- AKBANK II. BEYOĞLU JAZZ GÜNLERİ
- DETANT *Zuhal Focan*
- ANKARA MIDI HOTEL'DE JAZZ
- AYŞEGÜL YEŞİLNİL KONSERİ
- AMATÖR JAZZ MÜZİSYENLERİ FESTİVALİ *Devrim Dikkaya*
- II. KOÇ ÜNİVERSİTESİ JAZZ FESTİVALİ *Can Ergelmiş*

68 **NELER OLDU**
- PARIS'TEN MEKTUP *Uğur Hüküm*
- PARIS'TEKİ KULÜPLER *Füsun Levet*
- LONDON JAZZ FESTIVAL *Emra İşlek*
- HAROLD ASHBY *Viktor Bensusan*
- PEANUTS HUCKO *Viktor Bensusan*
- ALİ KAYRAL'IN ARDINDAN *Dost Kip*
- REMEMBER SHAKTI *Can Ergelmiş*

78 **BIG BAND ANILARI**
- GLENN MILLER 100 YAŞINDA *Orhan Argun*

81 **GÖRÜŞ AÇISI**
- DURUL GENCE *Filiz Küçük*

84 **KLİNİK**
- PAT METHENY *Cem Tuncer*

86 **MÜZİK DERSLERİ**
- POLYCHORDS *Çağlayan Yıldız*

88 **CD VİTRİNİ**

Cengiz Baysal, Aşkın Arsunan, Gülüş Gülcügil, Cassandra Wilson, Pat Martino, Passport, Leni Stern, Avishai Cohen, Perico Sambeat, Roy Haynes, The Bad Plus, Eddie Henderson, Magic Voices, Stan Kenton, Spiros Exaras World Jazz Ensemble, E.S.T, Jobim, Vinicius, Harry Connick, Jr., Stanley Clarke, Thanos Mikroutsikos & Gary Burton, Lady Sings Blues, Nicholas Payton, Stanley Turrentine, Muriel Zoe, Abbey Lincoln, Gabor Szabo, Nina Simone, Rigmor Gustafsson, Freddie Hubbard, Freddie Hubbard, Eric Reed, Rick Braun, Robert Wyatt, Derek Trucks, Ester Phillips, Paul Desmond, Al Green, Trio Töykeat, Nathalie Manser, A Film by Clint Eastwood, Fritz Pauer, Jazzy Chill Out, Bluesy Chill Out, Van Morrison, East 2 West.

93 **KÖRLEME**
- TİMUÇİN ŞAHİN *Serdar Karabatı*

94 **RADYOLAR**
- *Filiz Küçük*

96 **BULMACA**
- *Serdar Karabatı*

Tuva, Avant-Garde ve Sainkho'nun Nimetleri

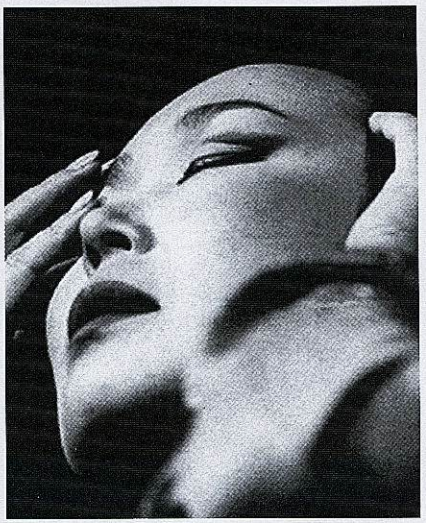

Kazıtılmış bir kafa, bazen de "ancak-uzamış" kısacık saçlar. Çekik Tuva gözleri, Orta-Asya. İncecik bir beden, üstünde de gezinen saten bir elbise. Yedi oktav ses. İşte bu kişioğlu, Sainkho Namtchylak, Tuva'dan sevgilerle...

Özge Baykan
ozgebaykan@yahoo.com

Güneş Işığını İçeri Bırak, diyor şarkılarından birinde. Hep umut vermiştir. Mut. Müziğin en özel kadın vokallerinden biridir. Tuva'yla yetinmemiş, yani, Tuva gırtlak vokaliyle; jazz'a, avant-garde'a kaymış, elektronikle müziği desteklemiş. Enfes bir tını.

Tuva'da neler oluyor bir bakalım. "Tannu Tuva", SSCB'nin dağılmasından sonra bağımsızlığını ilan etmiş diğer Türki cumhuriyetler arasında Güney Sibirya taraflarında Tannu dağları arasında kalmış şu an komşusu olduğu Rusya Federasyonu'na bağlı özerk bir Türki cumhuriyet. Başkenti Kızıl. Moğolistan'la da komşu. Ortasından Yenisey nehri geçiyor. Tuva'nın en ünlü üretimlerinden biri egzotik Tuva "pul"ları. Bir de bu haritalarda yer almayan "kayıp ülke"yi elindeki pullar sayesinde 70lerde "bulan" bilim adamı Richard P. Feynman hadisesi. Ayrıca Türklerin bilebileceği "Şaman" kültürü ve daha spesifiği Tuva gırtlak vokal tekniği.

Sainkho'da neler oluyor bakalım. Sainkho, altın madeninden geçinen küçük bir Tuva köyünde doğuyor. Anne baba göçebe öğretmenler. Sainkho, yerel bir akademide müzik okuyor, ama hocalardan profesyonel anlamda onay alamayınca eğitimi kendi başına bitirmek üzere Moskova'ya gidiyor. Gnesinsky Enstitüsü'nde vokal eğitimi alıyor. Bir yandan da lama ve şaman geleneksel vokal teknikleri ile Tuva ve Moğol gırtlak tekniklerini çalışıyor. "Overtone" denen bu teknik, erkeklere mahsus olduğu halde kadınlara pek öğretilmez imiş. Şimdi de, dünyada adı bu teknikle birlikte en çok anılan Huun-Huur-Tu ve Yat-Kha'nın da erkek olduğu hatırlatılır. Sainkho ise bu yıldırmalara göğüs gerip hepsini öğreniyor. Eğitimini tamamladıktan sonra Tuva'ya dönüp Sayani adlı Tuva Devlet Folk Topluluğu'na giriyor. Avrupa, Avusturalya, Yeni Zelanda, ABD ve Kanada'da turluyorlar.

1988'de Sainkho Moskova'da avant-garde tını çalışmalarına girişiyor. Deneysel ve son derece yaratıcı işler yapan Tri-O'ya (Sergej Letov (saksofon), Arkadij Kiritschenko (tuba) ve Alexander Alexandrov (fagot) giriyor; vokalini serbestleştiriyor burada. 1990 Sainkho'nun Tri-O'nun da etkisiyle Batı'ya açıldığı yıldır. Münster Festivali'nde ve Ulrichsberg'de sahne almıştır.

Komünizm çöktü, Sainkho Viyana'ya gitti. Çeşitli kayıtlar yaptı, konserlerü, turneler. 1997 ise onun için pek de şanslı geçmedi, zira tam kırkıncı yaşgününü Kızıl'da kutlama hazırlıkları yaparken bir saldırıya uğradı; birkaç hafta komada kaldı. Kaldığı komayı "nazar değdi" diye algıladı mı bilinmez ama 1998'de Djivan Gasparyan'ın "duduk"u eşliğinde Naked Spirit'i çıkardı. 2000'de ise "Güneş Işığı" konusunda atıfta bulunduğum ve elektroniklerden kuş seslerine geniş bir bantta ilerleyen Stepmother City çıktı ki en iyi kayıtlarından biri kabul edilir. Yoko Ono ile Björk'e benzeten çıkıyormuş, içerdikleri otantik çağrışımlar bakımından belki ilgi kurulabilir.

Pek çok sanatçı gibi, kategorilerden taşan biri Sainkho. Jazz'cılarla çalışmışlığı bol: Mesela Mars Song- Evan Parker ile. 1996 tarihli bu albümde, tenor ve soprano saksofonda Parker ve seste Namtchylak'ın beraber beş düeti var. Sainkho burada da yansıma seslerden bolca çıkarıyor.

Ama Tuva köklerinden de kopmuyor. Öyleyse Batı'da uzun süredir bilinen Tuva gırtlak vokal tekniğinde neler oluyor bir bakalım. "Overtone" denen şeyi "doğuşkanlar" diye çevirelim. Ana sesin doğduğu üst sesler. İki ayrı notanın aynı anda duyulduğu bir durum. Çığ, göçebe bir bozkır böğürtüsü gibi gelir bazen. Hayvan sesleri. Ya da en tizlerden antropolojik bir keşif (Meredith Monk'un da yapmak istediği gibi hep). Ama Sainkho'nunki popla, jazz'la da karışır. Bakınız. "Out Of Tuva" (1989-1993). Kendi de hakkını teslim ediyor zaten: "Eğer "sıgıt" (bir Tuva gırtlak vokal türü) dinlemek istiyorsanız, benim müziğimde bu yok. Bir erkek bu tarzda söylediğinde akciğerlerini sıkıştırır, bu da büyük bir fiziksel güç ister. Ancak bir kadın erkeğin söylediği biçimde söylemeye çalıştığındaysa kendi sesini kaybeder. Ben de bu yüzden bunu yapmamaya karar verdim. Onun yerine Tuva gırtlak seslerine benzer sesler yaratıyorum ve bu sayede sesimi koruyorum." Sainkho çokkimlikli: "Tunguska-Guska"da birden Almanca bir "Meteor Operası"nda karşımıza çıkıyor. Ya da babasına yazdığı mektupları "Letters" adıyla kaydediyor oluyor.

Sınırdan sınıra, müzikten müziğe, şehirden şehre atlayan kadın Sainkho, bir Moskova'da, bir Viyana'da, bir Berlin'de yaşasa da Tuva'yı unutmuyor, birçok müzisyeni Tuva'ya davet etmesinin yanı sıra "Seven Songs For Tuva" albümünü halkına ithaf ederek bunu göstermeye çalışıyor. Bu biraz da "Bizi unuttun" diye hayıflanan halkına bir özür/beni anlayın mesajı gibi. Meng Tıvam- Ruhum Tuva şarkısında: "Elimdeki çizgiler gibi/ Ruhumun aynası gibi/ Acı dolu belleğimde/ Halkımın acılı tarihi/ Gururum/ Hüznüm/ Fısılda sadece, Tuva Ninnisini".

Son olarak sıkı bir Sainkho okuması tüm bu eleman karışımlarını içerir. Ne Tuva beklemeli ondan sadece, ne salt tribal bir dans müziği, ne de salt avant-garde. Her keyfe göre dinlenebilen olağanüstü bir müzik bu. İştah açıcı her daim.

"Yaşam yanılsamalardan kurulu büyük bir yolculuk", diyor, "ve bu yanılsama her saniye bana tadına bakılacak yeni bir meyve sunuyor... Acı, keder, mutluluk, kızgınlık, tutku ve depresyon. Boşluk ve doluluk bir arada. Çıplak doğdum, çıplak öleceğim. Yaşam denen bu büyük yanılsamadan aldığım herşey: benim ruhum."

SEÇİLMİŞ DİSKOGRAFİ

- Lost Rivers, 1991, FMP
- Tunguskaguska, 1991, Schneeball
- Letters, 1992, Leo
- Out Of Tuva, 1993, Crammed Discs
- Mars Song, Evan Parker ile, 1996, Canada
- Time Out, 1997, Ponderosa
- Naked Spirit, 1998, Amiata Records
- Aura, 1999, Enisai Records
- Stepmother City, 2000, Ponderosa Records

www.jerryjazzmusician.com

Açık Radyo'daki programımın web sitesini güncellerken en az haftada bir göz gezdirdiğim ve özellikle sitemdeki "Haftanın Sorusu" nu hazırlarken pek çok kez faydalandığım bir sitedir Jerry Jazz Musician.

Seda Binbaşgil
esintiler@tnn.net • www.esintiler.org

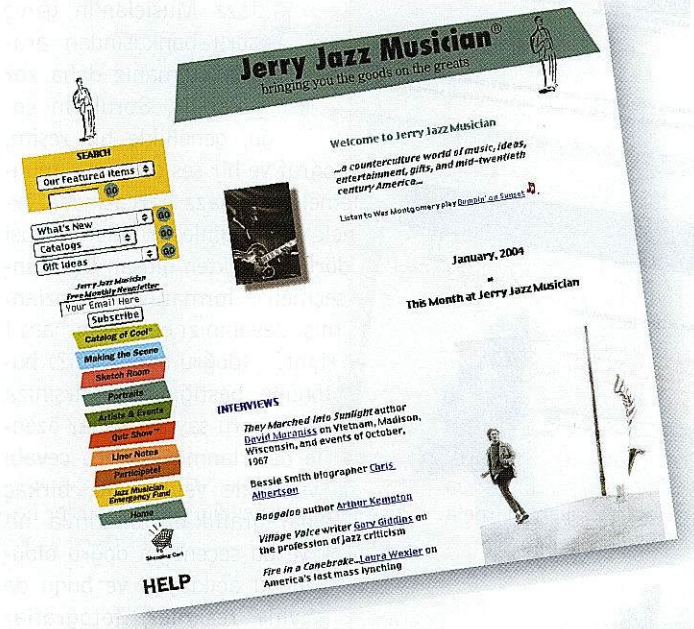

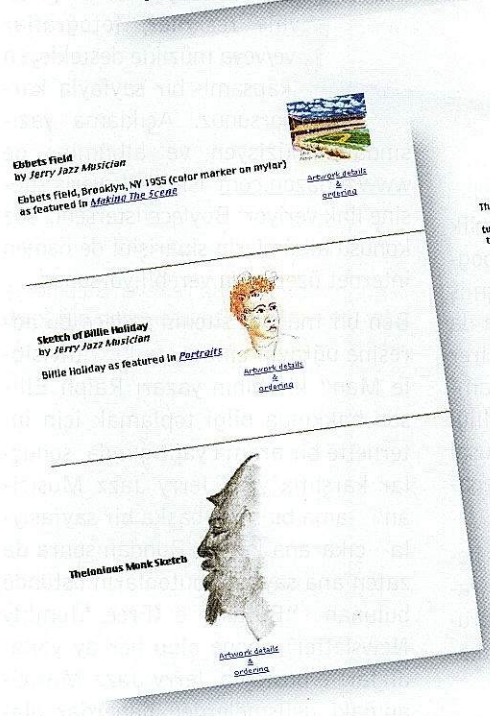

Dergının yeni yıldaki bu ilk sayısında hangi web sitesini ele alsam diye düşünürken bugüne kadar nasıl olup da oldukça sık ziyaret ettiğim bir siteyi yazmak aklıma gelmedi diye hayıflandım. Açık Radyo'daki programımın web sitesini güncellerken en az haftada bir göz gezdirdiğim ve özellikle sitemdeki "Haftanın Sorusu" nu hazırlarken pek çok kez faydalandığım bir sitedir Jerry Jazz Musician.

Aslında klasik bir jazz sitesinden farklıdır bu site, kurucusunun da dile getirdiği gibi hem bir alışveriş sitesi hem de bir dergi niteliğindedir. Sattıkları ürünler de, ilgilendikleri konular gibi, 20.yüzyıl ortası Amerikan kültürü (Amerikana), güzel sanatlar, müzik, edebiyat, sinema ile ilgili. Sitenin kurucusu, Jerry, her ne kadar "Jazz Müzisyeni" lakabını almış olsa da aslında müzisyen değil, ama müziğe, müzisyenlere –özellikle jazz müziğine- alternatif edebiyata, dolayısıyla beatnik yazarlara, kara filmlere (film noir) vurgun biri. Düzene başkaldıran kültüre kendini yakın hissedip, destek vermiş –ve vermekte de devam eden-, zamanında epeyce seyahat etmiş ve pek çok değişik yer görmüş olmakla birlikte, yaşamını, ağırlıklı olarak New York, Los Angeles, San Fransisco, Paris dörtgeninde geçirmeyi seçmiş, şimdilerde ise altın yıllarını yaşıyor olduğunu tahmin ettiğim, kendine özgü enteresan bir kişiliği var bu sitenin sahibinin.

Sitede pek çok değişik sayfa var. Ben, siz jazz severlerin en çok ilginizi çekeceğini tahmin ettiğim sayfalardan başlayarak siteyi tanıtmaya çalışacağım.

Ana sayfada ziyaretçileri iç sayfalara yönlendiren on buton var. Bizim ilk durağımız ise üstten altıncı butonla gidilen Quiz Show.

Quiz Show (http://www.jerryjazzmusician.com/quizshow/index-newlook.cfm?title=quizshow)

İşin aslına bakarsanız beni bu siteyle tanıştıran bu sayfa oldu. Yıllardır, Esintiler'in web sitesine her hafta yeni bir jazz sorusu koymak durumunda olmam, zaman zaman kendimi aşılmaz bir soru kıtlığında hissetmeme neden

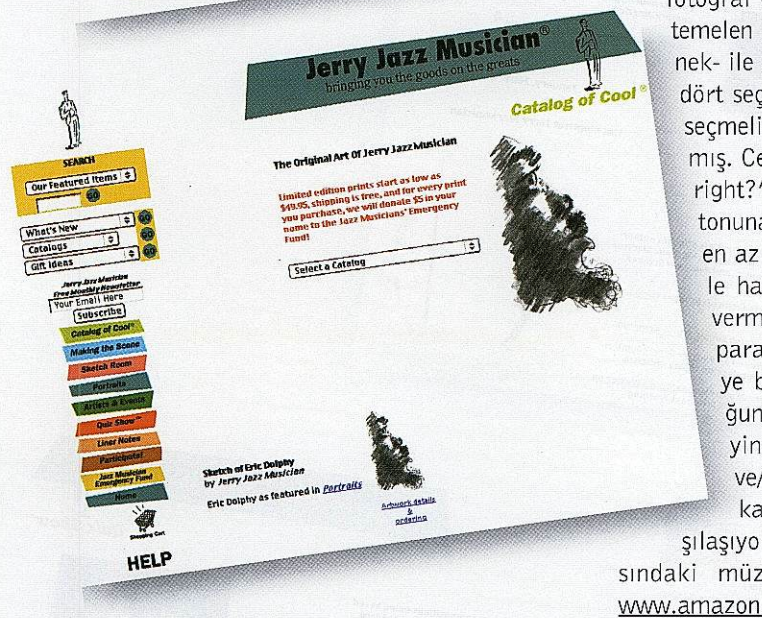

oluyor. İşte yine böyle, iyice çaresizlik duyduğum o anlardan birinde "Google" arama motoru yardımıma yetişmiş ve bana sunduğu sonuçlar arasında da Jerry Jazz Musician'ı önermişti. Girer girmez, diğerlerine göre daha kapsamlı içeriği, eğlenceli sunumu, görselliği –hatta işitselliği- ile benim sorusal bağlamda daraldığım anlardaki yegane dizüstü referansım oldu.

Bu gerçekten de ilginç konularıyla hemen insanı avucunun içine alan ve rahat rahat da bırakmayan bir jazz soruları alemi. Hadi bir örnek size. Bakalım bilecek misiniz?

1 milyon adet satmayı başaran ilk jazz albümü hangisidir?

a) Miles Davis – Kind of Blue

b) John Coltrane – Giant Steps

c) Dave Brubeck – Time Out

d) Charles Lloyd – Forest Flower

Bu oyuna yazar olarak benim de katkım olsun diye cevabı metnin içinde bir yere gizledim. Dikkatli okuyan herkesin bulabileceğini temin ederim. Tabi diğer bir seçeneğiniz de, bu siteye girip, o soruyu bulup cevabını aramak. Ama emin olun bu seçenek daha karmaşık, çünkü kimbilir kaç soru arasından rastgele seçtiğim o soruyu, Jerry Jazz Musician'ın geniş soru bankasından arayıp bulmanız daha zor olabilir. Soruların çoğu, genellikle bir resim, fotoğraf ve bir ses dosyası –muhtemelen bir jazz parçasından örnek- ile zenginleştirilmiş ve hepsi dört seçenekten oluşan "çoktan seçmeli" formatında hazırlanmış. Cevabınızı belirleyip "am I right?" (doğru bildim mi?) butonuna bastığınızda karşınıza en az soru sayfası kadar özenle hazırlanmış, sadece cevabı vermekle yetinmeyip, birkaç paragraflık bir anlatımla niye bu seçeneğin doğru olduğunu açıklayan ve bunu da yine resimler, fotoğraflar ve/veya müzikle destekleyen kapsamlı bir sayfayla karşılaşıyorsunuz. Açıklama yazısındaki müzisyen ve albümler de www.amazon.com isimli alışveriş sitesine link veriyor. Böylece isterseniz söz konusu albümlerin siparişini de hemen internet üzerinden verebiliyorsunuz.

Ben bir müddet sitenin sadece bu adresine uğrayıp çıktım, ta ki "Invisible Man" kitabının yazarı Ralph Ellison hakkında bilgi toplamak için internette bir arama yaptığımda, sonuçlar karşıma yine Jerry Jazz Musician'ı -ama bu sefer başka bir sayfasıyla- çıkarana kadar. Bundan sonra da zaten ana sayfada butonların üstünde bulunan "Bülten" e (Free Monthly Newsletter) abone olup her ay yolladıkları e-postayla Jerry Jazz Musician'daki gelişmelerden haberdar olarak bu ilginç siteyi daha yakından takip etmeye başladım.

Sitede hakikaten özenle hazırlanmış bir "Röportajlar" (Interviews) bölümü var ama sitenin altyapısının aynı özenle hazırlanmamış olmasından ötürü, buraya direkt sizi götürecek bir link yok. "Liner Notes" butonu (http://www.jerryjazzmusician.com/l-main.cfm?title=linernotes) sizi oraya dolaylı olarak ulaştırabileceklerden biri. Burda Jerry'nin jazz müzisyenleriyle, eleştirmenlerle, yazarlarla, çeşitli dallarda faaliyet gösteren sanatçılarla bizzat yapmış olduğu ellinin üzerinde röportaj olduğu gibi, yine aynı çevreden önemli isimlerin klaviyeye aldıkları yazılar, Jerry tarafından düzenlenmiş "yuvarlak masa toplantıları" yer alıyor. Mesela, saksofoncu Joshua Redman, Blue Note plak şirketinin başkanı Bruce Lundvall ve New York Times'ın jazz eleştirmeni ve yazar Ben Ratliff gibi jazz müziğinin ileri gelen isimlerinin katıldığı ve Jerry'nin evsahipliği yaptığı "Modern Dünyada Jazz" isimli toplantının yazısı burada yer alan önemli yazılar arasında.

Portraits (http://www.jerryjazzmusician.com/shop/jazz/brownclifford.cfm) sayfasında ise, -her ne kadar aralarında "Forest Flower" adlı albümüyle, 1 milyon kopya satma başarısını gösteren ilk jazz müzisyeni Charles Lloyd bulunmasa da- 50'ye yakın müzisyen hakkında bilgiye erişilebiliyor. Kısa bir biyografi, hakkında yazılmış kitaplar, diğer müzisyenlerin yorumları, önemli eserlerinin ses dosyaları, fotoğrafları, posterleri, o müzisyenle ilgili web'de bulunan başka sitelere götüren linklerle, müzisyenlerin farklı kaynaklardan profilleri oluşturulmaya çalışılmış.

Sketch Room (http://www.jerryjazzmusician.com/shop/jazz/sketch.cfm) da sadece jazz müzisyenlerinin resimleri, posterleri satılmıyor, burada Orrefors marka kristal bir vazodan, ilginç bir kitaba, CD'ye, DVD'ye, hatta irili ufaklı hediyeliklere kadar ilginizi çekecek pekçok şey var. Ama şurası da bir gerçek ki bu sayfadan itibaren -veya bu sayfayla birlikte- bir jazz sever olarak siteye duyduğunuz ilgi de azalmaya başlayabiliyor. Çünkü yok alışveriş kataloğu (Catalog of the Cool), yok Jerry'nin gezip beğendiği ve skeçlerini yaptığı mekanlar (Making the Scene) derken konu jazz'dan çıkıp iyice dağılıyor. Ama bu katiyen o sayfaların ilginç olmadığına bir işaret değil, mesela Amerikana ile ilgiliyseniz, "Making the Scene" sayfası özellikle dikkatinizi çekecektir. Beni sorarsanız, ya "Liner Notes" ya da "Quiz Show"dayım. Jerry'ye bir not bırakırsanız, bana tez elden ulaştırır.

Harçlık yerine ona kontörlü Bonus Card verin!
12 - 18 yaş arası herkese!
16 YSK
En sevdiği giyecek: Krampon
Evde sevmediği şey: Kramponlarını çıkarmak zorunda olmak.
Koleksiyon: Futbol formaları
Son numarası: N-gage
Büyüyünce ne olmak istiyor: Hiper Karizma
Yaşı: 16
En sevdiği koku: Kendi kokusu
Favori oyunu: Max Payne 2
Burcu: Bilinmiyor
En sevdiği takım: Milli takım bi de...
Takma adı: 16 yaşındaki süper karizma
Ayakkabı numarası: 41
Gece yemeği: Annesiyle yeksunda kırım
Alışveriş mekanı: Terkos pasajı, Atlas pasajı
En sevdiği büfe: Bambi
En sevdiği içecek: Limonata
Katlanamadığı şey: Tek tip Akmerkez kızları
En sevmediği şey: Yalan, Sigara
Bakamadığı şey: Atlette dolaşanlar
Dokunamadığı şey: Peluş
En sevdiği kız tipi: Hepsi
En sevdiği hayvan: Sokak köpekleri
En sevdiği kontörlü aksesuar: Bonus Card zinciri !!!
Televizyonda ne seyreder: Reklamlar + Number 1
Dayanamadığı şey: Telefonda uzun konuşan kızlara
Karşı çıktığı şey: Kavga etmek
Kıl olduğu şey: Karabiber yüzünden hapşırmak
zincirle birlikte
Telefon hattı: Ben özgürüm...
Bedava alışveriş yapsın
Hesabını bilmeyi öğrensin
Bonus kazansın
Şifresini bi tek o bilsin ??
kaybetse bile parası güvende
Garanti bonus kontör
4050 5101 23.. ..789
11/06
SÜPER KARİZMA
VISA Electron
Neler okur: Kitapta bilim kurgu, dergide Spiderman, Penguen
En sevdiği grup: Athena
En sevdiği futbolcu: Bonussimo
Sloganı: Alsak alsak bedavaya ne alsak?
En son ilk kez ne yaptı: Traş oldu.
En sevdiği yiyecek: Annesinin kuru pilavı
Nostaljisi: Chokella tüpüne çubuk kraker batırmak.
En sevdiği yer: Tribün
Tamam da kim bu 16 YSK?
16ysk.com
En sevdiği gizer: Hırsova
Boş zamanlarında ne yapar: Futbol oynar

JAZZ Hikayeleri 1

Miles Davis 'O Christmas Tree'

On ikinci yaşımın 25 aralık günü, kardeşlerimle birlikte uyuduğumuz odada sanki yalnızca dördümüzün duyabileceği büyülü bir flütten üflenmiş melodi ile aynı anda uyandık. Gözlerimi açtığımda kulaklarımda hala nereden geldiğini anlayamadığım o belli belirsiz flüt sesi vardı.

Elçin Joyner
elçint@newyork.com

...Çocukluğumdan kalan hatırladığım tek tük anıların arasında en net olanı, on iki yaşındayken kutladığımız noel sabahıdır. Bilirsin, 25 aralık günü ülkedeki her çocuk sabah erken kalkar ve uykudan henüz açılmamış gözlerle salondaki büyük pencerenin önünde, önceden küçük ışıklarla, parlak kırmızı toplarla ve tabii ki en tepesine büyük bir özenle yerleştirilmiş melek figürü ile süslenmiş çam ağacının önünde alır soluğu. Herkes adının yazılı olduğu hediye paketlerini büyük bir heyecanla inceler, açmadan önce koca bir sene boyunca beklenmiş bu paketlerin içinde neler olduğunu tahmin etmeye çalışarak, bu heyecanlı bekleyişi alabildiğine uzatır. İşte o sabah; on ikinci yaşımın 25 aralık günü, kardeşlerimle birlikte uyuduğumuz odada sanki yalnızca dördümüzün duyabileceği büyülü bir flütten üflenmiş melodi ile aynı anda uyandık. Gözlerimi açtığımda kulaklarımda hala nereden geldiğini anlayamadığım o belli belirsiz flüt sesi vardı. Kardeşlerime sorduğumda, ne uyanmadan önce ne de uyandıktan sonra hiç bir şey duymadıklarını, bir an önce çam ağacının altındaki hediyelerini açmak için erken uyandıklarını söylediler. Dahası, Yvonne elindeki oyuncak ayıyı sallayarak ve suratındaki alaycı gülümseme ile, benim hala rüya gördüğümü, uyanıp alt kata inmek için acele etmem gerektiğini söyledi.

Yatağın önünde olması gereken terliklerimi ararken ve hatta daha sonra küçük kız kardeşimin giyinmesine yardımcı olurken bile az önce büyülü bir melodi duyduğuma yemin edebilirdim.

Salona inip, büyük pencerenin önündeki süslü çam ağacını ve kırmızı battaniyenin üzerindeki paketleri gördüğümüzde sevinç ve heyecanla karışık çığlıklarımızı tutamadık. Babam çoktan uyanmış, herşeyden habersiz gibi görünmeye çalışarak, evin önündeki karları temizliyordu. Artık on iki yaşında olduğum ve bu hediyeleri Noel Baba'nın getirdiği hikayelerine inanma çağını çoktan geçtiğim için, her hediyenin teker teker babam tarafından alındığını, paketlendiğini ve biz uyurken kırmızı battaniyenin üzerine özenle konulduğunu biliyordum. Bütün bunları daha önceden kendi kendime fark etmemiş olsaydım bile, o anda karları temizlemekte olan babamın, bizim küçük sevinç çığlıklarımızı duyduktan sonra yüzüne iliştirdiği kendinden emin, gurur dolu gülümseme herşeyi anlatıyordu. Tabii ki bildiklerimi, babamın masum oyununu bozmamak için kardeşlerime söylemedim.

Doğum günlerimizde ve özellikle Noel'de aldığımız hediyeler genellikle renkli şekerlemeler, minik arabalar, tahtadan şekillendirilmiş hayvancıklar, kız kardeşlerim için bez bebekler ya da boyama kalemleri olurdu ve bu hediyeler genellikle küçük kutular içinde, rengarenk kağıtlara sarılmış, saten kurdelalarla süslenmiş olarak bizi beklerdi. Noel Baba'ya gönderdiği dilek listesinde özellikle büyük paketli hediye istediğini belirtmesine karşın, her sene küçük kutular içinde aldığı hediyelerinden yakınan Jason'ı, babamın yoksulluğu hissettirmemek için büyük bir ustalıkla 'en güzel hediyelerin küçük paketlerden çıktığına' ikna etmesinden sonra, her 25 aralık sabahı en küçük hediye paketinin kime ait olduğunu merak ederdik.

O sabah; on iki yaşımın 25 aralık sabahı, büyük pencerenin önündeki süslü çam ağacının altında, üzerinde adım yazılı olan paketin diğerlerinin arasındaki en büyük paket olduğunu hayal kırıklığı ile farkettim. Üzerinde kırmızı-beyaz baston şekerler olan yeşil kağıda sarılmış, dikdörtgen büyükçe bir kutuydu bu. Kardeşlerim kendi paketlerini sallayarak, içlerinde ne olduğunu neşeli cıvıltılarla tahmin etmeye çalışlarken ben, baston şekerli yeşil kağıdı her zaman yaptığım gibi dikkatle açmak yerine hışımla alelacele yırttım, çıkan siyah kutunun küçük kilit dillerini açtım ve artık kızgınlığımla birlikte daha da çekilmez bir hal alan merakımı bir an önce gidermek için kutunun kapağını kaldırdım.

Kutunun içindeki şeyin parlak pirinç sarısı, şaşkın suratımı aydınlatırken, yanıma ne zaman geldiğini bile farketmediğim babam, gür sesi ve kocaman gülümsemesiyle;

'Hey Miles, trompetini beğendin mi?' diye sordu ve nazikçe kutusundan çıkardığı adının 'trompet' olduğunu henüz öğrendiğim 'parlak pirinç şeyi' çalmaya başladı. İlk notalarla birlikte çaldığının uykudan uyanmadan önce duyduğum melodiler olduğunu anladım.

O sabah, on iki yaşımın 25 aralık sabahı sihirli flüt ve sihirli melodiler ile tanıştım. İşte o sabahtan beri her 25 aralıkta sihirli flüdümle 'O Christmas Tree'nin sihirli melodilerini çalarım.

Tuscaloosa Çağırıyor Ama Asla...

Tam üçyüzaltmışiki şarkısı var New York'un. Üç tane daha yazılsa yılın her gününe bir tane düşecek. Bazılarına göre üçyüzaltmışiki şarkı ve tek bir heykelden ibaret bu şehir, bazılarına göre doksanıncı katta ama aşağının derinliklerinde iyice.

Şebnem Şenyener
New York

Tam üçyüzaltmışiki şarkısı var New York'un. Üç tane daha yazılsa yılın her gününe bir tane düşecek. Bazılarına göre üçyüzaltmışiki şarkı ve tek bir heykelden ibaret bu şehir, bazılarına göre doksanıncı katta ama aşağının derinliklerinde iyice. Kimileri şehrin kuvvetli ışıklarından dem vuruyor, özlenen aranan şehir ışıklarından. Kimilerinde New York'a duyulan aşk en başarılı en uzun süreli aşklardan. Şehir sadık bir aşık olduğunu kanıtlarcasına biraz da hınzırca gülümserken bu dizelerde. Kimileri aşktan sözederken nefreti unutamaz, bir aşk-nefret meselesine dönüşür iş. Sabah sabah asansör bozuksa hele hele otuzyedinci katta oturuyorsanız, sonra kırmızı ışıkta geçiyorsa bindiğiniz araba sokakları ve adresleri bilmeyen bir şöfor varsa direksiyonda, hangi dilde anlaşacağınızı anlamaya vakit kalmadan el kol işaretleriyle sıkışıp kalmışsanız trafikte. Randevu saatini çoktan geçmesine rağmen metro tünelinde hiç bir yere kıpırdamadan oturuyorsanız son üç saattir, aklınızdan kızgın ifadeler geçeceği yerde, birden bire yanınızda hiç tanımadığınız, dünyanın bambaşka köşesinden başka bir New York'lunun cinsel sorunlarına çare ararken bulacaksınız kendinizi, metro çıkışında elinizde yeni bir yüzük olmasına şaşırmayacak kimse. Biz bu hikayeleri çok duyduk diyecekler size. Bir şarkıda, Tuscaloosa sizi çağıracak, davet üstüne davet gönderecek gitmeyeceksiniz, arı kuşları ve uykulu manolyalar bana sıkıntı verir diyeceksiniz, gelemem, asla. Yüzlerce insan girecek kapılarından metronun, yüzlerce insan inecek geri, arkadaşlarının arkadaşlarınca verilen partilerde tanışacaklar, kimileri çalışmaya, kimileri oynamaya bu yabancılar şehrine gelen. Sokaklarında tanıştığınız kızları anlatacak kimileri. Bazıları Manhattan'da ayın nasıl göründüğünden dem vuracak, bazıları parktaki ağacı konuşturacak. Bir dakika ayrılamayanlar olacak şehirden, birini ziyarete gitmeye yeltenip trenden inmeden gerisin geri dönenler. Kimileri ölünceye dek diyecekler ve öldükten sonra da ne cennete ne cehenneme gitmek isteyecekler, New York'ta kalmayı yeğleyecekler ebediyyen. Broadway diye tutturacak bazıları, selam sabah gönderecek. Acı New York hikayelerinden birinde, bir örümceği getirecek tufanlardan biri taa Meksika'dan, bir de sinek sıkışacak İspanyol havayollarının kabinine Barcelona'dan. 42. caddede tren istasyonunun birinci katında karşılaşacaklar. Örümcek sıkıştırdıkça bağıracak sinek, hoşlanarak. Örümcek ısrar edecek, şehre nazır balkonuma gel, buradaki her sinek şart kabul eder, desenlerimi gösteririm sana tozun üstüne çizdiğim, şampanyalar patlatır, martinilerde yüzeriz, hayatım boyunca hep bir ispanyol sineği bekledim gelsin diye, kırma beni, gel benimle, pişmanlık duymazsın, diye yalvaracak. Sinek ısrar karşısında çaresiz bir öğlenle geçiştirmek niyetinde tabakta kendisini bulacak yemek yerine...

Bebel Gilberto Babasına Bak Kızını Al

Sahnedeki ayağının kumu, teninin ıslak görüntüsü ile denizden biraz önce çıkmış da şarkı söylüyormuş izlenimi uyandıran; Bebel Gilberto ve dinleyeni Ipanema Kumsalı'na tatlı bir yolculuğa çıkaran, büyüleyici Bossa Nova tınıları ile söylediği 'The Girl From Ipanema'...

Elçin Joyner
elcint@newyork.com

Güneş yanığı teni, kömür karası gözleri ile, uçuşan beyazlar içinde yalınayak bir kadın... Loş ışık altında, saçlarındaki oynak parıltılar plajın altın kumları mı yoksa okyanusun kristal tuzu mu? Tüyleri ürperten, denizden gelen ılık meltem mi, beyazlar içindeki kadının ağzından kırılarak dökülen melodiler mi? Sahnedeki ayağının kumu, teninin ıslak görüntüsü ile denizden biraz önce çıkmış da şarkı söylüyormuş izlenimi uyandıran; **Bebel Gilberto** ve dinleyeni Ipanema Kumsalı'na tatlı bir yolculuğa çıkaran, büyüleyici Bossa Nova tınıları ile söylediği **'The Girl From Ipanema'**...

Bir Brezilya atasözü; "kahveyi gece kadar koyu, cehennem kadar sıcak ve kadın kadar tatlı içeceksin" der. Brezilyalıların Bossa Nova hakkında da böyle öğütleyici bir atasözlerinin olup olmadığını bilmiyorum ama bana kalırsa bu atasözünü onların yerine; "Bugünlerde Bossa Nova'yı Bebel Gilberto'nun gece kadar koyu, cehennem kadar sıcak ve kadın kadar tatlı sesinden dinleyeceksin" şeklinde uyarlarsak pek de hatalı olmaz.

BOSSA NOVA

Bossa Nova'nın temelinin, geleneksel Brezilya Samba Yürüyüşü için dansçı ve perküsyoncu yetiştiren ünlü samba okullarında atıldığını söyleyebiliriz. Vurmalıların yanına melodik eşlik için eklenen etnik gitarlar ile sihirli formülün ana elementleri biraraya getirilmiş oldu. Erken dönem Bossa Nova'sı liriklerinin içeriği ve dominant ritimleri ile Latin bolero ile büyük benzerlikler taşıyordu. Bossa Nova'nın önemli ve ilk ciddi hareketlenmesi ise 1950'lerin sonlarına doğru **Antonio Carlos Jobim** ve **Joao Gilberto** adlı iki genç ve yetenekli müzisyenin, Duke Ellington gibi dönemin popüler jazz'cılarından ve özellikle 'cool jazz' akımından etkilenerek, etnik müzikleri ve yöresel türkülerini Bossa Nova gitarları ile jazz normlarına uygun doğaçlamaları ile başlar. Kısa zamanda Brezilya'da çok tutulan, radyo programları ve ardından gelen albüm kayıtları ('A Felicidade' 1959) ile de ülke dışına çıkıp iyice ünlenmeye başlayan Jobim ve Gilberto'nun Bossa Nova'sı, 1961 yılında Brezilya'da düzenlenen bir jazz festivaline katılan Amerikalı gitarist **Charlie Byrd**'i oldukça etkiler. Byrd'in Bossa Nova'da tek ve en büyük eksik olarak gördüğü üflemelilerin yoksunluğu, usta saksofonist **Stan Getz**'in yumuşak tonlarını müziğe katması ile giderilmiş olur. Aynı yıl Bossa Nova Amerika'ya **Samba Jazz** adıyla taşınır ve çok geçmeden popüler olur. Yeni Dünya'ya yerleşmesi ile adı değişse de, romantik lirikler, duygusal melodiler ve etnik Latin tınılar ile Bossa Nova'nın özgünlüğü değişmez. 1960'larda Joao'nun etkileyici yorumu, Jobim'in başarılı besteleri ile **'The Girl From Ipanema'** Amerika'nın en çok dinlenen albümlerinden biri olur ve 1964 yılında alanında 'en iyi albüm ödülünü' alır. Gilberto'nun hayatındaki iniş çıkışlar ve Jobim ile yollarının ayrılmasından sonra Bossa Nova'nın ömrü popüler bir müzik olarak fazla uzun sürmez. Bir süreliğine unutulan, daha sonra küllerinden yeniden dirilen ve özellikle Latin jazz akımından bir çok müzisyene ilham kaynağı olan Bossa Nova, günümüzde aralarında Bebel Gilberto'nun da bulunduğu bir çok sanatçı ve dinleyici tarafından eski saygınlığını kazanmış bulunuyor.

BEBEL GILBERTO

Bebel Gilberto, son yıllarda Brezilya müziğinin, özellikle de Samba jazz'ın en başarılı yeni kuşak temsilcisi olarak tanımlanıyor. Bossa Nova'nın yaratıcısı **Joao Gilberto** ve Brezilya'nın saygın solisti **Miucha**'nın müzik yüklü genlerinden kusursuz bir hibrit olan **Bebel**, daha doğmadan müzik dünyasındaki yarışına akranlarından birkaç adım ileriden başlar. Sahnedeki ilk tozu daha dokuz yaşındayken yutan ve çok geçmeden genç yaşta ülkesinde tanınan ve sevilen bir sanatçı olan küçük Gilberto, sahnelerdeki müzik okulunda aile dostları olan **Cazuza**, **Caetano** ve **Veloso** gibi Brezilya'nın efsanevi vokalist ve kompozitörleri ile çalışır. 80'lerin sonlarında Brezilya top-pop listelerinde onun adı vardır ama Bebel'in gözü yükseklerde, gönlü jazz'dadır. 1991 yılında doğum yeri olan New York'a gelir ve elektronik müziği samba jazz'la süslediği fusion denemeleri ve kulüp performansları ile kendini tanıtır. Piyasaya sürülmüş herhangi bir albümü olmamasına rağmen kısa zamanda adından söz ettiren ve prodüktörlerin dikkatini çeken Bebel, on senelik bir bekleyişten sonra 'Büyük Elma'nın' tadına bakmaya karar verir ve 2001 yılında "Tanto Tempo" adındaki ilk albümünü çıkartır. Portekizce'de 'uzun zaman' anlamına gelen ve Bebel'in deyişiyle "ruhunda müziği uzun süre damıtmasından sonra" yayımladığı albümü "Tanto Tempo", bu uzun bekleyişin ve uzun çalışmaların meyvesini ikisi Latin Grammy Ödülü (En İyi Sanatçı ve En İyi Latin Albüm) olmak üzere birçok ödül ile Bebel'e verir.

Neredeyse iki yaşını dolduran ve jazz dünyası için bol albümlü, oldukça verimli bir dönemde hala listelerde kalarak başarısını ve zaferini katlayan Bebel Gilberto'nun ilki "Tanto Tempo", klasik Bossa Nova ballad'larının yeni düzenlemeleri ve yorumlarından oluşuyor. Bebel'in dediği gibi; "şarkılara ruhumu üfledim, şimdi her zamankinden daha yeni ve de daha sıcaklar". Albümdeki parçaların çoğu özgün dilleri olan Portekizce. Her latin dili gibi kulakta hoş bir tını bırakan bu dil, Bebel Gilberto'nun yumuşak yorumu ve pürüssüz vokali ile Portekizceyi bilmeyenler için bile melodilere büyülü anlamlar yüklüyor. Tanto Tempo'nun dans pistlerini şenlendirmek için remikslenen ikinci versiyonunda ise **4 Hero**, **Peter Kruder**, **Rae& Christian** gibi alanlarında başarılı ve tanınmış DJ'lerin isimleri göze çarpıyor. Canlı performanslarında da sıklıkla elektronik katalizörlere baş vuran Bebel, sahnede; **Didi Gutman** (keyboard ve müzikal direktör), **Masa Shimizu** (gitarlar ve elektronik efekt), **Poulo Levi** (saksofonlar ve flüt), **Mauro Refosco** (perküsyonlar) gibi genç ve yetenekli müzisyenler ile çalışıyor.

E.S.T. Seven Days of Falling

EST, Seven Days of Falling (ACT/Equinox)
Esbjörn Svensson (p)
Dan Berglund (b)
Magnus Öström (d)

Victor Bensusan
vbensusan@yahoo.com

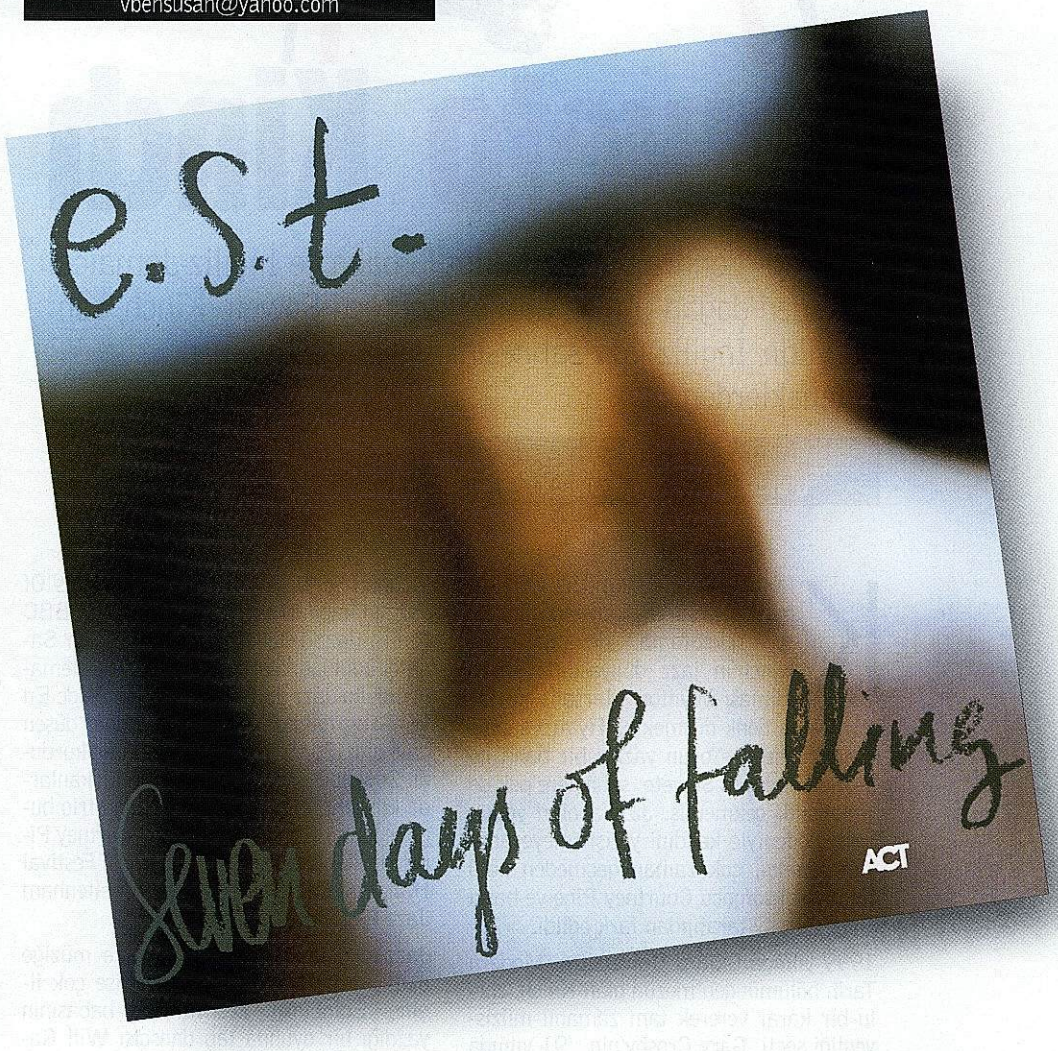

John Coltrane'den beri jazz'da yeni birşey yaratılmadığını düşünen jazz'ın eski tüfek bir progresif kesimi vardır. Bu kesim, Miles Davis'in çalışmaları dahil elektrik jazz'ı tümden reddeder. Jazz'ı milliyeti olmayan bir komün olarak da görseler, Jan Garbarek tarzı Kuzey jazz'ı da onlar için geçer akçe değildir. İşte, jazz'ın doğasına uygun bu "ilerici muhafazakar" kitle için güneş İsveç'te çoktan doğdu bile; Esbjörn Svensson Trio veya kısa adıyla EST. EST sadece akustik çalgılar kullanarak jazz'ı pop atmosferine sokan ve geçtiğimiz yıllarda yayınladıkları "Good Morning Susie Soho" albümleri İsveç pop listelerinde ilk 10'a girmeyi başaran ilginç bir topluluk. Topluluğun isim babası piyanist Esbjörn Svensson, Chick Corea ve Keith Jarrett'in stillerini kendi müzikal vizyonuyla kaynaştırmış. 1990 yılında kendi triosunu kurduktan sonra ""When Everyone Has Gone" adlı ilk albümünü yayınlamış. Ardından "EST Plays Monk", "Winter in Venice" ve "From Gagarin's Point of View" albümleriyle ününü İsveç sınırları dışına taşımış. "Good Morning Susie Soho" albümü ile ise İngiliz Jazzwise dergisi tarafından yılın triosu ünvanına layık görülmüş. Son albümü olan "Strange Place For Snow"un yayınlanmasından beri de çıktıkları turnelerle hayran kitlelerini sağlamlaştırmış.

Eylül ayının sonunda yayınlanan EST'in merakla beklenen son albümü "Seven Days Of Falling" beklentilerin ötesinde başarılı bir albüm. Benzetme yapacak olursak ilhamlarını jazz'cı meslektaşlarından ziyade Radiohead'den aldıklarını söylemek daha uygun kaçabilir. Amerikan jazz'ını referans noktası olarak almayan üçlü olabilecek en konvansiyonel format olan piyano-kontrabas-davul üçlüsü ile farklılıklarını tanıdık bir mecrada yansıtmaktalar. Kontrabasçı Dan Berglund, enstrümanından basgitar tınılarını çıkararak adeta nehrin akışını tersine çevirmiş gibi. Bu albümde de Svensson'un ekonomik yorumunu inanılmaz bir sinerji ile tamamlamakta. Bunu özellikle "Mingle in the Mincing Machine" adlı parçada gözlemlemek mümkün. Bu albüm öncekilere kıyasla nüvesini doğaçlamadan değil başı sonu belli şarkı formatından alan bestelerden oluşmakta. Ballad tarzındaki "Believe Beleft Below", gospelleri anımsatan bir şiirsellikte. Öte yandan "In My Garage" acaba sonunda ne olacak dedirten bir gelişim ve yüksek tempo ile albümün en iyi parçalarından biri. Davulda Magnus Öström'ün yer aldığı üçlünün "Seven Days of Falling" albümünün sonunda duyacağınız esrarengiz vokal ise ünlü basçı Charlie Haden'in oğlu Josh Haden'a ait. EST'i bilenlere bu albüm vazgeçilmez, bilmeyenlereyse EST'çi olmak için ideal bir fırsat.

Soweto Kinch

1978'de Londra'da, Barbados'lu baba ve İngiliz-Jamaicalı anneden doğan İngiliz alto saksofoncu Soweto Kinch, son iki yıldır İngiliz jazz sahnesini kasıp kavuran genç yeteneklerden.

Emrâ İşlek
mindthejazz@yahoo.co.uk

Klarinetle başladığı müzik yolculuğuna kısa sürede karar verdiği alto saksofonla devam eden Kinch'in jazz dünyasında karar kılması Wynton Marsalis ile tanışmasına denk düşmekte. Tiyatro sanatçısı bir anne ve oyun yazarı bir baba ile birlikte büyüyen Soweto, sahnelere pek de yabancılık çekmemiş. Jazz'a olan yoğun ilgisi nedeniyle kendini yetiştirmeye adayan sanatçı, çok zaman geçmeden ünlü İngiliz saksofoncu Courtney Pine ve basçı Gary Crosby tarafından fark edildi.

1999 yılında Oxford Üniversitesi Modern Tarih bölümünden mezun olan Kinch, zorlu bir karar vererek tam zamanlı müzisyenliği seçti. Gary Crosby'nin '91 yılında genç jazz müzisyenlerini desteklemek ve çalabilmeleri için platform hazırlamak amacıyla kurduğu Tomorrow's Warriors adlı grupta çalmaya başlayan Soweto'yu şu sıralar durdurmak mümkün değil. Temmuz 2002, Soweto Kinch için bir dönüm noktası oldu. Montreux Jazz Festivali'nde White Foundation Uluslararası Sax Yarışmasını kazanan Kinch'e, 2003 Montreux Jazz Festivali başta olmak üzere, IAJE Festivali, Toronto, Ronnie Scott's Jazz Kulübünün ve New York'daki Highlights Of Jazz'ın kapıları sonuna kadar açıldı. BBC Radyo Jazz Ödüllerinde de Yükselen Sanatçı ödülüne layık görülen Kinch, elemanı olduğu Jazz Jamaica All Stars ile de En İyi Grup dalındaki ödülde kendine düşen payı aldı. Son 2 yıldır, 2001 yılında kurduğu Soweto Kinch Trio ile önemli mekanlarda konserler vermeye devam eden trio bugüne kadar Ronnie Scott's da Courtney Pine'a eşlik etmanin yanı sıra, Royal Festival Hall, Londra Jazz Festivali ve Cheltenham Jazz Festivali'nde sahne aldılar.

Jazz'a, dolayısıyla da emprovize müziğe olan ilgisini fark ediş hikayesi ise çok ilginç. Edinburgh Festivali'nde babasının yazdığı bir oyunda tap dansçısı Will Gaines ve perküsyoncu Frank Holden'ın sahnedeki inanılmaz emprovize diyaloğuna şahit olan Soweto Kinch işte o gün karar veriyor. Albümündeki hip-hop ve jazz bağlantısı da buradan gelmekte, her iki tarzın çok büyük bir ortak özelliği var: emprovizasyon. Tiyatrocu bir aileden gelen Kinch, her fırsatta sahne müzikleri yazmak için zaman ayırıyor.

Etkilendiği müzik tarzları Sonny Rollins'in yenilikçi tarzından, 17. ve 18. yüzyıl İngiliz siyah müzik notalarına ve Afrika müziklerine dayanmakta. Stil olarak Benny Carter, Charlie Parker ve Ornette Coleman'a hayranlık duyan sanatçı, şu sıralar alto saksofoncu Joe Harriot ile kıyaslanmakta.

Soweto, geçtiğimiz Mayıs ayında saksofonunu bir kenara bırakarak tenor saksofoncu Denys Baptiste'nin 'Let Freedom Ring' adlı suitinin rap kısmını seslendirdi. Uluslararası Cheltenham Jazz Festivali tarafından desteklenen proje, İnsan Hakları savunucusu Martin Luther King'in 'I have a dream' adlı konuşmasının anılıp kutlandığı bir proje.

Tabiki bu genç yeteneğin müzik şirketleri tarafından keşfedilmesi uzun sürmedi. Conversations With The Unseen (Dune Records, DUNECD08), Nisan ayında piyasaya sürüldü. Jazz ile hip-hop ve rap vokallerinin de kullanıldığı albüm orijinal nitelik taşımakta. CD'nin piyasayı sürülmesinin ardından her jazz sanatçısının ya da her jazz severin sanatçı olarak sahne almak istediği Ronnie Scott's' da koca bir haftalık program ile Londra Soweto Kinch'e doydu. Albüm, gerçekten de ilginç ögeler taşımakta. Soweto yolculuğunun başından beri risk almaktan çekinmeyen bir sanatçı ve müziğinde de oldukça cesur. Bir nevi üç kızla aynı anda flört eden bir erkek misali. Asıl ve kalıcı aşkı jazz'ı hiç ihmal etmezken, bir yandan da hip-hop ve rap'e göz kırpıyor, tabi masa altından da Q-Tip, De La Soul ve The Roots adlı grupların tarzlarının elinden tutmakta. Albümde dörtlüyü tamamlayan diğer isimler pek de bilinmeyen ama çok yetenekli gençler: Gitarda Femi Temowo, basda Michael Olatuja ve davulda Troy Miller. Tercihlerinde sıkı ve zevklerinde tutucu jazz severlerinin bir kısmını memnun etmeyebileceği tehlikesi her zaman var ama diğer taraftan yeni deneylere aç, farklı bileşimlerden zevk alan müzikseverleri hayran bırakacağına inanıyorum. Satırların bazıları ise pek bir komik..."What if jazz could solve world wars / and swinging on the two and four was a government law," ve devam eder... "Jazz planet, jazz planet." Albümde ön plana çıkan parçalardan biri, Soweto'nun İngiliz jazz'ına Karayip etkisini empoze eden Ken 'Snakehips' Johnson anısına bestelediği 'Snakehips' adlı parça. Şu anda kendini jazz'a adamış olmasının sebebi zat Wynton Marsalis'in İngiltere ziyareti sırasında beraber jam session yapma hayalini gerçekleştiren Soweto, Marsalis'i 'O, müziğinin majestesi' olarak isimlendiriyor.

Ronnie Scott'da çok başarılı bir hafta geçiren sanatçıyı, tek CD ile anlatmaya çalışmayacağım, hele de bu sanatçının mükemmel bir sahne performansı varsa. 1950'lilerin sonlarında duyulan sound ile kimi zaman sinire dokunacak kadar zorlanan çağdaş notalar, çok sıkı grup performansları ve başarılı sololarla Soweto: keyif keyif keyif...

BEYOĞLU**CAZ**GÜNLERİ

AYDIN ESEN - RANDY ESEN

7 Ocak Çarşamba Saat: 20.00

CAN KOZLU

8 Ocak Perşembe Saat: 20.00

KEREM GÖRSEV TRIO

13 Ocak Salı Saat: 20.00

FATİH ERKOÇ

15 Ocak Perşembe Saat: 20.00

TİMUÇİN ŞAHİN

22 Ocak Perşembe Saat: 20.00

AYŞE GENCER QUINTET

27 Ocak Salı Saat: 20.00

TAMBURADA

29 Ocak Perşembe Saat: 20.00

AKBANK
KÜLTÜR
SANAT
MERKEZİ
SUNAR

> **Bilgi için**
> > 0212 252 35 00 / 01
> > www.akbanksanat.com

AKBANK
KÜLTÜR
SANAT
MERKEZİ BEYOĞLU

Derleyen: Ali Sönmez
(alisonmez@istfest.org)

Şu jazz dedikleri...

Genç Koleksiyoncu: JULIAN "CANNONBALL" ADDERLEY

Julian Edwin Adderley, 25 Eylül 1928'de Florida'nın Tampa kentinde, müzikle içiçe bir ailenin oğlu olarak dünyaya gözlerini açtı. Babası ve küçük kardeşi Nat kornet çalıyordu. Küçük yaşlarından itibaren trompet, klarinet ve flüt çalmayı öğrenen Julian, 1944-48 arasında Talahassee Lisesi'nde eğitim görürken alto saksofonda karar kıldı. Müthiş bir iştaha sahip olduğu için, okul yıllarında arkadaşları tarafından kendisine takılan "Cannibal" (Yamyam) lakabı zaman içinde "Cannonball"a (Gülle) dönüşecekti. Müzik eğitimi aldığı Florida A&M Üniversitesi'nden 1947 yılında mezun olan Adderley, ertesi yıl Eylül ayından itibaren, Fort Lauderdale'deki Dillard lisesinde okul orkestrasının yöneticiliğini üstlendi ve aynı zamanda kurduğu grupla geceleri Jazz kulüplerinde çalmaya başladı. Döneminin pek çok genç müzisyeni gibi, Cannonball da Charlie Parker'ın çalış tarzından derinden etkilenmişti; ancak Benny Carter ve Johnny Hodges'un daha geleneksel cümlelerini de seviyordu. 1950 yılında askere çağrılan genç müzisyen, 1953'e kadar Fort Knox'taki 36. Ordu Bandosu'nu yönetti ve bir yıl boyunca Maryland'deki ABD Donanması Müzik Okulu'na devam etti. 1954 yılında ordudan ayrılıp Florida'ya dönen Adderley, yeniden gündüzleri eğitmenlik yapmaya, geceleri de kulüplerde çalmaya başladı. Charlie Parker'ın ölümünden kısa bir süre sonra, alto saksofoncu ve rhythm & blues şarkıcısı Eddy Cleanhead Wilson tarafından New York'a gidip şansını denemesi konusunda ikna edildi ve 1955'in Mayıs ayında müzik dalında master yapmak üzere New York'a geldi. Bir gece, Cafe Bohemia'da çalan Oscar Pettiford'un saksofoncusu gecikince, dinleyiciler arasında bulunan Cannonball, altosunu alarak sahneye çıktı. Bu hevesli yabancıdan bir an önce kurtulabilmek için çok hızlı bir "I'll Remember April" yorumuna geçen Pettiford ve arkadaşları, Cannonball'un çok iyi bildiği bu parçada olağanüstü armoni anlayışını sergileyen performansı karşısında büyük bir şaşkınlığa uğradılar. O geceden sonra, New York Jazz çevrelerinde Bird'ün tahtının varisinin ortaya çıktığı söylentileri hızla yayılmaya başladı. Birkaç gün içinde sıfırdan şöhrete ulaşan Adderley, kendi adına ilk kayıtlarını o yaz Savoy plak şirketi için gerçekleştirdi. Bu kayıtlardan birkaç gün sonra Mercury plak şirketiyle uzun süreli bir kontrat imzalayan genç müzisyen, 3 yıl boyunca EmArcy logosu altında çeşitli albümler yayınladı. Kendine özgü, blues ve gospel kokan melodik yorumlarıyla dikkat çeken Cannonball, kısa sürede yakaladığı şöhretini, kardeşi kornetçi Nat Adderley ile birlikte 1956 yılının başında kurduğu bir beşliyle sürdürmek istediyse de arzuladığı başarıya ulaşamadı. 1957 yılının sonbaharında Cafe Bohemia'da, kendisinden önce sahne alan Adderley kardeşleri dinleyen Miles Davis, Cannonball'un çalışından çok etkilenmişti. Kasım ayında maddi sorunlar yüzünden grubunu dağıtmak zorunda kalan Cannonball, Dizzy Gillespie'nin grubuna katılmaya hazırlanırken, Miles'ın biraz da sitem içeren "Niye benimle çalışmıyorsun ki?" sorusunu "Hiç istemedin ki!" diye yanıtladıktan sonra, Sonny Rollins'in yerine Miles'ın grubuna girdi. Bir yıl önce uyuşturucu sorunları nedeniyle Miles'ın beşlisini terk etmek zorunda kalan John Coltrane de birkaç gün sonra geri dönünce, Davis'in iki yıl boyunca "Milestones" ve "Kind of Blue" gibi iki başyapıtı kaydeden ünlü altılısı ortaya çıktı. 1958'in Mart ayında Cannonball tek bir albüm doldurmak üzere Blue Note'la anlaşınca, Davis çok sevdiği elemanına bir kıyak çekerek, "Something Else" adlı bu efsane albümün kayıtlarına eşlikçi müzisyen olarak katıldı. Aynı dönemde, Davis'in "Miles Ahead" ve "Porgy and Bess" gibi albümlerinin düzenlemelerini yapan Gil Evans ta, büyük orkestra albümü "New Bottle, Old Wine"da Cannonball'u tek solocu müzisyen olarak kullanmış ve netice mükemmel olmuştu. Yine 1958 yılında Riverside plak şirketinin sahibi, prodüktör Orrin Keepnews'la kendi adı altında yayınlanacak albümler doldurmek üzere anlaşan Adderley, Davis'in altılısında piyanist Bill Evans ve Coltrane'le beraber çaldığı süre boyunca armoni ve modal müzik alanında kendini geliştirme olanağı buldu. 1959 yılının Eylül ayında Miles Davis'in grubundan ayrılan alto saksofoncu, kısa bir süre George Shaering'le çalıştıktan sonra, yeniden kardeşi Nat'le beraber bir beşli kurdu. 1964 yılına kadar Riverside için, buram buram blues ve gospel kokan çok başarılı albümler dolduran Cannonball, 60'lı yıllara damgasını vuracak Soul Jazz akımının öncüleri arasına girdi. Riverside plak şirketinin kapanmasının ardından Capitol'le anlaşan alto saksofoncu, bu şirket için doldurduğu daha ticari plaklarla şöhretini geniş kitlelere yaydı. Özellikle grubunun piyanisti Joe Zawinul'un funky besteleri "Mercy Mercy Mercy", "74 Miles Away" ve "Country Preacher" 1967 ve 1970 yıllarında Billboard listelerinde hızla yükseldi. Jazz'ı tüm yaşamı boyunca hem sanat hem de keyif müziği olarak gören Julian Cannonball Adderley, ırk ayrımcılığına karşı mücadele verilen ve siyahi Jazz'cıların pek çoğunun öfkelerini müziklerine yansıttıkları bir dönemde, tüm iyimserliği ve neşesiyle Jazz'ın korkulup uzak durulacak bir müzik olmadığını göstermeye çalıştı. Özellikle konserlerinde parçalarından önce yaptığı konuşmalarda, zencileri bilinçli ve barışçıl bir mücadeleye çağıran Cannonball, rahip Jessie Jackson'ın en büyük destekçilerinden biriydi. Grubunda yetişen Yusef Lateef, Joe Zawinul ve Charles Lloyd gibi müzisyenlerin yanısıra, Wes Montgomery, Nancy Wilson ve Chuck Mangione gibi yetenekleri de keşfederek Jazz dünyasına kazandıran Cannonball'un yıllar boyunca diyabet ve hipertansiyon yüzünden yıpranmış vücudu 1975'in yaz aylarında iflas etti. Indiana'da turnedeyken bir kalp krizi geçiren sanatçı, birkaç hafta hastanede yattıktan sonra, 8 Ağustos 1975'te geçirdiği beyin kanamasının ardından, henüz 47 yaşındayken yaşama veda etti. 20 yıllık profesyonel müzik kariyeri boyunca en çok sevilen Jazz müzisyenlerinden biri olmayı başaran ve alto saksofonundan elde ettiği ateşli tınısı ve lirik cümleleriyle 60'lı yıllarda kan kaybeden Jazz'ı geniş kitlelere sevdirmekte önemli rol oynayan Cannonball'un albümleri arasından yaptığımız seçimleri, her zamanki gibi, Jazz'a olan ilginize, bütçenize ve hedeflediğiniz koleksiyonun çapına göre sınıflandırdık. Bunlar arasından belli bir dönemde ülkemize ithal edilmiş olan CD'leri de birer ay-yıldızla işaretledik. Her bölümde öncelikli olarak alınması gereken, en başarılı yapıtları ise birer okla vurguladık.

DERLEME ALBÜMLER

(İlk CD'lerini alacaklar ve kısıtlı bütçeler için)

- ➲ Summer of '55 (1955) SAVOY JAZZ 92860 (2 CD)
- * Jazz Masters 31 (1955-59) VERVE 522651 ☪
- * Compact Jazz (1955-1962) EMARCY 842930 ☪
- ➲ This Here (1955-59) GIANTS OF JAZZ 53121 ☪
- * Sophisticated Swing: The EmArcy Small Group Sessions (1956-58) EMARCY 528408 (2 CD) ☪
- ➲ Greatest Hits - The Riverside Years (1958-62) MILESTONE MCD-9275
- * Ballads (1958-69) BLUE NOTE 37563
- ➲ Work Song (1960-69) GIANTS OF JAZZ 53132 ☪
- ➲ The Best of Cannonball Adderley: The Capitol Years (1962-69) CAPITOL JAZZ 95482
- * Deep Groove! The Best of Cannonball Adderley (1965-72) BLUE NOTE 30725

ÖZGÜN ALBÜMLER

(Kapsamlı bir koleksiyonu hedefleyenler için)

- * Spontaneous Combustion (1955) SAVOY ZD 70816
- * Cannonball Adderley and Strings + Jump for Joy (1955, 1958) VERVE528699 ☪
- * Cannonball's Sharpshooters (1958) EMARCY 826986 ☪
- ➲ Somethin' Else (1958) BLUE NOTE 46338 ☪
- * Portrait of Cannonball (1958) / RIVERSIDE/OJC 361
- ➲ Things Are Getting Better (w/ Milt Jackson) (1958) RIVERSIDE/OJC 032 ☪
- * Quintet in Chicago with John Coltrane (1959) MERCURY 559770 ☪
- ➲ The Cannonball Adderley Quintet in San Francisco (1959) RIVERSIDE/OJC 035 ☪
- * Cannonball Takes Charge (1959) CAPITOL JAZZ 34071
- * At the Lighthouse (1960) CAPITOL JAZZ 31572
- * Know What I Mean (w/ Bill Evans) (1961) RIVERSIDE/OJC 105
- * Dizzy's Business (1962-63) MILESTONE MCD-47069
- ➲ Nippon Soul (1963) RIVERSIDE/OJC 435
- * Jazz Workshop Revisited (1963) CAPITOL JAZZ 29441
- * Fiddler on the Roof (1964) CAPITOL JAZZ 42309
- ➲ Mercy, Mercy, Mercy! - Live at "The Club" (1966) CAPITOL JAZZ 29915 ☪
- * Radio Nights (1967, 1968) NIGHT VNCD2 ☪
- ➲ Phenix (1975) FANTASY 79004

YER ALDIĞI DİĞER ÖNEMLİ ALBÜMLER

(Cannonball'u daha iyi tanımak isteyenler için)

- ➲ Milestones / Miles Davis (1958) COLUMBIA 85203 ☪
- ➲ New Bottle Old Wine / Gil Evans (1958) PACIFIC JAZZ 46855
- * Porgy & Pess / Miles Davis & Gil Evans (1958) COLUMBIA 65338 ☪
- ➲ Kind of Blue / Miles Davis (1959) COLUMBIA 64935 ☪
- * Nancy Wilson & Cannonball Adderley / Nancy Wilson (1962) CAPITOL JAZZ 81204

Tenor saksofonun dünkü ve bugünkü duayenleri birarada...

Tarih: 15 Temmuz 1963; **Yer:** New York'taki RCA Stüdyoları; **Katılanlar:** Klasik Jazz'da tenor saksofonun tartışmasız ilk büyük ustası olmasına karşın, zengin armoni bilgisi ve açık görüşlülüğü sayesinde, kuşağından çoğu meslektaşının aksine, Bebop akımının Jazz'a getirdiği yeniliklere yabancı kalmamayı başarmış olan Coleman Hawkins (1904-1969) ile, saksofonu ilk eline aldığı günden itibaren onu kendisine örnek alan ve 50'li yılların ikinci yarısında onun tahtının en büyük varisi olarak görüldüğü halde, John Coltrane'in hızla sivrilmesi karşısında, 1959-1961 arasında Jazz dünyasından uzaklaşıp inzivaya çekilmeyi yeğleyen Sonny Rollins (d. 1930); **Vesile:** 1962 yılının başında RCA için doldurduğu "The Bridge" adlı albümle müziğe geri dönen Rollins, ertesi yıl idolü Hawkins'le birlikte kayıt yapmayı arzulamış ve usta müzisyen onun bu isteğini kırmamıştı; **Sonuç:** O gün Rollins'in stüdyoda Ornette Coleman'ın etkisini yansıtan avangard yorumlarla kendisini zorlamaya çalışmasına karşın bu atışmadan galip çıkan yine Hawkins olmuştu (bkz. "Sonny Meets Hawk" albümü). Bugün, çoğu yaşıtının yaşama veda etmiş olmasının da yardımıyla, tenor saksofonun duayeni sayılan Rollins'in, ustası kadar yeniliğe açık olmadığı ortak bir görüşse de, ondan sonra tenor tahtına kimin oturacağı süregelen bir tartışma konusudur.

İstanbul Film Festivali'nden meraklısına: "Martin Scorsese Sunar: BLUES"

Uluslararası İstanbul Film Festivali'nde yıllar önce, o dönemde ardarda çekilen kurmaca ve belgesel Jazz filmlerini, bu köşenin adını taşıyan ayrı bir bölümde toplayarak, Jazzseverleri mutlu etmiştik. Bu yıl sıra nihayet Bluesseverlere geldi. Nisan ayında, Martin Scorsese'nin yapımcılığını üstlendiği, dünya çapında 7 yönetmenin imzasını taşıyan 7 uzun metrajlı film aracılığıyla Blues'un serüvenini köklerinden bugüne kadar izleme olanağı bulacaksınız.

Blues, Jazzseverlere çok yakın bir müzik türü. Zaten Jazz'ın ebeveynleri arasında Blues'u saymadan geçemeyiz. Ama çoğu Jazzsever, Blues'u sevse bile tarihi, gelişimi ve türleri konusunda çok bilgili değildir. Bu eksikliği kapatmak için, bir Blues sevdalısı olan ünlü yönetmen Martin Scorsese, bu müziğe olan düşkünlüğünü bildiği altı meslektaşıyla biraraya gelerek, onlardan seçtikleri bir dönem ya da türü, uzun metrajlı bir filmde ele almalarını istemiş. **"Martin Scorsese Presents: The Blues / Martin Scorsese Sunar: Blues"** adıyla bir dizi oluşturan ve birkaç ay önce ABD'nin kamu televizyonu PBS'te yayınlanan bu yedi film ortak, ana bir temaya farklı yönlerden yaklaşıyor: Blues'un yalın folk şarkılarından karmaşık evrensel bir dile dönüşmesi. Sözü edilen yedi yönetmenin ve kişisel bakış açılarıyla kotardıkları filmlerin adları, formatları ve süreleri, dizideki sıralarına göre şöyle:

- **Martin Scorsese**'den "Feel Like Going Home / Sanki Yuvama Dönüyorum" (35mm; 110 dak.)
- **Wim Wenders**'tan "The Soul of a Man / Bir Adamın Ruhu" (35mm; 127 dak.)
- **Richard Pearce**'tan "The Road to Memphis / Memphis'e Giden Yol" (35mm; 119 dak.)
- **Charles Burnett**'ten "Warming by the Devil's Fire / Şeytanın Ateşiyle Isınmak" (35mm; 106 dak.)
- **Marc Levin**'den "Godfathers and Sons / Vaftiz Babaları ve Oğullar" (35mm; 133 dak.)
- **Mike Figgis**'ten "Red, White & Blues / Kırmızı, Beyaz ve Blues" (35mm; 126 dak.)
- **Clint Eastwood**'tan "Piano Blues / Piyano Blues'u" (Digital Beta; 85 dak.)

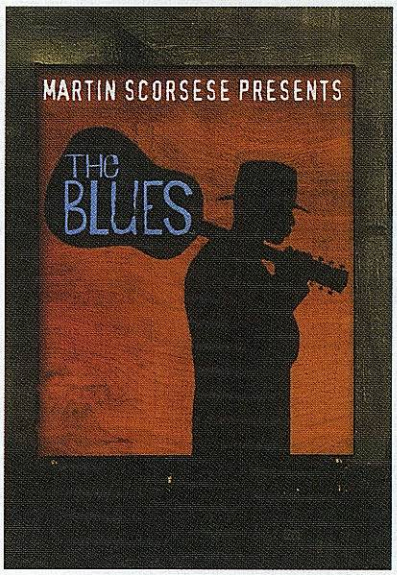

Her bir film, Blues'un özünü yakalamaya çalışırken, bu müziğin küresel etkisini de araştırıyor. Sonuçta THE BLUES dizisi bir bütün olarak, yüzyıllar önce Afrika'dan yola çıkan bu müziğin önce ABD'deki, sonra Avrupa'daki serüvenini inceleyip, tekrar Afrika'ya dönüşünü ele alıyor ve tüm popüler müzik türlerine yaptığı katkıları vurguluyor. Blues'un çok yönlü evrimini yansıtan, Robert Johnson'ın Delta Blues'u "Love in Vain"den, John Coltrane'in ruhani yönü zengin yapıtı "A Love Supreme"e kadar uzanan çok renkli bir yolculuk bu. Filmlerde, yeni çekimler ya da arşiv görüntüleri aracılığıyla, 70'i aşkın müzisyenin klasik ve çağdaş Blues yorumlarına veya Blues'dan etkilenmiş farklı türlerde performanslarına yer verilmiş. Bunlar arasında John Lee Hooker, Ray Charles, Dr. John, Taj Mahal, Keb' Mo', Ali Farka Toure, Selif Keita, Willie Dixon, W.C. Handy, Mississippi John Hurt, Bessie Smith, Dinah Vashington, Muddy Waters, Sonny Boy Williamson, Dave Brubeck, Jeff Beck, Tom Jones, B.B. King, John Mayall, Van Morrison, The Rolling Stones, Public Enemy, Koko Taylor, Howlin' Wolf, Fats Domino, Little Richard, Ike Turner, Skip James, James B. Lenoir, Lou Reed, Marc Ribot, James Blood Ulmer ve Cassandra Wilson da var.

Filmlerin tümünü seyrettiğinizde, Willie Dixon'ın şu sözünde ne kadar haklı olduğu ortaya çıkıyor: "Herşeyin kökünde Blues vardır; diğerlerinin hepsi onun meyveleridir." Vakit ayırıp, Nisan ayında Festival salonlarında Blues'un kapsamlı öyküsünü izlediğiniz takdirde, Scorsese'nin deyişiyle "Hayatınızın daha iyiye doğru değiştiğini göreceksiniz". Son bir not: Dizide yer alan filmlerin soundtrack albümleri Columbia ve Hip-O Records tarafından ABD'de piyasaya sürüldü. Bunları yakında ülkemizde de bulabilmek ümidiyle...

ŞU CAZ DEDİKLERİ

Her Cuma gecesi 23:00-24:00 arası, TRT Radyo 3'te

2004 yılı boyunca her hafta, ORIGINAL JAZZ CLASSICS dizisinin en seçkin 50 albümü sırayla tanıtılıyor.

2 Ocak	Things Are Getting Better / Cannonbal Adderley & Milt Jackson
9 Ocak	The Cannonball Adderley Quintet in San Francisco / Cannonball Adderley
16 Ocak	Work Song / Nat Adderley
23 Ocak	Chet Baker in New York / Chet Baker
30 Ocak	Chet / Chet Baker
6 Şubat	Caravan / Art Blakey & Jazz Messengers
13 Şubat	Ugetsu / Art Blakey & Jazz Messengers
20 Şubat	The Dave Brubeck Octet / Dave Brubeck
27 Şubat	All Night Long / Kenny Burrell & Donald Byrd
5 Mart	Kenny Burrell & John Coltrane / Kenny Burrell & John Coltrane
12 Mart	Jazz Giant / Benny Carter
19 Mart	Collaboration: West / Teddy Charles & Shorty Rogers
26 Mart	Something Else!!!! / Ornette Coleman

ÖLÜMSÜZ STANDARTLAR

LIKE SOMEONE IN LOVE

Söz: Johnny Burke
Müzik: Jimmy Van Heusen

Lately, I find myself gazing at stars,
hearing guitars like someone in love.
Sometimes the things I do astound me,
mostly whenever you're around me.
Lately I seem to walk as though I had wings,
bump into things like someone in love.
Each time I look at you, I'm limp as a glove,
and feeling like someone in love.

ILL WIND

Söz: Ted Koehler
Müzik: Harold Arlen

Blow ill wind, blow away
Let me rest today
You're blowin' me no good (no good)

Go ill wind, go away
Skies are oh so gray
around my neighborhood, and that's no good

You're only misleadin' the sunshine I'm needin'
Ain't that a shame
It's so hard to keep up with troubles that creep up
from out of nowhere, when love's to blame

So ill wind, blow away
Let me rest today
You're blowin' me no good (no good)

You're only misleadin' the sunshine I'm needin'
Ain't that a shame
It's so hard to keep up with troubles that creep up
from out of nowhere, when love's to blame

So ill wind, blow away
Let me rest today
You're blowin' me no good (no good)

Blow, ill wind, blow.

THE NEARNESS OF YOU

Söz: Ned Washington
Müzik: Hoagy Carmichael

It's not the pale moon that excites me
That thrills and delights me, oh no
It's just the nearness of you

It isn't your sweet conversation
That brings this sensation, oh no
It's just the nearness of you

When you're in my arms
and I feel you so close to me
All my wildest dreams come true

I need no soft lights to enchant me
If you'll only grant me the right
To hold you ever so tight
And to feel in the night the nearness of you

THE SONG IS YOU

Söz: Oscar Hammerstein II
Müzik: Jerome Kern

I hear music when I look at you
A beautiful theme of every dream I ever knew
Down deep in my heart I hear it play
I can feel it start, then it melts away

I hear music when I touch your hand
A beautiful melody from some enchanted land
Down deep in my heart, I hear it say
"Is this the day?"

I alone have heard this lovely strain
I alone have heard this glad refrain
Must it be forever inside of me?
Why can't I let it go? Why can't I let you know?

Why can't I let you know the song my heart would sing?
Beautiful rhapsody of love and youth and spring
The music is sweet, and the words are true
The song is you

Why can't I let you know the song my heart would sing?
That beautiful rhapsody of love and youth and spring
The music is sweet, and the words are true
The song is you

BİR KİTAP / BİR VİDEO

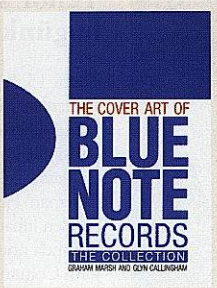

THE COVER ART OF BLUE NOTE RECORDS - THE COLLECTION

Graham Marsh & Glyn Callingham
Collins & Brown, İngiltere, 1991/2002
ISBN: 1-85585-919-X
288 sayfa; Karton kapaklı
£16.00

Modern Jazz'ın en ünlü plak şirketi, kült statüsüne ulaşmış albümleriyle neredeyse bir efsane olan Blue Note'tur hiç kuşkusuz. Tarihi ve plakları en fazla belgelenmiş, hakkında en fazla yayın yapılmış plak şirketi de herhalde yine Blue Note'tur. Blue Note albümleri ilk önce ilginç plak tasarımlarıyla dikkat çekerler. Çoğu Reid Miles imzalı, çarpıcı renkli bir grafik (genellikle tipografik) tasarımı yansıtan bu kapaklarda kullanılan siyah-beyaz fotoğrafları genellikle Frank Wolff kayıt seansları sırasında çekmiştir. Blue Note'un en güzel plak kapakları, daha önce 1991 ve 1997 yıllarında, bir dizi film posterleri kitabının da editörlüğünü yapan grafik tasarımcı Graham Marsh ile Londra'daki ünlü Ray Jazz Shop'ı işleten Glyn Callingham tarafından, long-play boyutlarında (35 sm x 35 sm) iki kitapta toplanmıştı. Sayfaları büyük bir keyifle çevrilen bu kitaplar, şimdi daha kolay taşınabilir bir boyuta (15sm x 15 sm) indirilerek birleştirilmiş ve ortaya 288 sayfalık bu kapsamlı eser çıkmış. Özgün kitaplarda tasarımlar ya tam sayfa LP kapağı boyutlarında, ya da her sayfada 4 adet olmak üzere CD kapağı boyutlarında sunulmuştu. Elimizde tuttuğumuz kitabın her sayfasında bir veya iki kapak, çok daha küçük boyutta yer alıyor. Doğal olarak sayfa düzenleri ve kapakların sıralaması da değişmiş, ancak içerik aynı kalmış. Orijinal plak kapaklarını elinizde tutuyormuş hissini veren ancak uzun süredir baskısı tükenen eski büyük boy kitaplara sahip olamamış koleksiyoncuların muhakkak edinmek isteyecekleri bu kompakt versiyon gerçek anlamıyla görsel bir hazine sandığı. Eğer yolunuz düşerse, şu sıralarda Londra'nın ucuz plakçı/kitapçısı Fopp'ta sadece £5'a bulabilirsiniz.

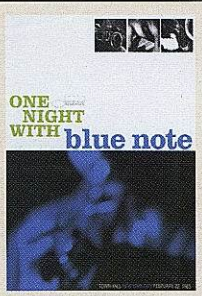

ONE NIGHT WITH BLUE NOTE

Blue Note 90872
İngiltere, 1985/2003
ISBN: 243-4-90872-9
121 dakika; Renkli
1.33:1; DD5.1 Surround
DVD Region 2 / PAL
£16.00

Bu sayıda tanıttığımız video da, yan tarafta söz ettiğimiz Blue Note plak şirketinin yakın tarihinden çok önemli bir belge. 1939'da ABD'ye göçmüş iki Alman yahudisinin, Alfred Lion ve Frank Wolff'un kurduğu bu efsanevi plak şirketi, 30 yıl boyunca, çoğu Jazz tarihine geçmiş 500'ün üzerinde albüm çıkardıktan sonra, Jazz piyasasının pop müziği karşısında gerilemesi sonucunda 1970 yılında kapanmıştı. 1985 yılında, günümüzün en saygın jazz prodüktörü olan Michael Cuscuna tarafından yeniden canlandırılan şirket, son yıllarda gençlere prim veren yeni bir anlayışa yöneldiyse de, 20 yıl kadar önce yeniden canlandırıldığında, öncelikle eskiden kendisine bağlı olan müzisyenlere kapılarını açmıştı. Blue Note'un yeniden doğuşunu müjdeleyen, ve daha önce 4 CD'lik bir set ve 90 dakikalık bir video kasetle belgelenen, 22 Şubat 1985 tarihli Town Hall "All-Star Reunion" Konseri, Blue Note'un üne kavuşmasında büyük rol oynayan emektar müzisyenlerle şirketin yeni kontrat imzaladığı genç sanatçıları aynı sahne üzerinde buluşturmuştu. Konserin video kayıtları bu yeni DVD için yeniden kurgulanmış ve eskiye nazaran daha fazla geniş ve uzak plan çekimlere yer verilmiş. Elden geçirilen ses kayıtları da 6 kanal dijital surround olarak yenilenmiş ve ortaya 2 saatlik muhteşem bir video çıkmış. O gece saat 20'de başlayan konserin sabaha karşı 4'te bittiği, verilen bir kahvaltı arasından sonra jam session'a geçildiği bilindiğine göre, gelecekte bu konserin başka görsel kayıtlarının da (hatta birkaç DVD'lik "complete concert" versiyonunun) ortaya çıkması kuvvetle muhtemel. Türkiye'ye de ithal edilen bu DVD, Megavizyon'da 44 milyon TL'ye satılıyor.

Jazz Sözlüğü

R

Riverboat Jazz – Mississippi nehri üzerinde New Orleans – St. Louis – Chicago arasında çalışan ve özellikle 19. yüzyılda pamuk taşımacılığında kullanılan yandan çarklı buharlı gemilerin yolcular için hazırlanmış, Baton Rouge, Natchez (New Orleans'ta hala turist gemisi olarak kullanılmaktadır), Memphis, Camelia, Capitol gibi adlar taşıyan daha lüks modellerinin Jazz tarihinde önemli bir yeri vardır. Bunların her birinde New Orleans tarzında çalan bir Jazz grubu ve üst güvertelerinde dans edilecek bir pist bulunuyordu. Fat Marable, Kid Ory, Louis Armstrong gibi müzisyenler, meslek yaşamlarının bir bölümünü bu gemilerde çalarak geçirmişlerdir. Bu gemiler, New Orleans'ta Storyville'in kapanmasından sonra Jazz müzisyenlerinin Chicago'ya kadar uzanmasında da aracı olmuşlardır.

Riverside – Billy Grauer ve Orrin Keepnews tarafından 1953 yılında New York'ta kurulan, Jazz ve Blues alanında uzmanlaşmış plak şirketi. 1964'e kadar, bir kısmı klasik dönemden gelen arşiv kayıtları, diğerleri çağdaş özgün kayıtlardan oluşan 800'e yakın plağı piyasaya sürmüş ve döneminde repertuarındaki sanatçı ve albümlerle Blue Note'a ciddi bir rakip olmuştur. Cannonball Adderley, Thelonious Monk, Bill Evans, Wes Montgomery, Johnny Griffin gibi müzisyenlerin uzun süre bağlı olduğu şirketin kayıtları 1972 yılında Fantasy plak grubu tarafından satın alınmış ve "Original Jazz Classics" logosu altında yayınlanmaya başlamıştır.

Rock, Rocking – (Sözlük anlamı: sallamak, sallanmak; sallayan, sallanan) Afrikaan dilinde dans etmek anlamına gelen "rak" sözcüğünden türemiştir. 1930'lu yıllarda Jazz jargonuna giren, dans etmek ve cinsel ilişkide bulunmak anlamlarında kullanılan sözcük ("My *Man Rocks Me With a Steady Roll*"). Güçlü, hızlı ve tempolu bir Jazz müziğini ifade etmek için de kullanılmıştır ("*Rockin' in Rhythm*" – Duke Ellington; "*Rockin' Chair*" – Louis Armstrong). Daha ileriki dönemlerde, Jazz'ın sınırlarından çıkıp "rock 'n' roll"un kısaltılmış biçimi olarak daha geniş bir popüler müzik türünü ifade etmek için kullanılmaya başlanmıştır ("*Rock Around the Clock*" – Bill Haley; "Sürekli dans et" gibi algılanan bu parçanın sözleri aslında zenci argosunda "her saat başı seks yap" demektir). Miles Davis'in çalışmalarının öncülüğünde, 1970'lerde Jazz ile Rock'ın aynı potada eritilmesi çabalarıyla, bu iki sözcük yeniden bir arada anılmaya başlanmıştır (bkz: **Jazz-Rock**); **Rocker** – **1.** Rock müzisyeni; **2.** Sevgili; (argo) vurucu.

Rock and Roll – (Sözlük anlamı: sallan ve yuvarlan; (argo) gidip gelmek, kaymak) Cinsel içerikli bu iki sözcük, ilk kez 1936 yılında, bir Jazz parçasının adında bir arada kullanılmıştır: ("*Rock and Roll*" – Benny Goodman). 1950'lerde ortaya çıkan, Rhythm & Blues kökenli, daha çok beyazlar tarafından benimsenip sevilen ritmik dans müziği. Bu tür müzik için ilk kez 1952 yılında Amerikalı radyo disc-jokeyi Alan Freed tarafından kullanılmıştır. Müziğin cinsel çağrışımlı ismi ve gençlerin kanını kaynatan ritmi bir dönem tutucu çevrelerin hedefi olmuştur.

Roll – (Sözlük anlamı: yuvarlanmak; rulo) **1.** İçine sosis konan sandviç ekmeği (ve bundan yola çıkılarak kadın cinsel organı); **2.** Çalışmak ("*I'm a Steady Rollin' Man*" – Robert Johnson); **3.** Büyük bir sürade ve "swing" (bkz. bu sözcük) duygusuyla çalmak ("*Roll 'em, Bags*" – Kenny Clarke); **4.** (Zaman için) Geçip gitmek ("*Let the Good Times Roll*" – Louis Jourdan); **5.** Yolculuk etmek, avare dolaşmak; **(Steady) Roll** – (Sürekli ve güçlü bir) cinsel ilişki ("*Steady Roll*" – Jelly Roll Morton); ayrıca bkz. **Jelly Roll**; **Rolling Stone** – (Sözlük anlamı: yuvarlanan taş) Bir yerde duramayan, sürekli dolaşan kişi; avare.

Ronnie Scott's – Londra'da 1959 yılında Gerard Street'te açılan, 1965 yılında Frith Street'teki bugünkü yerine taşınan ünlü Jazz kulübü. İngiltere'ye gelen hemen her Amerikalı Jazz müzisyeninin çalmış olduğu bu tarihi mekan, kendisi de bir tenor saksofoncu olan Ronnie Scott tarafından 1996'daki ölümüne kadar işletilmiştir. İngiliz Jazz eleştirmeni John Fordham'ın hakkında bir kitap yazdığı kulüpte farklı dönemlerde yapılan kayıtlar CD olarak yayınlanmıştır.

Round Midnight – (Sözlük anlamı: Geceyarısı Sulları) **1.** Thelonious Monk ile Cootie Williams'ın ortak bestesi olan bir modern Jazz standartı. Belki de en etkileyici ve en fazla sevilen Jazz baladı olarak yüzlerce defa yorumlanarak kaydedilmiştir; **2.** Fransız yönetmen Bertrand Tavernier'nin, 1986 tarihli ünlü Jazz filmi. Fransızca adı "Autour de Minuit" olan bu sevecen filmde, öyküsü Lester Young ile Bud Powell'ın yaşamlarından esintiler taşıyan saksofoncu Dale Turner'ı ünlü tenor Dexter Gordon canlandırmış ve bu performansıyla En İyi Erkek Oyuncu dalında Oscar'a aday gösterilmişti.

Royal Roost – (Sözlük anlamı: kraliyet tüneği) 1940'lı yıllarda New York'ta Broadway üzerinde, 47. Cadde ile Times Square civarında açılan ünlü Jazz kulübü. 1940'ların ikinci yarısında Count Basie, Charlie Parker ve Dizzy Gillespie gibi isimlerin çalıştığı bu kulübün isminden de anlaşılacağı gibi, burası daha önceleri bir tavuk lokantasıydı. Tavuk yemeğe çok meraklı olduğu için "Bird" (Kuş) lakabı takılan Parker'ın burayla özdeşleşmesi aslında bir tesadüftür. 1948'de burada iki hafta çalan ve daha sonra Capitol için yaptıkları "Birth of the Cool" kayıtlarıyla ünlenen Miles Davis'in liderliğindeki dokuz kişilik gruba da bu isim verilmiştir.

Rub board – (Sözlük alamı: sürtme tahtası) Çok eskiden beri zenciler tarafından bir müzik enstrümanı olarak kullanılan çamaşır tahtası, Louisiana kökenli Cajun ve Zydeco gruplarında, çalan kişinin boynuna astığı ve genellikle bir kaşık sapıyla sürterek çaldığı bu oluklu metal parçasına dönüşmüştür.

Rug cutter – (Sözlük anlamı: halı parçalayan) **1.** Dans salonuna para ödemeden giren veya evlerde verilen partilerde bedava dans gösterisi yapan kişi; **2.** Hiç yorulmadan, çılgınca dans eden kişi ("*Rug Cutter Swing*" – Henry Allen)

Rumble – Rakip yeniyetme çeteler arasında sokak dalaşı ("*Jamaica Rumble*" – Henry Carney)

Run – (Sözlük anlamı: koşmak; işletmek) Bir enstrümanı çalmak; **Running wild** – Heyecanlı ve kendinden geçerek çalmak.

Rusty Dusty – Kıç, popo ("*Rusty Dusty Blues*" – Louis Jourdan)

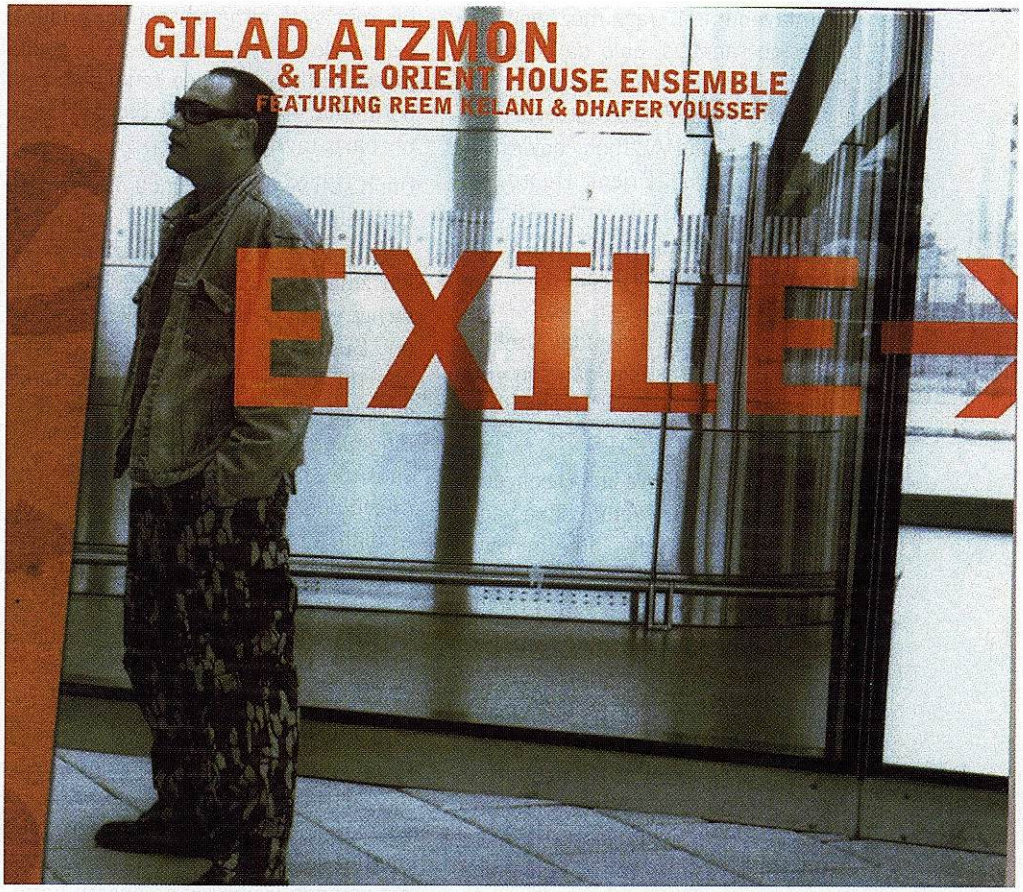

Gilad Atzmon: Jazz ve Barış

İngiltere'deki çoğu jazz yazarı ve tutkunu için, Gilad Atzmon ve grubu The Orient House Ensemble, jazz'ın uzun yıllardır ortaya çıkan en önemli figürleri. Bu değerlendirmelerle yetinmeyip, Atzmon ve grubunu bir fenomen olarak düşünler bile var

Orhan Kahyaoğlu

İngiltere'deki çoğu jazz yazarı ve tutkunu için, Gilad Atzmon ve grubu The Orient House Ensemble, jazz'ın uzun yıllardır ortaya çıkan en önemli figürleri. Bu değerlendirmelerle yetinmeyip, Atzmon ve grubunu bir fenomen olarak düşünler bile var. Bu fikrin yaygınlaşması ve pekişmesinde en önemli faktör, ekibin özellikle 2003 yılının şubat ayı sonlarında çıkan son albümü "Exile"da oluşturduğu sound, kendine özgü fusion tavrı. Atzmon, uzun yıllardır Londra'da yaşasa da, aslında İsrailli bir müzisyen. Onun müzikalitesindeki zenginliğinin yanında, kendi doğup büyüdüğü coğrafyasının çok-kültürlü müzikal geleneğine, yani Ortadoğu müziklerine verdiği önem müziğinde her zaman belirleyici. Ama, yalnız kendi geleneksel Yahudi kültür ve müziklerine yaslanarak değil; bu coğrafyada yaşayan başta Filistinliler olmak üzere tüm Arap kültür ve müzikleriyle de incelikli bir ilişkisi var. Hatta, kendi Yahudi müziklerini baz yaparak, farklı Balkan folklorlarını bile bu kaynaşım sound'unun içine taşıyor. Bu geleneksel ve etnik müziklere sıkı sıkıya bağlı olmanın yanında, özellikle post-hop ve swing başta olmak üzere geleneksel ve modern jazz'ı inanılmaz biçimde özümsemiş. Jazz duygusu ve doğaçlama algısını ilginç bir kişiliğe dönüştürmesi de ayrı bir özelliği. Ama, o ve grubunun oluşturduğu sound'u, tam anlamıyla 1970'li yılların jazz- fusion'ına eklemlemek de zor. Swing'in müzikal kuşatıcılığından hiç uzaklaşmadan, John Coltrane'in ruhani havasından sıkı biçimde esinlenen, ama saksofon çalış stili ve kompozisyonlarında, bu müzik çizgilerini hiç zedelemeden, gerektiğinde geleneksel kaynakları da aynı özende bestelerine taşıyıp örneğine az rastlanır bir kaynaşımı üretmesi, onu bilinen kompleks fusion algılarından da uzaklaştırıyor. Saksofonlarının yanında çaldığı klarinet, onun iki farklı müzik ufkunun, birikiminin en çekici tezahürü olmakta. Aynı stil içinde bu iki özelliği de çarpıcı bir biçimde yaşatıyor. Bir başka önemli noktanın daha altını çizmek gerekiyor: Örneğin o, Seferad, Ladino, Klazmer gibi Yahudi kültürüne yaslanan ve farklı özellikler taşıyan müzikleri de, bestelerinde özünü hiç zedelemeden, kendi özel doğaçlama tavrıyla yeniden

yorumlayabilmesi. Jazz müzisyeni, bir tür fusion sanatçısı olup da bu müzik ufkunu böylesi incelikle yazan, çalan ve yaşayan bir jazz'cıya rastlamak gerçekten zor. Gilad Atzmon, böylesi bir duyarlılığı, grubu Orient House Ensemble'da başarıyla hayata geçiriyor. Zaten grubun davulcusu olan Asaf Sirkis, Atzmon'un çok eski bir İsrail doğumlu Filistinli arkadaşı. Gruptaki piyanist ve basçılar arasında, özellikle piyanist Frank Harrison'dan son yılların İngiliz jazz ortamının en önemli yeteneği olarak söz ediliyor.

Atzmon'un jazz dünyasında, benzerine nadir rastlanan bir özelliği daha var. O bir İsrailli olduğu halde, ülkesinin siyonist baskı ve politikaları karşısında, yıllardır mücadele veren Filistin halkının özgürlük mücadelesinden yana duran bir isim. Zaten, son yıllarda grubuyla yaptığı tüm albümlerdeki, değindiğimiz fusion tavrı ve kültürel miraslara duyduğu saygının arkasında bu politik nosyonu var. Sanatçı, Ortadoğu'daki eşitsiz, ezilmişlerin aleyhine süregelen savaşların radikal bir muhalifi olarak yaşayan, bu coğrafyada, başta Filistin halklarının hakları olmak üzere, devamlı barışı ve adaleti savunan, İsrail iktidarlarının hiçbir zaman, sevmediği, dışladığı bir entelektüel. Ülkesinin siyonist iktidarlarına karşı yalnız yaptığı orijinal müzikle durmayan, çok önemli birçok siyasal makale yazan, bunu önemli dergilerde yayınlayan bir barış neferi. Son albümü "Exile"da, geldiği "Sürgün" anlamıyla kendini ve Ortadoğu'da yaşayamayan sürgün muhaliflere desteği; zora, baskıya protestoyu işliyor. "Exile" albümünde, daha sonra ayrıntılı değineceğimiz parçalar arasında, kendi besteleri dışında, tamamen geleneksel-folklorik Filistin ve Yahudi halk müziklerinden hareketle yorumlanan parçalara rastladığımız gibi, yine sürgün yaşayan Filistinli ve Ortadoğulu konuk şarkıcı- müzisyenlerle de karşılaşılıyor. Albümdeki çoğu müzisyeni bir anlamda barış aktivistleri olarak da tanımak, tanılamak mümkün. Jazz'da, böylesi politik özelliklere sahip birtakım önemli müzisyenleri saymak olası. Hele 1950'li ve 60'lı yıllarda. Ama, son yıllarda bu nosyonuyla varolan, entelektüel kimliğiyle öne çıkan isimlerin sayısı gitgide azalıyor. Atzmon, büyük bir müzisyen olmanın yanında, politik çehresiyle ve yazar kimliğiyle çokça dikkat çekiyor. Hem de kendi ulusunun politikalarına kökten bir biçimde, açık bir barış tavrıyla karşı çıkarak.

Onun stili ve çalış tarzında, bu yüzden, çoğu eleştirmen ciddi bir öfke duygusu yakalar. Bu özellik, onun dinamik ve karizmatik yanıyla buluştuğunda, ortaya hep etkili bir anlatımcılık çıkmaktadır. Bu duyguyu aktarışı hiçbir zaman abartılı değildir. Müthiş doğaçlama edasına, stilindeki tazeliğe; temizliğe, dinginliğe rağmen, büyük inceliklerle yansıtır öfkesini. Bununla da kalmaz, müziğinde inceden inceye işlenen bir ironinin altını çizmek gerekir. Bu becerisini dinleyene aktarımında herhangi bir abartıya hiç ihtiyacı olmaz. Eski geleneksel ve etnik şarkıları bu denli başarıyla yeniden inşa edebilmesindeki rahatlık bu ironik duygunun da oturmuş bir sonucudur. Dünyevi bir barış duygusunun, algısının sonucudur özellikle "Exile" albümünde çalınan parçalar. Dinleyicisiyle kurduğu terapide, müthiş doğaçlamacılığı ve temiz stilinin yanında ironisinin de önemli katkısı vardır.

Gilad Atzmon, değindiğimiz entelektüel tavrının bir başka uzantısı, yazar kimliğinin devamı olarak bir süre önce önemli bir roman yazıp, dinleyicilerinin yanında ciddi bir okur kitlesine de ulaşır. Yani, müzisyen ve politik yazarlığının yanında romancıdır artık. "A Guide To The Perplexed" (Şüpheciler İçin Bir Rehber) adını taşıyan bu romanda, acı yüklü bir ironi ve zarif nüktedanlık dikkat çekmektedir. Yahudi kültürünün tartışma dolu bir parodisi çıkmaktadır kitapta ortaya. Bir tür bilimkurgu niteliği taşıyan romanda Atzmon, İsrail'in geleceğini tiye almaktadır. Günümüzün on yıllar sonrasında yaşamaktadır roman kahramanları. Akademik bir parodi olarak değerlendirilen romanda, kargaşa yüklü bir oyun oynanmaktadır. Temel malzeme olarak da dünyadaki global politikalar ve insanın seksüel gerginlikleri parodinin kopmaz parçaları niteliğindedir. İroni, hatta kara mizahlarla yüklü kitapta, yine ülkesinin yaşama biçimi ve siyasal iktidarlar yoğun biçimde tiye alınmaktadır.

Görüldüğü gibi, Atzmon, benzerine nadir rastlanan bir entelektüel jazz müzisyeni konumunda. Jazz'da oluşturduğu müzikal dille politik tavrı ve yazına bakışı arasında hoş, anlamlı bağlar kurmak gerçekten kolay oluyor. En önemli ayrıcalığı ise, siyonizm ve her türden milliyetçiliğe yapıtları düzeyinde tavır almayı kendi politik ironisiyle devamlı günışığında tutması. Gerek albüm, gerekse roman ve yazıları jazz tutkunu olup da ciddi antisiyonistleri, belli bir Arap entelijansiyasını ve Filistinlileri oldukça heyecanlandırıyor. Özellikle de, gerçek anlamda bir barışın devamlı telaffuz edilmesi gerektiği bugünlerde.

Tüm bu değerlendirmenin ardından, biraz daha ayrıntılı biçimde Atzmon'un öyküsüne, müzik ve jazz serüvenine gelelim şimdi. Entelektüel bir Yahudi genci olan Atzmon, müzikle ilk dönem amatör denebilecek bir ruhla ilgileniyor. Jazz ilk dönem, temel hedefi değil. Zaten, sanatçı, aynı zamanda sinemaya, felsefeye ilgi gösteren bir isim. Politik perspektifinin ve jazz tutkusunun pekişmesi serüveni, ülkesinde askerlik yaptığı dönemde pekişiyor. Hızla sempati duymaya başladığı jazz ve swing tutkusu, askerlik döneminde çaldığı orkestrada daha da zenginleşiyor. Barışçı yanının yeşermesi de. Askerliğin ardından önce bir akademik kariyer düşünse de, sinema ve film çekme tutkusu ön plana çıkıyor. Bir film okulunu seçiyor ve İsrail ordusunda yaşadığı dramatik deneyimleri film yapmaya çalışıyor. Fakat süreç içinde, müzik yapmak 1980'li yılların sonlarına gelindiğinde ana tutkusu, eğilimi oluyor. Saksofon ve klarinetle gitgide yetkinleşmenin yanında, kendine has kompozisyon gücü de ön plana çıkmaya başlıyor. Bu yükseliş süreciyle birlikte, zaten İsrail'den ayrılıp, Londra'ya yerleşir Atzmon. İngiltere'nin özellikle dans müziği ortamında yetkinleşirken, aynı ölçüde, başarılı bir prodüktör ve aranjör olarak adını duyurmaya başlar. Bu gelişmede, en temel kaynak ve dayanakları yine İsrail halk ve etnik müzikleri. İsrail merkezli sayısız dans ve rock projesinin Avrupa ve ABD turnelerinde, önemli bir müzikal birikim kazanıyor Atzmon. En çok da etnik Yahudi soul müziğini eksen yapan bir çizgide 1990'lı yılların ilk yarısını sürdürüyor. İsrail müzik arenasının oldukça tanınmış isimlerin-

den oluyor. Ofra Haza gibi birçok İsrailli şarkıcı ve grupla çalışıyor. Bu arada, dünyada da adı duyulmaya başladığından jazz müzisyeni kimliği, doğaçlamadaki muhteşemliği birçok jazz ve blues'cunun da dikkatini çekiyor. Memphis Slim'le çok uzun dünya turnelerine katılırken, dünya jazz'ının Jack deJohnette, Michel Petrucciani, Richie Beirach gibi sayısız deviyle turne ve stüdyo çalışmaları yapıyor. Yani bu dönem, pop ve ülkesinin etnik, geleneksel müzikleriyle yoğun bağını sürdürürken; modern jazz ortamının da dikkate değer bir nefesli ustası olma yolunda ciddi adımlar atmakta Atzmon. Kendine has, jazz eksenli grup projeleri de oluşturuyor. Onun müzik ufkunu, dans müziğine, jazz'a bakışını işaretleyen ilk albümü de "Spiel" adıyla çıkıyor. Kendi jazz gruplarıyla, Avrupa ve Ortadoğu'da konserler vermeye çalışan Atzmon'un, 1994- 96 yılları arasında bir "Gilad Atzmon Quartet"i, bir de "Spiel Acid Jazz Band"i var. Sanatçı, Avrupa'daki sayısız festivalde grubuyla dolaşırken, modern bale ve filmler için de müzik yapmayı sürdürüyor. Jazz ve Ortadoğu folklorları, kompozisyonlarının hep ana dayanağı. BBC Radyo – 4 için yazdığı müziklerin yanında aranjör ve prodüktör kimliği alttan alta pekişmekte. Örneğin Si Hyman'ın "Randezvous" albümünün prodüksiyonunu Atzmon üstlenmiş durumda. Bu yolculukta, sanatçının 1995 yılında "Spiel Acid Jazz Band" ve "Spiel – Both Sides" adlı iki albümü daha yayınlanıyor.

Atzmon, 1990'lı yılların ikinci yarısına girildiğinde, kendi adına albüm yapmaktan çok, grubuyla turne, festival ve projelere katılır. Ama, daha önemlisi- ki onun müzik dağarcığındaki genişliği de simgeler- jazz'ın yanında çok farklı müzik çizgilerini temsil eden sayısız proje ve albümün oturmuş müzisyen, kompozitör ve aranjörü durumda. 1996'yla başlayan üç yıl içinde, sonra daha da sürdüreceği çok önemli bir jazz grubu olan Ian Dury & The Blockheads'in üyesidir. Britanya ve Avrupa'da birçok önemli ödül alır grup. Bunun yanında, ünlü DJ Face'la bir tür dans müziği yazmakta, bu müzik ortamında gezinmektedir. Simon Turner'in konser ve albümlerinin bu süre kopmaz parçasıdır. Bu ismin yanında, Britanya'nın çekici jazz müzisyenleri Gerard Presencer, Robin Asplaned, Jim Mullen gibi sayısız ismin çalışmalarında gözükür Atzmon. Swing ve modern jazz'ın her farklı çizgisinde aynı rafinelikte varolan bir saksçı ve klarinetçidir artık. Kurduğu farklı bir dörtlüyle Londra'nın en ünlü bar ve gece kulüplerinde kendine has bir jazz algısını oluşturmakta, zenginleşmektedir. "Jazz Africa" adlı önemli müzisyenlerden oluşan turne grubunun bir üyesidir artık. Tüm bu ve benzeri süreçlerin yanında, grubuyla, Berlin, Red Sea ve Greenwich International gibi jazz festivallerinde çalmaktadır.

> Gilad Atzmon, değindiğimiz entelektüel tavrının bir başka uzantısı, yazar kimliğinin devamı olarak bir süre önce önemli bir roman yazıp, dinleyicilerinin yanında ciddi bir okur kitlesine de ulaşmıştır.

Artık kendi yaptığı jazz'ın ve dans müziğinin bir biçimiyle altının çizilmesi zamanı gelmiştir. Sanatçının, bu süreçte vurgulanması gereken önemli ayrıcalığı Ortadoğu kültürleri ve jazz'ı merkez yapsa da, tüm boyutuyla World Music, popüler değil kültürel bazıyla Atzmon'u çok ilgilendirmektedir. Baştan beri değindiğimiz üzere sayısız müzik türünün içinde gezinmekte; birçok kültürel- müzikal elementleri kendi jazz ve folk vizyonu içinde yeniden üretmesi zamanı gelmektedir. Bir tür world-jazz'ın kapıları aralanmaktadır sanki. Gerçi 1999'da çıkan iki albümü yine onun jazz ve dans müziklerine yaslanan farklı kulvarlarını işaretler. Ama, sonraki yıllarda şekillendireceği fusion tavrının ana malzemelerini bu yıl çıkan albümlerde bulmak mümkündür. Albümlerden ilki, üçlüsüyle yayınladığı, jazz eksenli "Take It Or Leave It"dir. Geleneksel ve modern, jazz'ın her alanında gezinen, bu müziği kendine has bir kimliğe dönüştüren bir Atzmon'la başbaşa kalınmaktadır. Ardından, bu kez, dans müziğini merkez yaptığı, ama jazz'la olan köprülerini hiç koparmadığı "Juizz Music" adlı bir albümü daha piyasaya çıkar. Artık İngiliz müzik ortamının vazgeçilmez bir figürü olmayı başarmaktadır. Bu çalışmaların yanında, aynı yıl, Tim Richards, Mike Scott ve üyesi olduğu Ian Dury & The Blockheads, gibi isimlerin albümlerinde çalar. Simon Fisher Turner'ın Ian Dury'yle yaptığı, ve Tim Richards'ın "Great Spirit" adlı albümü üzerine gerçekleştirdiği turnenin belkemiği müzisyenidir.

2000 yılı, Atzmon'un müzikal kariyerindeki en önemli duraklardan biri. Çünkü, sanatçı bu yılla beraber gerçek anlamda kendi fusion'ını oluşturma aşamasına gelmiştir. Birlikte, günümüze dek üç albüm çıkaracakları son grubu "The Orient House Ensemble"la çalışmaları bu yıl içinde başlar. Bir başka önemli konu, müzisyenin bir anlamda "ekmek parası" için çok önemli popçuların çalışmalarına katılışına tanık olunur. Tabii ki ilk kez yaptığı iş değildir bu. Ama, özellikle 2000 yılında Robbie Williams, Sinead O'Connor, Paul Mc Cartney gibi isimlerle de çalar Atzmon. Ama asıl performansını yine Dury'nin Blockheads ve Simon Fisher Turner'ın turne ve albümlerinde bulacaktır. Bir anlamda da, İngiltere de özellikle soprano ve klarinetin vazgeçilmez bir virtüözü durumundadır.

Asıl müzikal atak, The Orient House Ensemble"la başlayar. Atzmon ve yeni grubu, bu yıl önemli bir bağımsız firma olan Enja Records'la anlaşır ve ilk albümleri bu yılın mayıs ortasında piyasaya çıkar. Artık dünya jazz'ının daha gözünün önüne çıkmaktadır Atzmon. Kendi müziğini, kariyerini daha net bir biçimde ortaya çıkaracaktır. Bu ekibin çıkan ilk albümünün adı "Gilad Atzmon & The Orient House Ensemble"dır. Yazının başında "Exile"ı anarken söz ettiğimiz gibi, ağırlıklı modern jazz, başta da post- bop, grubun güçlü bir çizgisini temsil eder. Atzmon'un sound'unun diğer müzikal yönelimi, başta geleneksel Ladino ve Seferad müzikleri. Buna ek olarak, Arap müzikleri ve Türk müziği geleneğinin form ve

melodilerinden kıyasıya yararlanmaktadırlar. Atzmon, sıkı, irade gücü yüksek bir performans sunuyor nefeslileriyle. Tam tanımlanamayan bir fusion algısıdır bu. Bir tür, "Çağdaş Dünya Jazz'ı" olarak değerlendirenler de vardır bu albümü. En çekici boyutlardan biri Atzmon ve diğer müzisyenlerin Ortadoğu barışı için verdikleri inançlı mücadelenin de bir tezahürü olması. Barışın sembolü, farklı halkların geleneksel müziklerini aynı sound ve müzik tavrı içinde varederek, barış ve kardeşliği de besleyen bir öğe olarak sound'u yine bir ifade biçimi ve bakış tarzına dönüştürmektedirler. Filistin asıllı, Atzmon'un eski yol arkadaşı Asaf Sirkis'in yanında Cambridge'li iki müzisyen; piyanist Frank Harrison aynı zamanda melodika da çalmaktadır. Cambridge'li basçı Oli Hayburs'un da kendine has bu oryantal jazz'a yeni bir kişilik kattığı aşikar. Jazz'a yeni bir lezzet getirmede Atzmon'un nefeslileri çalışındaki akıcı tekniğinin, müthiş ve incelikli doğaçlamalarının ve halk müzikleriyle kurduğu derin akrabalığın bu ilginç sound'un biçimlenmesinde tabii ki büyük payı vardır. Jazz ritimleriyle, Ortadoğu ritimlerinin kesişmesi noktasında ortaya benzersiz bir ritmik ifade gücü çıkmakta. Albümde Atzmon'un kuşatıcı bir post-bop ruhuyla şekillendirdiği üç bestesinin yanında, nefis yorumladıkları iki de geleneksel Ladino şarkısı yer almakta. Bunların yanında grup, Miles Davis ve Wayne Shorter'ın iki ayrı bestelerini de kendi sound'ları içinde yeniden yorumluyorlar. Atzmon'un entelektüel ve çok- kültürlü müzik algısını, barışçıl tavrını oldukça iyi yansıtan bir albüm bu.

Bu albümle oluşturdukları müzikal çizgiye gösterilen ciddi ilginin bir uzantısı olarak, grup turne yapıp festivallerde çalarken, aynı zamanda yeni bir albümün daha hazırlıklarına hızla başlar ve bu ekibin aynı kadroyla ikinci albümü "Nostalgico" yine Enja Records'dan 2001'de 1 Ekim günü piyasaya çıkar. Oluşturdukları fusion tavrının pekiştirilmesi anlamına gelir "Nostalgico". Bu çalışma da önceki gibi, bir tür "World Jazz" çizgisini temsil eder. Atzmon, kültürel ve politik bazlı karakteristik müzik tavrının bu albümde de altını çizer. Çağdaş jazz ortamı yine ilgiyle karşılar bu albümü. Özellikle Seferad ve Ladino müziklerindeki yoğun lirizm müthiş doğaçlamalarla, modern jazz'ın ana ölçüleriyle kesiştiğinde ortaya çekici bir müzikalite, yoğun bir hüzün duygusu sızacaktır. Atzmon'un sezgici yanı da tekniğine ve kompozisyonlarına sinmiştir. Bir özlemi muştular bu albüm. Bir boyutuyla da barış özlemini. Ortadoğu'nun melodi ve ritimleri albümdeki parçaları kuşatır mahiyettedir. Kendi hatıra ve özlemlerini taşıdığı parçalarda ilginç ve çekici birçok melodi yüklü, etkili fragmanlarla karşılaşılmaktadır. Ama kaynakların yanında Klazmer ve Türk müziği ezgileri dikkat çekicidir. Ve en ilginç boyut satirik veya humor yüklü duyguların çoğu parçada üstlendiği rol dikkate değer. Grup duygusu olarak da The Orient House Ensemble" artık bir genç ustalar grubuna dönüşmektedir. Atzmon'un bu kez dört kompozisyonu var "Nostalgico" albümünde. Ünlü usta Sidney Bechet'in nefis bir standardının yanında, grubun etkili bir medley'i onların tüm jazz vizyonunun bir tür damıtılmış özeti durumunda. Bu medley'de Duke Ellington ve Kurt Weil'in yanında Atzmon ve grubunun da melodileri birlikte çalınmaktadır. Atzmon'un kompozisyonlarındaysa, tüm birikimi, yoğun bir geçmişe özleme dönüşür. Kapalı, karanlık ruh hallerinin yanında, coşkulu ezgiler de bazen aynı bestede bir arada vücut bulurlar. Yer yer mistik Sufi müziğinin parıltılı, etkili izleriyle bile karşılaşılmaktadır. Tutku herşeyin önüne geçmektedir bu çalışmada. Bazı parçalarda gitarıyla Brian Neil ve trombonuyla Joe De Jenus ekibe konuk olarak destekte bulunurlar.

Atzmon, yine grup dışı projelerle ilişkisini bitirmez. Değindiğimiz birtakım müzik dostlarının hep yanında durmaya devam eder. Stüdyolara girer, turnelere çıkar. Ama artık tam anlamıyla kendi müziğinin, kendi world- jazz tavrını zenginleştirmenin peşindedir. İşte bu ekip, sözkonusu müzikal serüvenin son cümlesi olarak, 2003 yılının şubat ayında, yazının başlarında sıkça andığımız "Exile" albümünü çıkaracaktır. Ortadoğu ve Filistin – İsrail savaşının yoğunlaşmasının da etkisiyle "Exile" albümünde müzikal aurasındaki gücün yanında, savaş ve siyonizm karşıtı tavrının özellikle altını çizmektedir. Bu albüm yayınlanışıyla birlikte büyük yan-

kılar uyandırır. 2003 yılının başta İngiltere olmak üzere tüm jazz dünyasında adından en çok söz edilen albümlerinden biri olur. Albümde Ortadoğu kökenli çok önemli konuklar yer almaktadır. The Orient House Ensemble'da ise önceki iki albümde yer alan basçı ayrılıp yerini Yaron Stavi alır. Kendine özgü bir ruhanilik ve yırtıcılık içiçe varolmaktadır albümdeki parçalarda. Ve ilk kez çok sayıda müzisyen Atzmon ve grubuna konuk olmaktadır. Sanatçı politik ve aktivist barışçı kimliğinin net bir biçimde altını çizerken, sound'u gitgide zenginleşmiş, sofistike bir yapıya bürünmüştür. "Exile" albümünün son otuz yılın çağdaş jazz'daki en önemli olaylarından biri olduğunu vurgulamanın yanında, Atzmon için "bir fenomen müzisyen" diyenlerin sayısı da hızla artar. Canlı, hayat kokan bir yanı vardır bu albümün. Geçmişe özlem geri plana düşecek, günümüz Ortadoğu'suna bir tür jazz bildirisiyle, savaş karşıtı bir protesto sunulacaktır sanki. Evet, benzerine hiç rastlanmayan bir world-jazz çizgisinde yine aynı kaynaklara kıyasıya yaslanmaktadır Atzmon.

Albümün bir başka önemli boyutu, çok sayıda konuğun bu albümde yer alması. Özellikle de İngiltere'de doğup yaşasa da has bir Filistinli olan şarkıcı Reem Kelami ile Tunuslu vokalist ve udi Dhafer Youssef'in rolü büyüktür. Ortadoğu müzikleri tüm geleneksel kimliğiyle albümde yer tutar. Ayrıca akordeonlar, keman, flüt ve vokalleriyle farklı kültürleri temsil eden, bazı parçalarda yer alan başka usta müzisyenlere de rastlanır. İsrail'e karşı ciddi bir protesto tavrı hakimdir. Ama, aynı zamanda John Coltrane'in sound'undaki ruhani havanın ve saksofon stilinin ilginç, dolayımlı izlerine; swing'in coşkusuna aynı ölçüde rastladığımız parçalarla başbaşa kalınabilmektedir. Humor duygusu, tüm karanlığıyla çalınan parçalara sinmektedir. Arap ve İsrail halklarının kardeşliği için bir "bildiri"yi imleyen parçalara bile rastlanmaktadır. Gizem, çekicilik, satirik hava, açık anlatımcılık ve büyülü bir lirizm sözkonusu parçalarda içiçe varolmakta şekillenmektedir. Klarinet, hem Arap, hem Yahudi kültürünün, müziğinin sembolü niteliğinde çalınır çoğu bestede. Teknik açıdansa Atzmon ve grubu mükemmel bir çizgiyi yakalar. İsrail'in ulusal ve geleneksel müziklerini apayrı bir bakış ve ironiyle dillendirirlerken; Ortadoğu'nun halk ve etnik müzikleri de bazı parçaların içine yerleşmiştir. Mükemmel, abartısız, temiz bir armonik doku üzerine, bir kuyumcu titizliğiyle işlenir ezgiler melodiler. Bu albüm için İngiltere'de gösterilen büyük ilgi yanında aldığı ödüller de dikkate değer. Arap, Filistin ve Yahudi müzikleriyle jazz ilk defa bu denli içiçe, derin bir müzikal, politik bir akrabalık kurabiliyorlar "Exile" albümünde. Hem de radikal bir barış mücadelesi tavrını savunan bir müzisyen grubuyla. Bu barış mücadelesine dair politik tutkusunu en iyi ifadelendirdiği albümü olarak da Atzmon ve "Exile"ı, içiçe düşünmek, kavramak gerekiyor. Coltrane'in ruhani kuşatıcılığının yanında Trane ve Cannonball Adderley'nin teknik inceliklerinin de izlerine sıkça rastlanıyor. Atzmon'un saksofon çalışında lirizm ve karmaşa, Anglosakson merkezli jazz'la Ortadoğu folklorları çoğu parçada bir üst noktaya sıçrıyor.

Albümde birbirinden etkili dokuz parça var. Giriş parçası "Dal'Ouna On The Return" nefis bir geleneksel Filistin şarkısı. Ve bu bestede Filistinli şarkıcı Reem Kelani'nin mistik ve hüzün yüklü anlatımı dinleyeni hemen kuşatıyor. Filistin halkının barış düşü ve isyanı niteliğinde bu parça. Atzmon'un Yochanan Zaray'la yazdığı "Ouz"da baştan beri değindiğimiz fusion tavrının en büyülü örneklerinden. Filistin ve Ladino müzikleri içiçe varoluyor bu bestede. "Al Quads" ise Atzmon'un humoresk tavrını ve barış aktivitesini en iyi yansıtan örneklerden. İsrail'in 1967 savaşını anlatan, yücelten bir tür "milli marşı" olan bu şarkıyı Atzmon alıp, onu kendine özgü bir kaynaşıma dönüştürüyor. Bununla da yetinmeyip, milli duygularla dolu İbranice sözlerin yerine, Arap dünyasının ünlü şairi Mahmud Derviş'in şiirini bu sözler yerine kullanıyor. Yani bu marşı alıp, Filistin ve Arap halklarının şarkısıymış, marşıymış gibi mükemmel bir müzikaliteyle yeniden yorumluyor. Atzmon'un inanılmaz humor tavrını en iyi yansıtan örnek bu. Nefis doğaçlamalarla dolu, albümün en uzun parçası. Atzmon'a has bir jazz!

Değindiklerimiz ve benzeri dokuz parça içinde, şimdiye kadar sıkça vurguladığımız Atzmon ve grubunun fusion tavrının albümdeki bütün bestelerde bir mükemmelliği yarattığı konusunda bu yıl herkes hemfikir. Ama özellikle "Exile" ve "Jenin" adlı parçalar düzenleme ve yorum tavrındaki zenginlikle sıkı bir jazz-fusion çekiciliğini gündeme getiriyor. Bunlar bizim seçtiğimiz, anma ihtiyacı duyduğumuz örnekler. Aslında "Exile"ı, bir bütün olarak dinlemek lazım. Bir BBC programınca bu yıl İngiltere'nin en iyi jazz albümü ödülü alması gerçekten tek başına bir anlam ifade etmiyor. Bu albümü tüm boyut ve açılımlarıyla, son on yıllar içinde çıkan en önemli çalışmalardan biri olarak anarsak pek abartı olmaz. Gilad Atzmon &The Orient House Ensemble için yeni yüzyılın en bü-

> Arap, Filistin ve Yahudi müzikleriyle jazz ilk defa bu denli içiçe, derin bir müzikal, politik bir akrabalık kurabiliyorlar "Exile" albümünde.

yük müzik umutlarından biri olduklarını anmakla bu yazının sonuna geliyoruz. Evet, çok sınırlı da olsa jazz'a, dünya müziğine, etnik ve folklorik müziklere apayrı bir tını ve tat kazandıran, benzersiz bir kaynaşımı kovalayan ve en az müzikleri kadar önemli politik aktiviteleri ve ahlakçılıklarıyla da önemli bir ayrıcalığı temsil eden Atzmon ve grubu, herhalde artık en yakından izleyeceğimiz gruplardan biri oldu. Atzmon ise barış neferliğinin yanında bir politikacı ve edebiyatçı olarak, bu yazın ve sanat türlerinin bir arada da üretilebileceğini kanıtlamış bir entelektüel olarak jazz dünyasına farklı bir ışık tutmakta. Sanatçı estetiğin politikayla nasıl bu denli içiçe yeni bir ürüne, yapıya dönüşebileceğini uzun yıllardır ürünleriyle belgeliyor. Hem müzisyen hem de entelektüel olmanın günümüzdeki en önemli sembolü durumundadır Gilad Atzmon.

Attila Durak

Aşkın Arsunan; ONE A DAY, günde bir kere herhangi bir zaman

Tunçel Gülsoy
begog@superonline.com

Aşkın Arsunan'ın yeni albümünün jazz dünyamızda meydana getireceği değişimin öncü sarsıntılarını sık sık almaya başlamıştım. Zaten bizim jazz dünyamızın eni boyu nedir ki, burada herkes diz dize yaşar, kimi çalar, kimi dinler ama sonuçta herkes birbirini tanır. Doğal olarak da albümün haberi sağdan soldan gündemimize girmeye başlamıştı. Aura Productions'dan Özlem Köseoğlu hanım beni telefonla arayıp albümün çıktığını haber verince yumurtanın artık kapıya dayandığını anladım. Bir randevu günü tesbit ettik ve Aşkın'ın her zamanki neşeli yüzüyle beni ziyaret etmesiyle onunla üç yıl önce yaptığımız sohbette kaldığımız yerden tekrar devam etmiş olduk.

Ben bir soruyla topu ona attım:

"Baba, söyle bakalım, nereden çıktı bu albüm ?"

Aslında bu sorunun cevabını Aşkın ile yapmış olduğum röportajdan biliyordum, o zaman şöyle demişti:

Hocam, bir başka projemde bazı jazz standartlarını kendi hissettiğim şekilde yeniden düzenleyerek çalmak. Bu bir trio çalışması olacak ve seslendirilecek parçalar arasında 'Take Five', 'Autumn Leaves' ve 'Bridge Over Troubled Water' da var.

Ama söylediklerini hatırlamadığından bu sefer şöyle dedi:

Eskiden sadece starlar albüm yapardı, bu sefer istedim ki bir albüm de ekmeğini müzikten kazananlar yapsın. Neden geciktiğime gelince, eh!, sen de biliyorsun, hayat şartları, piyasa, ekonomi falan filan....

Albümün adı 'One A Day' bir vitamin markasına benziyordu, neden böyle olduğunu sormadım, çünkü bu sorunun cevabını da eski sohbetimizden biliyordum:

Ben uzun yıllar yurt dışında yaşadım ve her zaman yaşadığım ülkelerin 'A' Takımı müzisyenleri ile çalıştım. Bu insanlardan çok önemli birşey olan paylaşma kavramını öğrendim. Bana göre insan başkaları ile paylaşmak ve onlara haz verebilmek için müzik yapmalı. Paylaşmadan müzik olmuyor."

Bana göre bugün Türk pop müziği denilen müziklerden zehirlenmiş genç bir nesil var. Doktor önce onlara bir sakinleştirici vermeli ki rahatlasınlar. Sonra gerçek müziği dinlemeye başlasınlar. Türkiye'de jazz müziği dinletebilmek için yanına bir de rahatlatıcı vermek gerekiyor. Kültür olarak jazz müziğine uygun bir 'background'umuz yok. Biz tek sesli müzikle yetişmiş bir milletiz. İnsanlar ile buluşabileceğiniz bir platform lazım".

Ama gene bu sefer beni şaşırtan birşey oldu, o benim hatırlamadığından farklı şeyler söyledi:

Hocam, vallahi şöyle esprili ve sıcak bir isim aradım albüm için. Bu çalışmada birçok kişi bana özverileriyle ve emekleriyle destek oldu, çalıştı. Bir çok kişiye teşekkür borçluyum, bu yüzden de önce albümün ismi "Thanks" olsun istedim. Bu insanların tümüne teşekkür edebilmek için aslında kitap yazmam gerekirdi.

Albümümü dinleyen tüm insanlar kendi ilgilerine, bilgilerine ve kültürlerine göre onda hoş ve güzel şeyler bulabilirler. İsterim ki herkes bu albümü günde bir defa alınan vitaminler gibi günde bir dinlesin, içleri açılsın, depresyondan uzak olsunlar.

Albümün giriş parçası ünlü Paul Desmond bestesi ve Dave Brubeck'in Timeout albümüyle zamanında jazz dünyasını şok etmiş bir parça olan 'Take Five'. Volkan Hürsever ve Volkan Öktem Aşkın ile birlikte trio formatında çalıyorlar. Aşkın burada ritmik ve armonik dizilerle oynayarak eski ağıza yeni tad anlayışında bir 'Take Five' ortaya çıkartmış. Kendisi bu değişimi şöyle ifade etti:

Ben jazz'da kontrastları çok seviyorum. Bu parçada da aynı kontrastları yaratmak istedim. Müziği bir yukarı taşıyoruz, bir aşağı çekiyoruz. Bizim yorumumuzda saksofon yok, ama Volkan Hürsever'in çok ilginç bir bas solosunu duyabilirsiniz.

Albümdeki ikinci parça olan New Wave (of 0-212) Aşkın'ın geçmiş dönem gruplarından birisine yapılmış nostaljik bir gönderme. Eski röportajımızda bu grup ile ilgili olarak şunları söylemişti:

"Türkiyeye 1996'da döndükten sonra New York Manhattan'ın telefon bölge kodu olan 0212 adlı bir müzik grubu kurdum. Burada Şenova Ülker, Levent Altındağ, Aycan Teztel ve Volkan Öktem ile birlikte o zamanlar Etiler semtinde Backstage adlı kulüpte çalışmıştık. Orada her akşam müziği önce jazz ile açıyor ve standartları çalıyorduk. Daha sonra ise Latin, Fusion'a geçiyorduk."

Bu parçada trioya trompette Şenova Ülker ve Tenor saksofon da 'Levo Baba' diye anılan Levent Altındağ katılıyorlar. Her ikisi de enstrümanlarında gerçek birer yıldız. Aşkın bu parçanın New York'un tipik havasını yansıtan bir beste olduğunu söyledi. Parçanın hızlı ritmi New York'un o aceleci, hareketli havasını yansıtıyor. Aşkın'a göre bu cıvıl cıvıl hava New York ile aynı bölge telefon kodunu paylaşan İstanbul için de geçerli.

Bir sonraki parça olan 'Kriko' diğer bir Aşkın Arsunan bestesi ve o da albümdeki ilk parça gibi standart jazz triosu olarak çalınıyor. Ama bu sefer bir ithaf söz konusu, parça Aşkın'ın yakın bir dostuna ithaf edilmiş.

Bu besteyi Aycan Teztel için yaptım. Bence Aycan hem müzisyenliğiyle, hem insanlığıyla, hem de arkadaşlığıyla örnek bir insan. O her yeri, herşeyi rahatça kaldırır. Tıpkı yolda kalmış bir arabayı kaldırıp tekerleği değiştirmemizi sağlayan bir kriko gibi. Her gruba, her çalışmaya onun gibi bir birleştirici insan lazım.

'Eastern Choo Choo' Aşkın'ın Ethno Karma grubu ile çaldığı bestelerinden birisi. Aşkın bu müziğin dünyanın doğusunu anlattığını söylüyor. Ama ünlü big band parçası Chatanoga Choo Choo dan da en azından isim olarak yararlanmış diye düşündüm ve beni teyid etti.

Bu sefer basta Eylem Pelit Volkan'ın yerini alıyor. Şenova ve Levent kaldıkları yerden parçayı uçurmaya devam ediyorlar. Ayrıca Aycan Teztel de burada trombon çalıyor.

Eski röportajımızda Aşkın Doğu Jazz'ı diye bir kavramdan şöyle bahsetmişti:

Kuzey Avrupa ülkelerinde "Nordik Jazz" diye kabul edilen bir jazz var. "Amerikan Jazz"ı da var, peki o zaman niye İstanbul gibi doğu ile batının buluştuğu bir yerde Doğu Jazz'ı diye birşey olmasın ki.

Türkiye'de yaşayan insanlar olarak hem doğuyu hem de batıyı hissedebiliyoruz. İkisi de içimize işlemiş. Ama bu şans aynı zamanda işimizi zorlaştırıyor çünkü bu ikisi arasında bir denge oluşturmak çok zor. Hem enteresan bir tad yaratacaksın, hem de doğu kültürünün ve batı kültürünün insanı bunu aynı lezzeti alarak yiyebilecek. Ayrıca ortaya koyduğun sentez de ne doğu, ne de batı birbirinden birşeyler çalmamış olacak.

Ben Avrupa'da ve Amerika'da insanları nasıl mutlu edebileceğimi biliyorum ama Türkiye'de bunu başarabilmek çok zor. Başka ülkelerde müzikte üç boyut varsa burada 9 boyut var.

Albümdeki beşinci parça 'One Day' önce albümün adı olan 'One A Day'i çağrıştırıyorsa da gerçek şu ki aralarında hiçbir bağlantı yok. Bu sefer Aşkın'ın bestesine Beth Trollan söz yazmış. Beth İstanbul'u seven ve burada yaşayan bir New Yorklu jazz vokalisti. Söz-

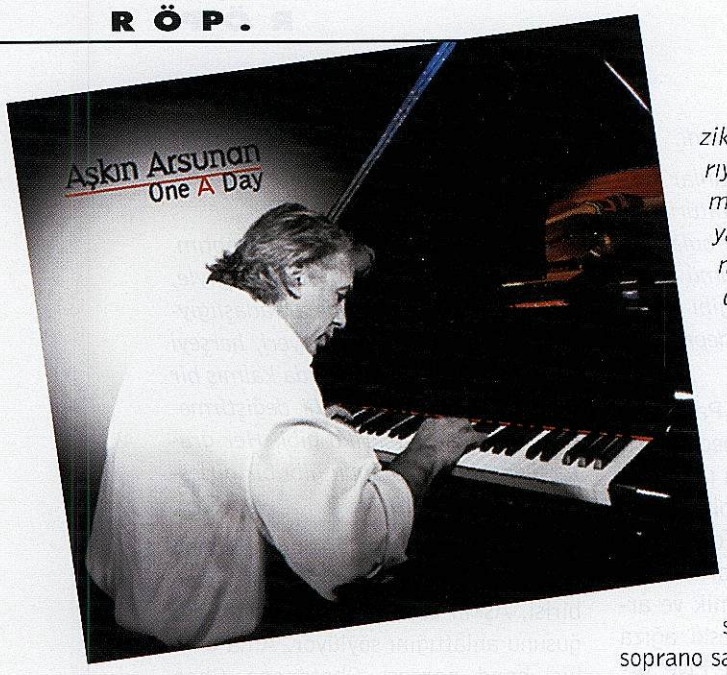

"Bana göre bugün Türk pop müziği denilen müziklerden zehirlenmiş genç bir nesil var. Doktor önce onlara bir sakinleştirici vermeli ki rahatlasınlar. Sonra gerçek müziği dinlemeye başlasınlar. Türkiye'de jazz müziği dinletebilmek için yanına bir de rahatlatıcı vermek gerekiyor. "

lerdeki 'Vision of that untied day'in ne anlama geldiğini sorduğumda Aşkın bunun dinleyenin hayattaki o anlık beklentileriyle ilgili olduğunu söyledi. Ama daha geniş bir açıdan irdelendiğinde Tanrı ile kurulan bir bağdan bahsediliyormuş.

Bu parçada Aşkın piyano ve keyboard çalmaktan başka ayrıca şarkı da söylüyor. Albümün sürprizi ise ona sımsıcacık sesiyle katılan Sibel Gürsoy. Basta ise bir kere daha Eylem yer almış.

Herhalde benim kuşağım müzikseverler arasında Paul Simon'un bestesi 'Bridge Over Troubled Water'ı dinleyip de beğenmemiş bir insan yoktur.

Trio bir kere daha işbaşına geçiyor. Duble Volkan'lar Aşkın'la birlikte dinleyiciyi nostaljik bir yolculuğa götürüyorlar. Aşkın değişik bir aranjman ortaya koyarak parçaya kendi imzasını atmış. Aranjman konusunda bana söylediği şu sözler onun aynı zamanda müziğe bakış açısını yansıtıyor:

Değişik jazz müzisyenleri popüler müzik parçalarını kendi yorumlarıyla yeniden yazdılar. Paul Simon'un bu parçasını yorumlayan başka bir jazz müzisyenine rastlamadım. Bu parçada daha evvel değindiğimiz 'bazı jazz standartlarını kendi hissettiğim şekilde yeniden düzenleyerek çalma' kavramının devamı.

'Ethno Karma' albümün sondan bir evvelki parçası ve Aşkın'a göre bu müzik onun Ethno Karma projesini en iyi yansıtan bestesi. Levent parçanın girişinde soprano saksofonu tam anlamıyla 'gırnata' gibi şakırdatarak Ethno Karma havasını duman makinası gibi sahneye dolduruyor. Bir kere daha trio iki usta nefesli çalan müzisyenle birleşerek alıp başını bir yerlere gidiyor.

Konuşmamız sırasında Aşkın'ın eski röportajındaki şu sözleri kendisine hatırlattım:

Önce bir uluslararası jazz kültürü var, buradan başlayacaksın. Sonra bunun üzerine Anadolu'da asırlardır birikmiş olan derin bir doğu kültürünü katacaksın. Ortaya çıkan tüm boyutları hiç birini ayırmadan aynı özenle besleyeceksin, yoksa hemen ölürler. Böyle bir yaklaşım tabiki ilk defa denenmiş olmuyor biliyorum. Ama şimdiye kadar yapılmış olan deneylerden de iyi netice alındığını düşünmüyorum."

Her güzel şey gibi bu albümün de bir sonu var ve Portrait (to be continued ...) Aşkın'ın arkadaşlarıyla birlikte bizi çıkarttığı yolculuğun son durağı. Aşkına'a göre buradaki müzik onun şu günlerde gördüğü bir resim, hissettiği duygular. Ama İngilizce isimden de anlaşıldığı gibi bu albüm Aşkın için bir son değil bir başlangıç. Ona, 'peki başka albümler de bu ilk çalışmanı takip edecek mi?' diye sorduğumda bana şöyle dedi:

'Kısmet olursa İnşallah' .Bu albümü yaparken tek bir amacım vardı, ülkemizin yeni kuşaklarına Türkiye'nin geçirmekte olduğu bu süreçte kendimden bir katkı yapmak istedim. Çok güzel bir genç nesil geliyor. Bu albüm onlar için yeni bir başlangıç ve albüm olabilir. Doğrudan doğruya jazz nosyonunu öne çıkartmak yerine dünyadaki farklı jazz sound'larından yaratılmış bir atmosfer var. Aycan Teztel'e özel bir teşekkür borçluyum.

Bu albümün gerçekleşmesinde Melike'nin de çok önemli desteği ve katkısı oldu. Ona da teşekkür borçluyum.

Ben bu albümü Türkiye'de Türk müzisyenleriyle ve Türkiye'deki bir stüdyoda gerçekleştirmek istedim. Albüm benim evimdeki stüdyoda kayıt edildi, bu çok önemli.

Türk kelimesi benim için çok önemli. Uzun yıllar yurt dışında yaşadım ve çalıştım. Gördüm ki bizim yurt dışındaki müzisyenlerden bir eksiğimiz yok.

Çok şükür ki Allah'ın bana nasip ettiği kültürel ve teknik birikimi bir albüm haline dökebildim

Eh artık senin için zenginliğin yolu açıldı dediğimde ise bana jazz insanları için söylenen şu sözü hatırlattı:

"Hatırlarsan sana şunu söylemiştim:

Günün birinde jazz müziğinde bir milyon dolar yapmak isterseniz önce iki milyon dolarla başlamanız gerekir.

Bu albüme katkıda bulunan tüm arkadaşlarım beş para almadan çalıştılar. Türkiye'de bu işler çok zor. Bizim gibi insanların devlet tarafından desteklenmesi gerektiğine inanıyorum.

Vedalaştığımız zaman ben tekrar eski röportajımı okuyarak bu yazı için bir bitiriş cümlesi aradım, en uygun bulduğumun şu olduğunu düşündüm:

"Kimseye benzememeye, kopya çekmemeye çalışıyorum. 24 saat müzik ile yaşıyorum.

Benim için hayattaki her ses bir müziktir. Aslında doğada her şey var. Yazdığımız müzikler de doğada var ve biz doğada zaten var olanı yeniden yazıyoruz."

46 yaşındayım, artık zamanımız azalıyor, insanlara daha hızlı erişmek istiyorum. Ama daha avantgarde olabilirdim.

Yaşam felsefem herkese çok saygı, herkese çok sevgi olarak ifade edilebilir.

Sonra vazgeçtim, Aşkın artık 46 yaşında değil, 49uncu yaşını sürdürüyor. Şimdi yeni bir şeyler deme zamanı. Bence en iyisi şöyle demek:

Aşkın Arsunan'ı izlediniz, şimdilik bir ara veriyoruz ama bizden ayrılmayın çünkü:

to be continued ...

Chord / Wilson Benesch / ProAc / Kimber Kable / Antique Sound Lab / Tube Technology / Cambridge Audio / Cadence / Velodyne / Panasonic

Gelin birlikte değerlendirelim

Antonio Stradivari, 1644 - 1737 yılları arasında İtalya'nın Cremona şehrinde yaşamış ve bu süre zarfında başta keman olmak üzere çello, viola, gitar ve harp gibi 1100'ün üzerinde saz imal etmiştir. Bu sazlardan 650 kadarı günümüze kadar gelebilmiş. Yaptığı kemanlar, kendisinden sonra yaşayan lütiyelere model oluşturmuştur.

Lütiyelerin ideali o eşsiz tona yaklaşabilmek ve kemancıların hayali ise bir Stradivarius kemanla çalıp, o eşsiz tonu deneyimleyebilmektir.

Elektro gitar çalan rock ve jazz gitar ustaları da arzuladıkları tonu yakalamak için yıllarını harcarlar ve arayışları son bulmak bilmez. Gitar markası, modeli, teli, manyeti, köprü malzemelerini değiştirirler, pedal ve efektler kullanırlar, gitar amplilerinin lambalı mı, transistorlu mu olacağına karar verirler ve hatta lamba tiplerini değiştirirler.

Tabi bu ton arayışları keman ve gitarla sınırlı değildir, diğer bütün sazlarda durum aynıdır.

Hi-Fi meraklıları da, müzisyenlerin bu bitmez tükenmez ton ve iyi ses arayışlarının bir benzerini deneyimlemektedirler. Burada belki iş daha da zordur çünkü daha önce çalınmış bir esere ve onun tonlarına sadakat söz konusudur. Doğru tonu, gerçekçi dinamiklerle, gerçekçi sahne derinliği ve genişliğiyle, gerçekçi detaylarıyla vermek kolay değildir. Bir Hi-Fi sisteminin ince ayarlarının yapılması zaman alır ve uğraş gerektirir.

Biz de bunu yapmaya çalışıyoruz. Gelin birlikte değerlendirelim.

Sistemlerimizle ilgili geniş bilgi almak için web sitemizi ziyaret edebilirsiniz: **www.timpani.com.tr**

Timpani Ses ve Görüntü Sistemleri Sanayi ve Ticaret Limited Şirketi

İstinye, Ressam Hikmet Onat Sok. No: 9 Kat: 2-3 Sarıyer 34460 İstanbul Tel: 0212 - 323 21 10 Faks: 0212 - 323 25 98

timpani
AUDIO & VIDEO

David Liebman Anlatıyor

Hepsinden ayrı ayrı zevk aldım. Büyük orkestra, beş saksofon, iki saksofon, bas ve davul... Her formatta müzisyen kişiliğimin değişik yönleri ortaya çıktı.

Özgü Özmen & Ozan Boz
ozan@contactturkey.com

(Geçen sayıda kaldığımız yerden devam ediyoruz...)

Şu ana kadar konferansta neler yaptığından bahseder misin? 2003 yılında bir jazz müzisyeni 4 günlük konferansta nelerle mücadele etmek zorunda kalıyor?

Buraya eşime yardımcı olmak için geldim. Standında Caris Music Avrupa müzik yayınlarını dağıtıyor. Ayrıca International Association of Schools of Jazz ile bir toplantım vardı, 80'lerin sonlarında kurduğum 40 okuldan oluşan bir organizasyon. Yıllık toplantılar yapıyoruz. Oldukça geniş bir platformda öğrenci ve öğretmenleri bir araya getirebildiğimiz için gerçekten birşeyler başarabildiğimizi düşünüyorum.

Detroit'den Scott Guinell'in büyük orkestrası ile çaldım. Scott benim solo müzisyen olarak katılmamı istedi, bana CD göndermişti, o zamana kadar bu büyük orkestradan haberim yoktu. CD'yi çok beğendim. Konserden 30 dakika önce tanıştık, birkaç parçada solo yaptım.

The Sax Section ile de çaldım. Bu grupta Gary Smulyan bariton saksofon, Don Braden tenor ve alto saksofon, Mike Smith alto saksofon, Ernie Watts tenor saksofonda,Matt Wilson, Bill Mays ve John Goldsby ritim çalıyorlar. Biz saksofoncular olarak Keilworth saksofonlarını promote ettik.

Dün akşam Toronto'nun jazz kulüplerinden biri olan Rex'de 80'lerde Banff Institute'de öğretmenlik yaptığım yıllarda öğrencim olan Mike Murley (s) ve Jim Vivien (b) ile çalma fırsatım da oldu. Artık eski öğrencilerim demeye bile dilim varmıyor tabii. Her ikisi de şu anda Toronto'da yaşıyor. Davulda Ian Froman eşlik etti.

Hepsinden ayrı ayrı zevk aldım. Büyük orkestra, beş saksofon, iki saksofon, bas ve davul... Her formatta müzisyen kişiliğimin değişik yönleri ortaya çıktı.

Bir ara rock band'inde çaldın diye biliyorum. Biraz bahseder misin?

Evet, Genya Raven'ın Ten Wheel Drive'ında çaldım. Benim ilk canlı performansımdı. Sofistike rock diyorduk o tarza. Ben baş solo müzüsyendim. Ta o zamanlarda bile yere diz çöküp çalıyordum, o kadar yoğun hissediyordum yani. Bu 14 yaşımda da böyleydi. Zamanla sakinleşmeyi ve ateşimi kontrol altında tutmayı öğrenmek zorunda kaldım. Bir çok müzüsyen için tam tersi geçerli, onlar bu ateşin arayışına geçerler. Bence çok daha zor. O yüzden öğrencilerime de hep derim. Fazla olmasından endişen olmasın, sonradan azaltmak daha kolay. Hiç yoksa, o zaman işimiz zor işte.

Lennie Tristano'dan neler öğrendin?

Lennie profesyonel anlamda öğretmendi zaten. Bir sistemi vardı. Lester Young'a söyleyerek eşlik etmek, akorları değil melodiyi çalmak, gamları öğrenmek gibi... Ben onunla akorları konuştuğumuzu bile hatırlamıyorum.

Piyanoda voicings konusunun üstünde çok dururdu.

Derslerin uzunluğu 10 ile 12 dakika arasında değişirdi. Girmenle çıkman bir oluyor gibi yani. Kişisel bir ilişki kurmak imkansızdı.

"Lester Leaps In" gibi, Basie ve Sinatra'nın vokal ile eşlik edebileceğim parçaları gibi gösterdiği diğer şey, bunları çalışıp öğrenebileceğim idi. 60'lardan bahsediyoruz. Ülkenin doğu kısmında jazz eğitimi adına bir tek Berklee var. Jazz'ın öğretiminin yapılabileceği konusu bile daha tartışmaya yeni açılmış. Bu işin içinde olup yaşı ilerlemiş müzisyenlerden duyduğum tek şey: "Bu iş ancak aşk ile olur, içinde varsa..." Ama Lennie bu işe bir sistematik getirebilmiş ve jazz'ın öğretilebileceğini ispatlamıştı. Yapacağın minimum şey onun dediklerini dinlemek, deneme-yanılma ile vakit kaybetmene gerek yok. Sana çalışacak materyal sunuyor, çalışarak öğrenme şansın var. Fikir çok heyecan verici.

Öğretmenin beynine öyle bir şey kazır ki yıllar sonra bile hatırlarsın, işte bu önemli. Dersten bir önemli bir kaç da ufak tefek şeyle ayrıldıysan bu harika birşey. Çoğu zaman öğrencilerin öğretmenleri hakkında şikayet ettiğini duyarsınız: "Bana herşeyi göstermedi". Tabii ki herşeyi göstermedi, herşeyi gösterse nasıl sindireceksin? Birşey öğrendiysen gene karlısın: Dudağını nasıl şekillendireceğin, nasıl dinleyeceğin, nasıl hissedip düşüneceğin... Benim Lennie'den öğrendiğim şey jazz dediğimiz şeyin organize bir çalışma ve çaba ile alt edilebileceği gerçeği idi.

Miles ile edindiğin tecrübeyi tanımlar mısın? Bir öğrenme süreci mi yoksa tam anlamı ile şok tecrübe mi?

Herşey. Hayatımın çok önemli bir dönemi idi. Büyük konserler, turlar, iyi ve kötü taraflarıyla Miles'la kişisel ve müziksel etkileşimim...

Elvin'le de Miles'la da çalışmaya başladıktan kısa bir süre sonra tanıştım. Bu insanları çok dikkatli izledim ve dinledim. Miles bana birşey gösterdiği zaman aklımda kalırdı. Müzik hakkında ne düşündüğünü ve hissettiğini öğrendim. Akorundan gamından bahsetmiyorum, nasıl içine girdiğinden bahsediyorum. Ben Coltrane tarzından gelmişim. Bilirsin nota, nota, bir sürü nota. Miles neredeyse tam tersi. Çok sık ve uzun aralıklarla duran, ritmik çalan bir müzisyen. Bir rock'n'roll parçası yapıyorduk, onda bile kullandığı duruşlar, boşluklar benim için inanılmaz farklı ve yeni idi. Ve tabii ki stilimi çok önemli bir şekilde değiştirdi.

İlk grubun Lookout Farm sakin ve "cool" yapısı açısından Miles ile edindiğin yeni perspektifin devamı mı?

Evet, ama öyle zamanlar oldu ki inanılmaz çılgın da çaldık. Trane'in son zamanlarındaki parçalarını yaptık, Miles çaldık. Bizim nesil aynı gün Bartok, Jimi Hendrix ve Trane dinleyen ilk nesil olmuştur. Benim kişisel tercihim de birkaç farklı tarzdan oluşuyordu ve Lookout Farm bir anlamda müzik kariyerimde o zamana kadar gelişmiş olan eklektik kişiliğimin bir ifadesi oldu. Biraz Miles, biraz Coltrane, biraz bebop, biraz Hint müziği... Derinliğinden ötürü Hint müziği beni çok etkilemiştir. Tabla ile Miles sayesinde tanıştım. John McLaughlin ile "My Goals Beyond"un kaydı sırasında Badal Roy ile tanıştım.

HM: Olgunlaşmak müziğine nasıl yansıdı?

DL: Yaşlandıkça daha iyi oluyorsun. Kendini kontrol etmeyi öğreniyorsun. Neyi en iyi yaptığını biliyorsun. Dolayısıyla o karmaşa arayış önemini yitiriyor, yapmayı tercih ettiğin şeyler, yapabileceğini düşündüğün ya da hayalini kurduğun şeyler değil, yaptığın şeye sarılıyorsun. Bir de senin dışındaki dünya var. William Blake çok güzel ifade etmiş: "Dünyayı bir kum tanesinde görebilirsin." Eğer bunu becerebiliyorsan bir nevi birçok şeyi yapıyorsun, çünkü derinliği yakalamışsın. İşte bu olgunlaşmak demek bence.

Çok zor birşey değil bence, yaşayacaksın, ilgini kaybetmeyeceksin, sürekli aktif ve bilinçli, olup bitenin farkında olacaksın. Başkaları ne yapmış dinle, oku, doğru insanların etkileşimlerine açık ol. Bu yaklaşımla olgunluk kendiliğinden geliyor.

Şu andaki aktivitelerini düşünüyorum, hala çok geniş yelpazede şeyler yapıyorsun.

Evet, Marc Coplandila çalışıyorum, Coltrane parçalarının üsütünde duruyorum son zamanlarda, daha yeni Puccini arya projemi tamamladım, Jobim parçaları çaldım, Water (Pat Metheny ile bir proje) için beste yaptım. Harika tecrübeler, hepsi farklı, tek ortak nokta benim, stilim, nasıl çaldığım. Bu akşam Çin yemeği yarın akşam Fransız mutfağından yiyeyim istiyorsun, tamam, ama unutma hepsini aynı mide hazmedecek. Anlatmak istediğim şey, çeşit korkulacak birşey değil, kendi seçtiğin materyalleri kullan, yapmak istediğin şeye uyduktan sonra sorun değil. Materyalleri kendine göre değiştir ve kendine ait hale getir. West Side Story'yi yaptım ben bu şekilde, üstünde 6 ay çalıştım, çok şey öğrendim ve çok zevk aldım. Önce "score" üstünde çalıştım, sonra Gil Goldstein ile. Puccini için de aynı şekilde. Demek istediğim materyalin ne olduğu çok da önemli değil, saygı duyduğun ve ciddiye aldığın bir malzeme ise bütün tecrübe ve birikimini, eğitimini kullanıp harikalar yapabilirsin. Armoni benim için en önemli ögelerden biri, benim stilimin ana taşı. Oturup akorun tam olarak hangi notalarla çalınması gerektiğine karar vermek zaman kaybı değil, çünkü o işlem o projenin en can alıcı noktası.

Müzik dışında neler yapıyorsun, nelerden zevk alırsın?

Güneşin altına oturmak, rahatlamak. Genç bir kız babasıyım, ailemle vakit geçirmekten çok zevk alırım. Güzel filmler izlemek, okumak. Ama hobi dersen, hobi için hiç vaktim yok. Eğitim konusuna çok eğilmiş durumdayım. Çok ciddiye aldığım birşey. 80'lerde bazı nedenlerden ötürü bu konudan uzaklaşmaya başlamıştım, işte bir takım kişisel nedenler, sağlık, müzik vs. Sonra hayatımı düşündüm, başarılarım, yaptıklarım... Bütün dünyayı gördüm, grup liderliği yaptım, Miles ile çaldım, daha 35 yaşında iken ödüller aldım. Jimmy Heaths deyişiyle "Nasıl ilgilerini canlı tutuyorlar?" Peace Corp olayına göz attım, hukuk okumaya kalktım, LSAT sınavlarına girdim. Fakat bütün bunlar bir yana ilk öğretmenlik tecrübemden sonra, Jamey Aebersold ve sonra Banff'de Dave Holland ile birlikte, müzisyenlik dışında bir şeyi de amaç edinebileceğimi gördüm.

Çünkü aslında müzik tek başına yeterli değil. Tabii eğer Mozart, Bach, Beethoven, Louis Armstrong, Bird (Charlie Parker) gibi eşsiz bir yetenek ile doğmadıysan, bütün ömrünü bu yegane doğa vergisi yeteneğini değerlendirmek için mutlaka sadece müzik yaparak geçirmen gerekmiyorsa... Yapılabilecek başka birşey daha direkt bir şekilde diğer insanlara yardımcı olmak. Ben düşündüm ve müziği bir araç olarak kullanarak gençlerin müzikteki derinliği, güzelliği, değeri anlamalarına yardımcı olmaya karar verdim. Bu şekilde bildiğim bütün pozitif şeyleri gösterip öğretebilirsem onların daha iyi bireyler olmalarını sağlamış olacaktım.

20 yıl sonra dönüp baktığımda, mesela dün akşam eski öğrencimle çalarken geçirdiğim vakit, yüzündeki ifade ve gülümsemeyi görmek benim için çok büyük bir ödül, çok özel ve kişisel bir duygu. Dünyanın daha iyi bir dünya olabilmesi için yapacağın her şey, büyük ya da küçük, mümkün olan her ölçekte, çok önemli. Bir çocuğa müzikten zevk almayı öğrettiysen, müzik onu mutlu ediyorsa belki elinde silah yerine saksofon taşıyacak.

Cengiz Baysal ile Yıldızların Üstünde Bir Yolculuk

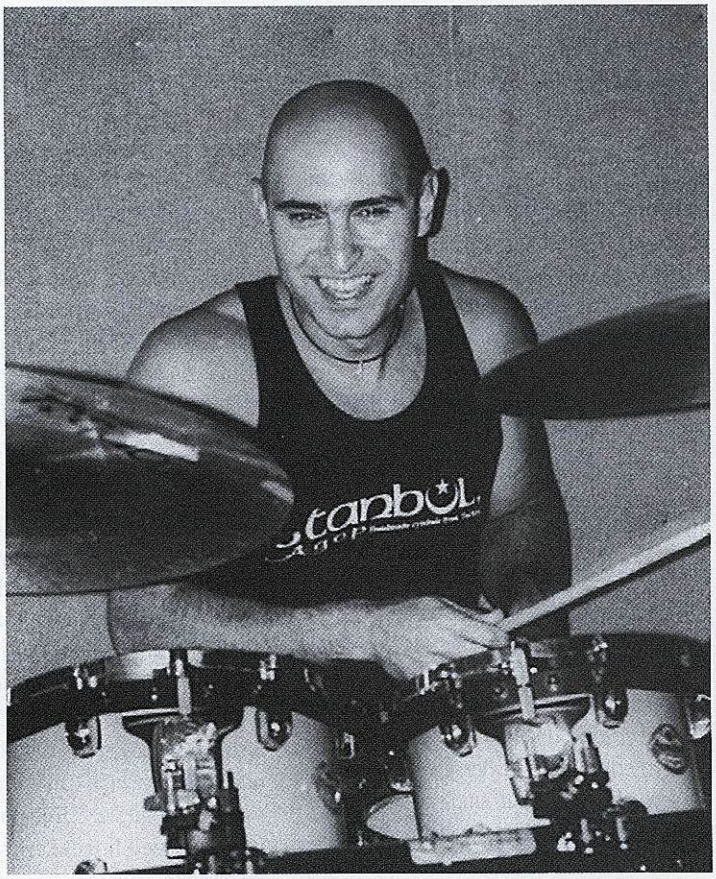

Ben Cengiz'i yıllardan beri değişik formattaki topluluklarda dinledim, o her birinde içinde olduğu projenin özüne göre çaldı ve kendisine verilen rollere müzik adamı sıfatıyla ruh kattı.

Tuncel Gülsoy
begog@superonline.com

Cengiz Baysal genç nesil davulcular arasında benim en beğendiğim müzisyenlerden biridir. Yakışıklıdır, havalıdır, hem güleç yüzlü hem de sert görünümlüdür. Jazz'ı hem alaylı hem de mektepli olarak öğrenmiştir. Ben Cengiz'i yıllardan beri değişik formattaki topluluklarda dinledim, o her birinde içinde olduğu projenin özüne göre çaldı ve kendisine verilen rollere müzik adamı sıfatıyla ruh kattı. Jazz müziğinin en güzel yönü müzisyenlerin hem takip eden hem de lider rolünü aynı rahatlıkla oynayabilmeleridir. Yıllarca başka jazz müzisyenlerinin projesinde çaldıktan sonra Cengiz'in de liderliğe soyunacağı bir albüm projesi olduğunu geçmiş sohbetlerimizden biliyorum. Geçen yıl bana telefon edip 'albüm hazır' demişti de Jazz Dergisi'ne yazmak üzere oturup albümün öyküsünü dinlemiştim. Ancak albüm bir türlü çıkamadığından o yazıyı yayınlamak da kısmet olmamıştı.

Artık bekleyen derviş muradına ermiş mi dersiniz, yoksa sıkıntıdan erimiş mi dersiniz bilemem, ama Cengiz geçtiğimiz günlerde tekrar arayıp bu sefer albümün gerçekten çıktığını söyleyince önce inanamadım. Ama konuştukça ve söylediklerinin doğru olduğunu görünce albüm çıktığı için ben ondan daha mutlu oldum. Bir yıl sonra tekrar buluştuğumuzda Cengiz albümün öyküsünü kaldığımız yerden başlayarak yeniden anlattı:

Evet çok oldu biliyorum, iş sonunda yılan hikayesine dönmüştü ama devreye Doğan Müzik ve Kerem Görsev girince albümün şansı döndü ve hayallerim gerçek oldu. Kerem şimdi DMC'nin jazz bölümünün sorumlusu. Birçok insan onun ne düzeyde iyi bir müzisyen olduğunu yaptığı albüm çalışmalardan ve verdiği konserlerden biliyor. Ama onu yakından tanımayanların bilemiyeceği bir de insan yönü var Kerem'in. Kerem tutku ile bağlı olduğu şeylerin daima arkasındadır ve verdiği sözü daima tutan bir insandır. Kerem'in desteği ve gayreti olmasa çoktan kayıtları bitmiş olan bu albüm belki de hiçbir zaman yayınlanamayacaktı.

Cengiz'in getirmiş olduğu albümü uzun zaman yolu gözlenmiş bir dost gibi elime aldım, itinayla açtım ve önce müziği birlikte dinlemeye başladık.

Albümün siyah beyaz kapak resmini hem fotoğraf sanatçısı hem de bir davulcu olan Mehmet Kısmet çekmiş, Cengiz bir duvar dibinde durmuş, üstünde kapkara bir palto, elindeki çantada sanırım zillerini taşıyor. Kim bilir belki de dünyayı kurtaracak silah o çantada gizli. Albümün iç kapağındaki bir başka fotoğrafda Cengiz'in bir de güneş gözlüklü bir resmi daha var.

Buradaki bakışları Matrix filmindeki karekterler gibi derin ve gizemli, bir yerlere öylesine bakıyor görünüyor ama nereye baktığının öyküsünü anlamak için ille de albümü ve Cengizi dinlemek gerekiyordu ben de öyle yaptım:

Albümün ilk kayıtları 2002 yılının Mart ayında yapılmıştı. Daha sonra albüme aynı yılın Mayıs ayında da bazı ilaveler yaptık ama bildiğin gibi yayınlaması gecikti. Ancak 2003 yılının Kasım ayında şu elinde tuttuğun albüm dinleyicisiyle buluştu. Albümde benimle birlikte bir çok değerli müzisyen çalıştı.

Albümün iç kapağında okuduğum bir bölüm bu katkıyı şöyle ifade ediyordu:

Sibel Gürsoy, İmer Demirer, Ercüment Ateş, Serkan Özyılmaz, İlker Özalp, Demirhan Baylan, Ergin Özler, Mehmet Kısmet, Kerem Görsev, Can Başar, ve Eylem Pelit'e teşekkür ederim.

Ama albümün yaratılmasına bir başka vesileyle de olsa katkıda bulunanlar bu isimlerle sınırlı değildi. İkinci bir cümle de işin bu boyutunu ifade etmişti:

Aileme her zaman yanımda oldukları için, müzisyen arkadaşlarıma bana ilham verdikleri için, birlikte çalıştığım grup liderlerine ve bestecilerine müziklerini benimle paylaştıkları için, Bilgi Üniversitesi'ndeki akademisyenlere ve öğrencilerime bilgiyi paylaştıkları için teşekkürü borç bilirim.

'Küçük Güzellik' albümdeki ilk ve Sibel Gürsoy'un vokalist olarak yer aldığı tek parça. Sibel burada sesini bir enstrüman anlayışıyla kullanarak gerçekten keyifli bir atmosfer yaratılmasının yolunu açıyor. Ama müziğin ardındaki öyküyü Cengiz şöyle anlattı:

Benim evim Kuledibi'ndeki kat otoparkının hemen yanında ve pencereden Haliç'e bakıyor. Bir yaz günü akşam üstü evimin balkonundan Haliç'i seyrederken içinde olduğum mekanın insana verdiği güzel duyguları ve çoşkuyu farkettim. Çoğumuz hayatımızı bir koşuşturma halinde yaşarken onun içerisindeki küçük güzellikleri ıskalıyoruz, farketmiyoruz. Halbuki o küçük güzellikler hayatımızı güzelleştiren ve anlamlı kılan şeyler. İnsanlar her zaman bu küçük ama anlamlı güzelliklerin farkında olsun istiyorum.

Albümün ikinci parçasının adı 'Blues 99', ve parça gerçekten İmer Demirer'in trompetiyle sürüklenen bir blues. Cengiz bir jazz albümünde neden bir blues olduğunu şu sözlerle açıkladı:

Bu benim ilk jazz albümüm, ayağı yere basan her jazz müzisyeninin ilk jazz albümünde bir blues olmak zorundadır diye düşünüyorum. Bu da benim albümümün blues parçası. Ama bu alışılagelmiş bir blues değil. Bu parçada küçük bir davulcu sihirbazlığı yapıyorum. Ritmi mizahi bir şekilde beklenmedik bir yere kaydırıyoruz. Sanki bir filmde araya başka bir filmden bir parça konmuş gibi. Bu kaydırma oyununa herkes kendi küçük oyununu katıyor.

Albüme adını veren parça 'Yıldızların Üstünde' üçüncü sırada yer alıyor. Bu müziğin öyküsü aslında albümün ana teması gibi. Öyküyü Cengiz'e anlattırmadım çünkü o zaten bunu albümün iç kapağında yer almak üzere yazmıştı ve oradan okudum:

21. yüzyılın ilk ayında Holywood'da penceresi olmayan bir prova stüdyosunda yaşıyordum. Her gün Holywood bulvarından kaldırım boyunca yerleştirilmiş yıldızların üstünden, asistan olarak çalıştığım müzik okuluna yürürdüm. Bu yürüyüşler sırasında anılara dalıp, ailemi, arkadaşlarımı, kısacası bana Türkiye'yi hatırlatan şeyleri düşünürdüm. Bir gün, yine yürürken zihnimde doğduğum toprakların kokusunu taşıyan bir melodi belirdi. Melodi yıldızlarla döşenmiş kaldırımda yürürken sanki dünyanın öbür ucundan gelmişti; ona 'Yıldızların Üstünde' ismini verdim. Yıldızların Üstünde müzisyen kimliğimi tanımlamaya çalışırken sihirli bir ayna gibi çıktı karşıma, jazz'ın ana vatanında müzikal donanımını geliştirmeye çalışan çalışan Türkiyeli bir müzisyen gördüm bu aynada. Ben ve grup arkadaşlarım Doğu ve Batı müziklerini harmanlayan bir stil yaratma çabasına girmedik; tam tersine müziğin kendi yatağında akmasına izin verdik. Canlı (Live to Two Track) kayıt sistemi kullanarak bu müziği size en saf hali ile sunmak istedik. Sonuç gruptaki müzisyenlerin kendi kimliklerini yansıtabildikleri bir albüm oldu. Bu albümde etnik ögeler de yer aldı fakat hiçbir zaman etniklik bizim için amaç olmadı, bu ögeler kimliğimizin bir yansıması olarak ortaya çıktı.

Ben bu albümü yaparken müziğime gönül veren çok değerli ve yetenekli müzisyenlerle çalıştığım için kendimi çok şanslı görüyorum, onlar bu projeyi gerçekleştirmeyi benim için zevk haline getirdiler. Umarım dinlerken bizim kadar keyif alırsınız.

'Rüzgarın Oğlu' albümdeki dördüncü parça ama bu ad benim ilk anda düşündüğüm gibi bir çizgi roman kahramanı kovboyun atının adı değil. Bu parça Cengiz'in daha az bilinen bir tutkusunu ifade ediyor:

'Rüzgarın Oğlu' benim deniz ve yelken sevgimin bir yansıması. Yakından tanımayanlar bilmez ama ben 15-18 yaşları arasında genç milli wind sörfçü idim. Bu tutku halen içimde yaşıyor. Bazen gittiğim tatil köylerinde rüzgar çıktığı zaman içimdeki sörfçü duygusu uyanıyor ve aslıma dönüyorum.

'The Snooze' adlı parça ise sabahları uyanmakta zorluk çeken tüm insanların paylaştığı bir duyguyu ifade ediyor. Mesleği icabı geç yatan tüm müzisyenler gibi sabah uykusu kendisi için çok değerli olan Cengiz bu müziğin berisindeki düşünceyi de benimle paylaştı:

Hani çalar saatlerde vardır, snooze düğmesi. Saat çalınca buna basarsınız 10 dakika sonra saat tekrar çalarak sizi uyandırır. Biz müzisyenler çoğu zaman geceleri çalışır çok geç saatte yatarız. Sabahları uyanmak genel olarak bizlere zor gelir. İşte o snooze düğmesine basılıp son bir 10 dakika daha uyunur ya, uykunun en keyifli bölümü de o bölümüdür.

Bir başka yanılgım da bir albümün altıncı parçası olan 'Altılı Ganyan' oldu. Ben bunu Cengiz'in başka benim bilmediğim bir yönü olabilecek at yarışı tutkusuna bağlamıştım. Bir bağlantıyı o da teyid etti, ama boyutu farklıydı.

Bu at yarışlarında oynanan bir çeşit bahis. İngilizcesi "straight six", dünyanın her köşesinde oynanan bir oyun değil, araştırdım, bizden başka bir de Avusturalya'da var.

Parçama bu adı verdim çünkü bu müziğin icraatı içerisinde bir kumar faktörü barındırıyor. Parça başlayınca ilk solocu hazırlanmış ritmik tuzaklardan geçerek parçayı 'interlude' bölümüne getiriyor. İkinci solocu ise parçayı bu noktadan alarak gerisin geriye baş bölüme götürüyor. Parçadaki ritmik tuzaklar risk faktörü içermekle birlikte soloculara çok değişik yerlere çekebilir.

Bu anlayış bizim grup felsefemizi de çok güzel yansıtıyor. Bizler de risk alarak müziği tahmin edilebilenden farklı yönlere götürüyoruz. Parçadaki tuzakların matematiği de 6 sayısı ile ilgili bu yüzden parçanın adı da Altılı Ganyan oldu. *Albümdeki yedinci parça'nın isminin diğer parçalardan farklı bir konumu var, Türkçe'si ile İngilizce'si anlam olarak farklı. Türkçe'si 'Yedi Beni' ama İngilizce adı 'The Seventh Snack'. Bunun nedenini Cengiz ve albümdeki son iki parçayı Cengiz şöyle izah etti:*

Bu parça albümdeki yedinci parça ve ritmi de 7/4'lük. Grup olarak bunu ilk çaldığımızda parça bizi çok zorlayarak resmen yedi. Adını da böyle koyduk. Ama bu Türkçe'ye has bir ifade ve İngilizce'ye tam anlamı ile çevirmek imkansız.

Diğer parçalara göre daha akustik sound'u olan bir parça.

Bir sonraki parçam olan 'Uğurlu Sayım' da isim olarak seni yanıltabilir.

Biz davulcular matematik dünyası ile iç içeyizdir.

Bu parçada 9/8'lik bir ritm kullandığımız bölümler var ve parça bir oyun havası üstüne kurulu. Ama funk stilinde çalarak biz bu ritmi saklıyoruz. İmer Demirer'in yer aldığı ikinci parça bu.

'Altılı Ganyan, 'İkinci Ayak' ise albümün son parçası.

Bu sefer eski parçamızı Serkan Özyılmaz ile duo olarak çalıyoruz, ama bunu açık olarak duymak imkansız. Eskisindeki felsefe burada da aynen sürüyor. Bir temel iskeleti tutup müziği olabildiği kadar açıyoruz. Bu parça biraz da olduğumuz yerden müziğin ilerisini nasıl gördüğümüzü, nereye baktığımızı anlatıyor.

Cengiz'in nereye baktığını anlamak için geçmişine de bakmak lazım. Radikal'den Mehmet Tez bu geçmişi şöyle anlatmış:

Baysal'ı uzun yıllar bir çok ünlü müzisyen ile birlikte izledik. Ron Afif, Aydın Esen, Sam Riney, Bruce Eschowits, Okay Temiz, Kerem Görsev, Önder Focan, Emin Fındıkoğlu, Tuna Ötenel, Bobby Lee Rodgers, J.B Eckl, Audio Fact, Tiger Okhoshi gibi ismlerle çalmışlığı var. Ayrıca yazın Eskişehir'de Nguyen Le ile çalıştığını hatırlatalım. Mercan Dede'yle Avrupa'da pek çok konsere katıldı.

Konuşmamız bitti, ona son bir söylecek sözü olup olmadığını sordum:

Bu benim ilk albümüm. Albümdeki tüm parçaları ben yazdım. Kayıtlar Live to 2 Track, yani bir seferde grup halinde canlı olarak kaydedildi. Bu şekilde jazz ruhuna daha uygun bir hava yakaladığımızı düşünüyorum.

Bu müziğin içerisinde doğaçlama ögesi ön planda, bazı etnik ögeler, ritmler ve melodiler var. Ama bunları bir sentez amacı ile ortaya koymadık, hepsi doğal olarak çıkan müziğin içerisinde yer aldı.

Bir ülkede büyümüş bir insan müzik yazdığı zaman yaşadığı ülkenin ögeleri zaten o müziğin içerisinde su yüzüne kendiliğinden çıkar, bizde de öyle oldu. Müzisyenlerin bu ögelere yaklaşımı tamamen farklı olabilir, benim yaklaşımımda biz müziği tamamen akışına bıraktık ve müzikle birlikte aktık gittik bir yerlere...

Cengiz gitti, topu jazz dinleyicilerine attı, bundan sonra albümü dinleyerek akıp gitmek bizlere düşüyor.

Philadelphia Jerry Ricks

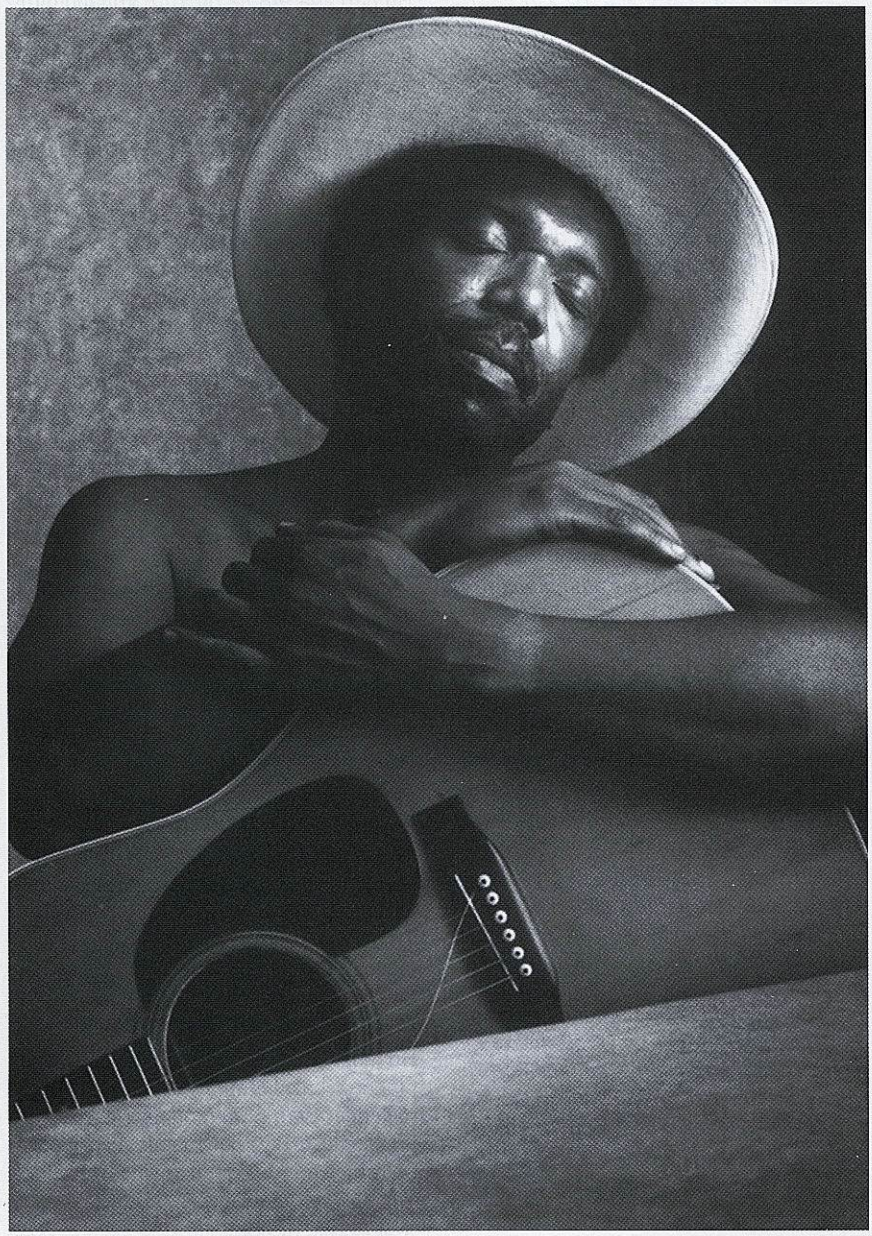

"Bence blues hayatın hikayesidir,
hatta hayatın acı yüzünün uzun hikayesi..."

Cumhur Dülger
cdulger@anadolu.edu.tr

Bu yılki Efes Pilsen Blues Festivaline yurt dışından gelerek yetişmeyi çok istedim. Sonunda da başardım. Çünkü insanın kendi evinde konsere gitmesi bence başka bir lezzet. Jerry Ricks'in yıllar önce sanırım bir dergide röportajını okumuştum. Çok ilginç cevaplarını hala hatırlıyorum. Aslına bakarsanız beklediğimden çok daha donanımlı, kültürlü ve açık sözlü birisiyle karşılaştım. Şu ana kadar eğer Buddy Guy ile yaptığım röportajı katmazsam karşılaştığım en profesyonel blues sanatçısı olduğunu söyleyebilirim. Aşağıdaki röportaj iki saati aşan bir sohbetten alınmış konuşmalardan derlenmiştir.

Turne uzun ve yorucu olmalı sizin için. Fakat hiç de yorgun görünmüyorsunuz?

Aslına bakarsan yorgunum fakat mükemmel bir dönem geçiriyorum. Organizasyon eksiksiz. Hayatı uzun yolculuk ve turnelerle geçen bir insan olarak işin bu kısmına kafayı takmıyorum. Her seyahat benim için ders niteliği taşıyor. Çokşey öğreniyorum ve çokşey yaşıyorum. Bunları bir üniversitede ya da kolejde öğrenmek veya bunu beklemek komik olur. Bunu anlatmak zor. Sahne, farklı şehirler, farklı insanlar bana çokşey katıyor. Ömrümü böyle bile harcayabilirim. İstanbul'da caddede dolaşan veya balık tutan insanları sen hayatında milyonlarca kez görmüşsündür. Ben de farklı ülkelerde bu işi yapan insanları gördüm tabiki ama burası farklı. Yarın Ankara'da çalacağız o da farklı olacak. İşte bunlardan inanılmaz pozitif bir enerji alıyorum. Tabiki seyirciler yani yeni yüzlerle ilgili saatlerce konuşabilirim. Tamamen farklı bir duygu. Bu yüzden daha çok turlamak ve gezmek daha çokşey öğrenmek demek benim için. Rahatsızlık yok yani.

Amerika'da Ann Arbor Blues Festival'de çalıştım. Bu şehrin özelliğini biliyorsunuz değil mi?

Gerçekten mi! Tabiki biliyorum Amerika'nın en eski Blues Festivaline sahip şehirlerden biri. Sanırım bu yıl Deborah Coleman çaldı orada değil mi?

Evet o headliner'dı. Aynı sizin söylediğinize benzer şeyleri orada da duydum.

Evet bu etkiyi inkar etmek bana göre kendini inkar etmek olur.

Sahnede tek olmak ve sadece ses ve bir akustik gitar çalmak çok iyi bir performans becerisini gerektiri-

yor. Fakat bu gece şovunuzdan etkilenmediğimi söylesem yalan söylemiş olurum.

Aslında dışarıdan bakıldığında evet ben sahnede tekim. Ama aslında öyle değil. Çünkü oraya gelen insanların belki de benim dışımda kimsenin göremeyeceği bir yanları bana inanılmaz destek oluyor. Kesinlikle burada alkışları kaydetmiyorum. Sıralamada benim için son sıralarda olan bir şeydir bu. Nasıl söyleyebilirim, sanki evimin misafir odasında bira içip arkadaşlarıma bir şeyler çalıyormuşum gibi hissediyorum kendimi. İnan bu böyle.

Bunun dengesini kurmak zor olmalı. Çünkü bu insana saçma bir rahatlık da verebilir.

Çok doğru. Fakat yaptığın müziğe yaklaşımınla ilgili bir sorun bu. Temel hareket noktan "dürüst olmaksa" bu hataya düşme imkanın da düşük olur. Zaten jazz ve blues dinleyicisi o kadar gariptir ki. Bunu hayatın boyunca unutmayacağın bir dersle sana hatırlatırlar. Bugün, yarın ya da gelecekte birgün sana, "olmaz, yapamıyorsun" diyeceklerdir.

Kullandığınız Gibson akustik gitar ve Fender amfi bu sound için mükemmel bir karışım olarak görünüyor. Dergiyi okuyanlar arasında bu tür soruları büyük bir merakla bekleyenler olduğunu biliyorum. Kısaca özel ekipman seçiminiz çok iddialı.

Burada anahtar kelime sanırım benim sound'um. Bunun için uygun bu sistem. Pahalı ekipmanlar, gereksiz detaylar müziğe çok şey katmaz. Evimde 1960'lardan kalma bir Fender amfi var...

Doğru mu duydum, 1960'lar mı dediniz? Bu bir servet değerindedir?

Evet öyle. Çalmak istediğimde sadece düğmeleri açıyorum ve içimden ne geliyorsa onu çalıyorum. Ortaya da bugün dinlediğin ve gördüğün o sound çıkıyor. Ayrıca ben Gibson gitarlar yanında Martin gitarlar da kullanıyorum. Kesinlikle tatmin düzeyi yüksek gitarlar. Fakat ulaşmak isteğin ses gitar çalmada ve seçiminde temel hareket noktası olmalı. Buddy Guy'ın gitarı bana göre onun konuşma sesidir, BB King için de öyle. İnce kalın ya da her neyse. İnce olan senin ruhunun ince olmasıdır. Kalın olanda senin ruhunun kalın olması gibi (Burada gözlerini kapayıp konuşmaya devam ediyor), her bastığın nota ruhundan gelen bir parçadır. Bunu ifade edecek senin ekipmanın olduğuna göre onu ifade edecek şeyi de bulmak sana düşüyor.

Siz neden blues müzik çalıyorsunuz? Ya da çaldığınız müzik neden blues olarak adlandırılıyor?

Benim çok anlatacaklarım var. Ben bu yüzden blues müzik çalıyorum. Çok küçük yaşlardan büyükbabamı hatırlıyorum. O dönemdeki parasızlık, evimizin oradaki bitmeyen rüzgarın sesi, çalılar, çektiğim zorluklar, gözyaşları, kuru ekmekler. Yani hayatımın yarısı. Bunların bendeki etkilerini başka nasıl anlatabilirim ki? Blues ruhla kalp arasında gidip gelen bir yol. Ben bu yolu kullanıyorum.

Anlıyorum. Aslına bakarsanız Türkiye de sorunları olan bir ülke. Hatta son dönemdeki anlaması zor şeyler daha da bir zor yaptı yaşamı...

Dünyanın her yerinde sorunlar var fakat sorunun ismi değişmiş hali var. Son dönemde bu güzel ülkenin yaşadıkları için duyduğum nefreti ifade edemem. İnanılmaz bir kültür zenginliği olan bu ülke yaşanılacak çok zengin kültürel kaynakları olan bir yer. Nefret her yerde nefrettir. Kötülük de her yerde kötülüktür. Normal bir insanın bunları anlamaması mümkün olamaz. İşte buradayım ve yeni şeyler yaşıyorum. Konserde gelen insanların ritim duygusu inanılmaz. Bu bir zenginlik sonucu olabilecek bir şeydir.

Yaptığınız önceki tanım için ben belki "protestlik" de diyebilirim.

O çok farklı bir iş. Ben bireysel bir acının ve tecrübenin bana verdiği duyguyu anlatmaya çalışıyorum. Bu benim. Sen değilsin. Bunu sen de yaşamış olabilirsin. Bu son derece normal ama ben bunu ifade etme yeteneğimi bu müzikte buluyorum. Her akşam aynı şeyi farklı bir süzgeçten geçirip çalıyorum. O akşam sadece o akşamdır benim için. Kimi bunu çok yüksek bir sesle rock müzik isminde de anlatabilir. Bunu anlatmam çok zor sana.

Röportaj yaptığım insanlara bu soruyu bıkmadan usanmadan soruyorum; blues müzik nereye gidiyor ve gittikçe de ticari olacak mı?

Yeniler ve denemeler hep olacaktır. Bir kere "yeni" denilen kelime ne? İlk çıktığımda ben de yeni birisiydim. Çok zor bir soru bu. Çünkü yaptığım müzikle konuşursam iş daha da zorlaşacak. Fakat bazı şeylerin birileri tarafından isminin bulunduğunu ve bunlarından sadece bunlardan ibaret olduğunu kafamıza yazmak lazım. Bana göre yenilik cesaret demek. Birşey icat etmek değil. Aklıma çok konuşulacak bir isim gelmiyor...

Aslında benim geliyor. Mesela Miles Davis...

Bu çok ekstrem bir örnek ama doğru. O dönem için çok ters bir isimdi ve tabi ki çok şey kattı müziğe.

Ben sizinle röportaj yapıyorum sadece aklıma geldiği için söyledim. Yoksa bu konuda konuşmayı tercih etmem.

Seni gayet iyi anlıyorum. Dediğim gibi işin ticari kısmı olduğundan bir tüketim kısmı da var. Yeni denilemeyecek şeylerde bu yapının içinde değerlendirilmeli. Duygunun olduğu bir şeyde konuşmak zor.

Blues dinleyicisi nasıl olmalı sizce? İdeal blues müzik dinleyicisi diye birşey tanımlamanızı kesinlikle beklemiyorum.

Öncelikle bu işle uğraşan ya da ilgilenen insanların işleri çok zor. Çünkü müzik çok zor. Bence özverili insanlar bu müzik dinleyicileri. Zor olanı kovalıyorlar. Bir sanatçı için belki de çok fazla beklemek zorundalar yeni bir albüm için. Ayrıca etrafta inanılmaz bir bombardıman var. Kalitesizlik var. Okumaları da gerekli tabi ki. İnan bana çok farklı yerlerde çaldım fakat dinleyicilerin tepkilerinde temelde çok farklılık görmedim yani bulamıyorum. Son derece samimi, özverili ve dikkatli oluyor dinleyiciler. Bence içlerinden geldikleri gibi dinlesinler. Onları bir ses bulacaktır bir yerde...

Yaklaşık iki saattir konuşuyoruz sıkıldınız mı?

Gerçekten mi. Asla ve asla sıkılmam. Bu benim için bir arkadaş konuşması.

Son sorum şu: Büyük festivallerde mi yoksa küçük kulüplerde mi çalmayı tercih edersiniz?

Ben sadece "çalmayı" tercih ederim. Bunun yeri, o yerin büyüklüğü, kalitesi bunlar tamamen gereksiz detaylar. Bir kişi ya da on binlerce kişi. Eğer gerçek bir sanatçıysan her yerde yüreğinle çalmalısın. Durum bu kadar basit.

Mr. Ricks bu röportaj için teşekkür ederim.

Ben de çok teşekkür ederim. Güzel bir röportaj oldu. Hadi birşeyler içelim artık. Bunu hak ettiğimizi düşünüyorum.

Kesinlikle çok haklısınız...

"En iyi" olduklarından haberleri bile olmayan, mütevazı grup;

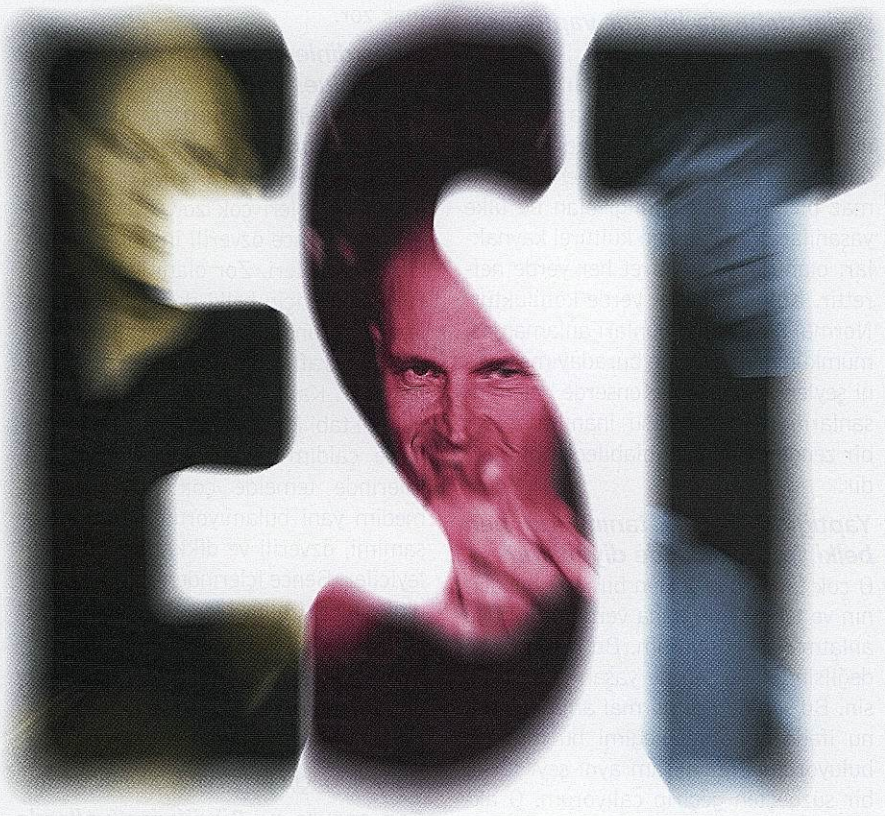

Bu röportaj Temmuz ayında yapılmıştı. Yeni albümleri "7 Days of Falling" ise, iki ay sonra Eylül sonunda piyasaya çıkacaktı. Albümden bazı parçaları o konserde de çaldılar. Bu yeni parçalar, artık alışageldiğimiz ama dinlemekten asla sıkılmadığımız E.S.T sound'unun bir devamıydı.

Seda Binbaşgil
esintiler@tnn.net
www.esintiler.org

Son yıllardaki favorilerimden biri olan İsveçli grup Esbjörn Svensson Trio'nun (E.S.T) İstanbul Jazz Festivali kapsamında (9 Temmuz 2003), Cemal Reşit Rey'de bir konser vereceğini duyunca, üçlüyle bir röportaj yapmak için başvurmuştum. Konser günü grubun röportaj teklifimi kabul ettiğini öğrendim. Öncelikle diğer müzisyenlerde görmeye pek alışmadığım kibarlıkları dikkatimi çekti; röportaj saatini bile belirlerken, bana uyup uymadığını sordular. Edindiğim bu olumlu ilk intiba, onlarla biraraya gelince daha da pekişti. Son derece kaprissiz ve arkadaşça bir tavırla, ben röportajı bitirene kadar - daha doğrusu görevliler bizi oradan çıkarana kadar- soruların hiç birini geçiştirmeden, üzerinde düşünerek cevapladılar. Kaldı ki bu röportaj yorucu bir konserin hemen ardından gerçekleşiyordu ama yüzlerinde yorgunluk değil, - kendilerinin de bizzat ifade ettiği gibi- röportajları Türk basınında yayımlanacak diye bir sevinç vardı.

E.S.T, bilindiği üzere, piyanoda Esbjörn Svensson, basta Dan Berglund ve davulda Magnus Öström'den oluşuyor. Genelde besteleri grubun lideri piyanist Esbjörn Svensson yapıyor. Yarım saatlik sohbetimiz esnasında Esbjörn Svensson'un Dan ve Magnus'a göre hem kendini çok daha iyi ifade eden, hem daha açık yürekli biri olduğunu tespit ettim, bir de -belki onun kadar iyi İngilizce bilmediklerindendir ama- ikisi de Esbjörn'e göre daha suskundular.

Bu röportaj Temmuz ayında yapılmıştı. Yeni albümleri "7 Days of Falling" ise, iki ay sonra Eylül sonunda piyasaya çıkacaktı. Albümden bazı parçaları o konserde de çaldılar. Bu yeni parçalar, artık alışageldiğimiz ama dinlemekten asla sıkılmadığımız E.S.T sound'unun bir devamıydı.

Röportajıma üçlüyü "Strange Place for Snow " isimli albümlerinin Britanya'nın saygın jazz dergisi Jazzwise tarafından '2002'nin en iyi üçüncü jazz albümü' seçilmesinden dolayı kutlayarak başladım. İnanması zor ama bundan haberleri yoktu. Bu yüzden tebriğimi coşkuyla karşılamaları benim için büyük sürpriz oldu. Sevinç içinde birbirlerine seslenerek (Esbjörn benimle sohbet ederken, o esnada diğer ikisi sahne arkasında enstrümanlarını topluyorlardı) bu müjdeyi paylaştılar.

Gruba ilk sorumu daha evvel yapmış olduğum bir Gonzalo Rubalcaba röportajı-

Tadı Caz!

na gönderme yaparak yönelttim: 10 yıllık beraberlikleri süresince trio nasıl bir gelişim göstermişti, nasıl bir yol almışlardı, 10 yıl öncesine göre kendilerini nerde görüyorlardı?

Magnus, "Biz hep aynı kaldık" derken, Esbjörn grupta herkesin değiştiğini ifade etti. Hatta bir albümden hemen sonrakine geçen zamanda bile hepsinin kişiliklerinin geliştiğini ama en büyük adımı ilk kez yapımını da üstlendikleri ilk albümleri olan "Gagarin's Point of View' da attıklarını söyledi. Çünkü o aşamada artık değişik sound'lar da kullanmaya başlamışlardı ve özellikle Magnus'un sound'u ilk defa o albümde iyice netleşmişti Esbjörn'e göre.

Esbjörn'e "Ya siz?" diye sorduğumda,"İnsanın kendi hakkında konuşması zor. Ama bildiğim birşey varsa o da artık daha iyi bir dinleyici olduğumdur" diye cevap verdi. "10 yıl önce dikkatim daha çok kendimdeydi. Şimdi ise kendi fikirlerimi dinlemekten uzaklaşıp, grup arkadaşlarımı bu işin bir parçası haline getirmeyi daha iyi becerebiliyorum galiba". Bu cevabın üzerine basçı Dan "İtiraf ediyorum, ben de çok değiştim" derken, başta "Ben değişmedim" diyen davulcu Magnus bu sefer susmayı yeğliyordu.

Burada yine Gonzalo Rubalcaba röportajına geri dönerek, onun ilk yıllarında sürekli olarak kendini kanıtlamaya, virtüözitesini, tekniğini sergilemeye çalıştığını anlattığından bahsettim. "Ama şimdi" demişti "o noktadan çok uzaklardayım, eskisine göre notalar arasında çok daha fazla nefes alıyor ve aldırtıyorum. Çalarken artık sadece kalbimi dinliyorum, kimselere birşey kanıtlamak zorunda hissetmiyorum kendimi". Buna benzer bir evrimden geçip geçmediklerini sordum üçlüye.

Sözü yine davulcu Magnus aldı ve hiçbir zaman böyle hissetmediğini, başkalarına tekniğini göstermeyi düşünmediğini söylerken, adeta Rubalcaba'yı kınayan bir yüz ifadesiyle "Bu müzik yapmak değildir çünkü. önemli olan grup 'sound'udur ve diğer müzisyenlere katkıda bulunmaktır ve bunun teknikle bir alakası yoktur" dedi. Ama şakacı bir şekilde eklemeyi de ihmal etmedi: "Benim de Dave Weckl gibi bir tekniğim olsa, belki ben de şov yapardım, bilemiyorum". Tam basçı Dan, Magnus'a hak vermek için söz alacakken -veya en azından bende böyle bir intiba bırakmışken- Esbjörn açık yüreklilikle lafa karıştı: "Sizlere katılıyorum ama itiraf etmeliyim ben de eskiden Rubalcaba'nın bahsettiği sorunu yaşadım. Grup sound'u önemliydi elbette ama onu iyi bir teknikle süslemek ve de bunu seyircilere göstermek her zaman hoşuma giderdi". O ana kadar sessiz duran Dan da Esbjörn'ün bu sözlerinden kuvvet alarak" Evet" dedi, "bende de öyle"! itiraf ediyorum işte!

Bu sound'unuzu oluştururken, en çok hangi müzisyenler sizi etkiledi? soruma önce üçü de gülerek "Herkes" diye cevap verdi. "İyi de, en önemlileri kimler?" diye ısrar edip, önlerine başlangıç olarak Keith Jarrett gibi garanti bir ismi atınca, etkilendikleri müzisyenlerin isimlerini peşpeşe sıraladılar.

Esbjörn heyecanla "Elbette, kesinlikle Keith Jarrett" diye sözü aldı, "Ama aynı zamanda da Brad Mehldau. Aslında piyano tarihini düşünürsek o kadar çok isim var ki, bir de etkilendiğim isimler sound ve timing (zaman ölçüsü) olarak birbirlerinden ayrılıyorlar diye ekledi.

"Diyelim ki sound, sound olarak öncelikle kimden etkilendiniz?" diye soruyu açınca, cevabı hiç düşünmeden Brad Mehldau oldu. Esbjörn Svensson'un bu bana göre son derece yerinde Mehldau hayranlığı röportaj içinde birden fazla kez karşıma çıkacaktı.

Esbjörn Svensson, klasik müziği ve klasik müzik piyanistlerini de çok dinlediğini ve Glenn Gould'un da müthiş bir sound'u olduğunu ekledi ardından. Keith Jarrett'ın da sound'u nefisti tabi ve Chick Corea'nın perküsif vuruşları da. Herbie Hancock, Monk, Teddy Wilson da. Sonuçta hepsinden etkilendiğini ve aralarında bir yerde de kendi sound'unu bulmaya çalıştığını söyledi.

O günkü konsere "7 Days of Falling" isimli bir parça ile başlamışlardı. Hem parçanın hüzünlü melodisi hem de ismindeki "falling" fiilinin bende "bir şehrin düşüşü"nü anımsatmasından, bu parçanın kısa sürede düşen Bağdat ve genelinde Irak savaşı için bestelenmiş olduğu duygusuna kapılmıştım, yoksa bir ilgisi yok muydu?

Esbjörn adeta bunun böyle olmamasından dolayı üzüldüğünü ima eden bir ses tonuyla "Yoo" dedi, "bir ilgisi yok. bu parçanın ismini koyan Magnus ve hepimize göre bunun anlamı farklı. Bence '7 Days of Falling' aslında hep yapmaya çalıştığımız birşeydir: sahneye çık ve serbestçe çal, kendini bırak, kontrollü olma, bakalım ortaya ne çıkacak!" Bunu yazarken tek farkında olduğum Dan ve Magnus'du sadece. Çünkü bu trioyu dü-

şünerek yazmış olduğum bir parçaydı".

Bu röportajdan sonra, Jazzwise Dergisi'ndeki bir yazıda, aslında bu albümün isminin grubun üç elemanı için gerçekten de bambaşka anlamlar taşıdığını öğrenecektim: Magnus için bu, 'serbest düşüş', 'kontrolü bırakma' anlamına gelebileceği gibi, 'aşık olmak' (fall in love) manasını da taşıyabiliyordu. Bu arada aynı kelimeler, grubun basçısında tam ters bir etki yaratabiliyor ve Dan "Bu isim bana 'ayrılma' 'boşanma' (fall out of love) hissini veriyor" diyebiliyordu.

Parçalarından birinin (Serenade for the Renegade) hikayesini okuduğumdan bahsettim onlara: Magnus parçaya bu ismi verene dek "Radiohead melodisi" gibi bir geçici isim koymuşlar. Radiohead'in grup için önemli esin kaynaklarından biri olup olmadığını sordum. Magnus: "Evet" dedi. "Hem de çok önemli bir esin kaynağı" ve hemen hergün Radiohead dinlediğini söyledi. "Peki başka kimleri dinliyorsunuz, özellikle yeni isimlerden?" diye sorunca da isimler sıralanmaya başladı:

Magnus, özellikle Pearl Jam, Björk, Wilco tarzı rock müziği dinliyor, bunun yanında Deep Purple, Black Sabbath gibi 70'li yılların rock gruplarına olduğu kadar; klasik müzik, özellikle romantik dönem bestecilerine de kulak veriyor. O kadar Chopin dinlemiyor belki ama, Ravel, Debussy, Dvorjak, Beethoven favorileri arasında ve Esbjörn hınzırca bir ekleme yapıyor onun bu listesine: bir de tabi Esbjörn Svensson!

Basçı Dan da epeyce gitar dinlediğinden bahsetti. Bill Frisell, bluescu Kelly Joe Phelps, Jimi Hendrix. "Ya Pat Metheny?" diye hatırlattığımda, onu da beğendiğini ama Metheny'nin daha çok eski dönem albümlerini dinlediğinden bahsetti. O sıralarda yeni piyasaya çıkmış olan solo albümü "One Quiet Night"ı da çok beğendiğini eklemeyi unutmadı. Dinledikleri arasında bir tek basçı ismi bile vermemesini kendi bile garip bularak, "Neden hep gitaristleri dinliyorum, açıkçası ben de bilmiyorum, belki de karımın klasik gitar çalmasındandır" diye bir açıklama yapma gereğini hissetti.

E.S.T ile söyleşimize, Amerika ve Avrupa jazz'ı arasında bir fark olduğunu düşündüğümü ve -kendileri de dahil olmak üzere- Avrupalılar'ın bu müziğe ne gibi bir katkıda bulunduklarını, jazz'ı nereye götürdüklerini sordum.

Esbjörn, sanırım bu sorudan, -hiç de öyle bir niyetim olmamasına rağmen- be-

Biz piyano üçlüsü geleneğinden geliyoruz, Bill Evans, Keith Jarrett geleneğinden. Biz akustik bir piyano üçlüsüyüz.

nim Avrupa jazz'ını Amerikan jazz'ına tercih ediyor olduğumu çıkardı ve "Sizinle aynı fikirde olduğumdan emin değilim," diye söze başladı ve "tamam, Amerika'da eskilere dayanan jazz geleneğini ihtimamla sürdüren, 'su katılmamış jazz müzisyenleri' gibi davranan birçok müzisyen var belki" diye devam ederken, "Wynton Marsalis gibilerini mi kastediyorsunuz" diye araya girince, "Evet onlardan bahsediyorum" dedi, bu 'Revivalist' yani "yeniden canlandırma" hareketinin 10-15 yıl önce başladığını hatırlattı. "Ama ondan önce Amerika'da birçok harika grup çok önemli işler yapmışlardı, bunu da unutmayalım" diyerek, Keith Jarrett'ın trio'sundan ve piyanistin özellikle Charlie Haden, Paul Motian, Dewey Redman'dan oluşan quartet'lerinden, içinde folk, gospel ve rock müziğinin de olduğu ve onlara zamanında epey ilham veren yenilikçi müziklerinden, Miles Davis'ten, Weather Report'tan bahsetti. Esbjörn, Amerika'da şimdi de bu tarz yeni şeyler deneyen pek çok müzisyen olduğunu düşündüğünü, ama birçok müzisyenin de bir dönem bu "Revivalist" akımdan etkilendiklerini ve bunu kolay kolay atlatamadıklarını vurguladı. "Avrupa'ya dönersek, biz zaten farklı müzikal fikirleri (mesela, folk müziğini jazz'la harmanlamak gibi) hep uygulardık" dedi.

"Doğaçlama da zaten Avrupa'da eskiden beri vurgulanmıştır değil mi" diye konuyu açınca, Esbjörn "Elbette, Avrupa klasik müzik geleneğinde tüm büyük besteciler doğaçlamaya önem vermişlerdir" dedi.

Magnus bu noktada söze girerek önemli bir konunun altını çizdi: "Amerikalılarda jazz'ın kökenleri blues'a dayanır, halbuki Avrupa'da klasik batı müziği'ne. Bizim geleneğimiz farklı. Bence esas fark bundan ileri geliyor dedi" ve ekledi "Avrupa'da Willem Breuker Kollektief gibi serbest formda müzik yapanlara bakın, müzikleri modern klasik müziğe yaslanır hep ve Ornette Coleman'ın ve Eric Dolphy'nin müziğinden çok farklıdır mesela".

Söyleşiye, yine Avrupa jazz'ından bir soru sorarak devam ettim: "Şimdilerde duyduğumuz Avrupa jazz'ının daha çağdaş bir sound'u ve dolayısıyla da daha genç bir dinleyici kitlesi olduğundan söz edebilir miyiz?" diye sordum ve Nils Petter Molvaer'in, Bugge Wesseltoft'un veya E.S.T'nin yaptığı müziğin, Amerika'da pek de sık rastlanmayan, Avrupa'ya özgü bir sound olduğunu düşündüğümü ekledim. Acaba benimle aynı görüşü paylaşıyorlar mıydı?

Esbjörn, içinde bulunduğumuz şu zaman için konuşuyorsak, sanırım haklısınız diye cevapladı. Fırsat bu fırsat diyerek, daha evvel sorup da cevabını alamadığım soruyu tekrar ettim: "O zaman," dedim "siz ne katkıda bulundunuz bu müziğe, hangi öğeleri kattınız jazz'a?"

"Bizden bahsedeceksek, biz piyano üçlüsü geleneğinden geliyoruz, Bill Evans, Keith Jarrett geleneğinden. Biz akustik bir piyano üçlüsüyüz. Yaptığımız şey bizim için harmanlanması çok doğal olan öğeleri müziğe katmak.

Rock'n roll ve pop müzikle büyüdük ve jazz'ın yanısıra bu müziği de hep çaldık. Şimdi ise farklı olarak yaptığımız, hepsini beraber çalmak ve bunu yaparken de bas, davul ve piyanoya özel efektler eklemek. Aslında bu yaptıklarımız pek yeni şeyler de değil".

"Belki eklediğiniz -tek tek ele alındığında- çok farklı şeyler olmayabilir, ama hepsi üstüste gelince ortaya çıkan sonuç, farklı olabiliyor diyebilir miyiz?" diye soruyu açtığımda, Esbjörn hak verdi ve ekledi: Umarım bu onca zaman beraber çalmaktan kaynaklanan bir sinerjiden ileri geliyordur. Belki biz de artık kendimize özgü bir şekilde çalmaya başlamışızdır. Tüm bunların altında, uzun süredir beraber çalma, birbirimizi dinleme, müzikte karşılaştığımız sorunları çözme tarzımız yatıyordur belki de, kim bilir? Farklı sound'ları eklediğimiz doğru ama

Belki biz de artık kendimize özgü bir şekilde çalmaya başlamışızdır. Tüm bunların altında, uzun süredir beraber çalma, birbirimizi dinleme, müzikte karşılaştığımız sorunları çözme tarzımız yatıyordur belki de, kim bilir?

önemli olan birlikte nasıl çaldığımız, birbirimizle etkileşimimiz, işin içinde elektronika olsun veya olmasın".

Söyleşimizde bir ara komşu ülke müzisyeni Bugge Wesseltoft'un aynı konu hakkındaki görüşlerini aktardım kendilerine. Norveçli müzisyen şöyle diyordu bir röportajında: "Amerikan jazz'ı bence bitti, hatta belki de 70'lerde 80'lerde bitmişti. O günden bugüne 20 yıldır bir tek ilginç Amerikan albümü dinlemedim. Amerika sanki bir müze gibi artık. Önümüze koydukları ise daha evvel bildiğimiz şeyler". Wesseltoft'un bu dedikleriyle hemfikir misiniz dediğimde kesin bir "Hayır" çıktı Esbjörn Svensson'un ağzından.

"Belki biraz haşin bir ifade kullanmış" diye konuyu açmaya çalıştığımda ise, Esbjörn: "Kesinlikle," dedi, "bazen böyle ifadeler kullanmak ilgi çekmek açısından iyi olabiliyor. Küçük bir savaş başlat, ilgi çeksin, CD'lerin daha fazla satılsın gibi. Öte yandan belki de Bugge hakikaten böyle düşünüyordur. Bunda da bence bir sorun yok, ama ben çok çok iyi Amerikan albümleri dinlediğimi düşünüyorum. Tabi birçoğu mainstream (ana akım) jazz. Ama benim bununla da pek bir sorunum yok" dedi.

Dan burada söz aldı ve" Bebop gibi klasikleşmiş jazz türlerini de birilerinin çalması gerek" dedi, "Avrupa'da birilerinin klasik müzik geleneğini sürdürdükleri gibi. Ayrıca Amerika'da bizim burada tanıdığımızdan çok daha fazla sayıda, yepyeni müzikler yapan jazz grupları olduğunu ve plak şirketlerinin ticari kaygılarından dolayı bu grupların adlarını ne yazık ki pek kimsenin duymadığından yakındı. Bu yeni gruplara örnek olarak, 'Bad Plus'tan ve 'Happy Apple' adında yeni bir saksofon üçlüsünden bahsetti.

Söyleşi boyunca başta Brad Mehldau olmak üzere beğendiğimiz birçok ortak müzisyen olduğunu keşfedince bir diğer favori müzisyenimi, Jacky Terrasson'ı nasıl bulduklarını sordum, ve tam isabet! Terrasson, Esbjörn Svensson'un beğendiği bir müzisyen olmanın ötesinde, onun çok sevdiği bir arkadaşı çıktı. "Beğendiğim o kadar çok Amerikalı jazz'cı var ki; Keith Jarrett, Brad Mehldau, Pat Metheny, Michael Brecker, bence Amerikalılar bu konuda biz Avrupalılardan çok öndeler. Ama öte yandan Avrupa'da da son zamanlarda çok iyi şeyler yapılıyor" dedi.

Söyleşide bir sonraki sorum Amerikalıların Avrupalı müzisyenlere bakışı hakkındaydı: "Avrupa'nın jazz'daki rolü ne sizce, Avrupa jazz için ne kadar önemli? Sizce Amerikalı jazz'cılar yeni müzikal fikirler veya teknikler için Avrupalılarla iletişim kuruyor mu? Mesela Amerikalıların sizinle ilgilendiklerini söyleyebilir misiniz?"

Esbjörn "Evet, ilgilendiklerini düşünüyoruz. Mesela kısa süre önce Almanya'daki bir konserde Pat Metheny ve Michael Brecker'la çaldık. Yaptıklarımızdan çok etkilenmiş gibi duruyorlardı ve ileride beraber birşeyler yapmak istediklerini hissettik. Düşünün bir kere Pat Metheny ve Michael Brecker bizim kahramanlarımızdı ve onlar şimdi bizlerle çalmak istiyorlar, müthiş birşey tabi. Ve Magnus ekledi: "Biz şimdi jazz çalıyorsak bu biraz da onların sayesinde oldu!".

Son zamanlarda "İskandinavya Jazz'ı" hakkında çok şey duyduğumuzdan ama aslında büyük müzisyenlerin çoğunun, Terje Rypdal, Jan Garbarek, Nils Petter Molvaer gibi Norveçli olduğunu, buna karşılık, İsveç'ten Abba, Lisa Ekdahl gibi daha çok popüler müzikle ilişkilendirebileceğimiz isimler dışında pek de fazla müzisyen tanımadığımızdan, İsveç'te jazz'da bir ilk olarak kendilerini bildiğimizden bahsettim ve sordum "Sizce neden İsveç'te komşu ülkeye göre daha az müzisyen yetişiyor?".

Esbjörn heyecanla ve yüzünde kesin bir memnuniyet ifadesiyle, "Herşeyden evvel bunun farkında olduğunuz için size çok teşekkür etmek isterim." dedi. Pek çok insanın sanki ülkeler bir bütünmüş gibi birleşik bir İskandinavya olgusundan bahsettiğinden yakındı. "Halbuki sizinle aynı fikirdeyim," diye devam etti, "bence de müzik esas Norveç'ten geliyor ve biz onlar kadar müzik üretemiyoruz İsveç'te. Daha çok pop müziği yapıyoruz biz ve kısaca "Swedish Pop Wonder" (İsveç Pop Mucizesi) diyoruz buna".

"Sizi takip eden, çizdiğiniz yoldan giden iyi, genç jazz'cılar var mı İsveç'te? diye sorunca da "Kesinlikle iyi jazz'cılar var ama bizim tarzımızda çalan yok pek. Daha çok geleneksel jazz yapıyorlar" diyerek diğer müzisyenleri kendilerinden ayırdı.

Son olarak bizlerle paylaşacakları yeni projeleri olup olmadığını sordum onlara. Belli ki önemli birşey yoktu. Çünkü zaten stüdyodan yeni çıkmışlardı ve heyecanla yeni albümlerinin iki ay sonra piyasaya çıkmasını bekliyor ve dinleyicilerin reaksiyonunu merak ediyor olmalılardı.

Magnus, "Dan ve Esbjörn, bazı parçalarımızı yaylılar için yeniden düzenlediler ve Almanya'da bir festivalde Pat Metheny ve yaylılar orkestrası eşliğinde çaldılar" diye birkaç gün önce gerçekleştirdikleri bu önemli projeden heyecanla bahsetti.

Aklıma ünlü komşuları Jan Garbarek geldi ve "İsveç Folk'uyla jazz'ı harmanlamak gibi bir proje sizin gündeminizde yok mu?" diye sordum.

"Olabilir, şu an için aklımızda pek çok yeni fikir ve olasılık var. Ama hangisini yapacağımızı size söylemeyiz. Çünkü biz de bilmiyoruz" dediler gülerek. Yorucu bir konserin hemen ardından yarım saati aşan bir zamanı bana ayırdıkları için onlara teşekkür ederek yanlarından ayrılırken, Güney Afrikalı piyanist Abdullah İbrahim'le yaptığım röportajdan bu yana, son zamanlarda, Esbjörn Svensson kadar centilmen ve açık sözlü bir müzisyenle söyleşi yapmadığımı düşündüm.

SERDAR BARÇIN

Bir Başka Genç Aslan

Nardis gecesinde arkadaşımın doğum gününü kutlarken jazz'ın en 'jazzy' enstrümanı olan saksofonu son derece içten üfleyen genç insan dikkatimi çekmişti. Ama beni asıl şaşırtan şey onun saksofonu üflemesi olmadı, genç adam birara saksofonu park edip flütünü üflemeye başlayınca dayanamayıp 'yahu kim bu adam?' diye sordum.

Tuncel Gülsoy
begog@superonline.com

Sahnedeki genç saksofoncuyu ilk defa görüyordum, bir başka güzel Nardis gecesinde arkadaşımın doğum gününü kutlarken jazz'ın en 'jazzy' enstrümanı olan saksofonu son derece içten üfleyen genç insan dikkatimi çekmişti. Ama beni asıl şaşırtan şey onun saksofonu üflemesi olmadı, genç adam birara saksofonu park edip flütünü üflemeye başlayınca dayanamayıp 'yahu kim bu adam?' diye sordum. Ekibin adı Sanbornesque'di, piyanoyu ateş gibi çalan Genco Arı'yı zaten tanıyordum ama saksofoncunun Amerikalı olmadığı kesindi. Kısa bir süre içerisinde aradığım cevabı Zuhal verdi, müziğe ara verdikleri zaman bizi tanıştırdı. Konuşmamız bitip de genç müzisyen tekrar sahneye döndüğü zaman bir sonraki yazı konumun ve radyo programımın konuğunun Serdar Barçın olacağı belliydi.

Ancak biraraya gelmemiz biraz vakit aldı, tekrar konuştuğumuz zaman mekan bir jazz kulubü değil benim iş yerim oldu, oldu ama konuşmanın ateşi ilk başladığı gibi sürdü. O gün duyduğum şeyleri sizlerle paylaşmak istedim:

21 Ağustos 1977'de İzmir'de doğdum, aslan burcuyum ve burcumun tüm özelliklerine uyarım. Benden büyük iki ağabeyim var, evin en küçüğü benim. Babam Mustafa Barçın hava muhabere astsubayı idi, şimdi 68 yaşında, emekli oldu ama hala çalışıyor. Annem Aysun hanım bizlerle ilgilenen bir ev hanımıdır. İİyi bir ailem var, kışları İzmir'de otururuz, yazın ise Gümüldür'deki askeri kampa gideriz. Ağabeylerimden dolayı iyi müzikler dinleyerek büyüdüm. Annem de küçüklüğünde güzel piyano çalarmış, dedem onu konservatuara sokmak istemiş, gitmemiş ama sonradan çok pişman olmuş. Büyük ağabeyim askeri doktordur, ortaokula gittiğim günlerden birinde beni İzmir Devlet Senfoni Orkestrasının konserine götürdü. Konser çok ilgimi çekti, henüz 11 yaşındaydım, o günden sonra muntazam olarak İzmir'deki haftalık klasik müzik konserlerine gittim. Orkestrayı çok sevmiştim, kısa bir süre sonra dinlediğim müzik bende bir tutku haline geldi. Zamanla orkestradaki tüm enstrümanları tanıdım, bu arada ailem bende bir müzik yeteneği olduğunu da keşfetmişti.

Müzik dünyasına klasik müzikle başlamış olmakla birlikte yaşıtlarım gibi heavy metal, rock and roll, new age tarzı müzikler de dinliyordum. Ayrıca kendi müzisyenlerimiz olan Bülent Ortaçgil, Yeni Türkü ve Mazhar Fuat Özkan tarzı nostaljik pop müziğini de çok seviyordum.

Eskişehir Anadolu Üniversitesi Devlet Konservatuarının flüt bölümüne girdim.

Burada bir yıl okudum, iyi bir öğrenci idim. Daha sonra hocam Saki Şarıl'ın isteğiyle Ankara'daki konservatuara transfer oldum. Buradaki öğrencilik yıllarım da çok başarılı geçti. Lise son sınıfta okurken gençlik senfoni orkestrasının şefi oldum.

Klasiğin yanı sıra müziğin diğer çeşitlerine olan ilgim bu yıllarda da sürdü. GRP Big Band, Dave Valentin, Gary Burton, Chick Corea dinlemeye işte bu dönemde başladım. Jazz dinleye dinleye sonunda hayatıma girdi.

Konservatuarda lisans yapmaya başlayınca kaldığım Hacettepe Üniversitesi yurdundaki odamda yavaş yavaş duyduğum jazz parçalarının riff'lerini çalmaya başladım. Daha sonra piyanistlerin, gitarcıların, saksofon ve flütçülerin orijinal sololarının transkriptlerini çıkartmaya başladım.

Hayatımın dönüm noktası Kamil Erdem ile tanışmak oldu. Kamil ağabeylerin çaldığı Ankara'daki Tenados Cafe'ye gitmiştim. Kendisine perküsyonda Mısırlı Ahmet, kemanda ise Turay Dinleyen eşlik ediyordu. Ona biraz da çekinerek jam session'a katılmak istediğimi söyledim. Kamil ağabey beni davet etti ve hep birlikte çaldık. Çalış o çalış oldu ve bu olay beni onun peşinden jazz müziğinin kulvarına soktu.

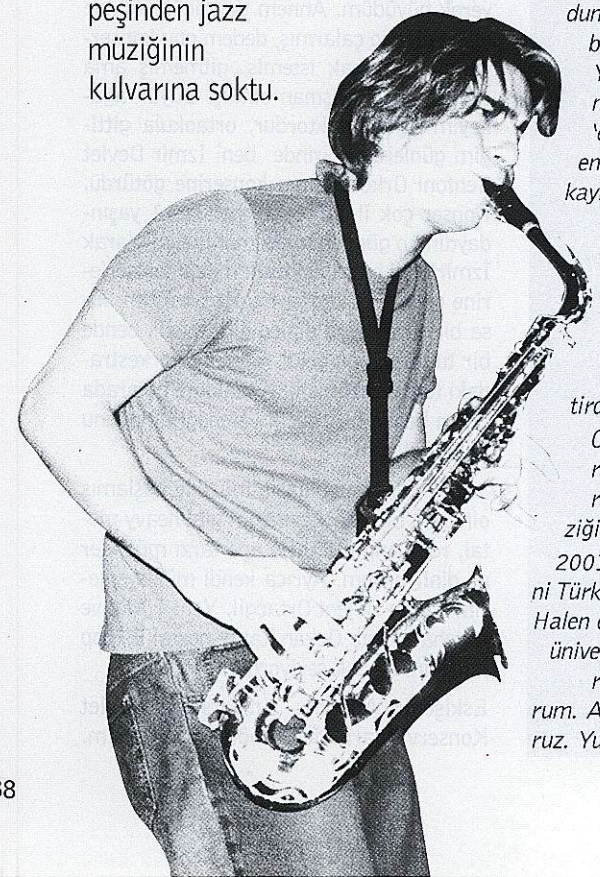

Serdar'a baktım. Tıpkı onu sahnede ilk defa dinlediğim gece olduğu gibi almış başını gidiyordu. Ama her insanın olduğu gibi onun da hayatında 'yıldızın parladığı' bir Stefan Zweig anı olmuştu. Bu anı anlatmaya başlayınca sesi değişti. Kader ağlarını örmüş ve onu müziğin bir bahçesinden başka bir bahçesine savurmuştu:

Öğrencilik yıllarım boyunca Ankara'daki cover pop ve rock gruplarında çalıyordum. Hayatımın dönüm noktası Kamil Erdem ile tanışmak oldu. Lisans eğitiminin ikinci yılındaydım, 1988 yılıydı. Bu yıl hem benim altın yılım oldu hem de klasik müzikten kopmaya başlamam hızlandı. Kamil ağabeylerin çaldığı Ankara'daki Tenados Cafe'ye gitmiştim. Kendisine perküsyonda Mısırlı Ahmet, kemanda ise Turay Dinleyen eşlik ediyordu. Ona biraz da çekinerek jam session'a katılmak istediğimi söyledim. Kamil ağabey beni davet etti ve hep birlikte çaldık. Çalış o çalış oldu ve bu olay beni onun peşinden jazz müziğinin kulvarına soktu.

Önce Kamil ağabey ile Latin Funk Quartet adlı bir müzik grubu kurduk. Bu grupta ben flüt çalıyordum, ayrıca klaviyede Bilgehan Erten ve davulda Erhan Seçkin yer alıyordu. O dönemde henüz saksofon çalmaya başlamamıştım ama lise yıllarımdan beri bu enstrümana meraklım vardı fakat fırsat bulup da alamamıştım. Konservatuar hocalarımdan sax çaldığımı hep gizlerdim. Aynı yıl kendime bir saksofon alarak bu enstrümanı da çalmaya başladım. Kamil ağabey ile kurduğumuz grup 1999 yılına kadar devam etti, ben artık grupta hem saksofon hem de flüt çalıyordum. Ankara kulüplerinde ve İstanbul'da çalmaya devam ettik. Bazen Yahya Dai ağabeyin yerine Asia Minor'de saksofon da çaldım. Aynı yıl 'electric wind' denen yeni teknoloji enstrüman ile de tanıştım ve hiç vakit kaybetmeden sipariş verdim.

Sertap Erener'in grubunda çalışmaya başlayınca her üç enstrümanı birden çalmaya başlamıştım.

2000 yılında sınıf atlayarak 4 yıllık konservatuarı 3. yılda bitirdim.

Okul bittikten sonra bir yıl Ankara'da arkadaşlarımla kurduğum Paradoks adlı grupla Türkçe pop müziği çaldım.

2001 yılında İstanbul'a yerleştim ve Yeni Türkü'nün yenilenmiş halinde yer aldım. Halen onlarla birlikte çalışıp halk konseri, üniversite konseri, bayi toplantısı konseri gibi değişik ortamlarda çalıyorum. Ayrıca Babylon ve Nardis'te çalıyoruz. Yurtdışı konserlerimiz de oluyor. Birlikte yeni bir albüm yapacağız. Ama lütfen yazarken bunu "İnşallah" diye yazın.

Ben ancak bir İnşallah diyebilmiştim ki Serdar kaldığı yerden solosunu sürdürdü, bana düşen nefes almadan onu dinlemek oldu.

Beck's Big Band'de alto saksofon ve flüt çalıyorum, çok keyifli birşey big band'de çalmak. Bu günlerde önemli bir proje üzerinde çalışıyoruz. Ömer Göksel'in yaptığı besteleri Beck's Big Band kadrosuyla kaydediyoruz. Fatih Erkoç, Tuna Ötenel, Levent Altındağ, Aycan Teztel, Ercüment Ateş, Volkan Öktem, Eylem Pelit gibi birbirinden değerli müzisyenler ile birlikte çalıyoruz. Aranjmanları ünlü bir big band aranjörü olan Mat Harris yapıyor. Bu proje yakında bir albüm olarak yayınlanacak ve çok güzel bir netice çıkacak.

Son günlerde arkadaşlarımla kendi çalmak istediğim parçaları çalacağımız bir grup kurduk. Adını Önder Focan ağabey koydu, "Sanbornesque Project". Aman insanlar benim kendimi David Sanborn'a benzettiğimi düşünmesinler.

Burada Genco Arı piyano çalıyor. Erhan Seçkin davulda, Eylem Pelit ise bas çalıyor. Bir de Tunç Çakır var, o da perküsyoncumuz. Marcus Miller ve David Sanborn müziklerinin yanısıra değişik soul müzik örnekleri de çalıyoruz. Ayrıca Chick Corea'dan Toto grubuna uzanan geniş bir müzik yelpazemiz var.

Bu arada belgesel ve TV dizisi müziklerinde de çalıyorum. Derya Köroğlu'nun yapmış olduğu Zeguma belgeseli müziği bunlardan bir tanesi.

Nefes nefese yapılan bu solonun ardından Serdar'ın beğendiği jazz müzisyenlerini öğrenmek istedim. Bunca değişik grupta ve müzisyenle çalmak onun zevk yelpazesini de tabiki geliştirmişti. Bir nefeste onları da saydı:

Michel Brecker'e tapıyorum, o benim gerçek idolüm. Başka saksofoncular da var. Kenny Garret, David Sanborn, tabiki saksofonun olmazsa olmazı John Coltrane ve Charlie Parker. Yellow Jackets'in saksofoncusu Mark Russo, bizim müzisyenlerimizden Levent Altındağ, Yahya Dai ve Tuna Ötenel.

Saksofon dışındaki enstüumanları çalanlar arasında Miles Davis, Oscar Peterson, Art Tatum, Chick Corea, İmer Demirer, Neşet Ruacan.

Tüm bu saydığım müzisyenler bana güç veriyorlar ve jazz müziğine bağlı kalmamı sağlıyorlar.

Bu müzisyenlerden aldığı gücün nasıl kullanıldığı da çok ilginçti:

Günde dört saat enstrüman çalışıyorum, bir o kadar da müzik dinlemek için uğraşıyorum. Kafamdaki müzik için uykula-

rım kaçıyor, birgün sonra yapacağım soloları hayal ediyorum. Bestelerim var ama henüz çalmadım. Daha doğrusu onları canlı olarak çalmadım ama bundan sonra "Sanbornesque Project" konserlerinde çalacağım.

Her müzisyen gibi ben de jazz Türkiye'de daha yaygınlaşsın istiyorum ve bunun için gayret ediyorum.

Bizler bu ülkede uygarlığın başladığı bir coğrafyada yaşıyoruz. Kendi özgün melodilerimizi küçümseyemeyiz. Kültürümüzün zenginliğini Amerikan müziği içerisinde kullanmalıyız.

Enerjim yettiğince sahnede kalmak ve müzik yapmak istiyorum. Bir de kişisel bir albüm hayalim var. Burada kendimin ve dostlarımın besteleri yer alacak. Bir çeşit smooth jazz projesi de diyebilirsiniz, show ile bütünleşmiş, seyircinin daha hoşlanacağı funk ve elektrik ögelerini içeren bir müzik tarzı ortaya koyacağız.

Jazz'ın smooth şekilli olacağını öğrenmek beni onun gönlündeki jazz kavramını daha ayrıntılı öğrenmeye yönlendirdi. Biraz beylik olsa da, biraz çanak soru kabul edilse de ona kendisi için "jazz" kavramının ne anlama geldiğini sordum.

Klasik olacak ama jazz bana göre yaşadığım anı yaşamak. Belki de klasik müziğin baskısından kurtulmak istemek beni jazz'a yaklaştırdı. Jazz'da kendimi çok daha özgür hissediyorum. Jazz hem akedemik hem de özgür bir müzik. Jazz'da gerçekten anı yaşarsınız, bir attığınız soloyu bir daha atamazsınız, farklı olur.

Önemli bir noktanın daha altını çizmek istiyorum.

Jazz çalarken daha özgün ve entelektüel bir kesime hitap ediyorum. Yeni Türkü ile çalarken de çok geniş bir müziksever kitleye ulaşabiliyorum. Bu ikisini birlikte yaşayabilmek benim için çok önemli ve zevkli. Bugün 50 kişiye jazz çalıyorsun zevkli oluyor, ertesi gün bir açık hava konserinde 5000 kişiye çalıyorsun. Seyircimle iletişim kurmak benim için çok önemli ve özel bir duygu. Onların yaptığım müzikten zevk aldığını görmek bana daha iyi çalmak için ilham veriyor. Daha çok iyi müzik yapmak için çabalıyorum.

Serdar'ın geldiği noktadan ileride hayatını nasıl gördüğü üzerinde de durduk.

Hayata bağlıyım, yaptığım işten çok zevk alıyorum. Yaptığım herşey bana özel geliyor, hayatı öylesine keyifle yaşıyorum. Mala mülke yönelik bir beklentim yok. Tam anlamıyla bir prova delisiyim, yeterki benden birşey istensin, gece gündüz daha iyi çalabilmek için çalışıyorum. Çaldığım enstrümanları uluslararası düzeye getirmek için hem araştırıyor hem de çalışıyorum. Sürekli olarak yeni tarzları ve müzisyenleri araştırıyorum. Enstrümanı daha kolay ve işittirme yöntemlerini araştırıyorum. Bunlar için günlük çalışmaların yanısıra özel vakit ayırıyorum.

Kolay değil, tam 10 yıl konservatuarda okudum, bazıları bunu küçümsüyor. Ama şuna inanıyorum ki bir müzisyen tıpkı gazete okur gibi nota okuyabilmeli.

2001 yılında Eskişehir Senfoni Orkestrası flüt bölümüne girdim ama Eskişehir'de yaşamanın monotonluğuna dayanamadım ve vazgeçtim. Daha yaşayacağım ve göreceğim çok şey olduğuna inanıyorum. Evimden sokağa çıktığım an benim için müzik ve yeni şeyler öğrenme başlıyor.

Yaşım henüz gençken Amerika'ya gidip bir süre yaşamak istiyorum. Zaman zaman Yeni Türkü ile gittim ama yeterli olmadı. Ayrıca İngilizcemi ilerletmem gerekiyor, bu konuda eksik kaldım. Beni dinleyen Amerikalılar hep New York'da çalmam gerektiğini söylediler. Bence doğru söylüyorlar. New York'da bir hafta turne için kaldığım zamanda bile çalışım değişti. O şehirde arabesk gibi müzikler yok, düşünün bütün kulüplerde sizin idealiniz olan müzikler çalınıyor. New York'da yaşamak tüm müzisyenler için bir ilham ve esin kaynağı. New York'un sihirini ve duygusunu anlamak için oraya gidip yaşamak lazım. Ama içimde bir cesaretsizlik de var. İçinde yaşadığım düzeni seviyorum ve bırakıp gitmek istemiyorum. Fakat jazz gibi sihirli bir müziği hakkıyla çalabilmek için New York'a gitmek kaçınılmaz gözüküyor. Sonunda gideceğim ama orada daimi olarak yaşamak istemiyorum

Konuşmamız sırasında biraz da onun kişiliğini daha ayrıntılı olarak tanımaya çalıştım. Çok duygusal bir insan olduğunu ama çoğu zaman bu özelliğinin dışarıdan farkedilmediğini söyledi. Bir müzisyen olarak bu duygusallığını normal bulduğunu söyledi. Ailesine ve insanlara çok bağlı olduğunu, yaptığı her işte yapabileceğinin en iyisini yapabilmek için sorumluluk hissettiğini söyledi.

Serdar'ın müzik hayatı dışında da oldukça yoğun bir sosyal hayatı var. Bu hayatını da bizlerle paylaşmak istedi:

Spor yapıyorum, fitness salonlarına giderim, yılda bir hafta kayağa giderim,arkadaş toplantılarım var, bildiğiniz rakı balık muhabbetini severim. Balık en sevdiğim yemektir, her çeşidini yerim. Buna Sushi de dahil. Çin yemekleri ve enginar da severim. Ama iş pişirmeye gelince en iyi yaptığım şey brokoli haşlamaktır.

Sinemaya gitmeyi seviyorum, daha çok mafya filmlerine gidiyorum, Robert De Niro'ya bayılıyorum. Belgeselleri Charlie Chaplin'in sessiz filmlerini de izlemeye bayılırım. Sanki o devirde yaşamış gibi hissediyorum kendimi. Kimbilir belki de 'reincarnation' gerçekten vardır.

Her genç insan gibi saksofonun büyüsüne kapılmış giden bu insanın da hayalleri var. Bizim memlekette kimse kimsenin hayallerini merak etmese de ben Nardis'te ateş gibi esen Serdar'ın hayallerini öğrenmek istedim. Bakın neler dedi neler:

Benim değinmek istediğim şey kişisel bir hayal değil.

Ben Beck's Big Band'in günün birinde kurumsallaşmış ve Borusan Filarmoni gibi sürekli bir orkestra olmasını istiyorum. Nasıl sponsorlar eşliğinde klasik müzik orkestraları ayda 2 defa konser veriyorsa Beck's Big Band de versin istiyorum. Türkiye'nin de daimi gelişen bir big band'ı olsun, sürekli olarak yeni solistler buna katılsın ve yeni repertuarlar çalınsın.

Kurumsallaşma derken de memuriyeti kastetmiyorum. Bence bir müzisyen orkestrada çalışırken her iki yılda bir sınavdan geçmeli, perfomansı düşen ayrılıp kendisinden sonra gelecek gençlere yer açmalı. Ben bu anlayışla çalışan bir big band'de çalmak istiyorum.

80 yaşıma gelince bir devlet kurumunda yer işgal eden değil, hala yeni şeyler öğrenmekten heyecan duyan ve enerjisi olan bir insan olmak istiyorum.

Serdar'ın 80 yaşına varmasına daha çok var. Allah ona uzun ömür ve sağlık versin isterim.

Benim dileğim de onun bu hayalinin gerçekleşmesi, ve Beck's Big Band'in sürekli gelişen bir müzik platformu olması.

Ancak henüz yaşı gençken Serdar'ın kendisi gibi genç müzisyenlerine söyleyecek bir sözü olup olmadığını merak ettim. Varmış, üstelik de bana göre çok önemli bir mesaj verdi onlara:

Bizler konservatuarda okurken hocalarımız akademisyenliğimiz bozulmasın diye bize jazz çalmayı hiç tavsiye etmediler. Halbuki öğrenciyken piyasada çalmak bize daha çok akademisyenlik kattı. Örneğin bir senfoni orkestrasında flüt partisyonunu çalarken devamlı olarak daha evvel insanlara çalmaktan dolayı heyecanlanmadan ve daha iyi bir ritm anlayışı ile çalabiliyorsunuz.

Konservatuar öğrencilerine tavsiyem şu; asla ideallerinizden vazgeçmeyin, klasik müzik müzisyeni olsanız bile dünya müziklerini tanımayı hiç ihmal etmeyin. Jazz, rythm and blues, new age, rock and roll dinleyin ve çalın.

Serdar Barçın bana göre umut ve enerji dolu genç bir jazz müzisyeni. Jazz dünyasının diliyle ifade edersek o bir genç aslan. Henüz yaşayacak ve görecek, bizlere söyleyecek çok çok şeyi olacak.

Onu izlemeye devam edeceğim.

Erol Duygulu
40 yıldan beri süren bir tutku

Bana verilen adresi bulup kapıyı çalmak üzereyken giriş katının penceresinde gördüğüm zarif insanın o olduğunu hemen anladım. Ses doğru çağrışımlar yaratmıştı, ev sahibim gerçekten de nesli tükenmiş bir İstanbul beyefendisiydi. Şıktı, saçları son derece özenle taranmıştı. Gömleğini tamamlayan fularının bağlanış stili ona hoş bir asalet veriyordu.

Tuncel Gülsoy
begog@superonline.com

Telefonda adresi tarif eden sesi dinlerken ilk intibam duyduğum sesin son derece mesafeli ve kibar bir insana ait olduğuydu. Konuştuğum kişinin TRT Jazz Orkestarasında saksofon çaldığını biliyordum ancak sesin çağrıştırdığı kişiliği tanıdığım saksofoncuların görüntüleriyle çakıştıramıyordum. Bana verilen adresi bulup kapıyı çalmak üzereyken giriş katının penceresinde gördüğüm zarif insanın o olduğunu hemen anladım. Ses doğru çağrışımlar yaratmıştı, ev sahibim gerçekten de nesli tükenmiş bir İstanbul beyefendisiydi. Şıktı, saçları son derece özenle taranmıştı. Gömleğini tamamlayan fularının bağlanış stili ona hoş bir asalet veriyordu.

Ama saksofonun onun hayatındaki yerini öğrenmem için sohbetin biraz derinleşmesi gerekti. Çoğu zaman yeni tanıştığımız insanlar kendi yaşam öykülerini bizlere doğdukları günden başlayarak anlatırlar fakat bu sefer evinde beni misafir eden kişi konuya içinde yaşadığımız günlerden girmeyi tercih etti:

Hoş geldiniz, 40 yıllık müzisyenim, ama artık inzivaya çekildim. Hayatımın önemli bir kısmı geceleri çalışarak geçti, ama son altı-yedi yıldan beri geceleri çalışmıyorum, zaten müzik yapacak bir ortam da kalmadı.

Ev sahibimin pek keyifli olmadığını eve ilk girdiğimde hissetmiştim ancak bu durumu içinde olduğumuz soğuk ramazan gününde oruç tutmuş olmasına bağlamıştım. Evde yalnız değildik, eşi İclal hanım kendileriyle çay içip içmeyeceğimi sorunca sohbetimizin iftar vaktiyle sınırlı olmayacağı da ortaya çıktı. Yemek masasının kenarına ilişerek karşımdaki insanın müzikle geçmiş 40 yılının öyküsünü dinlemeye başladım:

Bugün 63 yaşındayım, yeni hükümetin erken emeklilik kararıyla birlikte 22 yıl çalışmış olduğum TRT jazz orkestrasından emekli edildim. Bu benim için çok büyük bir üzüntü oldu. Benim için bir veda töreni yaptılar, bakın şu gümüş plaketi verdiler. Ama sonra karar değişti, tekrar orkestraya döndüm. Galiba şimdi tekrar emekli olmaya iki yılım daha var. Ama içimdeki acı duygular gitmedi.

TRT Jazz Orkestrası bana göre Türkiye'deki en güçlü müzik gruplarından birisi ama ne yazık ki TRT elindeki bu gücü iyi kullanamıyor. Bizim insanlarımız da aslında kendilerine ait olan bu jazz grubunu tanımıyorlar. Ülkemizde müzik denilince alaturka önde geliyor. Jazz müziği ise oldum olası üvey evlat olarak kaldı.

Ama kötümser olduğumu düşünmeyin, şunu da söylemek isterim, gençler arasında jazz'a karşı bir merak başladı ve bunun bir sanat olduğunu biliyorlar.

Oturduğum yerde tam karşımda duran fotoğrafı merak ettim. Bu oğulları Tayfun'un resmiydi. Tayfun ünlü bir pop şarkıcısı ve kendi tarzında önemli bir dinleyici kitlesi var. Onun gece geç geldiğini ve içeride uyuduğunu öğrendim. Ev sahibim ile artık tanışmış ve içinde olduğumuz mekanda belirgin birer köşe de edinmiş oturuyorduk. Sıra yavaş yavaş öykünün çıkış noktasına doğru takvim yaprakları arasından kaybolmaya gelmişti:

12 Eylül 1939'da İstanbul'un Harbiye semtinde doğmuşum. Ama nüfus kağıdımda 1 Ocak 1940 yazar, sizin anlayacağınız üç ay kazanmışım. İlkokulu ve orta okulu İstanbul'da okudum, daha sonra babam Ankara radyosuna transfer edilince biz de ailece Ankara'ya gittik.

Babam yüzbaşı Zeki Duygulu bey Kara Kuvvetleri Bandosunda klarinetçi olarak çalışıyordu ama viyolensel de çalardı. Atatürk inkilapları döneminde batı müziğinin öne çıkartılmasından dolayı babam da birçok müzisyen gibi klasik Türk musikisinden uzaklaşmıştı. Halbuki kendisi hem çok iyi bir bestekardı hem de gelmiş geçmiş en büyük ud üstadlarından birisiydi. Babam zaman zaman evde ablasının udunu çalardı, ikiyüzden fazla bestesi vardır ve bunların çoğu halen radyoda okunuyorlar. Mesela 'Karakolda Ayna Var' onun bestesidir.

Babamın müzik yeteneği bizlere de geçmiş. Ankara'da Atatürk Lisesine giderken bir yandan da konservatuara başladım. Önce keman çaldım. Babam İstanbul Radyosuna dönünce biz de tekrar buraya taşındık ve ben de keman çalarak profesyonel müzisyen olarak piyasaya girdim.

Babamın klarineti de ilgimi çekiyordu, önce onu çalmayı öğrendim. Sonra saksofon ilgim başladı. Babamın çalıştığı yerde bir başka müzisyene ait bir alto saksofon duruyordu. Birgün dayanamadım ve onun perdelerine dokundum. Sahibi çok kızdı ve bana 'oyna, oyna' dedi. Bu olay beni tahrik etti, saksofon çalmayı öğrenmeye ahdettim. Eski bir saksofon buldum, bir perdesi de eksikti. Galiba 1958 yılıydı, şimdi çok net hatırlamıyorum, notalar aldım ve ve kendi kendime çalışmaya başladım. Daha sonra da Ethem Taşkent'e giderek ders almaya başladım ve saksofon çalmayı öğrendim.

İlk işim Osmanbey'deki Nis Düğün salonu oldu, orada Fehmi Ege Orkestrasında alto saksofon çalmaya başladım. Galiba bu da 1960 yılında oldu. Aydın Özarı ve Erdoğan Ülgen de bu grupta trompet çalıyorlardı.

Sonra Karavan gece kulübünde Çetin İnöntepe orkestrasına girdim. Burada da alto çalıyordum. İtalyan müziğinin popüler olmasıyla birlikte Türkiye'de tenor saksofon modası başladı, ben de tenor çalmaya karar verdim. Ama o yıllarda Türkiye'de kolay kolay müzik enstrümanı bulmak kabil değildi, sonunda araya araya İzmir'de bir tane buldum ve gidip onu aldım. Vasfi Uçaroğlu orkestrası benim ilk tenor saksofon çaldığım müzik grubum oldu.

Ev sahibim içeriden bazı albümler getirdi. Bunlar onun geçmişinin izlerini taşıyan eski gazete haberleri, yazılar ve fotoğraflardı. Uzun uzun onları inceledik. Bir kısmı artık yaşamayan jazz müzisyenleri gözümüzün önünden geçti gitti.

Oturduğum masa açık mutfağın hemen yanındaydı, İclal hanımın kaşla göz arasında mutfakta kahvaltı tepsisi hazırlayıp, taze çaydan bir bardak doldurduğunu gördüm. Sonra sessizce evin arka tarafına doğru gitti ve döndü. Ev sahibimin benimle konuşurken sık sık eşinden tarih teyitleri aldığı dikkatimi çekmişti. Tüm mutlu evlilik yapmış erkekler gibi o da kendisinin idaresini eşine bırakmıştı. Ben de sözü İclal hanıma bırakarak ev sahibimi biraz da eşinin gözünden dinlemeye karar verdim:

Ben Erol'un klarinetçi olmasını istemezdim. O devirlerde klarinetçilere müzisyen değil çalgıcı denirdi. Hatta kız bile vermezlerdi. Erol'la evlenmek istediğimi söyleyince abimler kıyameti koparttılar, sonunda 1963 yılının 22 Şubat günü evlendik, dile kolay 40 yıl olmuş. İki çocuğumuz var. Büyük oğlumuz 39 yaşında matbacılık yapıyor, ama amatör olarak da olsa piyano ve saksofon çalar. Küçük oğlumuz Tayfun 34 yaşında, o da konservatuarın klarinet bölümünü bitiridi, tanınmış bir pop şarkıcısıdır ama aynı zamanda çok da iyi bir jazz klarinetçisidir.

Ev sahibim video cihazına bir kaset koydu. Bu kasette Tayfun'un Halit Kıvanç'ın programında bir orkestra eşliğinde çaldığı bir konseri izledik. Daha sonra ev sahibimin Şevket Uğurluer ile birlikte çaldığı televizyon programı bunu izledi. Bu uzun moladan sonra tekrar 40 yıllık müzik öyküsüne kaldığımız yerden devam ettik.

Vasfi Uçaroğlu ile birlikte iki yıldan fazla çalıştık. Daha sonra Güven Aydın Orkestrası ile birlikte İzmir'e gittim. Ondan sonra ise 1966 yılında Üstün Poyraz'dan bir teklif aldım ve kabul ettim. Üstün Poyraz ile de uzun bir zaman çalıştık ancak o 1970'de yurt dışına çalışmaya gidince orkestrası da dağıldı. Ben de Durul Gence

ile çalışmaya başladım, sonra 1971 yılında ben de Avrupa'ya gittim ve Turan Eteke orkestrası ile çalışmaya başladım. Almanya, İsviçre, İsveç, Norveç ve Finlandiya'da çalıştık. 1974'de babam vefat edince İstanbul'a dönmeye karar verdim ve kendi orkestramı kurdum.

Benim orkestramda Melik Yirmibir bas, Berç Yeremyan (Beco) gitar, Turhan Yükseler piyano, Cezmi Başeğmez davul, Halil Saçlı trombon çalardı. Şarkıcımız Tomris Işık idi. Harbiye'deki Playboy kulüpte, Gala kulüpte, Caddebostan'daki Hasan Kazankaya'nın Harlem kulübünde çaldık. Bu orkestra Türkiye'de televizyona çıkan ilk jazz orkestrasıdır. Nazmi Kal'ın programında 45 dakika gözükmüştük. Ancak 12 Eylül ile birlikte Türkiye karıştı, sokaklar tehlikeli olmaya başladı. Bir gece Mecidiyeköy'deki Stardust'taki işimi bitirmiş eve dönerken sokakta etrafımı çevirdiler ve çok korktum. Türkiye'de huzursuz olunca kalkıp Berlin'e gittim ve iki yıl da orada çalıştım. Derken TRT Jazz Orkestrası kuruluyordu, Süheyl ağabey beni de çağırınca kalkıp Türkiye'ye döndüm. Çalışmalar önce gönüllü olarak başladı, 6 ay sonra kadrolu olduk. O sıralarda bir ara Ajda Pekkan'a da eşlik etmiştim. Dönüş o dönüş, 22 yıldır bu orkestrada çalıyorum.

Tabiki yaşanılmış bir 40 yılı 40 satırla anlatırken arada atlanılan bir çok ayrıntı olacaktı. Ancak İclal hanım bunlardan bir tanesine ışık tutarak ev sahibimin müzik tutkusuna bir başka parantez açtı.

Eşi müzik piyasasına ilk atıldığı dönemlerde gemi ile Amerika'ya gitmeyi ve kendisini müzisyen olarak geliştirmeyi istemişti. O yıllarda Türkiye'den Amerika'ya gitmek başlı başına bir olaydı ve imkanlar son derece sınırlıydı. Ev sahi-

bimin gemide denizci olarak görev alabilmek için bir yıl telsiz kursuna devam ettiğini ama sonra kısmet olup da bu hayalini gerçekleştiremediğini bu parantez içerisinde öğrendim. Açtığımız bir başka parantez de jazz müziğinin 40 yıllık bir saksofoncuya ne ifade ettiği oldu:

Bana göre jazz her şeyden önce bir anlatımdır. Jazz olmazsa müzik de olmaz. Bana göre jazz her parçayı kendine has melodik ve ritmik duygularıyla doğaçlayarak çalmak ve anlatmaktır. Her çaldığınız parçanın farklı bir yönü vardır ve keşfedilmesi gerekir. Jazz aynı zamanda bir takım sorulara müzik yoluyla cevap vermek demektir. Ben çalarken kendimi bütünüyle müziğe veririm. Bütün müzik bilgim jazz çalarken hayata geçer, işin bir de matematiksel yönü de var. Kısacası jazz çalarken beynim çok çalışır ve yoğun bir heyecan duyarım. Bu yoğunluk da bana hem çok derin bir zevk veriyor hem de çok yoruyor.

Jazz'dan önemli bir maddi beklentim hiç bir zaman olmadı, asıl istediğim çaldığım müziğin dinleyiciler tarafından anlaşılması. Ne yazık ki günümüzde bu konuda iyi bir yere varamadık. Bence insanlarımıza jazz'ı tanıtamadık, onları bu müziği anlayarak dinleyebilmeleri için eğitemedik. Çaldığım zamanlarda insanların ters reaksiyonlar verdiklerini görmüştüm, gerçi uzun zamandan beri geceleri kulüplerde çalmıyorum. Gene de şunu söylemek lazım. Son senelerde jazz müziğine karşı ilgi artıyor. Jazz'ın gelişmesi için daha fazla çalınacak ve dinlenilecek yer, ortam olması gerekir. Bunlarda hem tecrübeli olanlar tecrübelerini ortaya koyarlar hem de bu tecrübeyi alması gerekenler ortaya konan şeyleri görüp öğrenirler. Bunlar olmazsa zaten müzisyen de yetişmez.

Bir çay molası daha verdik. Bu arada videodan bazı eski konser kayıtlarını izliyorduk. Derken içeri dünyalar güzeli bir dişi tombul kedi geldi. İclal hanım da ev sahibim de neşelendiler. Kedinin adının Charlie olduğunu onların konuşmasından öğrendim. Kediciğin ağız bölümünün üst kısmındaki beyaz tüyleri siyaha dönüşerek bıyığı varmış gibi gözüküyordu. Ünlü müzisyen Charlie Chaplin'in ölümsüzleştirdiği Şarlo karekterine saygı olarak bu tatlı dişinin adı da Charlie konduğunu öğrendim. Cinsiyet farkı ise kediciğin tatlılığı yanında anlamsız kalıyordu. Ama ben hala benim için anlamlı bazı soruların peşinden gitmeye kararlıydım. Ev sahibimden beğendiği jazz insanlarını benimle paylaşmasını rica ettim:

Eskiden Charlie Parker ve Stan Getz'i taklit etmeye çalışırdım, ama bugün en çok beğendiğim saksofoncu Michel Brecker, onu hem teknik olarak hem de modern bir jazz yorumcusu olarak çok beğeniyorum. İmer Demirer en çok beğendiğim Türk jazz müzisyenidir. Fatih Erkoç ve Tuna Ötenel'i de çok beğeniyorum. Gitarist Neşet Ruacan da çok iyi bir jazz müzisyeni. Volkan Hürsever'in babası eski bir arkadaşımdır, o da bu sitede oturuyor. Volkan da beğendiğim bir basçıdır.

İclal hanıma doğru baktım, yıllardan beri bir müzik insanı ile yaşamını paylaşmış, ona iki tane müzisyen evlat vermiş bir kadın olarak onun da söyleyebileceği şeyler olduğunu hissetmiştim. O konuşunca beklentimin ne kadar doğru olduğunu hissettim:

Bence insanları asıl jazz'a yöneltebilen şey müzisyenlerin doğaçlama yaparken ortaya koydukları anlatımdır. Erol yıllar önce gece gündüz teknik çalıştı. O ve onun nesli jazz müziğine çok emek verdiler. O devirlerde Türkiye'de hemen hemen hiç birşey de yoktu. Ne bir nota bulmak, ne de enstrüman bulmak mümkündü. Hatta müzisyenlerin "bek" dediği ağızlıkları bile temin etmek imkansızdı. Erol çok titizdi, istediği bir tonu tutturmak için gece gündüz çalışırdı. Sürekli olarak istediği sesi elde edebilmek için satın alabildiği beklerle oynardı. Birgün çok sinirlendi ve tüm bekleri birden İzmir'de oturduğumuz apartmanın camından aşağı attı. O sıralarda babası bizde kalıyordu, o pencereden atılmış olan bekleri bahçede bulmuş, tutup yukarı getirdi ve 'bak !, aptalın biri bunları atmış' diyerek Erol'a verdi. Çok gülmüştük.

TRT'nin getirdiği zorunlu emeklilik eşimi ruhsal açıdan çökertti. Bu beklemediği birşeydi. 2 ay bir süre geçti. Bakın ona ayrılırken veda için verdikleri plaket de burada.

Birlikte o plaketi okuduk. Satır aralarında müzikle geçmiş kırk yılın izlerini boşuna aradım, tek okuyabildiğim şey derin bir vefasızlık oldu. Emeklilik kararı ertelenmiş ama plaket o tatsız günlerin bir belgesi olarak evde kalmıştı. Eve ilk girdiğim an ev sahibimin yüzündeki ifadenin anlamını artık idrak etmiş sayılırdım. O ise sözleriyle yaşamış olduğu darbenin ardındaki birikimi anlatmaya devam etti:

Ben birşeyleri ilerletmesini severim, bu yüzden de müziği derinlemesine dinler tüm hatalarını arar ve bulurum. Müzik çalınan yerde yemek yiyemem. TRT jazz orkestrasından beni ayırdıkları gün kendimi işe yaramaz bir insan olarak hissettim. Yaşantım allak bullak oldu. Tam istim üstündeyken elime çıkış kağıdımı verdiler, çok üzüldüm. Bizler TRT jazz orkestrasında çok güzel çalışmalar yapıyoruz. Ama istiyoruz ki bu güzel çalışmalar daha çok ve daha geniş insan kitlelerine tanıtılsın, onlar da bunu bilsinler, takdir etsinler ve zevk alsınlar. Bizler TRT dışında başka yerlerde çalışamayız, yasaktır. Ama TRT'de dışa açılıp daha geniş kitlelere ulaşmıyor. Kısacası kendimizi gösteremekten dolayı çok üzülüyoruz. Birgün yeniden dünyaya gelsem hiç tereddüt etmeden yeniden müzisyen olurdum ama beni anlayacak bir insan kitlesinin önünde olmak isterdim. Biz Türk jazz müzisyenleri çok kabiliyetliyiz, böyle de olmak zorundayız çünkü herşeyi çalmak zorundayız. Rock, pop, ve jazz'ın tüm türlerini çalabilmemiz gerekir çünkü yaşam şartlarımız böyle. Babamın ölümünden sonra Türkiye'ye dönünce ailemin tek erkeği kaldım. Aslında giderken dönmemek üzere gitmiştik ama kısmet dönmekmiş.

Sözlerinde bir pişmanlık duygusu var mı diye anlamaya çalıştım. Bana öyle geldi ki geçmişteki güçlü isteğine rağmen buraya geri döndüğü için mutsuz değildi. Duvarda duran eski bir kemana gözüm takıldı. Onun müzik hayatına başladığı konservatuarda keman dersi aldığını biliyordum. Bu merakım bizi onun bir başka anısına taşıdı:

İstanbul'a döndükten sonra birgün canım çok keman çalmak istedi, konservatuardan beri çalmamıştım. Aksilik bu ya evde de keman yoktu. Evimizin yakınlarından zaman zaman geçen kemancı bir çocuk

vardı, birgün onu durdurup eve çağırdım ve kemanını akşamları çalmak üzere kiraladım. Böylece tekrar keman çalmaya başlamıştım. Ancak uzun sürmedi, bir müddet sonra anneannem o çocuğun kemanında bit olur, ev bit kapar diye istemedi, istemiyerek kemanı geri verdik.

Anılar defteri bir kere daha açılınca ilk dinlediğimiz keman öyküsü bizi ev sahibimin kişiliğinin derinliklerine doğru sürükledi.

Hayatım boyunca birçok müzisyenle çaldım, çok titizdim, işi beğenmediğim zaman kaçar giderdim, o yüzden bana Erol Kaçar derlerdi.

Zeki Alasya Metin Akpınar'ın kabare tiyatrosunda müzisyen olarak çalışıyordum, onların oyununda Nil Burak ile evlenmem gerekiyordu, eşimin ailesi oyunun fotoğraflarını görünce şok oldu. Flüt çalmaya İzmir'de başladım. Saksofon çaldığım günlerdi, satılık bir flüt vardı, önce onu aldım ve hiç çalmadan bir köşeye attım, ama sonra zamanla öğrendim.

Boş durmayı sevmem, önce flüt, soprano, alto ve tenor çalıyordum, sonra Ergüven Başaran'dan bir de bariton saksofon satın aldım. Birileri birşeyler öğrenmek isterse onlara yol göstermeyi severim. Bence jazz da dinlemek de çalmak kadar önemli. Ben bir saat dinler dört saat çalarım.

Tayfun salona geldi. Uzun boylu ve yakışıklıydı, içeri gelmeden önce o da babası gibi titizlikle giyinmiş, saçlarını düzenlemiş ve iki dirhem bir çekirdek bir hale gelmişti. Salonun ortasında bir koltuğa dikkatle oturdu ve kendisini konuşmaya hazırladı.

Son derece titizdi. Gömleği, ayakkabısı, oturuşu kalkışı ile tam bir pop yıldızı idi. Onun babasının havasını almış olmakla birlikte annesine benzediğini farkettim.

Kendisine hazırlanmış olan kahvaltı tepsisi ile çoktan hesaplaşmış olmalıydı. Bu sefer de ev sahibimi küçük oğlunun sözlerinden dinledim.

Babamın müzisyen yönünü öğrenmiş olmalısınız. Ben size onun başka yönlerinden bahsetmek istiyorum.

Babamın gençliğinde takma adının Tony olduğunu biliyor musunuz? Tony Curtis'e benzediği için arkadaşları onu Tony diye çağırırlarmış. Bir zamanlar vücut geliştirme salonlarına devam etmiş.

Babaannemden dinlemiştim. Babamın gençliğinde kızlar evlerinin penceresinden ayrılmazlar evlerinin önünden geçerken babamı gözlerlermiş. Babam elektrik ve elektronik konusunda son derece iyidir. Aklınıza gelebilecek her çeşit radyo, pikap, teyp ve video cihazlarını profesyonel bir teknisyen düzeyinde tamir edebilir. Ağaç işleri ustasıdır, ayrıca çok güzel karakalem yapar. Aynı zamanda çok usta bir bestecidir. Çok hızlı söz yazar, tek bir kelime söyleyin, onun üzerine bir çok şey yazabilir, kimseler bilmez ama babam çok da iyi bir şairdir.

Hayatım boyunca birçok müzisyenle çaldım, çok titizdim, işi beğenmediğim zaman kaçar giderdim, o yüzden bana Erol Kaçar derlerdi.

İşin içerisine şiir girince ev sahibim de İclal hanım da hep birlikte bir an durduk. Kısa bir sessizlik oldu. Hepimiz ev sahibime bakıyorduk, bu bakışlara dayanamadı ve içeri giderek eski bir defter ile döndü. Bu içerisinde geçmiş günlerin anılarının yüklü olduğu ve elle yazılmış bir şiir kitabıydı. Kitap açıldı ve bir müzik insanının hayat arkadaşı için yazmış olduğu şiir saklandığı dehlizlerden fırlayarak hayata geri döndü. Şöyle yazıyordu:

İclal'lime
Yudum yudum sevgiyi
Susamışcasına aldım senden
Vakit dar, zaman yok
Şimdi dile birşeyler benden
Hayat kısa, zannetme bitmeyecek
Kaç sene kaldı bilmem geride
Seni sevmeye ömrüm yetmeyecek.

Çocuktan al haberi özdeyişinin neden doğru olduğunu anlamıştım. Ev sahibim oğlu gelinceye kadar bana evini ve arşivini açmış ama yüreğini tam anlamıyla açmamıştı. Fakat bir kere açıldıktan sonra o yüreği benimle paylaşmaya devam etti.

Kimseler bilmez ama ben çocukluğumda bir kuaförde çalıştım, o zamanlar hep kadın berberi olmak isterdim. Bu da kısmet değilmiş. Evet saçlarıma itina ederim. Gençliğimde de böyleydi, şimdi de böyle. Sizinle paylaşmak istediğim bir başka hobim var.

Beni evin arka tarafına götürdü, arka tarafta bir balkon kapısını açtığı zaman gözlerime inanamadım. Balkon apartmanın arkasındaki küçük bahçeye uzanıyordu. Ama gördüğüm şeye bahçe demek yetersizdi çünkü karşımda duran şey tam bir sanat eseriydi. Bahçeciğin her köşesi özenle işlenmiş, ortaya minik bir cennet çıkarılmıştı. O gururla bahçeyi bana gösterirken konuştu:

En büyük hobim bahçeyle uğraşmak, şu gördüğünüz bahçeyi ben kendi ellerimle yaptım. Amatör bir peyzaj mimarıyım. Bu iş de bir başka sanat. Tıpkı müzik gibi. Siz asıl burayı bahar da görün. Hatta gelin burada bir çay içelim. Güzel bir günde burada oturmaya doyamazsınız.

Vedalaştık, baharın ilk güzel günlerinde kendisini ziyaret edeceğime söz verdim. Yüreğini açarken yaşadığı terddüt bende bir şeylerden korktuğu hissini uyandırmıştı, sözleriyle beni teyid etti:

"Haklısınız, korkuyorum ve kendimi saklıyorum. Hastalanmıştım, o zamandan beri bu böyle. Kendimi çok güçsüz hissediyorum."

İnsan en önemli varlıktır. Sait Faik Abasıyanık'ın kitaplarında geçen şu güzel sözü hatırladım.

"Bir insanı sevmekle başlar her şey".

Erol Duygulu, İclal hanımı severek bugünlere gelmiş bir müzisyen ve bir insan. 40 yıldan beri bu sevgiyi sürdürüyor, ama bence onun kendisini saklamasına hiç de gerek yok. Galiba asıl kendisini saklayanlar bu ülkenin jazz seven insanları ve şimdi sıra onların kendi jazz insanlarını sevmesine ve sahip çıkmasına geldi.

TRT Jazz Orkestrası'nda kim bilir daha ne kadar çok Erol Duygulu sessizce geldi ve geçti.

Timuçin Şahin

Timuçin Şahin Slick Road isimli albümüyle Türkiye'de yayınlanmış jazz kayıtları listesine çok değerli bir giriş yaptı. Kendisiyle geçen aylarda ülkemizde bulunduğu sırada gerçekleştirdiğimiz Körleme yanısıra e-posta üzerinden yaptığımız söyleşiyi sunuyoruz.

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Albümde ciddi bir hava algılıyorum, ne dersin?

Evet, doğru bir algılama. Beste, icra, yaklaşım, içerik gibi şeylerin hepsine kafa yorulduğu için "ciddi" bir iş bu albümü bu hale getirmek. Müziğe bunun yansıması da normal. Ama "ciddi" lafı da çok göreceli; yazdığım bazı müziklerle kıyaslandığında bu albüme "Bu çok ciddi olmuş!" diyemiyorum. Benim müziğe bakış açım kesinlikle ciddidir; kendimi ifade edebildiğim yegane şeyi çok önemserim.

Bu müziği ilk ne zaman tasarlamış ve çalmaya başlamıştın? O zamandan bugüne neler değişti?

Parçaların bazıları birkaç senedir ortalıkta benim için. Rare Falcon, Unconditional, Sanki Funky ve Elif'i 2001 içinde yazmıştım ve değişik gruplarla çalmıştım. Slick Road, One Obligation ve Club Infernal kayıttan birkaç ay önce yazıldı. O zamandan bugüne parçaların orasını burasını kurcalasam da ilk yazdığım hallerindeler hemen hemen beste olarak. Fakat ilk yazdığım zamandan beri performans olarak gelişti ve hala gelişmek-

te. Son zamanlarda özellikle trio ile çalıyorum parçaların çoğunu, Sanki Funky ve Club Infernal hariç; bu iki parçada nefesli şart. Parçaların canlı performanstaki enerjilerinin kayıttakilerden farklı bir güzelliği var.

Kayıttaki müzisyenler proje için bir araya gelmiş isimler. Neden bu isimleri tercih ettiğini anlatır mısın?

Öncelikle, Afra Mussawisade ile yıllar öncesinden çalışmıştık. Rotterdam Konservatuarı'nda okurken çalıştığım yegane perküsyoncu idi. İnsan olarak da frekanslarımız çok uyuşur, yıllardır dostuz. Uzun bir süre Güney Hindistan Müziği ve poliritmlerle ilgilenirken B. C. Manjunath ile tanıştım, kendisi başka bir proje için Amsterdam'daydı birlikte çaldık, çok iyi oldu. Sonra aklıma Afra ile Manju'dan oluşan, bir perküsyoncunun set-up, diğerinin de hand drum çalacağı bir vurmalı takımı ile bu projeyi gerçekleştirmek geldi. Basları önce John McLaughlin Trio'dan da tanınan Kai Eckhardt çalacaktı, vakitler uyuşmadığı için aklıma Hein geldi. Hein uzun seneler John Abercrombie ile çalışan, daha çok lirik bir yaklaşımı olan bir basçı. Yazdığım bu müziğin ritmik drive'na uyumu nasıl olacak diye merak ediyordum. Umduğumdan çok daha iyi oldu. Özellikle hem Hein hem de enstrüman olarak akustik bas tercihimden dolayı çok memnunum. Bu tür müziğe uyacak en iyi tromboncu kuşkusuz Robin Eubanks. Robin Amsterdam'da Dave Holland Big Band'le turnedeyken tanışmıştık. Benim müzikleri dinleyip çok sevdi, sonra bu takıma katılmasını istedim. Bu arada grubun ismi ***Rare Falcons***. Tüm falconlar mükemmel birer profesyonel ve dünya standartlarında müzisyenler. Gruptaki enerji ise muhteşemdi. Takımın tekrar bir araya gelmesi bayağı zor, çünkü herkes başka bir tarafta. Robin, Dave ile yılın büyük bir bölümü turnede. Manju Hindistan'da, ben New York ile Amsterdam arasında, Afra, Hein hepsi çok meşgul.Umarım 2004'te bir araya geliriz tekrar.

Bu müzisyenlerle Antalya'da çaldığını söylemiştin daha önce. Antalya konserini nasıl anımsıyorsun?

Antalya seyircisi Aspendos Kültür Merkezi'ni tamamıyla doldurmuştu, canavar gibiydiler! Proje bir araya gelince bir hafta içinde iki prova Amsterdam'da yaptık, sonra sırasıyla Antalya Aspendos Kültür Merkezi ve İzmir Sanat'ta çaldık ve hemen ertesinde Amsterdam'a dönüp kayıtları yaptık. Turneyi daha uzun boylu ayarlama fırsatı olmadı. Umarım en kısa zamanda tekrar çalarım Antalya'da. İzmir zaten büyüdüğüm, müziğe başladığım şehir. Eski dostlara onbir sene sonra bu takımla çalmak çok güzeldi.

Davullu bir proje olduğu zaman kimlerle çalışıyorsun?

Şu an New York'tan çok iyi birkaç davulcu ile keyifli projelerdeyim. Owen Hart Jr., Obed Calvaire, Jeff Ballard, Lionel Cordew ile gerek Amerika, gerek Avrupa'da bir çok şeyler yapıyorum. Hepsi çok sağlam isimlerle çalışan süper davulcular.

Kayıt biraz boğuk gibi; bu özel bir tercihten mi kaynaklanıyordu?

Boğuk gibi değil bence. Ama biraz hifi sound'u var benim eleştiri getirdiğim. Daha sıcak, geniş bir sound olabilirdi. İyi tarafları da var kaydın. Mesela, hepimiz çok artikule çaldık, bunu yansıtıyor. Trombon sound'u çok iyi ve direkt. Perküsyonlarda mridangam ve set-up perküsyon farklılığını ayrıştırabiliyorsun. Ama baslar olması gerektiği kadar iyi gelmiyor. Gitar sound'u benim canlı sound'umu çok yansıtmıyor. Normalde lambali anfinin özelliklerini kullanırım. Overtoneları, şişman bir sound'u severim. Kayıt esnasında bunları gerçekleştiremedik. Herşeyden önce anfiyi kapatacağım oda yoktu. İki kapı aralığına yerleştirdik, volümü düşük tutmak zorunda kaldım izolasyon falan kötüydü. Yalnız bir nokta var, kayıt ve mix için ayrılan zamanın darlığını da göz önüne alırsak kayda çok iyi bile diyebilirim. Kaydı 1,5 günde Amsterdam'da yaptık. Afra Köln'de birkaç zil overdub yaptı. Mix de bir gün içinde yapıldı Amsterdam'da. Toplam üç günde böylesine bir müziği, özellikle enstrümantasyon olarak kolay olmayan bir set-up'ı üç günde kaydedip mixlemek biraz cambazlıkla eşdeğer. Sound'u eksik ya da kötü bulmuyorum şu an bile, bir sene sonra.

Bir müzisyen olarak şu anda kendini nerede görüyorsun? İleride hangi sıfatlarla anılmayı beklersin?

Fena bir yerde görmüyorum kendimi. İyi gidiyor her şey. Hem jazz'cı hem çağdaş klasik müzikçi, hem gitarist, hem besteci sıfatlarımla, elektro-akustik müzik, elektronik müzik dahil bir çok şeyle uğraşıyorum. Güzel şeyler oldu. Şu ana kadar anıldığım sıfatlardan gayet memnunum. Bekleyelim görelim hayat başka neler getirecek.

Üzerinde çalıştığın diğer projeler neler?

İki yeni çağdaş beste siparişini yeni bitirdim. Birisi "Verso" ikilisi için yazdığım pan flüt ve klasik gitar için "Lifebirds" adlı eserim. Geçen ay premiere girdi, Barcelona, Paris, Londra ve daha birçok yerde çalınıyor. Diğeri ise orkestra için yazdığım Hollanda Oda Müziği Festivali'nin 2004 programında premiere girecek olan bir eserim. Jazz'da da yoğun bir döneme giriyorum. Ocak başında New York'ta birkaç kulüpte birşeyler var. Davulda Obed Calvaire, basta Armando Gola olacak. Ocak 21-22'de İstanbul'a geliyorum davulda Owen Hart ve basta Thomas Andersen ile. Akbank Kültür Sanat Merkezi'nde 21'inde grupla beraber masterclass-workshop, 22'sinde de konserlerim var. 1 Mart'ta yine Türkiye'deyim, aynı takımla İzmir Sanat'ta. Mart sonu ise Hollanda'da Kai Eckhardt ve Owen Hart ile turneler ve bazı konservatuarlarda masterclasslar veriyorum. Nisan yine New York 55 Bar, Knitting Factory Club ve daha birçok yerde işler var. Liste uzun yani.

Kul Nesimi'den alıntıladığın söz hayata bakışında neyi gösteriyor? Bu bakış müziği algılama ve yapma biçimine doğrudan yansıyor mu?

Hayata da müziğe de bakış açımı yansıtan bir söz Nesimi'ninki. Doğrudan yansıyor mu, tabii ki yansımıyor. O kadar geniş ruhlu olabilmek bu zamanda zor. Yaptığım işi acımasızca eleştiren ilk insan ben olduğum için öyle gökyüzüne kolay kolay çıkmıyorum. Yaptığın ve kendini adadığın şeylerin kendi içindeki önemini yoğunluğunu yaşamak, ama bunu hayatın içinde ve insan için yaptığını da unutmamak lazım. Ne de olsa herşey insan için.

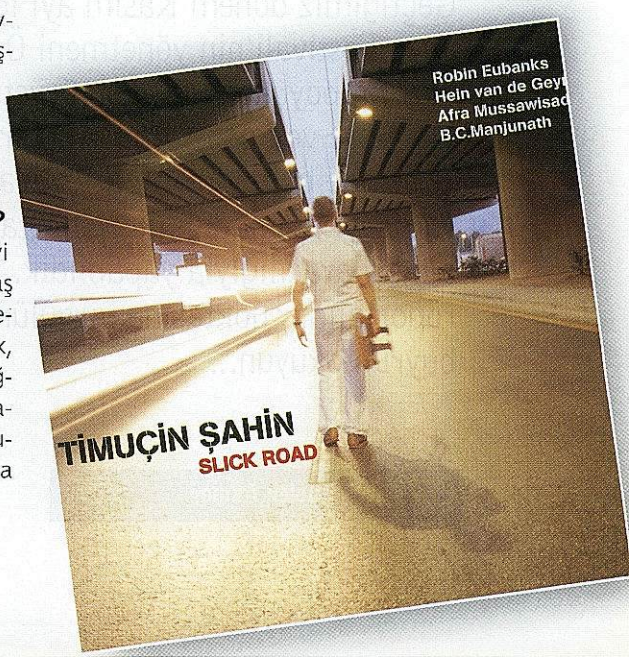

ankara caz festivali

Geçtiğimiz dönem Kasım ayı içinde yapılan Ankara Jazz Festivali'nin yönetmeni Özlem Varoğlu ile festival boyunca hergün görüştük. Gün içinde olup bitenlere ve konserlere dair birkaç dakikalık fikir alış verişinde bulunduk ama festivalin kapanış günü yapmayı planladığımız röportajı ancak ertesi gün ve e-mail aracılığıyla yapabildik. Bu bir internet röportajıdır, noktasına virgülüne dokunmadan, buyrun okuyun...

Selen Akıner

Festival uluslararası nitelik kazanmış olmasına rağmen adının başında 'uluslararası' kelimesi kullanılmamış bunun nedenini açıklar mısınız?

Tek açıklaması var: İsmi çok uzatıyordu, ama seneye bir yerlerde belirtmeye çalışacağım.

Festival boyunca 20 konser organize ettiniz. Bu konserlerdeki sanatçı seçiminde kriterler nelerdi?

Çok fazla kriter var ama en önemlileri: Belirli bir müzikal kalitenin üzerindeki grup ve kişilerce icra edilmesi, Ankara'da sıklıkla dinlenen gruplar olmaması, yakın zamanda Ankara'da konser vermemiş olmaları ve en önemlisi Festival'de çalmayı isteyen gruplar olması. Tabii teknik nedenler var, zamanlarının uygun olması, bütçeyi zorlamamaları... vb. gibi. Yabancı gruplarda ise tanınırlıktan çok Ankaralı izleyiciye yeni birşeyler katabilecek ve kendi ülkelerinde belirli bir seviyeyi geçmiş, kendilerini öncelikle ülkelerinde sevdirmiş olmaları. Elbette müzikler ile elimizdeki mevcut salonların uyuşması.

Tamamına yakınının gönüllü olarak çalıştığı bir ekiple profesyonel bir organizasyonu yürütmenin zorlukları neler?

Aslında festivali bu sene Ankara Caz Derneği'nin yanısıra LEO Organizasyon ola-

rak destekledik. Gönüllü çalışanlara da bir miktar "yarım elma gönül alma" şeklinde destek verdik. Maddi olarak değil ama gönüllülükte gerçekten işe sahip çıkacak ve kendi organizasyonu gibi gönülden çalışacak arkadaşları seçmeye çalıştık. Seçmekten çok belki de onlar bizi buldu denilebilir. Özetle çok zor değildi yani, Gençler çok güzeller...

Ankara Caz Derneğinin yayın organı olan Cazete'yi periyodik bir yayına dönüştürmeyi düşünüyor musunuz?

Elbette, neden olmasın. Ancak bunun da gönüllülük ve sahiplenme esasına dayanması gerekir. Yani bu işten iyi anlayan ve bu işi yeterince isteyen biri veya birileri hangi sıklıkla isterlerse yayımlayabilirler diye düşünüyorum.. Bizim elimizden gelen şimdilik budur... Destekleriniz kabul olunur.

Sizin için festivalin en unutulmazı?

Charlie Haden'ın Workshop'ta insanlık ve müzik üzerine söyledikleri. Bu işi niye sevdiğimin cevabını bulduğumu hissettiğim an.

Bir piyano krizi yaşandı. Bu krizin taraflarından biri olarak olaylar yaşanırken neler hissettiniz?

Önce çok kızdım. Çünkü olay Gonzalo'nun menajerinden kaynaklanıyordu. Piyano sözleşmede onaylanmıştı. Sonra piyanonun gelmesi sürecinde Can Özel'in müthiş koşturması ve Lütfi'nin Sayın Doğramacı ile konuşmalarına tanık oldum ve "birileri bu işin daha iyi olması için çaba gösteriyor ve yardımcı olmaya çalışıyor, ne güzel" diye düşündüm. Seyircinin arasına çıkıp durumu anlattım ve beklettiğimiz için özür diledim. Sonra piyanonun sesinin gerçekten farklı olduğunu duydum ve Gonzalo'ya kızgınlığım geçti sanırım. ODTÜ'nün salonu çok güzel ve belki Sayın Cumhurbaşkanımız veya bir müziksever sponsor yeni bir Steinway bağışlar o salona. Gelen her yabancı grup salonun akustiğinden ve güzelliğinden büyüleniyor. O salon, çok iyi bir altyapıyı hakediyor.

Bu çapta bir organizasyon düzenlemenin zorluklarından bahseder misiniz?

Çapı küçültmek tabii ki bir çözüm. Zorlandığımızı itiraf etmeliyim. Özellikle strese dayalı bir koşturmaca işi bu. Sinirlerinizi kontrol altında tutabilmeniz ve her an aklınızdan "şu anda ne olursa olsun bu işi yapmayı çok seviyorum" diye geçirmeniz gerekiyor. Festivalde belirli bir kalitenin üzerine çıkmak istedik ve öncellikle sponsor arayışına yöneldik. Sayın Mehmet Nazif Günal bizleri kırmadı ve World of Wonders Festival Sponsoru oldu. Charlie Haden konseri Garanti Bankası'nın, Jay Leonhart Trio Boeing'in yardımları sayesinde gerçekleştirilebildi. Aslında maddi kaynağın genel organizasyon için yeterli olacağını gördükten sonra diğer konserlere Ülker, Ayesaş, Thales, Marconi gibi kuruluşlar, daha önceki Caz Günleri'nde memnun kaldıkları için destek verdiler ve kapsamı genişletip renklendirebildik. Kısacası en zor tarafı sponsor bulmak ve aldığımız paranın karşılığında sponsorların destek vermeye devam etme kararı vermeleri için onları memnun etmek. Bunu başardığımızı umuyorum. Diğer bir zor tarafı da gelen izleyicinin memnun olması. Bu inanın işin en zor tarafı. Yani müşteri memnuniyeti. Araştırmacı olarak, iş dünyasının çok önemsemeye başladığı bu süreçte neler yapılması gerektiğini bilebiliyorum. Kısa da olsa konservatuar hayatı yaşamış biri olarak müzisyenlerin nasıl mutlu olabileceğini biliyorum, iyi bir dinleyici olarak dinleyiciyi tanıyorum ve sanırım iş paydaşları ve sosyal paydaşlar ile iyi ilişkiler içerisinde olmanın değerini biliyorum. Festivalin başarısında benim bir payım var ise bunlardan olabileceğini düşünüyorum. Tabii bütün bunların yanına basının katkıları ve birlikte çalıştığımız ekibin özverili çalışmalarının katkısını eklemek gerek.

Bizim görmediğimiz bir arka planı var organizasyonun, ön çalışmalar ne kadar zaman aldı?

6 ay idari, mali ve organizasyonel altyapı için çalıştık. 3 ay teknik ve basın ekibimiz çalıştı. Son 1.5 ay ise gönüllüler de devreye girdi.

İş hayatının içinden bir kadın ve bir anne olarak bu ağır bir yük değil miydi sizin için?

Ne diyorsunuz... Oğlumun öğretmeni anlayış göstermeseydi bu işi arada bir yerde bırakabilirdim. En vicdan azabı duyduğum konu burası, tam en zor sınıfının başından beri hem Lütfi hem ben çocuğumuzla ilgilenemedik. Şimdi güzel bir bayram tatilini hep birlikte geçirip kendimizi affettirmeye çalışacağız. Yine de Ege çok anlayışlı bir çocuk ve anneannesi çok ilgilendi. İşim de aynı şekilde etkilendi. Öyle etkilendi ki bundan sonrası için hayatımda büyük bir değişiklik yapıp kendi organizasyon şirketimi kurdum ve Knextep ve Strateji GfK için danışmanlık yapmaya devam etme kararı aldım. Benimle birlikte Zeynepcan ve Fatoş'un çocukları da çok etkilendi tabii. Ama geriye dönüp baktığımda gördüğüm resim büyüleyici. Kendimizle gurur duyuyoruz.

ACD olarak gelen günler için planlarınız neler?

Elbette önce güzel bir tatil. Sonrasında hayat devam edecek. Dernek olarak, elde edilen gelirin jazz'a gönül veren gençlerin ihtiyaçları için kullanılması yönünde projeler içerisinde olacağız. LEO organizasyon olarak ise içimde saklı kalan birkaç proje için kolları sıvayacağım. Ankara'yı "öğrenci ve memur şehri" olmanın ötesine taşımak için bazı adımları atmaya hazırlanıyorum. Elbette çok destek gerekecek. Ama başaracağımıza inanıyorum. Zaten herşey böyle başlamıyor mu?

Önümüzdeki festival dönemi için kafanızda şekillenen projeler var mı? Sponsorlarınız yola sizinle devam etmeyi düşünüyorlar mı?

Henüz çok yorgunum. Yine de itiraf etmeliyim ki var. Ama bir sonraki sayınıza saklasak? Sponsorlarımızdan bu yönde henüz bir bilgi almadık. Bayramdan sonraki görüşmelerde anlaşılabilir diye düşünüyorum. Elbette ümit içerisindeyim.

Geride bıraktığımız festival günlerine dair: 'Şunu şöyle yapmış olsaydık daha iyi olurdu.' dediğiniz durumlar var mı?

Ah ne zor bir soru... Evet, birçok konu var. Ama yerinmiyorum da "to do" listemize ekliyorum bunları. Tüm çalışma arkadaşlarımızdan da rica ettim, kendi görüşlerini yazıyorlar. Sonra bir "lessons learned" çıkarabileceğim.

Rakamlarla baktığınızda geride bıraktığımız festivalin sonuçlarından memnun musunuz?

Doğrusunu söylemek gerekirse katılım olarak evet. Ramazan ayında yaptığımız düşünülürse katılım çok yüksek. % 80 üzerinde doluluk sözkonusu. Geçmiş yıllardaki tecrübelerime göre bu büyük başarı. Maddi olarak ise derneğin belirli bir beklentisi vardı. Ancak henüz Kültür Bakanlığı'nda ve Tanıtma Fonu'ndan beklediğimiz yardımları alamadığımız için bazı ödemelerde çok zorlandığımızı da belirtmek isterim. Sayın Müsteşarımız Mustafa İsen, Kültür ve Turizm Bakanlığımız adına basın açılışımızda söz alıp "destek vermekten mutluluk duyacaklarını" belirtmişlerdi. O yüzden bilet fiyatlarını 5 milyon düzeyinde tutabildik. Umarım bu satırlar basıldığı zamana kadar bu sorunumuz da çözülmüş olur.

Ve son olarak benim atladığım birşey varsa sayfanın geri kalanına sizin...

Sorular çok güzel teşekkür ederim. Geldiğiniz ve herşeyi kayda geçirdiğiniz için ayrıca teşekkürler. Jazz Dergisi'ne de festivalimize olan ilgilerinden dolayı çok teşekkür ederiz. Eklemek isterim ki, tüm emeği geçenlere yürekten bir alkış. Tüm müzisyenlerimize de teşekkürler, iyi çalışmalar.

Not. Arkadaşımız Selen Akıner'in Ankara Jazz Festivali Roportajları dergimizin Neler Oldu Köşesinin 52 ve 53. sayfalarında yer almaktadır.

JAZZ

Glenn Miller'in
100. doğum
yıldönümü
anısına...

ANKARA FESTİVAL RÖPORTAJLARI

Ankara Jazz Festivalinde yer alan sanatçılarla tüm festival boyunca birlikte olan arkadaşımız Selen Akıner onlarla ya yolda, ya konser öncesinde veya sonrasında yakalayabildiği anlarda konuştu. İşte "Festival Günlüğü"nün dışına taşan röportajlar..

Selen Akıner

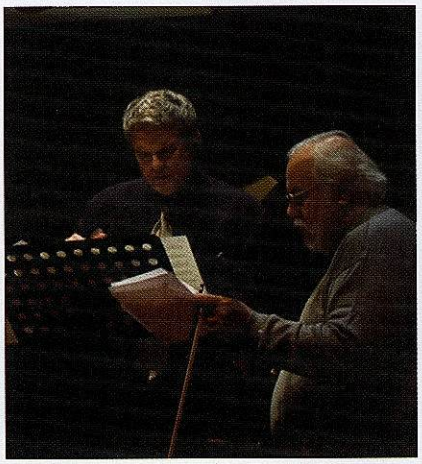

Ignacio Berroa ve Federico Britos Ruiz ile

David Sanchez (ts) ve Joe Lovano (ts) yerine Ankara'da gruba Ernie Watts (ts) katıldı, Nocturne dışında bu isimlerle ortak kayıtlarınız var mı?

IB: Nocturne'de stüdyoda da beraberdik ve proje kapsamında konserlerde de beraber çalışmayı sürdürdük ama bu beraber imzamızın olduğu ilk kayıt.

Nocturn'deki Ignacio Berroa'dan bahsedebilir misiniz?

IB: Açıkçası bu konserlerde beni tam olarak izleyemeyeceksiniz. Davul açısından çok kapsamlı bir proje değil. Yarın akşam benden bir solo görmek beklentisiyle konsere gelen olmaz umarım.

Eşlikçi kimliğinizle bu beşlinin içinde olmaktan memnun musunuz? Haden ile çalışmak nasıl bir duygu? ("Bir davulcu olarak sahnede Haden'dan nasıl bir elektrik alıyorsunuz" dedim, ama adam bana "Charlie Haden akustik bas çalıyor!?" dedi sayın okur.)

I.B: Bu proje için konuşmam gerekirse, az önce söylediğim nedenden ötürü, biraz sıkıldım ama yine de o sahnede bir harika. Müzik çok güzel, ama ben eşlikçi kimliğimden ötürü buradayım ve kendimi tam olarak gösteremiyorum. Bu müzik benim için biraz ağır ilerliyor. Açıkçası zaman zaman uyuya kalmamak için çok iyi konsantre olmak zorunda kalıyorum.

FBR: Benim sololarım var evet grubun geri kalan elemanlarının da olduğu gibi. Beni bu akşam sahnede görebileceksiniz. 3 yıldır beraber çalıyoruz. Haden ve diğer elemanlarla sahnede olmak beni çok mutlu ediyor(Bu adam bir melek).

Az önce uçaktan indiniz. Çalmak için Ankara'ya gelmiş olmak hakkında ne diyeceksiniz? Ankara seyircisine dair bir fikriniz var mı?

F.B.R: Benim için çok önemli. Bu çok güzel bir duygu. İstanbul'a daha önce de geldim ama bu Ankara'ya ilk gelişim, bakalım neler olacak.

IB: Daha önce İstanbul'da çaldık. Aslında seyirciyi tanıyoruz. Aynı ülkenin insanları arasında pek bir farklılık olacağını düşünmüyorum. İnsanlar yarın salona ne dinleyeceklerini bilerek gelecekler. Bu yüzden iyi bir tepki alacağımızı düşünüyorum. 23 yıldır seyahat ediyorum ve artık seyahat etmek bana birşey ifade etmiyor. Dolayısıyla artık nereye geldiğimin de bir önemi kalmıyor.

Türkiye'de kendi grubunuzla da izleyebilecek miyiz sizi? Böyle bir teklifle gelen oldu mu?

I.B: Neden olmasın isteriz elbette tekrar gelmeyi ama henüz böyle bir teklifle gelen olmadı.

Yeni projeler hakkında?

F.B.R: Geçen sene bir albümüm 54.Street'ten çıktı. Yeni projelerde olacak elbette ama şu anda kesinleşen birşey yok.

I.B: Püüüürsht!! (Atların rahatlamak için çıkardıkları sesin kulağımıza yansıması, bu soru epeydir onun da kafasında da dolanıyormuş gibi bir izlenim uyandırdı bende bu efektif hareket.) Önümüzdeki yılın başında kendi grubumla ilk albümümü kaydedeceğim. Biraz geç kalmış bir albüm, stüdyoya girme aşamasına geldik. Ama ne zaman ya da nereden çıkacağı konusunda bir fikrim yok

Yeni projenizde özellikle çalışmak istediğiniz isimler var mı?

I.B: Amerika'daki herkesle çaldım ve şu anda çalmak için özellikle istek duyduğum bir isim yok. Bilirsin, bizim işte o anda kim varsa onunla çalarsın ve elbette her müzisyen gibi ben de en iyi olanlarla çalmak isterim. Kayıt içinse belli olan isimler var elbette; Gonzalo Rubalcaba (p), David Sanchez (s) ve Christian McBride (b) başlangıç için sayabileceğim isimler.

Eğitmen kimliğinizden bahsedebilir misiniz?

I.B: Kapsamlı bir kitap ve bir eğitim CD'si hazırladım daha önce. Zaman zaman üniversitelerde atölyeler ve master dersleri veriyorum. Federico da Miami Üniversitesi'nde fırsat buldukça benzer çalışmalar yapıyor.

Politikayla ilgileniyor musunuz?

F.B.R: Hayır! Sadece ailem, çocuklarım ve futbol. Bejiktaj

I.B: (Uzun uzun kafasını sallayıp, niyetimi anlamaya çalıştıktan sonra konuşmaya karar verdi). Elbette politika konusunda yorum yapabilirim ama çok içinde değilim. İyi bir müzisyen olmak ve kendini geliştirmek istiyorsan politikayla ilgilenmemek durumundasın. Biliyorum bu cevabı sevmedin. Şuna ne dersin: Dünyanın her yerindeki politikacılar için söylüyorum, bu adamlar bir yalancılar topluluğu. ABD, Küba ve Türkiye'dekiler de buna dahil.

Bu durum hayatınızı zorlaştırır mı?

I.B: Hayatımı zorlaştıracak tek şey iyi davul çalamamak.

Gerard Albo İle

Bu proje sonrasında Haden ile çalışmayı sürdürecek misiniz?

Biliyorsunuz bizim Haden'la Nocturne Projesi'ndeki çalışmamız 2 yılı aştı. Gelecek yıl içinde (2004'ü kastediyor) bir quartet projesi var Charlie'nin. Michael Breacker ve Brad Mehldau ile görüşmeler sürüyor. Ben de projenin içindeyim ama bilirsiniz bizim işte ne zaman ne olacağını kestirmek güç.

Sizce Baldwin ne durumdaydı? ODTÜ KKM'nin salonu ve ses sistemi hakkında ne düşünüyorsunuz?

Baldwin tam bir felaketti ('horrible' dedi). İki piyano arasında o kadar büyük fark vardı ki, bu kadar iyi ve konsantre olmuş bir seyirciye Rubalcaba'yı ilk piyano ile dinletmek haksızlık olurdu. Salona gelince; gerçekten iyi bir salona sahipsiniz. Sahnede çalınan müziğin zamanının, salonun çınlama süresi ile ilişkisi vardır. Çınlama süresinin uzunluğuna ilişkin bir eksiklik vardı bu salonda. İstanbul'daki salon da çok iyidir mesela (Lütfi Kırdar'ı kastediyor).

Sürekli grubu canlı izleyen biri olarak sizce Ankara'daki ilk performans nasıldı?

Bu iki yıl boyunca böyle bir kaç performans oldu. Bu bir yemek tarifi gibi, her şey tam olmalı. Ankara ise en iyilere yakın bir performanstı. Hemen öncesinde yaşanan piyano krizinin de bunda etkisi oldu. Gonzalo çok hevesle çalmak istiyordu ve bu gerginliğin sebep olduğu adrenalinle müzisyenler daha iyi çaldılar.

Sadece jazz müzisyenleri ile mi çalışıyorsunuz yoksa farklı türlerde işler de yapıyor musunuz?

Charlie'ye söyleme ama Hip Hop ve R&B müzisyenleri ile de çalışıyorum. Blue Rocket Productions adında bir prodüksiyon şirketim var ve farklı türlerde işler yapan müzisyenlerin projeleriyle de ilgileniyorum. Elbette 'world music' ve jazz da buna dahil.

Sizin yaptığınız işe merak sarmış pek çok genç insan tanıyorum, tavsiyeleriniz var mı?

Öncelikle, bir ses mühendisi olmanın ne demek olduğunu çok iyi anlamaları ve uzun saatler çalışmaları gerekiyor. Bu işte fiziksel güçte çok önemli, her an ağır birşeyler taşımanız gerekebiliyor. Çok tutkulu bir insan olmak ve işi yapılırken izlemenin yollarını bulmak lazım. Önce müzisyendim, keyboard çalıyordum ve kötüydüm, ben de ses mühendisi olmaya karar verdim. Benim işim bir çeşit hobi gibi ve çok keyifli ama bu işi iyi yapabilmek için okullu olmanın gerekliliğine inanıyorum.

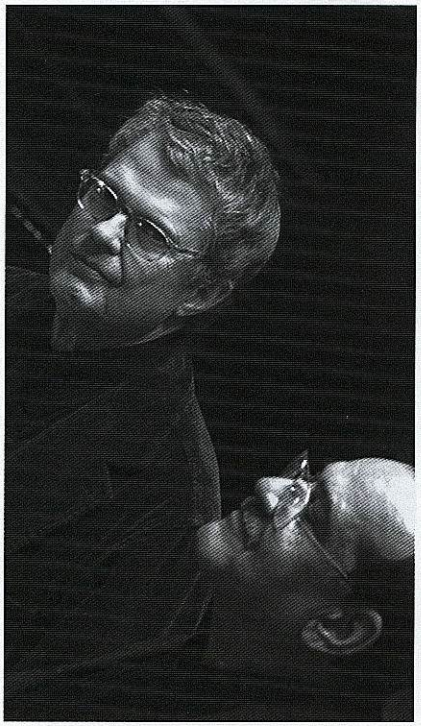

Ernie Watts ile

Üç gündür konuşma imkanı bulamadık çünkü siz sürekli çalışıyordunuz ve rahatsız etmek istemedim, fırsat bulmuşken: Aslında Quartet West'te Haden ile beraber çalıştığınızı biliyorum, bu projeyi çalmış mıydınız daha önce?

Bana ulaşmaya çalıştığınızdan haberim olsaydı size vakit ayırırdım ama kimse bana haber vermedi. Biliyorsunuz, ben aslında bu projeye dahil değilim ama gel dediler, ben de geldim. Parçaları CD'den dinledim ve ne çalacağımı belirledim. Dün de, konserden önce, bir süre beraber prova yapma imkanı bulduk. Sürekli farklı gruplar ve farklı insanlarla çalıyorum ve bilirsiniz işte, insan zamanla daha çabuk öğrenmeyi, öğreniyor.

Sahnede dün Haden'ın projesini çaldınız. Bu benim müziğim denebiliyor mu böyle durumlarda?

Aslına bakarsan durum dışardan göründüğünden biraz farklı. Yani aslında Charlie sadece konseri organize ediyor ve sonra sahneye çıkıp çalıyoruz. O müzik zaten benim de müziğim oluyor. Benim nefesim o müziğe, o müzikte bana ait oluyor.

Not: Malesef, Watts ile bir daha konuşma şansım olmadı, çünkü gerçekten sürekli odasına kapanıp çalışıyor. Onbeş dakika kadar masada kalıp, Watts ile konuşmama tepki gösteren ve onu sırça kafese kapatma planları yapan bazı festival çalışanlarının tavırlarından duyduğum rahatsızlıktan ötürü, oradan ayrıldım. Watts'ın yerini tutar mı bilmem ama; Bilkent'ten otele dönerken Haden ve grubuyla çalışan ses mühendisi Gerard Albo ile yaptığım sohbeti aynen iletmek istiyorum...

Gonzalo Rubalcaba ile

Haden'la çalışmak size neler kazandırdı?

Charlie'yle çalışırken her zaman ondan bir şeyler öğrendim. Aslında bir noktaya varmak istiyorum ve bu noktaya doğru yol alırken herşeyin en iyisini yaşamak ve beraberinde yeni şeyler öğrenebilmek en doğru olanı.

Bu proje için yola Haden ile beraber çıktığınızı biliyorum. İkili olarak ne amaçlıyordunuz?

Biz elimizdekini daha evrensel bir şekilde yapmaya yorumlamaya çalıştık. Küba ya da Amerikan müziği olsun diye bir kaygımız olmadı. Derdimiz evrensel olan ortak bir dil yakalamaktı. İkimizin ortak yönlerini saptayıp bir sentez oluşturma yoluna gittik. Farklı yerlerden gelen müzisyenleriz ve kendi kültürel geçmişimizi ortaya koyduk.

Amerikalı, Portorikolu, Kübalı müzisyenler biraraya geldik ve böylelikle ortaya çok zengin bir kombinasyon çıktı. Ama bu 'mix'i yapma fikri Charlie ile beraber aldığımız bir karardı.

Haden ile beraber yeni bir projeye başlayacaksınız bundan biraz bahsedebilir misiniz?

Nocturne'de beraber çalıştığımız Meksikalı bestecilerle çalışmayı sürdürmeyi düşünüyoruz. Benzer bir proje olacağını söyleyebilirim. Davulda yine Ignacio olacak elbette. 3-4 tane farklı müzisyenle çalışmayı düşünüyoruz ama bu sefer daha genç yaşta isimleri biraraya getireceğiz. Bu insanlarda geleceğin başarılı müzisyenleri olacak. Özellikle üflemelilerde yirmili yaşlarda müzisyenlerle çalışmayı düşünüyoruz.

Bu genç müzisyenler konusunda nasıl karar verdiniz?

Bir takım çalışması yaptık diyebilirim. Charlie de çalıştı, benim önerdiklerim oldu, Charlie bunları dinledi ve hep beraber bir karara vardık.

Ankara'da ilk konserinizi vereceğiniz gün tatsız bir piyano krizi yaşandı, neler olduğunu anlatır mısın?

Organizasyon komitesi ile sürekli iletişim halindeydik ve onlara bu piyanonun kullanılamayacağını söyledik. Ben profesyonel müzisyenim ve benim şartlarımın yazılı olduğu bir belge var. Kullanacağım aletler de burada yazılı. Sonuçta bazı sponsorlara bağlı olarak bazı aletleri de kullanmamız gerekiyor. O piyano benim kullanabileceğim seviyede değildi.

O piyano, o kadar iyi olmayan bir Yamaha olsaydı yine de çalar mıydın?

Kesinlikle çalmazdım. Bu bir iş anlaşmasıdır, yazılı olan neyse onu istemek benim hakkım; ama kötü bir Yamaha ya da kötü bir Baldwin benim için aynı şeydir ve ben o piyanonun başına oturmam. Ben oraya 45 dakika çalacağıma dair imza atıyorum. Gelip 20 dakika çalsam olur mu? Bu ikisi aynı şey işte.

Steinway gelmeseydi ve ekip sizsiz sahneye çıksaydı ne hissederdiniz?

Tabi ki çalamayacaktım ve çok kötü hissedecektim. Sonuçta ben buraya turist olarak gelmedim. Dünyayı dolaşıyorum ve müziğimi yapıyorum. Turist olarak gelsem o piyanoyu çalarım ama ben buraya konser vermeye geldim ve o salonu dolduran insanlar da beni dinlemeye geldiler.

Yakın bir tarihte solo albümünü alabilecek miyiz?

Bir solo albüm yapmak istiyorum ama şu anda mümkün değil çünkü triomla bir projem var, başka müzisyenlerle bir takım projelerin hazırlığı içine girmek üzereyim. Şimdi olamayacakmış gibi görünüyor ama mutlaka olacak

Peki ya prodütörlük?

Bu kadar meşgul olmasam çok istiyorum ama Capital Record ile yaptığım bir kontrat var. Onlarla her yıl bir kayıt yapmak üzere anlaştım. Bunun dışında zaten sürekli konserler oluyor ve zaman çok çabuk geçiyor.

23, evlenmek için biraz erken bir yaş değil mi? Eşiniz ve kızlarınız bu kadar meşgul olmanız konusunda ne düşünüyor

O zaman evlenmemiş olsaydım şimdi bir ailem olmazdı ve olması için de ayıracak vakti bulamazdım. Eşim beni anlıyor, evlendiğimizde ikimizde böyle olacağını biliyorduk. Onlarla ilgilenemediğim zaman çok üzülüyorum ama benimki gibi bir hayat yaşadığında beraber ne kadar zaman geçirdiğin değil bu zamanı ne kadar nitelikli ve kaliteli geçirdiğin önem kazanıyor. Onlarla on saat aynı evin içinde olursun bir şey ifade etmez ama 15 dakikayı dolu dolu geçirirsiniz ve dünyalar sizin olur.

Fırsat bulduğunuzda neler dinliyorsunuz?

Belli bi türde ısrar etmiyorum. Herşeyi dinlemeye gayret ediyorum. Mesela Sting severim. Beni önce insan olarak ve elbette müzisyen olarak geliştireceğine inandığım herşeyi dinliyorum.

Müzisyen olarak kendini zenginleştirmenin 'dinlemek' dışında başka yolları var mıdır?

Farklı yerleri gezip görmenin ve o kültürleri tanımanın çok büyük etkisi olduğuna inanıyorum. Farklı topluluklarla karşılaşmak zihninizin açılmasını sağlıyor ve böylelikle müziğinizi renklendirebiliyorsunuz.

Bu farklı topluluklara Türkiye'den dahil olan var mı?

İlk defa bu gelişimde kendime ayıracak bu kadar bol vaktim oldu. Normalde hiç böyle olmuyor. Gelip, çalıp ertesi gün dönüyorum. Bu yüzden de çok fazla insan tanımaya vaktim olmadı. Biz, aslında profesyoneller olarak buradaydık, bu bizim işimiz. Ama burada çok güzel şeyler yaşadım. Aynı dili konuştuğumuz insanlarla karşılaştım sokaklarda. Burada da günlük hayat gibi yaşadık, sanki evdeymişiz gibi. İşimizi de yaptık ama aynı zamanda buranın da tadını çıkardık. Harika bir üç gün geçirdim.

Sizi örnek alan genç müzisyenlere ne diyeceksiniz?

Beni taklit etme benim hakkımda öğren...

Fathy Salama İle

Müzik anlayışınızdan bahseder misiniz biraz?

Paranın kontrolü altında olan bir müzik değil benim müziğim. Kamil'le de ortak yönümüz budur. Etnik müziğin köklerini araştıran bir müzik, ama müze değeri olan bir müzikten de bahsetmiyorum elbette. Müzikteki geleneksel tavırları çağdaş müzikte kullanmak ve bunlardan olabildiğince yararlanmak şeklinde özetlenebilir.

Farklı türlerde çalışıyorsunuz, bugün sahnede neler olacak?

Farklı coğrafyalardan da olsa birbirinin müziğini tanıyan bir grup olacak bugün sahnede. Bu akşamın başka bir özelliği de Cezayirli çok önemli bir bayan vokalin bize eşlik etmesi. Karima Nayt'ın gelecek yaz Sony Fransa tarafından yayınlanacak albümünün müzik yönetmenliğini de yaptığım için sesini çok iyi tanıdığım bir vokal. Kamil Erdem'in de bu akşam bizimle olmasından dolayı büyük bir mutluluk duyuyorum.

Kamil Erdem'le çalışmaya dair neler söyleyeceksiniz?

Kamil'i herhangi bir müzisyen olmasının yanı sıra besteci kimliğiyle de tanıyorum, o da benim gibi araştırmacı yanı olan bir müzisyen. Ve o da benim yaptığım gibi kendi tarzında, kendi ülkesinin müziğiyle ve çağdaş bir sound'la parçalarını icra etmiş, ayrıca jazz müzisyeni olması bakımından da tam benim aradığım müzisyendi. Geleneksel müziğe yatkın ve geleneksel müziğin dizilerini ustalıkla kullanan, bunun yanında jazz deneyimi de olan bir müzisyen olarak ortak projemiz için çok uygun bir isimdi.

Kendisi de yanımızda olduğu için mi bu kadar iltifatkarsınız?

Hayır siz burada olduğunuz için böyle konuşuyorum

'Etnik jazz' dendiğinde zaman ne anlıyorsunuz?

Etnik ve jazz kelimelerinin biraraya geldiğini anlıyorum. Şaka bir yana aslında müziğe isim vermek etiket yapıştırmak benim pek tercih ettiğim birşey değil. Bence dinleyici de dinlediği müziği bir tür altında kategorize etmemelidir, etmez de zaten. Bu tür kategorilendirmeler müzik mağazalarında, çıkan CD'leri uygun raflara yerleştirmek için yapılan birşey. Jazz kökenli müzisyenler kendi gruplarına birkaç etnik enstrüman ekleyip bunu etnikjazz olarak tanımlıyorlar. Örneğin bizim bugün yapacağımız müzikte hiç bir etnik enstrüman yok. Perküsyon, bas, piyano ve vokal. Ama bugün yapacağımız işin içinde yine de bir takım etnik öğelerle ilgili yansımalar olacaktır.

Özel hayatınızda da kategorizasyonlardan rahatsız oluyor musunuz?

Bu dünyada başımıza ne bela geliyorsa bu kategorizasyonlar yüzünden geliyor. Milliyetleri kategorize ediyoruz, ırkları kategorize ediyoruz. Gördüğümüz bunca kan da bu yüzden akıyor zaten (Bu cümle fikren Kamil Erdem'e ait).

Grubunuzun adı Sharkiat ve bu da birşeyleri kategorize eden bir kelime değil mi? Farklı kökenler arasındaki ayrımı vurgulamak için kullanılan ideolojik bir anlamı da içinde barındırıyor bu kelime. Müziğinizde bu anlayışa karşı bir tepkisellik var mı?

Doğuyu vurgulamak için değil de, doğudan bir esinti olarak düşünülsün diye kullandık bu ismi. Ben kişisel olarak batının doğuyu yok sayması gibi bir gözleme ve deneyime sahip değilim. Benim gördüğüm kadarıyla müzisyenler olsun izleyiciler olsun doğuyla batının biraraya geldiği bir çok projeyi hem takdir ediyor, hem de müzisyenler bizzat bu işin içinde olmak istiyorlar.

Bu son dönemin trendi olduğu için insanlar ilgi gösteriyor olabilir mi?

Ben burada kendimi yansıtabilmek için müziğimi yapıyorum. Kendi müzikal kimliğimi yansıtmak için yapıyorum tüm bunları ve buna bağlı olarak multinasyonal gruplar içerisinde yer alıyoruz müziğimizle. Teknik olarak ifade edecek olursak; örneğin pentatonik dizi Çin müziğinde, Japon müziğinde olduğu gibi, Afrika ve Arap müziğinde de var, batı kökenli çağdaş müziklerde de var. Her ne kadar farklı kökenlerden de gelsek arada müzikal anlamda bir bağ var. Doğu müziğini kullanmak gibi bir yaklaşımım yok benim. Beni her ne etkiliyorsa onu kullanıyorum. Radyo dinleyerek müziğe başladım. Altı yaşında, piyano çalarken de etkilendiklerimi müziğime yansıtırdım. Şimdi de bu sürüyor. Kariyerim boyunca tanıştığım, İskandinav ya da Hintli, tüm müzisyenlerle projeler gerçekleştirdim.Dünyanın her yerinden müziklere de açığım.

Bize de gelecek yeni projeleriniz var mı?

Elektronik Arap Müziği yaptığımız Kouchari isimli bir grubum var. Multivizyon ve oryantal dans destekli güncel bir proje. Avrupa'nın çeşitli yerlerinde bu projenin canlı performanslarını yapıyoruz, albüm de bir Fransız firması tarafından yayınlandı ama Türkiye'de malesef yok.

Levent Altındağ İle

(Konser öncesi, kuliste:)

Neden küsmüştünüz müziğe?

Yapılan müziğe bakınca artık müzisyenlerin hiçbir kıymetinin kalmadığını anladım. Türkiye'de gerçek anlamda çok az sayıda müzisyen var. Şu anda piyasada müzik adı altında yapılan çalışmalar 10 sene kadar önce bu hale geldi. Kötü işler yapılıyor. Çalmak için müzisyen olmak gerekmiyor artık. İyi müzisyenin bir ayrıcalığı yok.

Habbecik'le beraber müziğe dönmeye nasıl karar verdiniz?

Volkan Öktem ve Eylem Pelit... İki tane değerli beyin, onlar müzikal anlamda deha... Dünya çapında iki müzisyen. Yeniden müzik yapmak düşüncesi bitmişti benim için. Onların enerjisiyle tekrar müziğe döndüm. Zaten benim bir konservatuar hayatım var, hocalık yapıyorum. Daha önceleri pek çok çalışma yaptık elbette ama o zaman müzik düzgündü. Emin Fındıkoğlu zamanı, rahmetli Onno Tunç zamanı müzik müzik için yapılırdı. Onlardan sonra müzik bir kaosa dönüştü. Bana ihtiyaç kalmadığını hissettim yani iyi müzisyene ihtiyaç kalmadı piyasada. Neticede bu iki çocuktur beni hayata döndüren. İyiki de dönmüşüm, şimdi bir kaç alternatif grupta daha çalıyoruz işte. Erdem Sökmenle bir grup kurduk onunla çalıyoruz, Beck's Big Band'le çalıyoruz. Yeniden hayata döndük.

Beck's Big Band nasıl gidiyor?

Çok güzel, Türkiye'de kurulabilecek en iyi band herhalde. Gencecik pırıl pırıl elemanlar var. Zaten Türkiye'de alt yapı belli oldu. İyi işler beş on kişiden kurulu bir grup tarafından yapılıyor.

İlk albümde benim en sevdiğim parçalardan birinde kanunuyla Halil Karaduman vardı. Habbecik'in 2. albümü için parçaların hazır olduğunu biliyorum. Bu albümde de yine konuklarınız olacak mı?

Evet *Bluuzzz*'da vardı Halil Karaduman. Her zaman bu imkana sahip olamıyoruz tabi. Bu değerli müzisyenlerimizin başka bağlantıları oluyor. Ortak konserlerimiz ancak tarihler uygun olduğu zaman gerçekleşebiliyor. Ama kayıtlarda onlar hep olacak.

Yeni gelecek albümden bahseder misiniz biraz?

Cengiz'in yine besteleri var, benim var. Eylem'in bu sefer daha ağırlıklı beste çalışmaları. Herkes kendi bestesini yapıyor, aranjmanını da karalıyor ve getiriyor. Ama aranjmanlar son kerte de birbirimize danışarak çıkıyor. Kolektif bir iş bu. Bu benim imzamdır diye birşey yok el elden, fikir fikirden üstün. Fahir'den (Atakoğlu) iki tane beste alacağız her halde bu sefer. Fahir'in çok güzel besteleri var. Onunla da beraber çalıyoruz zaten şu an. Onun çok güzel besteleri var. Neticede önemli bir 'isim' Fahir Atakoğlu, Türkiye için, dünya için.

Parçalar hazır, aranjeler yapıldı neyi bekliyorsunuz?

Biz ilk çalışmamızı cebimizden karşıladık. Ama artık böyle bir konuma gelmiş bir grubun ikinci CD'si için minimum 15 bin dolarlık bir yatırım gerekiyor. Pek çok yerde çaldıktan, bir sürü salonu doldurduktan ve ayrıcalıklı bir dinleyici kitlesine sahip olduktan sonra bu tip sorunlara kafa yormak istemiyoruz.

Diyelimki ben albümün sponsorluğunu üstlenmek istiyorum cebimden çıkacak maksimum para ne kadar olur?

BY: 20 bin dolar olur, biraz daha lükse kaçma şansınız varsa 25 bin doları anca bulur. Kaldı ki bu stüdyoya verilecek olan para.

Fahir Atakoğlu ile gittiğiniz Japonya turnesi nasıl geçti?

BY: Japonya maceramız bizim açımızdan çok enteresandı. Gerçekten dünyaya örnek olacak bir ülke. Japonlar çok iyiydiler. Salonlar harika, ses düzeninde hiç bir problem yok. Monitörden prova esnasında duyduğunuz sesi üç ayrı salonda daha değişik akustik ölçüler olmasına rağmen istediğiniz şekilde alabiliyorsunuz. Sehpa boylarından ışıklandırmaya kadar herşey milimetrik. Herşey olması gerektiği gibi. Müzisyene saygı var ve bu prensibe dönüşmüş.

Aslında anlatamayız da tam olarak. Burada öyle bir örnek görmediğimiz için şuna benziyor demek mümkün değil

Karşılaştırmıyorum bile ama o kadar iyi örneklerden sonra bugünki fuaye konseri konusunda ne hissediyorsunuz?

Yalnız bana kalsa ben çalmadan dönmek isterdim. Böyle bir duyumla kim çalmak ister. Sonuçta bizim konseptimiz başka.Yukarıda, fuayede çalacak bir grup değiliz bir kere, müziğimizde buna uygun değil.

B.Y: Biz birbirini duyarak ve birbirinden etkilenerek müzik yapan bir grubuz, bu konsept için bu organize hiç uygun değil

Dışarıda şarap var galiba (Fuayeyi kastediyor) Ne olursa olsun bir alkol bu. Bizim müziğimize uygun olmadığı gibi, bizim hitab edeceğimiz kişiler de bu konsepti sevecek kişiler değil. Biz bir dinleti grubuyuz en nihayetinde. Emprovize çalacağız, ben hissedersem çalabileceğim. Ayakta insanlar, elde şaraplar...! Çamur!! Burası bir fuaye. Her taraf taş, mermer, cam. Tavanda kubbeler, yanlarda koridorlar. Benim hiç çalacak halim yok ama 'mecburen' çalacağız.

An Meselesi albümüne dair kafanızda hoşnutsuzluklar var mı?

B.Y: Aslında yok ama ufak tefek "Hay Allah! Şu bölüme şu renk, şu bölümden sonra şöyle bir bölüm ilave etsek" şeklinde 'deconstruction' lar hep olur.

Bu siz müzisyenlerin genel sorunu değil mi? Asla memnun olmuyorsunuz?

Evet (Evet'ler ve gülüşmeler havada uçuştu. Galiba bu yüzden pek çok iyi müzisyenin melankolik de bir tarafı var, iyiki de var, yoksa nasıl iyi müzikler dinlerdik değil mi ama...Hepsi bu, saygılar...)

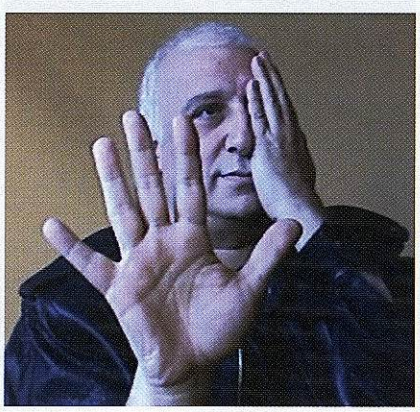

İş Sanat, 2004'ü yıldızlarla karşılıyor

Eliane Elias'ın ironik isimli trio'su 'Expanded Trio', kadroya bakıp da 'üç kişilik trio nasıl genişletilmiş?' diye soranlar için; sanatçının solo konserlerindeki piyano-sandalye ve kendisinden oluşan trio'nun bas ve davullar ile genişletilmiş versiyonu olduğunu söyleyelim.

Elçin Joyner

Eliane Elias (vo, p) Marc Johnson (b) Satoshi Takeishi (d)

5 Mart, Eliane Elias Expanded Trio

Brezilya'nın son dönem yetiştirdiği en donanımlı müzisyenlerden biri olan Eliane Elias, müziğe yedi yaşında piyano ile başladı. Enstrümanı üzerindeki şaşırtıcı yeteneği ve müzikal zekası ile Elias, henüz on iki yaşındayken Art Tatum ve Bill Evans gibi dev müzisyenlerin karmaşık kompozisyonlarını çalabiliyordu. Profesyönel kariyerine on yedi yaşındayken Brezilya'nın saygın şairi ve aynı zamanda Bossa Nova'nın babası kabul edilen Antonio Carlos Jobim'le birlikte bir çok Bossa Nova liriğine imzasını atan *Vinicius de Moraes* ve ünlü vokalist *Toquinho* ile başlayan Elias,

1981 yılında New York'a yerleşti. 1984'de Randy Brecker desteği ile ilk albümü 'Amanda'nın piyasaya çıkmasından sonra, birlikte on beşin üzerinde albüme adını yazdıracağı saygın plak şirketi Blue Note'a katıldı. 1995 yılında *Herbie Hancock* ile oluşturdukları ve gerek jazz eleştirmenleri gerekse dinleyiciler tarafından büyük beğeni toplayan düetleri ile en iyi jazz solo performans dalında Grammy Ödülü'ne çok yaklaştı ancak aynı sene yarıştığı bir diğer güçlü isim olan Michael Brecker'e kaptırdı. Daha sonra aralarında en iyi besteci, en iyi bayan vokalist ve yılın müzisyeni gibi bir çok alanda, birçok jazz otoritesi tarafından sayısız kez ödüllere aday gösterildi.

Erken dönem müzikal kişiliğine büyük etkisi olan Jobim'in Bossa Nova'sı ve yedi yaşında başladığı klasik müzik eğitimi Eliane Elias'ın bestelerinde ve yorumunda tarzını şekillendiren en önemli öğeler. Elias'ın müziğini tanımlamak için kullanılacak en yerinde cümle; 'klasik müzik ve latin elementlerle yakalanan hayranlık uyandırıcı jazz sentezi' olabilir. Özellikle 'Plays Jobim (1990 Blue Note), 'Fantasia' (1992 Blu Note), 'Sings Jobim' (1998 Blue Note) gibi albümlerindeki dinamikler, yumuşak jazz dokunuşları ile beraber ustaca kullandığı eşsiz latin tempolar Elias'ın özgün müzikal imzasının en güzel örneklerini oluşturuyor.

Eliane Elias'ın piyano virtüözlüğü, jazz besteleri ve özgün düzenlemelerin yanında yaptığı bir diğer önemli iş ise öğretmenlik. On beş yaşındayken ülkesinde başladığı doğaçlama ve piyano derslerine bugün Amerika'nın değişik üniversitelerinde verdiği kısa dönem eğitim ve seminerle devam ediyor. Ustalığını sayısız kez ispatladığı doğaçlama yeteneği ile gösterdiği performanslar, konserlerindeki en etkileyici dakikaları oluşturuyor.

Expanded Trio-'Jazz Meets Brazil'

Eliane Elias'ın ironik isimli trio'su 'Expanded Trio', kadroya bakıp da 'üç kişilik trio nasıl genişletilmiş?' diye soranlar için; sanatçının solo konserlerindeki piyano-sandalye ve kendisinden oluşan trio'nun bas ve davullar ile genişletilmiş versiyonu olduğunu söyleyelim. Bas'da, ismini son 20 sene içinde kaydedilmiş birçok jazz albümünde görebileceğimiz *Marc Johnson* var. Aralarında Stan Getz, Joe Lovano, Gary Burten gibi onlarca ismin bulunduğu ve yüzü aşkın albümde çalışan Marc Johnson, usta parmakları ve kontrabası ile Elias'a eşlik ediyor. Genç yaşlarda *Bill Evans*'ın orkestrasına katılan ve aralında Grammy Ödüllü 'We Will Meet Again' gibi albümlerde de imzası bulunan yetenekli kontrbasçı, canlı performanslarda Elias ile birlikte dinleyenlere müthiş doğaçlamalarla, doyurucu bir müzik ziyafeti veriyor. Trio'nun üçüncü müzisyeni, davulcu *Satoshi Takeishi*. Japon davulcu Takeishi, Berklee Müzik Akademisinde eğitimini tamamlamış. Kültürüne hayli uzak bir müziğe; latin jazz'a gönül verdikten sonra, Kolombiya, Brezilya ve Küba gibi birçok ülkede etnik müzikleri üzerine araştırma yapmış ve yerli birçok grup ile birlikte çalışmış. Tekrar New York'a döndüğünde aralarında *Ray Barretto* gibi isimlerin de olduğu müzisyenlerle çalan Takeishi, daha sonra Eliane Elias'ın trio'suna katılmış.

Eliane Elias ve trio'sunun turne konsepti 'Jazz Meets Brazil', sanatçının köklerine ve müzikal kişiliğini şekillendiren Bossa Nova gibi akımlara bir saygı gösterisi. Repertuarlarına aldıkları samba jazz ve latin tempo ağırlıklı parçalarla, katıldıkları jazz festivallerinde oldukça ilgi görüyorlar. "Brezilya'da jazz'la tanıştığımdan beri, jazz'ı Brezilya müziği ile tanıştırmak ve kaynaştırmak istedim hep. Her ikisi de benim için kutsal müzikler, bütün müzikal hayatım boyunca bu ikisini yanyana en güzel şekilde getirmek için çalıştım" diyen Eliane Elias, yaptıklarının herşeyden öte büyük bir kültürü ve müziğini jazz'la tanıtmak olduğunu da ekliyor. Trio'nun konserlerde çaldığı diğer ezgiler ise Elias'ın son albümü 'Kissed by Nature' (2000 Blue Note) ve önceki albümlerinde yer alan ballad'lar. Eliane Elias'ın etkileyici piyano tekniği ile yumuşak sesi, Expanded Trio'nun kusursuz uyumu ile dinleyicilere unutulmayacak deneyimler yaşatıyor.

13 Ocak, Arto Tunçboyacıyan "Açık ses"

İmer Demirer (tp), Reyent Bölükbaşı (çello), Vahagn Hayrapetyan (p, keyb),

21 Şubat, Teofilo Chantre "Cabo Verde Kıyılarından"

5 Mart, Eliane Elias expanded Trio "JAzz meets Brazil"

17 Mart, Dave Holland Sextet

Arto Tunçboyacıyan "Açık ses"

Eleftheria Arvanitaki, Gerardo Nuñez, Joe Zawinul, Al Di Meola, Oregon, Joe Lovano, Wayne Shorter, Don Cherry, Arthur Blythe ve Ömer Faruk Tekbilek gibi günümüzün en önemli jazz ve dünya müziği sanatçılarıyla yaptığı çalışmalarıyla tanınan ünlü müzisyen **Arto Tunçboyacıyan "Açık Ses-Open Voice"** projesiyle 13 Ocak'ta İş Sanat'ta müzikseverlerle buluşacak. Tunçboyacıyan'a bu konserde **İmer Demirer, Reyent Bölükbaşı** ve **Vahagn Hayrapetyan** eşlik edecek. Tunçboyacıyan ve topluluğu bugüne kadar 3 CD kaydı yaptı ve Avrupa ve dünyanın birçok yerinde başarılı turneler gerçekleştirdi. İş Sanat konserinde müziğini avangard-folk olarak tanımlayan Tunçboyacıyan'ın besteleri seslendirilecek.

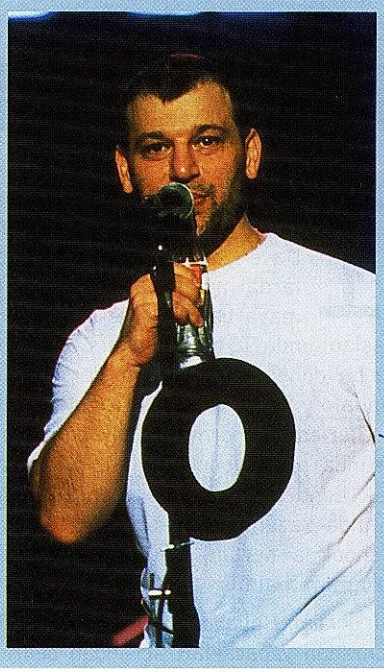

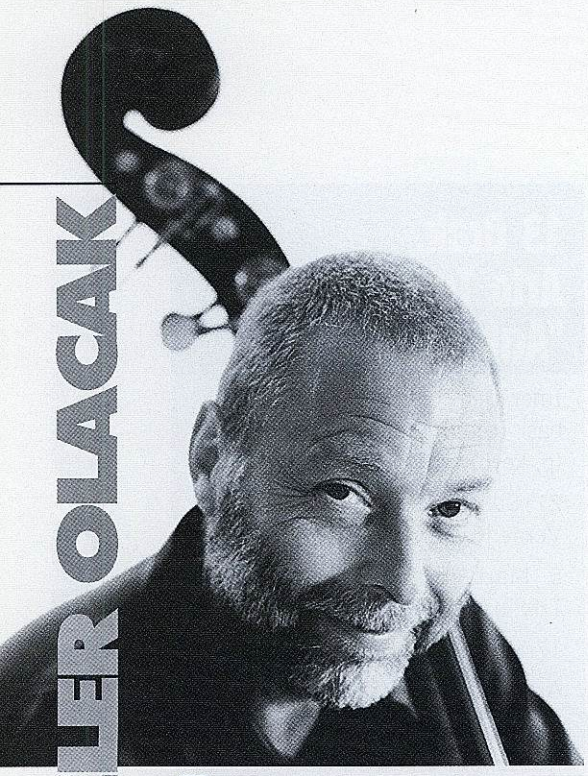

Dave Holland 17 Mart'ta İş Sanat'da

Holland henüz sadece 53 yaşında olmasına rağmen, kariyerinin zenginliği ile insana otomatik olarak "bu kadar işi bu zamana nasıl sığdırmış" diye sorduran ve hayranlık uyandıran bir müzisyen.

Z. Emre Memecan
Emre_memecan@hotmail

1946 yılında İngiltere'de Wolverhampton'da dünyaya gelen Dave Holland, çok küçük yaşlarda müzikle haşir neşir olmaya başlamış ve bas gitara başladığında 13 yaşındaymış. Çok kısa bir dönem süren piyano dersleri dışında o yıllarda tamamen kendi kendine ilerlemiş. Formal müzik eğitimini, aslında profesyonel bir müzisyen olarak Londra'ya geldikten sonra, 1964 yılında kazandığı bir bursla Guildhall School'da devam ettiği üç yıllık bir programla almış.

Bu dönem, Holland'ın müzik kariyerinde sonradan yapacakları açısından belirleyici olan dönem esasında. Eğitimi sırasında, aynı zamanda Londra'daki değişik jazz gruplarıyla çalmaya başlamış ve John McLaughlin, John Surman, Kenny Wheeler gibi müzisyenlere eşlik etmiş. 1967 yılından itibaren ünlü Ronny Scott's adlı kulüpte Coleman Hawkins, Ben Webster, Joe Handerson gibi jazz'ın dev isimleriyle sahneye çıkmış. 1968 yılının bir Temmuz gecesinde bu kulüpte çalarken tesadüfen Miles Davis'le tanışmış ve Miles'ın grubuna katılması için yaptığı teklifle kendisini kısa bir süre sonra New York'ta bulmuş! Bunu takip eden iki yıllık sürede Miles Davis'in grubuyla çesitli turneler ve "In A Silent Way" ve "Bitches Brew" gibi önemli albümlerde yer almış.

1970 yılında Holland gruptan ayrılır ve Chick Corea, Anthony Braxton ve Barry Altschul ile birlikte ünlü Circle adlı grubu kurarlar. Holland'ın bu dönemde basın yanı sıra çello çalmaya başladığını da görüyoruz. Bir yıllık bir beraberliği takiben bu grubun dağılması üzerine kısa Stan Getz'in dörtlüsüne katılır ve Thelonious Monk'la da kısa süreli bir çalisma fırsatı olur. 1972 yılında Sam Rivers'la kariyerinde önemli yeri olan ve uzun bir müzikal beraberlik haline dönüşen ilk çalışmalarına başlar. O yıl aynı zamanda, grup lideri olarak ta çok beğenilen ilk albümü "Conference of the Birds" adlı çalışmanın kaydedildiği yıldır. Bu dönem aynı zamanda Holland'ın kariyerinde önemli bir yer tutan müzik eğitmenliği çalışmalarına da başladığı dönemdir.

1973 başlarında Dave Holland'ı yeni bir dönüm noktasında daha görüyoruz: Stan Getz'in grubundan ayrılarak, Anthony Braxton ve Sam Rivers'la ayrı ayrı yaptığı düo ve grup çalışmalarına konsantre olmaya başlar. 1975 yılında, John Abercrombie ve Jack DeJohnette ile birlikte yine ünlü başka bir grubu, Gateway'i oluştururlar. Bu grup günümüzde de hala konserler vermeye ve kayıtlar yapmaya devam ediyor. Holland 1976 yılında birkaç ay Betty Carter ile çalıştıktan sonra, '70'li yılların sonuna kadar Sam Rivers'la turneler ve kayıtlar yaparak kariyerine devam eder. Bu dönemde bir de "Emerald Tears" adlı solo bir albüm kaydettiğini ve solo konserler verdiğini görüyoruz.

1981 yılında Sam Rivers'la çalışmalarına son veren Dave Hollanda solo çello çaldigi "Life Cycle" adlı albümün kaydını yaptıktan sonra, ilk defa tüm mesaisini vereceği bir grup kuramaya girişir. Grubun ilk versiyonun da Kenny Wheeler, Julian Priester, Steve Coleman ve Steve Ellington yer alır. Daha sonraları grupta Marvin "Smitty" Smith ve Robin Eubanks'in de yer aldığını görüyoruz. Grup, üç çok başarılı albüme imza atar. "Jumpin' In", "Seeds of Time" ve "The Razor's Edge".

Bu grubun dağılmasıyla 1988 yılında Steve Coleman, Kevin Eunbanks ve Marvin "Smitty" Smith ile yeni bir dörtlü oluştururlar ve bu grupla kaydettikleri "Extensions" adlı albüm Down Beat okuyucuları tarafında 1989 yılının en iyi albümü seçilir. 1987'den 1990'a kadar bütün zamanını New England konservatuarında müzik hocalığı yaparak geçirdikten sonra, 1992'den itibaren Herbie Hancock'un gruplarında çalmaya başlar ve Joe Henderson'un Grammy ödülü kazanan "So Near So Far" adlı albümünde yer alır.

Dave Holland bunların yanı sıra, 1990'lı yılların başlarından itibaren, çesitli solo çalışmalar ve önceki yıllarda beraber çaldığı müzisyenlerden başka Pat Metheny, Geri Allen, Roy Haynes, Michael Brecker gibi sanatçılarla da değişik konser, turne ve albüm çalışmalarının içinde yer alır ve 1994'ün başında yeni bir dörtlü grup kurar.

Dave Holland'ın 1997'nin başında kurduğu beşlisi ile kariyerinde yeni bir aşamaya geçtiğini söylemek doğru olur. Bu grupla kaydedilen "Prime Directive" ve "Points of View" adlı albümler çok olumlu eleştirler alır ve grup başka bir çok ödülün yanı sıra Down Beat okurları tarafından en iyi jazz grubu seçilir. Kendisine de, yine Down Beat'in caz eleştirmenleri paneli tarafından üst üste üç yıl en iyi basçısı ödülü verilmesinden başka, Berklee Müzik Okulu'ndan da Onursal Doktora unvanı verilir. Beşlinin saksofoncusu Chris Potter da bu ödül yağmurundan payına düşeni alır ve Avrupa'daki en prestijli jazz ödüllerinden biri olan Danimarka Jazzpar ödülünü alarak, 29 yaşında, bu ödülü kazanan en genç müzisyen olarak tarihe geçer. Eleştirmenler, grubun başarısının, hepsi ayrı ayrı farklı çalışmaların içinde yer alıyor olsa da, müzisyenlerin her birinin egolarını bir kenara bırakarak, müzikal bütünlüğü ve grup fikrini ön plana çikaracak şekilde davranabilmelerinde olduğunu söylüyorlar.

Dave Holland müzikal olarak yapmaya çalıştığı şeyin, jazz geleneğinin içinden geldiği blues ve doğaçlama ögelerini, çağdas bir çerçevenin içine yerleştiren bir müzikal ifade tarzını inşa etmeye çalışmak olduğunu söylüyor. Eminim bunun çok iyi bir örneğini daha izlemek için İş Sanat'taki konserde görüşeceğiz.

www.daveholland.com

Sizin için taşıdığımız 'önem'in farkındayız.

Çünkü biz sadece bir paketi değil, geçmişi, geleceği, hedefleri, başarıyı, paylaşımı, bilgiyi, sorumluluğu, güveni ve sevgiyi taşırız.

YİRMİBEŞİNCİ YIL
ARAS HOLDİNG

aras® cargo
önem taşır...

www.arascargo.com

ARAS CARGO, BİR ARAS HOLDİNG KURULUŞUDUR.

CRR 2004 Programı

13 Ocak	Mark Whitfield Trio
30 Ocak	Vitto Meirelles Trio
27 Şubat	Johnny Griffin Quartet
8 Mart	Geri Allen Solo
14 Mart '04	Billy Cobham Culture Mix
23 Mart '04	Randy Brecker Acoustic Quartet

CRR İstanbul kentinin uzun soluklu jazz merkezlerinden birisi olmaya devam ediyor. Gelgelelim en çok program değiştiren veya erteleyen mekanlarından da birisi. Bunu son dönemdeki terör olaylarına bağlayarak değil, nedense hem bütçesini mazeret göstermesi hem de genel bir yapı olarak gözlemlediğimizi söylemeden geçemeyeceğiz. Her dönem ısrarlı aramalarımıza rağmen zorlukla sadece "iptal edilmemiş ama onaylanmamış son program" adıyla alabildiğimiz bu programı arkadaşlarımızın emeklerine de saygı duyarak sizlerin "ne olur ne olmaz" diyerek bilgilerinize sunuyoruz. Bily Cobham ve Randy Brecker ile eğer gelirlerse ve biz de kendilerini yakalayabilirsek röportajlarını yayınlamayı istiyoruz.

Z. Emre Memecan
Emre_memecan@hotmail

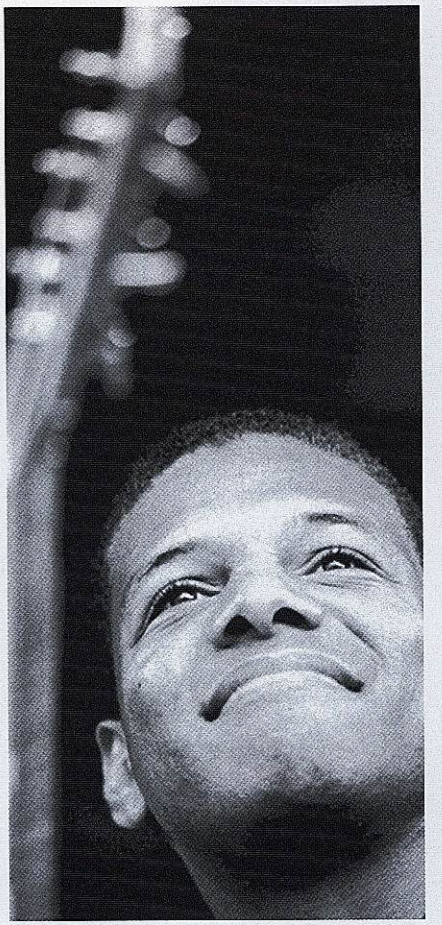

13 Ocak; Mark Whitfield

www.bbc.co.uk/music/jazz
www.markwhitfield.com

Mark Whitfield 1967 yılında Amerika'da New Jersey eyaletinde dünyaya gelmiş. Whitfield başlarda müzikle haşır neşir olmaya başladığında bas çalarken daha sonra ilk gençlik yıllarında gitara geçmiş ve Berklee Müzik Okulu'ndan burs kazanmış.

1986 yılından başlayarak New York'ta, Donald Harrison ve Terence Blanchard dahil olmak üzere bir çok kalburüstü müzisyenle çalma fırsatı bulmuş ve iki yıl boyunca da "Brother" Jack McDuff'ın grubunda çalmış. Bu yıllarda aynı zamanda, daha sonraları kendisine "ağabeylik" yapan ve plak şirketleriyle anlaşmalar yapmasını sağlayan George Benson'la tanışmış. Daha sonraları da, Nicholas Payton, Brandford Marsalis, Stephen Scott, Christian McBride, Tommy Flanagan ve Courtney Pine gibi günümüz jazz dünyasının adından en çok söz edilen müzisyenleriyle kayıtlar yapmış.

Whitfield 1996 yılında "Kansas City" adlı filmde rol alarak, gitarist Freddie Green'i canlandırmış. Bu filmdeki rolü Whitfield'a jazz'ın erken döneminde gitarın rolünü tekrardan değerlendirme fırsatı vermiş. Whitfield'ın çalış tarzı, Wes Montgomery'nin stilistik bir uzantısı olduğunu düşündürüyor ve aynı zamanda da kuvvetli bir blues duygusu içeriyor. Sıcak ve yumuşacık tınlayan gitarından çıkan soloları ise hayranlık uyandıracak bir akıcılıkta. Whitfield, bazı çok başarılı kayıtlarında olduğu gibi, üst düzey bir ritim bölümü ve seçkin nefesli enstrümanlarla birlikte çaldığında, güçlü ve yaratıcı bir solocu ve hızlı düşünen eşlikçi olarak sivriliyor.

Whitfield'ın bazı çalışmalarında (örneğin Verve için kaydettiği üçüncü albüm), muhtemelen dinleyici kitlesini genişletebilmek amacıyla, geleneksel jazz'dan uzakta, popüler müziğe doğru kayan sesler duymak mümkün. Sonucun hala çok iyi müzik olduğu kesin ancak, ne yazık ki diğer kayıtlarında ses ve tarz ile kendini gösteren jazz içeriği de biraz sulandırılmış oluyor.

Whitfield'ın müziği aynı zamanda farklı kanallardan da dinleyicilerin ulaşmayı başarmış. Bunlar da ABC televizyonu için oniki bölümlük bir dizinin müziğini yapmaktan, Peter Falk'un oynadığı (Komiser Kolombo!) "Tune in Tommorrow" adlı filmin müziğini Wynton Marsalis ile birlikte çalmaya, oradan yine aynı şekilde Terence Blanchard ile "The Soul of the Game" adlı filmin müziğini çalmaya kadar uzanıyor. Aynı zamanda, "The Marksman" adlı albümünden alınan "The Blues From Way Back" adlı bestesi de Nastassia Kinski, Wesley Snipes and Robert Downey Jr'ın oynadığı "One Night Stand" adlı filmin soundtrack albümünde yer alıyor.

DİSKOGRAFİ

-The Marksman (Warners 1990)
-Patrice (Warners 1991)
-Mark Whitfield (Warners 1993)
-True Blue (Verve 1994)
-7th Avenue Stroll (Verve 1995)
-Forever Love (Verve 1997)
-Fingerpainting: The Music of Herbie Hancock; C McBride ve Nicholas Payton ile (Verve 1997)
-Raw (Transparent 2000)
-Soul Conversation featuring Mark Whitfield and JK (Tarnsparent 2000)

27 Şubat, Johnny Griffin

www.thejazzfiles.com

1928 yılında Chicago'da dünyaya gelen ve bir zamanlar gayet isabetli bir şekilde "dünyanın en hızlı saksofoncusu" olarak tanımlanan Johnny Griffin, 1950'li yılların ortalarından bu yana bop eğilimli saksofoncuların en iyileri arasında sayılmaktadır.

Oldukça kişisel ve "devasa" (kimilerine göre "saldırgan" olma sınırında) bir tona sahip olan sanatçı, ilk ciddi tecrübelerini Lionel Hampton (1945-1947) ve Joe Morris (1947-1950) orkestralarında çalaraka edinmiş. Aynı zamanda düzenli olarak Thelonious Monk ve Bud Powell ile de çalan Griffin, 1953 yılında terhis olduktan sonra Chicago'ya yerleşip, bir müddet kendi dörtlüsü ile de çaldıktan sonra 1956 yılında New York'a taşınmış.

1957 yılında Blue Note'dan çıkan ve artık klasik kabul edilen "The Congregation and Blowing Session" adlı albümde John Coltrane ve Hank Mobley ile birlikte çalmış ve aynı yıl Art Blakey's Jazz Messengers, Thelonious Monk ile (bir başka klasik kabul edilen) ünlü albümlerini kaydettiklerinde o da grupta yer almış. Bu çalışma neticesinde Griffin'den çok etkilenen Monk bir yıl sonra onu kendi alarak, Riverside'dan çıkan bir çok albüm yapmışlar. Griffin, Monk için mükemmel bir ortaktı ve karmaşık akor değişiklerini adeta yırtarak çalıp, kolaylıkla Monk'a ayak uydurmayı beceriyordu.

1960 ile 1962 yılları arasında Griffin, Eddie "Lockjaw" Harris ile bir grubun liderliğini yapmış. Olağanüstü iki müzisyenin sololarını çalarken gösterdikleri performans ve ustalık, "tenor savaşları" diye bilinir olmuş ve o yıllarda bir efsane halini almış. Bu grubun Prestige ve Jazzland'den çıkmış bir kaç albümü mevcut.

Griffin 1963 yılında Avrupa'ya göç etmeye karar vermesiyle, bir dönem Paris'te hem kendi gruplarıyla hem de Kenny Clarke-Francy Boland orkestrasıyla çalarak kariyerine devam ettikten sonra 1973 yılında Hollanda'ya yerleşir ve orada kalır. Bununla beraber kariyerinin devamında da sayısız albüm, konser ve turne ile uluslararası jazz sahnesinde yer almaya devam eder.

Sanatçının tahmin edilebileceği üzere oldukça uzun diskografisi için www.music-web.uk.net adresinden detaylı bilgi alınabilir.

8 Mart, Geri Allen

www.bbc.co.uk/music/jazz

Geri Allen 1957 yılında Amerika'nın Michigan eyaletinde dünyaya gelmiş. Çocukluk ve ilk gençlik yıllarının geçtiği Detroit'te güçlü bebop ve siyah pop geleneği ile büyüyen Allen'ın üzerinde bunların yanı sıra Eric Dolphy, Herbie Nichols ve Thelonious Monk'un da önemli etkiler olmuş.

Geri Allen, Washington'daki Howard Üniversitesi'nde ve daha sonraları Pittsburgh Üniversitesi'nde (Nathan Davis ve Roscoe Mitchell gözetiminde) müzik eğitimi görmüş. 19080'lerin başında New York'a gelen sanatçı, James Newton ve Lester Bowie gi,bi çağdaş jazz'ın bir çok ismi ile çalışmalar yapmış ve 1984 yılında Andrew Cyrille'in de yer aldığı triosu ile ilk albümü olan "The Printmakers" ı kaydetmiş. Aynı zamanda M-BASE ve Black Rock Coalition adlı "yaşayan"müzikal organizasyonlarda yer alan Geri Allen, "Open On All Sides In The Middle" adlı albümünde M-BASE'ten Steve Coleman ve Robin Eubank ile birlikte çalmış.

1980'li yılların sonlarına doğru Oliver Lake'in çeşitli gruplarının (Plug It, Gallery, Impala, Otherside) düzenli bir üyesi olan Allen, Dewey Redman'ın "Living On The Edge", Frank Lowe'nin "Decision In Paradise", Greg Osby'nin "Mindgames" ve Charlie Haden'ın Liberation Music Orchestra gibi projelerinde yer aldı, bu müzisyenlerle beraber konserlere, turneler katıldı. Charlie Haden ve Paul Motian ile birlikte oluşturduğu trionun müziği modern jazz'ın başarılı örnekleri olarak övgüler alırken, Motian'ın "Monk In Motian" ve Betty Carter'ın "Droppin' Things" adlı albümlerinde çaldı.

Nüanslı ve hassas bir dokunuşu olan Geri Allen, 1990'lı yılların başında Blue Note ,le anlaşarak "The Nurturere" ve "Maroons" gibi güçlü albümlere imza attı. Son zamanlarda yaptığı en başarılı çalışma olarak ise, Verve için kaydettiği ilk albüm olan "The Gathering" gösteriliyor. Bu albümde kendisine Buster Williams (b), Lenny White (d) ve Vernon Reid (g) eşlik ediyor.

Trompetçi Wallace Roney ile evli olan sanatçının, 1996 yılında kazandığı Jazzpar ödülüyle uluslararası düzeyde de besteci ve müzisyen olarak olağanüstü yetenekleri tescil edilmiş oldu Günümüz modern jazz dünyasında her taşın altından çıkan "jazz'ın genç aslanları" ile yaptığı çalışmalarda daha mainstream olmakla beraber, Geri Allen solo çalışmalarında doğaçlamanın sınırlarını zorlayan, daha kişisel ve kendine özgü sesini ve yeteneklerini sergilediği, daha avangard tarzıyla dikkati çekiyor. Bu çerçevede yaptığı en enteresan işlerden biri de, gruplarında 30 yılı aşkın bir süredir piyanoya yer vermeyen Ornette Coleman'la birlikte çaldığı 1996 tarihli "Sound Museum" adlı albüm.

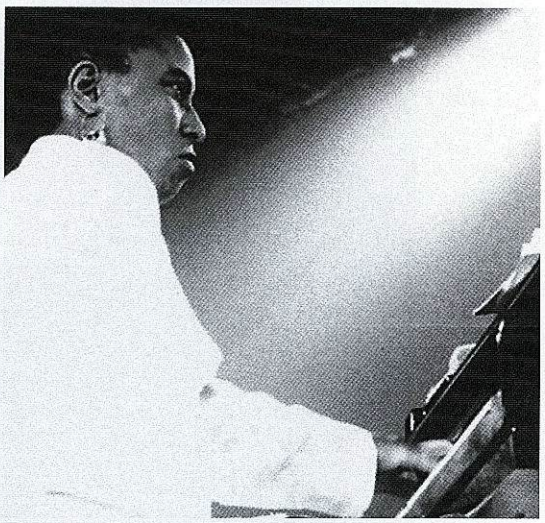

DİSKOGRAFİ

-The Printmakers (Minor Music 1984)
-Homegrown (Minor Music 1985)
-Open All Sides In The Middle (Minor Music 1987)
-Etudes, Charlie Haden ve Paul Motian ile (Soul Note 1988)
-In The Year Of The Dragon, Charlie Haden ve Paul Motian ile (PolyGram 1989)
-Segments, Charlie Haden ve Paul Motian ile (DIW 1989)
-Twylight (Verve 1989)
-The Nurturer (Blue Note 1990)
-Live At The Village Vanguard, Charlie Haden ve Paul Motian ile (DIW 1991)
-Maroons (Blue Note 1992)
-Twenty One (Blue Note 1994)
-Eyes In The Back Of Your Head (Blue Note 1997)
-The Gathering (Verve 1998)
-Some Aspects Of Water (Storyville 1998)

Garanti Jazz Yeşili konserleri devam ediyor...

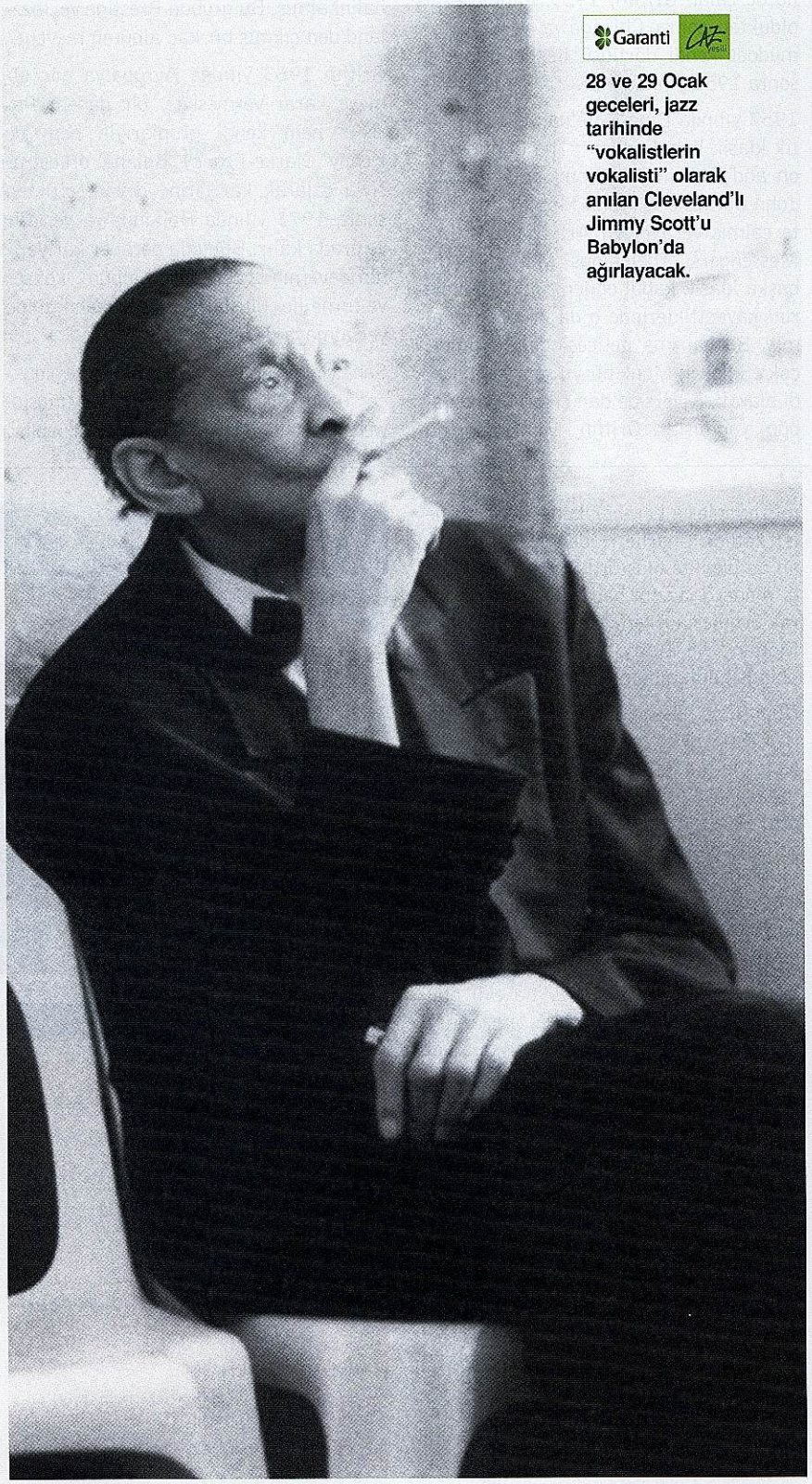

Garanti Caz Yaşın

28 ve 29 Ocak geceleri, jazz tarihinde "vokalistlerin vokalisti" olarak anılan Cleveland'lı Jimmy Scott'u Babylon'da ağırlayacak.

Garanti Bankası'nın sponsorluğunda Babylon'da geçtiğimiz dönem 5 ve 6 Aralık'ta gerçekleştirilmesi planlanan, baskımıza yetişmeyen ama yapılacağı duyurulan ve yaşadığımız üzücü terör olayları nedeniyle iptal edilen Terry Callier ve grubunun konserleri Nisan ayına ertelendi.

Yine aynı kapsamda 28 ve 29 Ocak geceleri, jazz tarihinde "vokalistlerin vokalisti" olarak anılan Cleveland'lı **Jimmy Scott**'u ağırlayacak. Sesi küçük bir çocuğu andıran "Little" Jimmy, ruhani boyutu fazlasıyla derin romantik şarkılar, tutku dolu baladlar ve groove'u yüksek R&B besteleriyle vokalli cazın yaşayan efsanesi olarak kabul ediliyor. Scott'un eşsiz sesi ve yürek yakan içtenlikteki tarzı, yediden yetmişe herkeste hayranlık uyandırmanın ötesinde, farklı müzikal geçmişlere sahip birçok yıldıza örnek oldu. Bunların arasında Lou Reed, Madonna ve Red Hot Chili Peppers ile aktör Joe Pesci bulunuyor.

Albümleri kült statüsüne ulaşarak tekrar basılan "Little" Jimmy Scott, ilk çıkışını 1950 yılında, Lionel Hampton Big Band ile birlikte sahne aldığı konserde "*Everybody's Somebody's Fool*" ile gerçekleştirdi. Şarkı Billboard listelerinde 6. sıraya yerleşti. 1955'te seslendirdiği ABD'yi yerinden oynatan "*When Did You Leave Heaven*" adlı şarkısı, Bing Crosby'nin en favori parçaları arasında yer aldı. 1962 yılında yakın arkadaşı Ray Charles ile "*Falling in Love is Wonderful*"u yaptı. 80'li yıllarda müziğe ara veren Scott, 1990'da yıldız isimlerin plak şirketinin kurucusu Seymour Stein'ın (Sire Records) ısrarıyla tekrar stüdyoya girdi. 70'lerine merdiven dayayan Scott, son albümüyle ABD'den sonra Avrupa ve Japonya'yı da kasıp kavurdu.

nardis jazz club

Nardis Jazz Club'da her ay festival tadında konserler devam ediyor. Projeler, sürekli yenilenen repertuarlar, yurtdışından konuk müzisyenler, jam-session'lar ile kentin tek kaliteli müzik merkezi olarak jazz severlere Pazar hariç her gece kapılarını açıyor. Bu ayın yurtdışından konuk olarak gelecek müzisyenleri Christine Jensen ve Janos Humori. Konserler Emirates Havayolları'nın Türk jazz müzisyenleri ile uluslararası müzisyenleri buluşturma projesi kapsamında desteklenmektedir.

Zuhal Focan
ofocan@prizma.com

Nardis'te Uluslararası İsimlerin Konserleri

16-17 Ocak 2004 (Emirates Havayolları desteği ile)
Christine Jensen & Janos Humori & Neşet Ruacan Trio / Christine Jensen (as), Janos Humori (tp), Neşet Ruacan (g), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).

12-13-14 Şubat 2004 (Fransız Konsolosluğu desteği ile)
Francis Lockwood (p), Kürşat And (b), Can Kozlu (d)

26-27-28 Şubat 2004 (Emirates Havayolları desteği ile)
Valery Ponomarev (tp) Önder Focan Trio

11-12-13 Mart 2004
Tolga Emilio (g) Trio

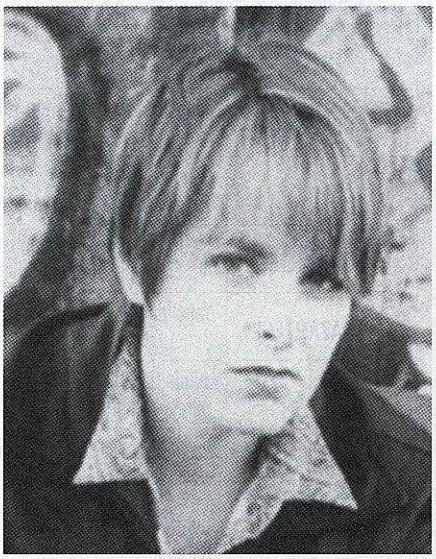

Christine Jensen (as)

Kanadalı kadın saksofoncu Christine Jensen kompozisyonları ile olumlu eleştiriler almıştır. Sanatçı uluslararası jazz ortamında yaratıcı bir alto saksofoncu olarak yükselmektedir. Jensen'in müziği tüm dünyaya, ağırlıklı olarak kız kardeşi Ingrid Jensen aracılığıyla taşınmaktadır. Müziği, Frankfurt Radyosu Jazz Orkestrası, Banff Jazz Orkestrası ve Diva ve McJill orkestrası gibi birçok orkestra tarafından da çalınmıştır.

Sechelt'de doğan Jensen'i başarılı bir piyanist olan annesi 7 yaşında piyano derslerine başlatmış, sanatçı gelişim yıllarını jazz'da güçlü bir temel kazandığı Nanaimo'da geçirmiştir. Jensen, "Jazz Çalışmaları" diplomasını aldığı Malaspina Kolejine 1988'de başlamış ve 1994 yılında McJill Üniversitesine girerek jazz çalışmalarında lisans diploması almıştır. McJill jazz orkestrasında baş alto saksofoncu olarak Avrupa'da turne yapmış ve İrlanda'daki Guinnes Jazz festivaline katılmasının yanı sıra "Poppin the Cork" adlı bir CD kaydetmiştir. Yine 1994 yılında Kanadalı jazz ustaları Kenny Wheeler ve Hugh Fraser ile birlikte Banff Uluslararası Jazz Çalışma Atölyesine katılmıştır. Kız kardeşiyle birlikte katıldığı uluslararası etkinlikler arasında Seattle's Jazz Alley, New York's Museum of Modern Art, The SS Norway Cruise ve 1997'deki Japonya turu sayılabilir. Jensen Ekim 2000'de ilk CD'si "Collage"i desteklemek üzere grubuyla Kanada turu yapmış, 2002 yılında ise ikinci albümü "A Shorter Distance"ı kaydetmiştir. Sanatçı 30-31 Mayıs 2003 tarihlerinde TRT'nin yürüttüğü Avrupa Yayın Birliği organizasyonu EBU konserleri çerçevesinde büyük orkestra ile İstanbul'da da çalmıştır.

Janos Hamori (tp)

1977 doğumlu, Macar trompetçi.

Budapeşte Jazz Orkestrasının sözleşmesi üyesi ve aynı zamanda Dr.Gyula Laushmann Jazz Okulu ve Hang-Szin-Ter Sanat Okulunda dersler vermektedir. Hamori Laszlo Hermann Müzik okulunda eğitimine başladı. 2002 yılında Kornel Fekete-Kovacs'ın eğitiminde Ferenc Liszt Müzik akademisinin jazz bölümünü bitirdi. 1987 sılında Szekesfehervar'da Youth Windband adlı grupla çalmaya başladı. 1995 yılında Corpus Brass Dörtlüsü adlı kendi grubunu kurdu ve bu grup 1996 yılında Macar Oda Müziği Festivalinde birincilik aldı. Ricardo salsa Club, Cotton Club Singers ve jazz-kombo gibi farklı türlerde müzik yapan gruplarla da çalışmaktadır. Senfoniden pop müziğe kadar çok çeşitli kayıtlara da katılmaktadır. Sanatçı Christine Jensen gibi 30-31 Mayıs 2003 tarihlerinde TRT'nin yürüttüğü Avrupa Yayın Birliği organizasyonu EBU konserleri çerçevesinde büyük orkestra ile İstanbul'da da çalmıştır.

Bu iki önemli sanatçı Türkiye'nin yetiştirdiği en önemli jazz gitaristlerinden olan Neşet Ruacan ve Triosu ile 16-17 Ocak tarihlerinde sadece iki konser için Emirates'in destekleriyle Nardis'te sahne alacak.

NELER OLACAK

Genco Arı

Nilüfer Verdi

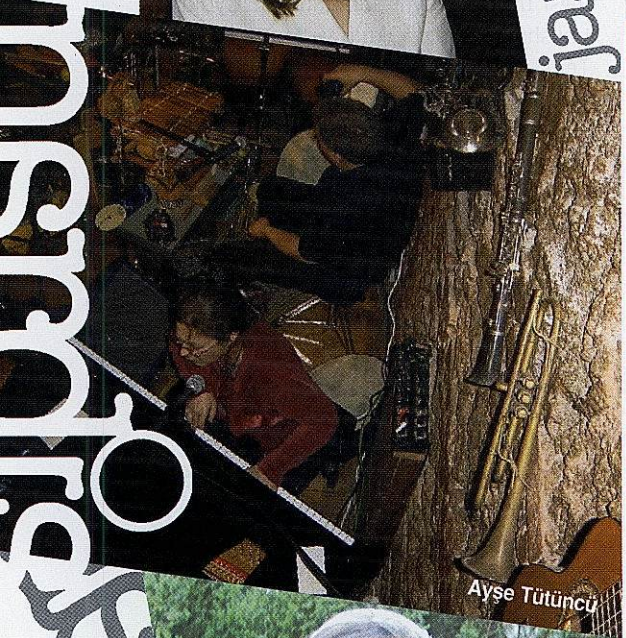
Ayşe Tütüncü

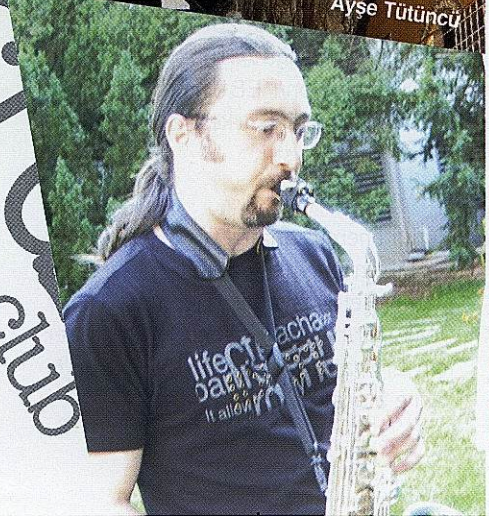

nardis jazz club

OCAK AYI KONSERLERİ

Galata Kulesi Sokak No.14, Galata-Istanbul tlf. 0212-2446327

02 PERŞEMBE	**Yeni Yıl sonrası Program Yok** Mutlu Yıllar
03 CUMA	**Cengiz Baysal** Serkan Özyılmaz (p), Ercüment Ateş (g), İlker Özalp (b), Cengiz Baysal (d), Sibel Gürsoy (vo).
03 CUMARTESİ	**Melis Sökmen Band** / Melis Sökmen (vo), Meriç Demirkol (as), Burak Bedikyan (p), Alp Ersönmez (b), Erhan Seçkin (d).
05 PAZARTESİ	**Yansımalar** Şenol Filiz (ney), Birol Yayla (tambur, g), Nezih Yeşilnil (b), Engin Gürkey (perc).
06 SALI	**Jülide Özçelik Quartet** / Julide Özçelik (vo), Barış Ertürk (ts), Burak Bedikyan (p), Süreyya Doğrular (g), Erdal Akyol (b).
07 ÇARŞAMBA	**Raci Pişmişoğlu MUS 461 Ensemble** / Orkun Tiryakioğlu (vo), Selçuk Suna (ts), Çağdaş Oruç (as), Kerem Türkaydın (g), Burak Bedikyan (p), Raci Pişmişoğlu (b), Batur Yurtsever (b), Berke Özgümüş (d).
08 PERŞEMBE	**Quartet Muartet** Sarp Maden (g), Genco Arı (p), Alp Ersönmez (b), Volkan Öktem (d).
09 CUMA	**Fo-bop Project** Meriç Demirkol (as), Hakan Çimenot (tb), Önder Focan (g), (b), Erhan Seçkin (d).
10 CUMARTESİ	**Grup Passiflora** / Levent Altındağ (s), Erdem Sökmen (g), Serkan Özyılmaz (p), Eylem Pelit (b), Volkan Öktem (d).
12 PAZARTESİ	**Every Tub** Tuğrul Aray (ts), Olcay Saral (p, keyb), Uğur İşgüder (b), Selami Sevinç (d).
13 SALI	**Rene Macaroğlu Trio** Rene Macaroğlu (g), Ali Fuat Yılmazoğlu (g), Asena (vo).
14 ÇARŞAMBA	**TnT** Kerem Türkaydın (g), Cem Tuncer (g), Mahmut Yalay (b), Cem Aksel (d).
15 PERŞEMBE	**Meriç Demirkol & Emre Kayhan Project** / Meriç Demirkol (s), Emre Kayhan (tb), Serkan Özyılmaz (p), Mahmut Yalay (b), Cengiz Baysal (d).
16 CUMA	**Christine Jensen & Janos Humori & Neşet Ruacan Trio** / Christine Jensen (as), Janos Humori (tp), Neşet Ruacan (g), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).
17 CUMARTESİ	**Christine Jensen & Janos Humori & Neşet Ruacan Trio** / Christine Jensen (as), Janos Humori (tp), Neşet Ruacan (g), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).
19 PAZARTESİ	**Ayşe Tütüncü Piyano Perküsyon Projesi** / Ayşe Tütüncü (p, vo), Yahya Dai (s), Saruhan Erim (perc), Timuçin Gürer (perc), Serdar Gönenç (perc).
20 SALI	**Ricardo Moyano & Yaz Baltacıgil** Ricardo Moyano (g), Yaz Baltacıgil (b).
21 ÇARŞAMBA	**Emin Fındıkoğlu & Feyza**
22 PERŞEMBE	**Genco Arı Trio** Geno Arı (p), Eylem Pelit (b), Erhan Seçkin (d).
23 CUMA	**The Cube** Sibel Köse (vo), Sarp Maden (g), Can Çankaya (p), Alp Ersönmez (b), Mert Önal (d).
24 CUMARTESİ	**Neşet Ruacan & İmer Demirer Quartet** Neşet Ruacan (g), İmer Demirer (tp), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).
26 PAZARTESİ	**Klasik Müzik Günleri; Burçin Büke** Burçin Büke (p).
27 SALI	**Nezih Yeşilnil Trio feat. Ayşegül Yeşilnil** Nezih Yeşilnil (b), Kürşat Deniz (p), Deniz Dündar (d), Ayşegül Yeşilnil (vo).
28 ÇARŞAMBA	**Lodos** / İmer Demirer (tp), Reyent Bölükbaşı (cello), Sarp Maden (g), Mahmut Yalay (b), Ateş Tezer (d).
29 PERŞEMCE	**Şenay Lambaoğlu & Nilüfer Verdi Quartet** Şenay Lambaoğlu (vo), Nilüfer Verdi (p), Özgür (b), Cem Aksel (d).
30 CUMA	**Lezizmor** / Tevfik Akbaşlı (vibrafon), Yahya Dai (s), Burak Bedikyan (p), Erdal Akyol (b), Erhan Seçkin (d), Tunç Çakır (perc).
31 CUMARTESİ	**Ercüment Vural & Önder Focan Project** / Ercüment Vural (vo, p), Önder Focan (g), Alp Ersönmez (b), Cengiz Baysal (d), Tunç Çakır (perc).

Akbank II. Beyoğlu Jazz Günleri

Aydın Esen

Akbank Kültür Sanat Merkezi Ocak Ayında "Beyoğlu Jazz Günleri"nin 2.sini düzenliyor.

İstanbul Beyoğlu'ndaki Akbank Kültür Sanat Merkezi, Ocak ayında *II. Beyoğlu Jazz Günleri* kapsamında Türk jazz müziğinin önemli isimlerini, jazz severlerle bir araya getiriyor.

Jazz günleri kapsamında piyanist Aydın ve vokalde eşi Randy Esen 7 Ocak'ta, davulcu Can Kozlu; Tuna Ötenel (p), Mahmut Yalay (b) ile 8 Ocak'ta, piyanist Kerem Görsev Volkan Hürsever (b), Cengiz Baysal (d) ile 13 Ocak'ta, vokalist ve tromboncu Fatih Erkoç; Selçuk Sun (p), Cemal Serezoğlu (b), Melih Çetiner (d) ile 15 Ocak'ta, gitarist Timuçin Şahin, Thomas Andersen (b), Owen Hart (d) ile 22 Ocak'ta, trompetçi İmer Demirer ve eşi vokalist Ayşe Gencer, Serkan Özyılmaz (p), Oğuz Durukan (b), Deniz Dündar (d) ile 27 Ocak'ta, Tamburada; Korhan Futacı (ts, ss), Özün Usta (perc), Özlem Şimşek (vo), Feryin Kaya (eb), Berke Can Özcan (d), Burak Irmak (Ham.synth), Tansu Kaner (elek.ses) ile 29 Ocak'ta sahne alacak.

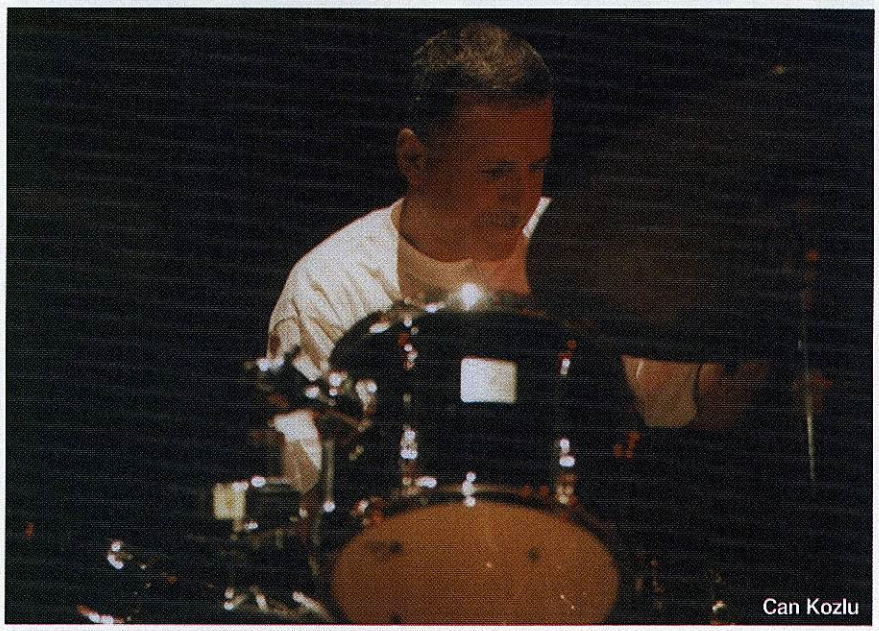
Can Kozlu

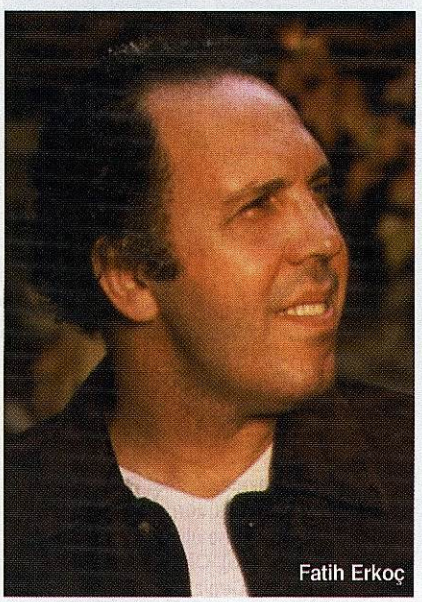
Fatih Erkoç

Timuçin Şahin

İmer Demirel

Kerem Görsev

Tuna Ötenel

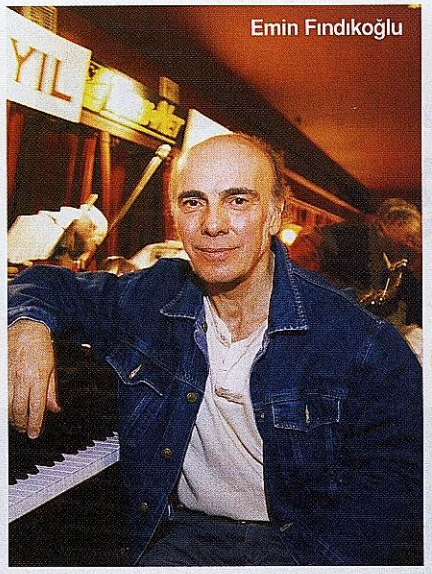
Emin Fındıkoğlu

Elvan Aracı

Detant Hortladı (mı?)

Felaket, felaket... Tam artık uykuya yattılar derken Detant'ın morukları (Emin Fındıkoğlu, Tuna Ötenel, Elvan Aracı) aralarına yabancı müzisyenleri de alarak 14 Ocak'ta İstanbul'da İtalyan Kültür'de, 15 Ocak'ta Ankara Şura Salonunda iki konsere hazırlanıyorlar.

Davulsuz, bassız, gitarsız (eh geriye ne kaldı?).

Detant Piyano ve perküsyon eşliğindeki 5 üfleme çalgısı ile garip bir görünüm sergiliyor. Kanadalı müzisyen Christine Jensen saksofonları, beste ve düzenlemeleriyle Detant'a katılan konuklardan bir tanesi...

Ankara'da Jazz

Ankara uluslararası jazz festivalinden sonra bir de otel kulübe kavuştu. Mayıs 2003'de açılışı yapılan Midi Otel'de Çetin Akıncı (p), Fetih Günçer (clt), Sergei Manilov (b), Yasemin Altıner (vo) jazz standartlarından oluşan dinletilerine başladı.

Sedat Antay

İzmir sanat Kültürpark'da Ayşegül Yeşilnil Konseri

12 Ocak 2004 Pazartesi, saat-20.30'da, İzmirsanat Salonu, Kültürpark'ta Ayşegül Yeşilnil Quartet sahne alıyor.
Ayşegül Yeşilnil (vo), Önder Focan (g), Nezih Yeşilnil (b), Deniz Dündar (d).

Amatör Jazz Müzisyenleri Yürümeye Başladı

"İstanbul dışında jazz müziğiyle uğraşanlar var mı, bu insanlar nerelerde çalar?" soruları ardından doğan bir festival bu: Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali.

K. Devrim Dikkaya

17 - 20 Mart 2004 Tarihinde Eskişehir Anadolu Üniversitesi Yunus Emre Kampüsünde yapılacak olan festival ile ilgili geniş bilgi için: www.jazz.anadolu.edu.tr ziyaret edebilirsiniz.

"İstanbul dışında jazz müziğiyle uğraşanlar var mı, bu insanlar nerelerde çalar?" soruları ardından doğan bir festival bu: Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali.

2. senesinde Erzurum'dan Bill Evans çalan bir grubu ortaya çıkartıp Eskişehir'de jazz severlerin karşısına çıkartacak ve yapacağı tanıtımlarla bu grubu İstanbul'daki jazz eleştirmenlerine sunabilecek bir proje.

Eskişehir ilinde yerel sponsorların jazz'a prim vermeyen dünya zevkleri, ulusal firmaların sayıca az bulduğu jazz kitlesini görmezden geldiği ortamda sırtını dayadığı Anadolu Üniversitesi dışında desteği olmayan, güvenebileceği tek geliri heyecanını paylaşan jazz severler olan gururlu bir yorgunluk.

Profesyonel iş mantığıyla hareket eden amatör ruhların alçakgönüllülükle projeye katıldığı, kendilerine sunulan kısıtlı faydaları iyi müzikle karşılayan, "Bunlar iyi çalıyormuş" yorumlarının her konser sonrası etrafta duyulduğu bir organizasyon.

Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali 2 yaşında, özgürce koşmak isteğiyle yürümeye başladı.

Eskişehir dışından festivale izleyici olarak katılacak jazz severlere danışmanlık yapılacaktır.

Bu yılın grupları...

Acapella Boğaziçi

Seren Akyoldaş (soprano), Fundagül İnce (soprano), Ece Özbaylı (alto), Recep Gül (tenor, bariton, kontr-tenor), İbrahim Halaçoğlu (tenor, bariton kontr-tenor), Ali Göktürk (bas).

İtalyanca'dan dilimize girmiş bir müzik terimi olan Acapella, enstrümanın kullanılmadan sadece vokal müzik yapmak anlamında kullanılıyor.

Bu müzik stilinin temsilciliğini üstelenen Acapella Boğaziçi, 2002 yazında Seren Akyoldaş, Oya Aktaş, Şebnem Uçar, Recep Gül ve Ali Göktürk tarafından kuruldu. Grup üyeleri Boğaziçi Üniversitesi Müzik Kulübü korolarında başlayan birlikteliklerini Acapella Müziğinin idolü olarak gördükleri Swingle Singers ve Real Group gibi dünya çapında Acapella müzikte ün yapmış grupları örnek alarak bugüne taşımışlar. Acapella Boğaziçi repertuarlarını kendi besteleriyle de zenginleştirmekte.

Grup 2003 yılında İstanbul Kültür Sanat Vakfı'nın düzenlediği İstanbul Uluslararası Jazz Festivali kapsamındaki Genç Jazz Projesine katıldı. 14 Temmuz'da festival kapsamında Zencefil'de verdikleri performans ardından Alem JAzz Park Project Kapsamında 21 Temmuz'da Park Orman'da bir konser de verdi.

Acapella Boğaziçi tecrübelerinin artıracağını düşündüğü için festivale katılırken Türkiye'de çok kısıtlı olan jazz dinleyicisi sayısını bu tip festivaller geliştirdiğini düşünerek organizasyonun bir parçası olduklarını belirtmekte.

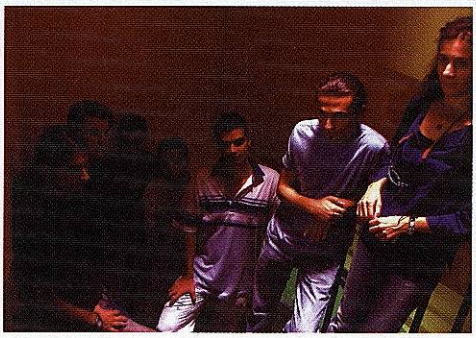

Logos

Evren Karakul (perc), Engin Recepoğulları (ts), Tolga Görkem (g), Barış Tuncel (bg), Orçun Aktaşlı (d).

2003 yılının başında İzmirli jazz sevdalısı altı genç müzisyen tarafından kurulan Logos, değişim olgusunun dayatıldığı yaşamda klasik jazz'ın dingin ve samimi ruhunu müziklerinde yaşatmaya çabalamaktadır. Logos, amatör ruhun verdiği özgürlükle jazz'ın klasikleşmiş başyapıtlarını modern bir bakış açısıyla yorumlarken, gelecek için umut vaat eden repertuarlarını zenginleştirmeye çalışmakta.

Grup, Türkiye'de sayılı bir dinleyici potansiyeline sahip olan jazz müziğinin, daha geniş çevrelere ulaştırılması ve tanıtılmasının tüm jazz müzisyenlerinin ve dinleyicilerinin ortak hedefi olması gerektiğini düşünmekte. Logos bu hedef doğrultusunda amacına başarıyla ulaştığını düşündüğü Eskişehir Amatör Jazz Müzisyenleri Festivali'ne katılmakta.

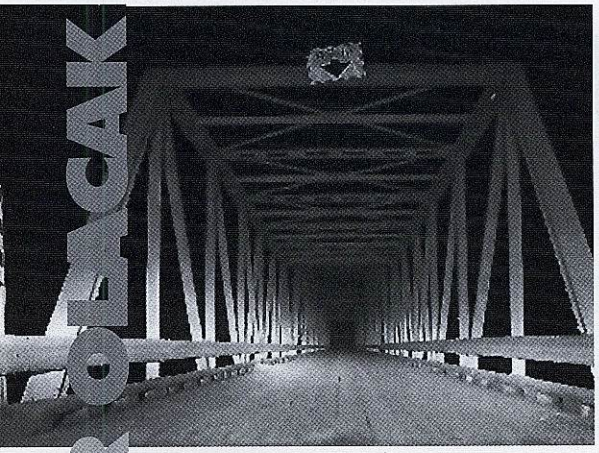

Pythia

Levent Ünlü (p), Sertaç Baykan (b), Adnan Kobazoğlu (d).

Pythia, Erzurum'da 2003 yılında Levent Ünlü, Adnan Kobazoğlu, Sertaç Baykan tarafından kuruldu. Grup elemanları bireysel çalışmalarına devam ederken kendi stüdyolarında ve Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Müzik Eğitimi bünyesinde klasik jazz eserlerini seslendirmek için biraraya geldiler.

Grup festivale Erzurum'da bulamadıkları müzik atmosferini ve ruhunu yaşamak aynı zamanda birikimlerimizi paylaşıp eğlenmek için katılmakta.

Trio Topia

Şinasi Celayiroğlu (g), Koray Ergünay (b), Gürcan Konanç (perc).

Ankara'nın kendine has kapalı, bir o kadar da derin ruhunu barındıran ruhunu Trio Topia müziğinde yansıtmakta. Grup kendisine tanınan süre dahilinde orijinal kompozisyonlar; grubun o günkü sound'u, ruhsal birlikteliği ve seyirci ile iletişiminin ortaya çıkaracağı özgün tınılar ile seslendirilecektir.

Trio Topia Ankara'nın müzik ortamında şekillenen birlikteliğini, ideallerindeki müziği kendi tınılarıyla oluşturmak amacıyla 1998 yılından bu yana ortak çalışmalarla sürmektedir. Grup orijinal beste çalışmaları ve serbest doğaçlamalardan oluşan "Giz" projesi ile 2001 yılında Ankara Üniversitesi'nde solo konser vermiş ve 3 aylık sürekli café performanslarını gerçekleştirmiştir. Trio olarak da 2000 ODTÜ Bahar Şenliği ve Café Tenedos'da sahne almıştır.

Grup festivale popüler müzik türleri dışında arayışları olan sanatçıların seslerini duyurma, yapıtlarını dinleyicilerin beğenisine sunma şanslarının yok denecek kadar az olduğu ülkemizin müzik ortamında, diğer jazz grupları gibi yeni bir tını ve anlayış bekleyen bilinçli dinleyicilere ulaşmak için katılmış.

Gevende

Ömer Öztüyen (viyola), Can Ömer Uygan (tp), Ahmet Kenan Bilgiç (g), Okan Kaya (b), Ahmet Çağan (d).

2000 yılında bar grubu olarak kurulan ve blues, swing, rock and roll tarzlarına ağırlık veren Gevende, daha sonra funk jazz stilinin ağırlıklı olduğu kendi parçalarına yoğunlaşmaya başladı. Beş kişiden oluşan grubun bundan önce bir çok sahne performansı bulunmaktadır .Parçalarında etnik öğelere önemli bir şekilde yer veren grup en son Kasım 2003'de Atina'da düzenlenen ve Avrupa'dan bir çok müzisyenin katıldığı Music Vayoger adlı organizasyona katıldı. Grup, çalışmalarını halen Eskişehir'de sürdürmektedir.

Grup festivale tecrübelerini arttırmak ve farkedilmek için katılmaktadır.

Olcay Saral Duo

Olcay Saral (p), Selami Sevinç (d).

14 yaşında tanıştığı piyano ile İ.Ü Konservatuarı piyano ve kompozisyon eğitimini alan Olcay Saral eğitimi ardından bestecilik ve jazz eğitimine başlamıştır. Jazz müziğinde 2 yıl solo performans 2 yıl ise kendi grubu yada çeşitli gruplarla duo veya trio formatında konserler vermektedir. Müzikte yeni arayışlar içinde olmaktan hoşlanan Saral, müzikal serüveninde karşısına çıkan yeni müzisyenler ile çeşitli projeler içerisinde bulunmaktadır. Olcay Saral 3. Müzdak Müzik Festivali, 10.Uluslararası İstanbul Jazz Festivali Genç Jazz projelerinde yer almıştır.

Olcay Saral festivale duo grup formatında Oğuz Büyükberber, Tuğrul Aray, Mustafa Dönmez, gibi müzisyenleri ile bir çok grup çalışmaları bulunan davulda Selami Sevinç'le katılacaktır.

Saral festival yapısının Anadolu'da yeni seslerin ve müzik akımlarının çıkmasından önemli misyonu olduğunu düşündüğü için katılmaktadır.

Teneffüs

Serhan Erkol (as), Barış Ertürk (ts), Özgür Salıcı (b), Erdem Göğmen (d).

Anadolu Üniversitesi 1. Amatör Jazz Müzisyenleri Festivale katılan Ela Kori Mu ve A26 gruplarının festivalde kurulan dostlukları ardından yeni bir grup doğdu: Teneffüs. İlk festivalin dikkate çeken iki topluluğu bu projede jazz'da doğaçlama kavramını sahiplenerek kişisel ifadelerini grup uyumu içerisinde nerelere kadar gidebileceklerini gösterecekler.

II. Koç Üniversitesi JAZZ FESTİVALİ

Bu sene ikincisi gerçekleştirilen Koç Üniversitesi Jazz Festivali, 6-7-8 Ocak tarihlerinde Koç Üniversitesi'nin Rumeli Feneri kampüsünde gerçekleştirilecek.

Can Ergelmiş

Bu sene ikincisi gerçekleştirilen Koç Üniversitesi Jazz Festivali, 6-7-8 Ocak tarihlerinde Koç Üniversitesi'nin Rumeli Feneri kampüsünde gerçekleştirilecek. Üç farklı konserden oluşan festivalde 6 Ocak'ta Önder Focan, "Ercüment Vural & Önder Focan" projesiyle, 7 Ocak'ta "Idiotrio" ve 8 Ocak'ta da "Bağdat Avenue" sahne alacak.

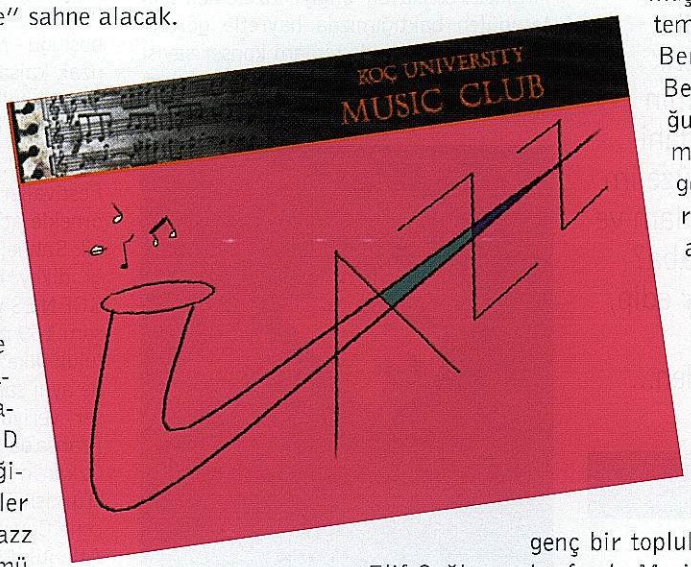

Piyanist ve vokalist Ercüment Vural günümüze kadar başarılı birçok jazz ve pop projelerine imza atmış, latin müziğine olan ilgi ve becerisini kurucusu olduğu bu alandaki en başarılı Türk gruplarından biri olan Passaporte Latino'da dinleyiciye ulaştırmıştır. Jazz gitaristlerinden Önder Focan ise katıldığı festivaller, yaptığı CD çalışmaları, oluşturduğu değişik tat ve konseptteki projeler ile Türkiye'nin en üretken jazz müzisyenlerinden. Bu iki müzisyen Eylül 2003'te güçlerini birleştirme yoluna gittiler. Kendi müziklerinin ara kesitini oluşturan titiz bir parça seçimiyle büyük çoğunluğu bestelerden oluşan keyifli bir repertuar oluşturdular.

Bu grup ancak süper bir "rhytm-section" ile gerçekleşebilecekti. Son dönem tüm müzisyenlerin birlikte çalmak için yarıştıkları, Kangroove ve Trio Mrio'dan tanıdığımız Alp Ersönmez grubun başçısı oldu. Son günlerde "Yıldızların Üstünde" adlı albümü piyasaya çıkan, kendi grubu dışında Türkiye'deki tüm jazz müzisyenlerinin paylaşamadığı Cengiz Baysal davulda yer aldı. Vurmalılarda ise genç yaşına rağmen olağanüstü dikkat çeken Tunç Çakır yer alıyor.

Idiotrio ise son zamanlarda büyük bir çıkış yapan NaapJazz grubunun üç elemanının bir araya gelmesiyle oluşmuş bir topluluk. Yeni akımın temsilcilerinden Caner Uluer, Berke Can Özcan ve Emre Beşli'nin 2003 yazında kurduğu Iditrio, trio kavramına tümüyle alternatif bir yaklaşım getiriyor. Caner Uluer, elektrik bas, Emre Beşli keyboards-synthesizer ve Berke Can Özcan davulda ve efektlerde yer almakta. NaapJazz'da da yaratıcı tarzlarıyla dikkat çeken üyeler, Idiotrio ile de ses getireceğe benziyor.

Bağdat Avenue da, 2000 yılında kurulmuş olan genç bir topluluk. Vokalde Evrim Özşuca, Elif Çağlar, saksofonda Meriç Demirkol, davulda ve vurmalılarda Nedim Ruacan, basta Emrah Sarıtunalılar, keyboard'da Alper Aslan ve gitarda Burak Babacan'dan oluşan topluluk 2002 yılında son albümleri olan "01/10"u çıkardı. Şu anda da çalışmalara devam eden topluluk, enerji dolu tarzlarıyla beğeni kazanmakta.

Bilet fiyatları, her konser için sadece 5 milyon TL. Üç konser için kombine bilet ise sadece 10 milyon TL. Festivalle ilgili bilgi edinmek için canergel@hotmail.com , cemuluer@ku.edu.tr'ye veya 0 533 612 62 99'a başvurabilirsiniz.

Paris'ten Mektup

10 Aralık 2003

İlk sayısından beri sevgi, saygı ve heyecanla izlediğim "Jazz" Dergimiz benden de katkı isteyince önce sevindim ve gönendim. Sonra da aldı mı bir düşünce... Aklımız ereli müzik sevmek, 35 yıldır aşkla "jazz" dinlemek ve izlemek, "jazz" hakkında yazmaya yeter mi? Hiçbir enstrüman çalmamış, kendi kendine çalınan ıslık, mırıldanma ve nakaratın ötesine geçmemiş bir amatörün, çok nadiren, haddi olmayarak bazı gazete kenarlarında çiziktirdiği deneme bile sayılmayacak müzik haber ve yazılarının dışında, -el alışkanlığı dahi yetersiz konumda- şu güzelim sayfaları doldurması anlam ve okur kazanabilir mi acaba? Şans verenlere teşekkür edip, deneyelim hele bir! Değerlendirmesi sizlerden...

Uğur Hüküm
ugur.hukum@paris.com

Buralardan ukalalık etmeden (ama siz okurlar, bizi eleştirmekten, uyarmaktan, ipimizi çekmekten hiç geri durmayın, e mi? Söylemedi de demeyin!) elimizden geldiğince yorumu az, haberi, bilgisi bol, seçme yapraklar yollamağa çalışacağız. Jazz ve türevi/ melezi festivallerden, mekanlardan, ödüllerden, eserlerden, sanatçılardan seçmeler aktaracağız. Dünyamız, çerçevemiz kuşkusuz jazz'ın evreninde, Fransa ve Fransa-Paris penceresinden görünenler, duyulanlar, dinlenenler, izlenenler ve de kaçınılır oranda sübjektif olacak. Örneğin, yeni albümlerden söz ederken öncelik Fransız, Frankofon sanatçılar veya yapımlara tanınacak.

Sizlere ilk bilgileri aktarmak Fransız üzere Fransız Radyoevi Müzik Kütüphanesi'ndeki son jazz ve jazz hassasiyetli süreli yayınları, internet sitelerindeki program ve bilgileri tarayıp, bu satırları yazmaya başladığımız tarihte (7 Aralık 2003) pek de şaşırmadığımız bir tespitle fark ettik ki önümüzdeki yaklaşık üç aylık sürede, yani Mart başına kadar, 1192'si Paris ve çevresinde (resmi banliyösü ile Ile-de-France diye adlandırılan Büyük Paris kenti) olmak üzere Fransa'da toplam 1938 jazz konseri programlanmış (Meraklılar, Fransızca bilmeden de sayıların sağlamasını www.jazzvalley.com e-adresinden elde edebilirler). Bitmedi! Bir gün sonra, 8 Aralık'ta başka bir bilgiyi tazelemek için tesadüfen baktığımızda hayretle gördük ki, Fransa genelinde toplam konser sayısı 2003'e yükselirken, Paris'te jazz severlere sunulan sayı 1205'i bulmuş. Bu sayının 924'ü, klasik veya pop müzik hariç, farklı müzik türlerinin seslendirildiği, sahnelendiği 84 jazz kulüp-barı ve / veya konser salonu içeren, topu topu 67 km2'lik il merkezi, Küçük Paris'in sınırları dahilinde. 84 mekanın 25'i ise haftada bir veya iki gece dinlenme dışında, her akşam/ gece, sadece ve sadece jazz topluluk ve sanatçılarına açık sahneler. Ki bu rakamlarda, yıl sonu, yılbaşı gibi dönemlerde yoğunluğunu kaybeden festivaller ve jazz'ımsı demlenen piyano barlar veya küçük yarı profesyonel - yarı amatör grupların çaldığı çok sayıda café-barlar yok. Birileri de çıkıp New York'taki dökümü yapabilirse, dünyada Paris benzeri bir jazz(ofil) severler cenneti olabilir mi, daha iyi anlaşılır... Diyeceksiniz ki ne kadar sebepleniyorsun? Her ay bir konsere gidebilirsek ne mutlu. Aksi takdirde? Aksi takdirde devamlı jazz müziği yayınlayan "Paris-Jazz" (Paris FM 88.2) , ama illa ki "TSF" (Paris FM 89.9) isimli jazz radyoları ve 15 radyonun (en başta emektar FIP radyosunun "Jazz a FIP" programı - FM 105.1) epeyce zengin jazz programları ve de özellikle aylık "Jazz Magazine", "Jazzman" ve "Jazz Hot" dergileri desteği; internet, sinema, diğer yayın organları ve haber kaynakları ve de özel gayretlerimizle jazz zevkimizi tatmin etmeye çalışıyoruz. 2 televizyon kanalında (herkese açık M6 ve kablolu Mezzo) 3 cılız jazz programı jazz keşleri tümüyle TV dışına (sağ olsunlar) iterken, sayıları ve çeşnileri düzenli artan, konuya ilişkin kitaplar başka bir boşluğu - radikal jazz'cıları tatminden hep uzak kalsa da - kapatmayı başarıyor. Eh, ayda ortalama 5 - 10 yeni albüm de, kulak kadar göz zevkimizi okşayıp, karınca kararınca kişisel dağarcığımızı besliyor.

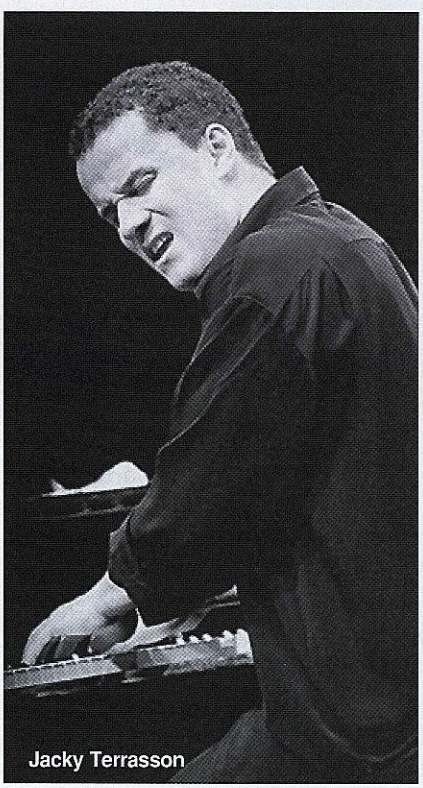
Jacky Terrasson

Festivallerden; orijinal bulduğumuz bir örnekle açalım. "Jazz ve Doğaçlama Müzik Sahneleri Federasyonu"nun düzenlediği dikey bu buluşmanın adı "JAZZ en SCENES"www.scenes-jazz.com. Aynı akşam 169 müzisyenden oluşan 52 ayrı topluluk ülke sathına yayılmış 21 ayrı sahnede aynı saatlerde kısmen doğaçlama konser veriyorlar. Seçmece birkaç konser: Fransa'da yaşayan bağlama üstadı Talip Özkan'ın öğrencisi Gilles Andrieux ile "Turkish Blend"i (1995) oluşturmuş Vincent Courtois Dunkerque'de (en kuzeyde, Atlantik kıyısında) Eric Longsworth üçlüsüyle sahneye çıkarken; Marc Peillon Dörtlüsü ve Vincent Bourgeyx Üçlüsü Cannes'da; Graschaire/ Gouaiche ve Maneggio toplulukları Marsilya'da Akdeniz'i şenlendiriyor. Batı'da (Fransızca'nın en güzel konuşulduğu kent diye bilinen) Tours'da genç neslin en iyi piyanistlerinden Baptiste Trotignon; (Fransa'nın yaşaması en rahat kenti seçilen) Nantes'da Marc Ducret Üçlüsü, vs; Paris banliyölerinden Argenteuil'de Sylvain Kassap - Jacques Labarriere İkilisi; doguda St. Claude'de

Charlene Marin Dörtlüsü 12 Aralık akşam her birlikte keyfine dört bir cenahta döktürüyorlar.

23 Ocak - 14 Şubat 2004'de "Sons d'Hiver / Kış Sesleri", çarşambaları hariç her akşam Paris'in Doğu ve Güney Doğusunu coşturuyor. Kış Şenliğini Tim Berne/ Dominique Pifarely ve Bernard Lubat/ Michel Portal Düo'ları açıyor, Martin Luther King'e saygıyla Jef Lee Johnson Trio'su kapatıyor. Arada Lee Konitz Project var, El Chocolate var, Max Romeo, Collectif Slang, The Ethiopians, Cooper Moore/ Assif Tsahar Düo, vs.... 18 gün ve akşamda 40 konser... (www.sonsdhiver.org).

Ve Fransa sıralamasında ilk üçe giren festivallerden, 6 Mart - 6 Nisan arası gerçekleşecek "Banlieues Bleues / Mavi Banliyöler - 2004" (tahmin edebileceğiniz gibi blues kavramına atıf var) Paris'in yoksul addedilen Kuzey banliyölerinden, 13 "Proleter" Belediye ve Bölge Yönetim Kurulu ve Kültür Bakanlığının yardımlarıyla 20 yıl önce başlayan bu festival inanılması zor bir popülarite ve prestij kazandı. Yazıyı kaleme aldığımızda görüştüğümüz festival sorumluları henüz resmi programı sır gibi sakladıklarını belirtmişlerdi: Ancak "Jazz" dergimizin üç aylık süresi nedeniyle bize bir "kıyak" çektiler (www.banlieuesbleues.org <http://www.banlieuesbleues.org/>) e-adresinde ayrıntısını görebileceğiniz bu festival Proleter Jazz Festivali'nin 21.buluşmasına katılan 50 jazz topluluğu 30 gün-gece süreyle 14 Belediye'ye bölünmüş konser verecek, 4,5 hafta boyunca açık veya kapalı alanlarda çok sayıda jazz ve jazz dünyasından esinlenmiş özgün gösteriler yer alacak. Turfandası bizden birkaç prestijli konuğu duyuralım; Archie Shepp, Paul Bley, Sun Ra Arc-hestra, Andrew Hill, Maceo Parker, Craig Haris, Charles Gayle, vs vs....

Mekanlardan: Siftahı Paris'in en eski değil ama en ünlü jazz kulübü, henüz 22 yaşını dolduran "New Morning" ile yapalım. Bir başka vesileyle hikayesini anlatmaya söz verdiğimiz bu mekanın, dünya jazz literatüründe (piyasasında demeyelim) kendinden daha yaşlı ve deneyimli kardeşleri New Yorklu "Village Vanguard" ve Londralı "Ronnie Scott's Club" ile yeryüzündeki 'efsanevi üç kulüpten biri' diye anıldığını ekleyiverelim. Mısır yahudisi kökenli, 82 yaşına karşın, jazz aşkından milim kaybetmemiş, Madam Eglal Farhi'nin kurduğu ve halen yönettiği (biz söyleyelim de, yaşı geçkin -pardon- olgunluk çağındaki jazz severler asla kötümserliğe kapılmasınlar!) bir kulüp. 1981 yılından beri aklınıza gelebilecek tüm devleri, yeni yetenekleri olanakları oranında ağırlamış New Morning, örneğin 1999'da Senem Diyici ve eşi Alain Blessing'in girişimiyle seferber olan 20 kadar jazz'cının katıldığı "Türkiye'deki deprem kurbanlarına yardım" veya çeşitli vesilelerle "İnsan Hakları", "Zor Durumdaki Jazz'cılarla", vs dayanışma geceleri düzenlemekten geri durmamıştır. Veya geçtiğimiz 22 Ekim'de aralarında Franck Amsallem, Franck Avitabile, Emmanuel Bex, Pierre Christophe, Manuel Rochman, Baptiste Trotignon gibi sanatçıların da olduğu 15 jazz piyanisti yalnızca birarada veya arka arkaya çalabilmek keyfini tatmak için dekoru minimalist, müzikalitesi maksimalist kulüp/barda buluştular. Parisli Türklerin kendi aralarında "Aksaray" dediği, Strasbourg-St. Denis (Türk esnaf ve konfeksiyon atölyelerinin nispeten yoğun olduğu bir yöre) mahallesinde ikamet eden bu hoş mekan, 17-20 Aralık'ta Ernesto Tito Puentes'li gecelere tanık olurken, yeni yıla Mambomania grubuyla girecek.

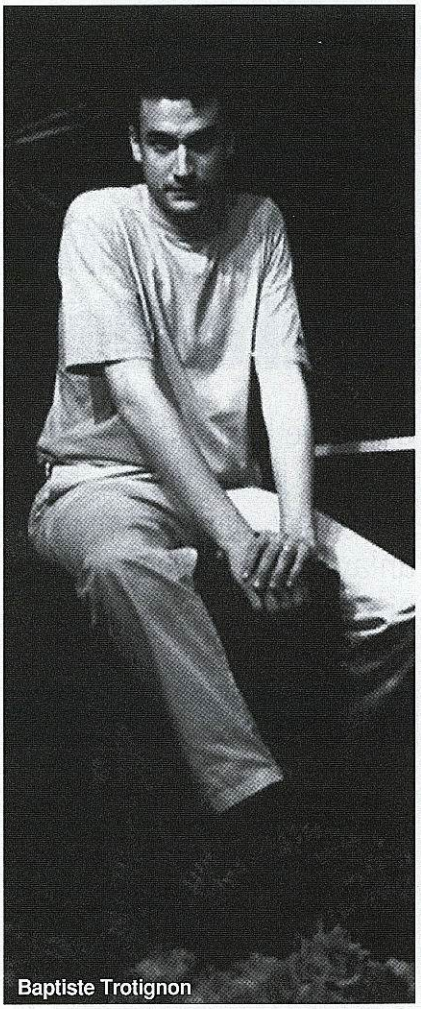
Baptiste Trotignon

Arzu edenler yılbaşı gecesini "Sept Lezard" kulübünde Steve Potts ve Boogah All Stars Band eşliğinde veya "Sunside Jaz Club"de son yılların ciddi takdir toplayan Fransız sesi Anne Ducros ve üçlüsüyle de geçirebilirler.

Ödüllerden: Avrupa Jazz Vakfı'nın desteğiyle 12 yıldır, ünlü Fransız-Roman gitarist Django Reinhardt'a ithafen verilen "Django d'Or / Altından Django" 2003 ödülleri 13 Ekim'de sahiplerini buldu. Yılın jazz'cısı ödülü "Jazz(z)" adlı albümüyle piyanist Emmanuel Bex'e giderken, kuruluşun gerçek amacı olan eğitim ve yüreklendirme ödülü diyebileceğimiz "Genç Yetenek" ödülüne Fransız trompetçi Fabien Mary, "Twilight" başlıklı ilk CD'siyle layık görüldü (www.django.org)

İlki 1993'de düzenlenen "Académie du Jazz" ödülleri ise 6 Aralık pazar New Morning'de yapılan bir törenle dağıtıldı. Kazananlar kısaca söyle:

Yılın Fransız Jazz'cısı (Django Reinhardt ödülü): Jacky Terrasson (piyanist),

Yılın Fransızca Albümü (Boris Vian ödülü): Lionel ve Stéphane Belmondo - "Hymne au soleil",

Yılın Albümü: Giovanni Mirabassi/Flavio Boltro/Glenn Ferris - "Air",

Özel Tüm Eserler için - Fransız sanatçı (Sidney Bechet ödülü): "Marcel Bornstein,

Özel Tüm Eserler için - Avrupalı sanatçı (Bobby-Jaspar ödülü): Gabor Gado (Macar gitarist).

Daha fazla bilgi (http://ourworld.compuserve.com/homepages/acajazz) adresinde.

Albümlerden: Bildiğiniz gibi renkleri ve zevkleri tartışmak zor bir konudur. Sizlerle her buluşmamızda 2-3 yenilik önermek niyetindeyiz. Ancak yıl sonları belli başlı yayın organlarının kendilerince yılın en iyilerini seçtikleri dönemler oluyor. Yeri gelmişken bir kereye özgü olmak üzere belirtelim: Ticari çıkar bağlantılarının belki de göreli en az diktatörlük kurduğu alan olmasına rağmen jazz müziği de kuşkusuz liberal düzenden nasibini alıyor. Anlatmak istediğimiz elbetteki süreli yayınlarda her yazılan, radyo ve televizyonlardan her söylenen ve önerilenin kalitesiz olmadığı şeklinde algılanmamalı. Tam tersine, şahsi kanımca çoğu eleştiri ve tanıtım eylemi iyi niyetli ve eğitici ve uyarıcı ama sübjektif. Ne var ki eleştiriselliği asla elden bırakmamakta yarar var.

"Jazz Magazine" eleştirmenlerinin 2003'ten 10 favori albümü: (sırasıyla)

1) Clark Terry & Max Roach - "Friendship",

2) Belmondo (biraderler) -"Hymne au Soleil" ve (eşit oyla) Happy Apple - "Youth Oriented",

3) Yine eşit oylarla 7 albüm daha: Art Ensemble of Chicago - "Tribute to Lester", The Bad Plus - "This Are The Vistas", Gérard Badini - "French Cooking", Michael Brecker - "Quindectet - Wide Angles", Marc Ducret - "Qui Parle ?", Shirley Horn - "May The Music Never End", Charles Mingus - "The Great Concert Of Charles Mingus", Michel Portal Unit - "Chateauvallon: 23 Aout 1972" ve Louis Sclavis - "Napoli's Walls".

Bu sayılık bu kadar.
Jazz'lı ve esen kalın....

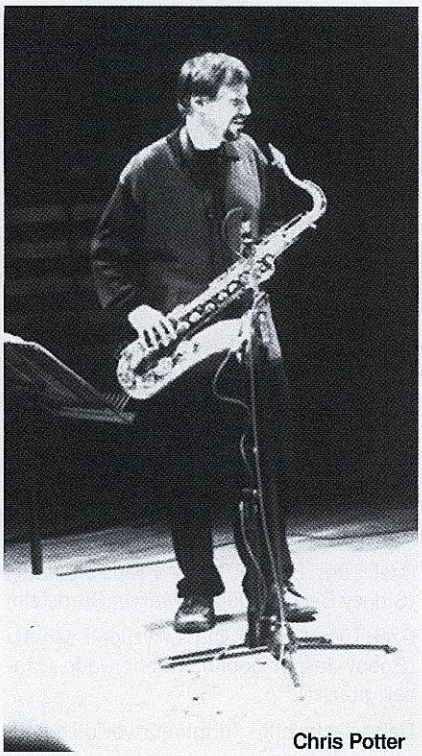

Chris Potter

Paris'teki kulüplerde sonbahar hep hareketlidir

Özgür ve barışçı bir müziğe, jazz'a gönül vermemiz, dinlediğimizi anlayabilmemiz ne büyük bir şans.

Füsun Levent

Çocuk yaşlarımda okuduğum «1984» isimli fiksiyon romanından öylesine etkilenmiştim ki biraz da korkuyla karışık ulaşılmaz gibi gelen 1984 yılını beklemiştim. Sonra beklemek sırası 2000 yılına geldi. Birçokları gibi... «2004»ün eli kulağında ve dünyanın gidişatı, jazz'ın nerelerde olduğu soruları kafamızı karıştırıyor şüphesiz.

Dünyanın her ülkesinde, özgürlüğün, barışın ve insanca yaşayabilmenin özlemlerinin buram buram hissedildiği şu günlerde, bütün karamsarlığıma, karamsarlığımıza rağmen yine de yüreğimizde bir ışık... Böylesine özgür ve barışçı bir müziğe, jazz'a gönül vermemiz, dinlediğimizi anlayabilmemiz ne büyük bir şans.

«Jazz ölüyor» laflarını duymaktan usandığım şu son yıllarda, yeni isimler ve gruplar oluşuyor. Her ülkedeki (ne hikmettir bilinmez) bütün güçlüklere, yardımsız yapılan etkinliklere ve özverilere dayanan çalışma şartlarına rağmen dimdik ayaktayız.

13-21 Ekim tarihleri arasındaki JVC Jazz Festivali oldukça yoğun geçti. İlk konser New Morning'de Chris Potter grubuyla başladı. Piyanist Kevin Hays gelememişti ama Scott Colley (b) ve Bill Stewart (d) ile olumlu ve sürprizli bir triangle oluşturdular.

Şarkıcı Stacey Kent'in 1 Ekimde Bataclan'da verdiği konserde ise, dinleyicilerin ellerinin alkışlamaktan aşınmış olduğunu sanıyorum. Cole Porter, Gershwin, Irving Berlin standartlarından oluşan bir repertuar ve başarılı aranjmanlar çaldılar. Standartları artık çalmak istemeyen müzisyenlere mesaj; dinleyiciler onları hala çok seviyor...

Sonraki günlerde Joachim Kuhn üçlüsü, Happy Apple, ünlü bascı Pierre Boussaguet gruplarını dinledik.

En sevdiğim konser 20 Ekimde dinlediğim François Laudet big band'di. Lionel Hampton jazz kulübündeki konser olağanüstüydü. Davulcu François Laudet'nin önemli bir anısı var. Birkaç yıl önce sabahın ilk ışıklarında işten yorgun dönüp uyuyacağı sırada telefon çalar. Kendisini acil olarak hemen Strasbourg'a Count Basie orkestrasıyla çalmaya davet eder bir ses. François bunu bir arkadaş şakası olarak görüp kızgınlıkla telefonu kapar. Telefon yine çalar. Basie orkestrasının davulcusu hastadır ve acilen istenmektedir. François 3 haftalık bir turneye çıkar, inanılmaz bir heyecan ve yaşanan büyük mutluluklar... Trompetçi François Bienson, multi enstrümantist Stan Laferrier, Nicolas Montier gibi isimler var orkestrasında. «Basie Straight Ahead», Fun Time, Happening, Love For Sale, Stardust çaldıkları parçalar arasındaydı. Eğer Buddy Rich orkestrasını «live» olarak dinlemediyseniz, François Laudet Big Band'ı dinleyin ve mutlu olun.

David Murray Latin Band'la Paris'teydi. Murray kompozisyonlarını sergilediler. Octet New Life'ın eski lideri, konser sonrası 4 müzisyeni ile birlikte «after» emprovize ederek son sözünü söyledi.

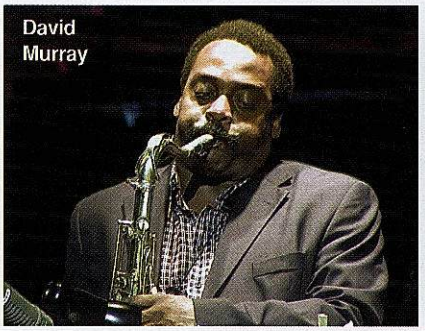

David Murray

Kasım ayında, verdikleri konserde, 1998 Martial Solal ödülünü alan İtalyan piyanist Antonio Farao grubu çok başarılıydı. Akdeniz ve siyah Amerikan kültürü arasındaki farkı, Antonio Farao büyük bir virtüoziteyle kapadı. Kendisine eşlik eden, çocuk yaşlarını bildiğim Boris Blanchet, tenor saksofonda çok başarılıydı, Stéphane Kerecki (b), Jean Pierre Arnaud (d) yer aldılar. Başarılı konserlerden bir diğeri piyanist Vincent Bourgeyx üçlüsüydü. Vincent 9 yıl N.Y ve Boston'da yaşadıktan sonra Fransa'ya döndü. Son albümü «Introduction» aktüel, kompleks ve o denli melodinin ve romantizmin ön planda tutulduğu bir albüm, Sebastien Jimenez (b), Karl Jannuska (d) yer alıyor. Sebastien Arjantinli ünlü bir müzisyenin oğlu. Kendisini yıllar önce Kuşadası Festivaline davet ettiğim bir grupta bas gitar çalıyordu ve 19 yaşındaydı. Bir jam-session gecesinde, Charlie Parker parçalarından birini öylesine güzel yorumladı ki, konuklarım arasındaki Chan Parker'ın ona doğru giderek bir gül armağan ettiğini anımsıyorum. Jimenez adından çok sözettirecek gibi geliyor bana....

Son ayların sözedilen bir başka grubu ise gitarist Alex Jacquemin dörtlüsü. Alex, Ves Montgomery ve Pat Metheny arasında bopcu bir müzisyen, modern, yenilikçi ve swingli bir müzik sergiliyor. Bir başka güzellik Sunside jazz kulübünde yaşandı. İhtiyar delikanli Roy Haynes, Marcus Strickland (ts, ss), Martin Balejano (p), John Sullivan (b) oluşan dörtlüsü ile sanki bir mirası korurcasına jazz çaldılar. Balejano müthiş bir piyanist. 78 yaşındaki Roy baba ise vuruşlarındaki kararlılık, esprili ve olağanüstü enerjisiyle, Sunside dinleyicilerini havalara uçurdu.

Paris'teki kulüplerde sonbahar hep hareketlidir. Başka şehirlerde, kışın da festivaller düzenleniyor. Ah birer kuş olsak ve herkesi dinleyebilsek...

Bu mutluluklar yaşanırken maalesef acı haberler de alıyoruz. Bill Evans'ın çok yakın arkadaşı, Paris Bill Evans Akademisi kurucusu piyanist Bernard Maury ölüm kalım savaşı veriyor... Acil şifadan başka ne dilenebilir ki... Bu arada jazz severler, www.guidecd.com'dan diskoteğimizde olması gereken en iyi 100 albümü görebilirler.

Yeni yılın barış ve huzur getirmesi dileğiyle..

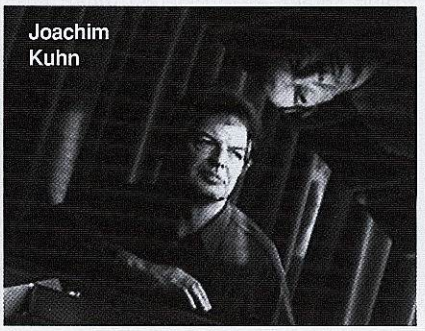

Joachim Kuhn

London Jazz Festival

BBC Radio 3'ün ortaklığı ile gerçekleştirilen bu yılki London Jazz Festivali 14-24 Kasım tarihleri arasında gerçekleştirildi. Özellikle bu yıl, İngiltere ve dünyanın büyük jazz ve müzik isimlerine yer verildi.

Emrâ İşlek

Jamie Cullum

Başkentin jazz'a doyduğu 10 gün içinde festivalde yer alan yeni birliktelikler, ilk kez sahnelenen parçalar ve projeler, jazz severlere özel anlar yaşattı. Bu yıl aynı zamanda, festivale bir de tema yüklendi. Bu yılın teması ise jazz'ın hem yapısal ve hem de spontane olması arasındaki ince çizgi arasındaki çekişme ile jazz kompozisyonu ve emprovizesi arasındaki diğer ince çizgi arasındaki çekişme idi.

Bu yılki jazz festivali aslında diğer yıllardan biraz farklı, özellikle de geçen yılki ile karşılaştırılınca... Çağdaş müziğin, standart jazz'ın, popüler müziğin, hip hop'un, rock'un, gencin yaşlının, dünya müziğinin kucaklandığı bir karışıma sahipti... Hatta bazı müzisyenleri kategorize etmek bile zordu...

Festival de yaratıcı ruh, zaman zaman sınır tanımayan müzisyenlerle doldu taştı. Zaten bence jazz'ın yaratıcı ruhunu muhafaza edebilmesi için diğer müzik tarzlarına karşı davetkar olması gerekmez mi? Katı İngiliz kritikleri ve katı jazz severleri dışında hepimiz çok ama çok memnun kaldık.

Festivalin iki büyük İngiliz ismi: 24 yaşındaki vocalist /piyanist/ crooner Jamie Cullum, diğeriyse sax/ rapper Soweto Kinch. İki sanatçının tek ortak noktası peşpeşe BBC Jazz Ödüllerinde gelecek vaat eden jazz'cı olarak seçilmeleri. Cullum, Harry Connick Jr.+Frank Sinatra formülüne Universal ile yaptığı 6 rakamlı anlaşmayı ekleyip üzerine de masum yüzünü ekleyince yetişkenlerin de onayını alarak ailenin jazz'cısı görevini üstlendi. Reklamlar da bile CD'sini tanıtımını izlediğimiz Cullum, sabah programlarına da konuk oluyor (Aman yanlış anlaşılmasın Seda Sayan'ın sabah programı tarzında bir programdan bahsetmiyorum). Öte yandan Kinch, yetenekli, siyah İngiliz kültürüne yakın ve provake etme riskini umursamayan çok ama çok yetenekli bir müzisyen.

Kinch bu yıl prestijli Mobo Ödülleri'nde 'The Best Jazz Act' ödülünü kazandı. Aynı zamanda Mercury müzik ödüllerinde ise pop müzik yapmayan tek adaydı.

Agresif pazarlama taktiğiyle jazz seven sevmeyen herkese sunulan Cullum, bir yandan gerçek jazz hayranlarının sinirine dokunabilirken, diğer yandan da belki birgün her yetenekli jazz müzisyeni bu şekilde patlama yapar demekten kendimi alamıyorum.

Festival benim için adeta Çin işkencesine döndü. Türlü sebeplerden dolayı 30 dakikalık uzaklığa rağmen varlığından haberdar olduğum ancak gidemediğim onlarca konser beni deli etti. Sağolsun BBC Radyosu birçoğunu canlı olarak yayınladı da biz de nasiplendik...

Başkentin dört bir yanındaki festival mekanları, Soho'nun Pizza Express'inden, Vortex'e, Royal Festival Hall ve Ronnie Scott's a kadar uzanıyordu.

İskoçya'dan besteci/müzisyen Tommy Smith'in yeni müziği aralarında John Scofield'ın da bulunduğu Amerikalılar'dan oluşmuş bir orkestra yorumladı. Ünlü İngiliz saksofoncu Courtney Pine ise yeni 'Devotion' adlı projesini sahneye koydu. Piyanist Esbjorn Svensson'un liderliğindeki EST, festivalinhatta İngiltere'de ne kadar jazz festivali varsa hepsinin- vazgeçilmez konuğuydu. Grup özellikle son 2 yıldır, İngiltere'deki en iyi yabancı jazz grubu olarak kabul ediliyor. Bunu 2003 yılında aldıkları BBC Jazz Ödülü ile de kanıtladılar. EST festivale, avant-klasik piyanist Katia Labeque ile katıldılar.

Festivali garanti altına alan efsanevi müzisyenlerin yanı sıra, ufukta görülen yeni jazz isimlerine de yer verildi. Efsanevi performanslardan biri de Thelonious Monk'a adanan Monkathon projesiydi.

1980'li yılların acid-jazz ustası Gilles Peterson, funk ağırlıklı müzik yapan bir orkestra ve farklı DJ'lerle yepyeni bir projeye imza attı. İngiliz jazz'ını bir kez daha vurgulamak adına Jamaicalı saksofoncu Joe Harriott'ın Abstract adlı projesinde Soweto Kinch'in de yer aldığı bir orkestra eşlik etti.

Adından sıkça bahsettiğim ve günümüz İngiliz jazz'ına büyük isimler vermiş olan Tomorrow's Warriors ekolü, festival süresince iki mekan da sahne aldılar. Bu grubu izlemek her zaman için keyifli... Aralarından biri birgün, ya Guy Barker ya Courtney Pine ya Denys Baptiste ya da Soweto Kinch olacak düşüncesi yetiyor zaten... Denys Baptiste demişken, Baptiste, 'Let Freedom Ring' adlı projesi ile festivalde sahne aldı. Martin Luther King'in ünlü söylevinden ilham alarak bestelediği müziğin sözlerini Ben Okri'nin yazdığı performansın benzeri yoktu. Bu yıl Charles Mingus da unutulmadı. Dev, genişletilmiş Mingus Big Band ile anıldı.

Gelelim festivallerde benim en sevdiğim bölüme: cross-over projeler, farklı müzik türlerinin baş göz edildiği projeler... Klasik müzik piyanisti Joanna McGregor'ün the Britten Sinfonia Orkestrası, jazz saksofoncusu Andy Sheppard ve Badmarsh / Shri's Shri Sriram ile birlikte sahne aldılar. Bach'ın Fugue Sanatı tekrar gözden geçirildi: Art of Fugue

Soul şarkıcısı Oumou Sangare ise Kuzey Afrikalı emprovize sanatçısı Magic Malik ile aynı sahneyi paylaştı. Benim en çok beğendiğim ise Kamerunlu folk/jazz sanatçısı Richard Bona'nın Jamie Cullum ile yaptığı büyük finaldi.

Festivalin bomba konserlerinden biri de yaratıcı müzisyen-şarkıcı-şef Bobby McFerrin'in Panamalı piyanist Danilo Perez ile birlikte verdikleri muhteşem konserdi. McFerrin aynı zamanda İngiliz Korosu, trompetçi Byron Wallen ve daha önceki sayılarda adından bahsetme fırsatı bulduğum JazzeXchange dans grubunun kurucusu ve direktörü Sheron Wray'ın dansları eşliğinde mükemmel bir deneyim yaşadık. Dianne Reeves, festivale Amerikalı genç piyanist Jason Moran ile katıldı.

Tommy Smith'in konseri de bir başkaydı. Niye mi, çünkü Smith, Joe Lovano, John Scofield, John Taylor, John Patitucci ve Bill Stewart'i biraraya koymuş. Barbican'da sahne alan konser çok keyifliydi.

Yaklaşık 10 gün süren konserde, her gün ortalama 13 farklı mekan ve ortalama 13 konser ile jazz severlerin jazz'a ya doydu, ya da tadı damağında kaldı. En geniş konser salonlarından, minik barlara kadar farklı mekanlar ve perform edilen notaların çeşitliliği sayesinde, daha önce hiç jazz dinlemeyen arkadaşlarımı konsere götürmeyi başardım.

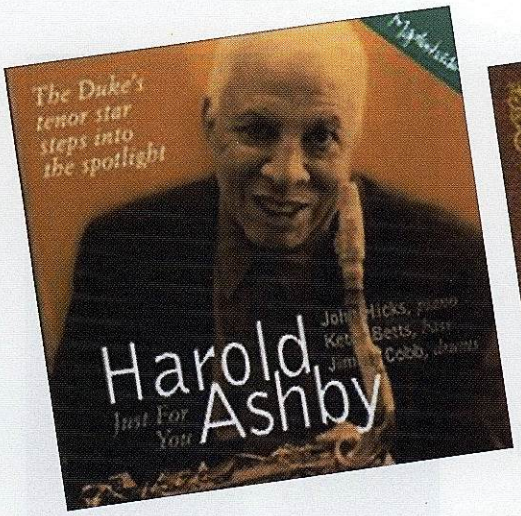

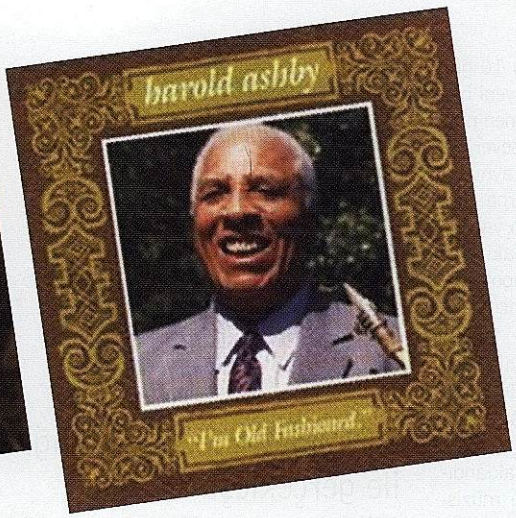

HAROLD ASHBY

Geçtiğimiz yıl jazz dünyasının bir diğer kaybı, Duke Ellington Orkestrasının hayatta kalan son üyelerinden olan tenor saksofoncu Harold Ashby idi.

Viktor Bensusan

1968-1975 yılları arasında bu ünlü orkestrada çalışan sanatçının örnek aldığı müzisyen ise Duke'un ilk dönem tenorcularından Ben Webster olmuştur.

Harold Kenneth Ashby 1925 yılında, tüm üyeleri amatör birer müzisyen olan bir ailenin çocuğu olarak, jazz müziğinin New Orleans sonrası önemli mekanlarından Kansas City'de dünyaya gelir. Çocuk yaşlarda klarinet çalmayı öğrenen Ashby lise topluluğunda çalabilmek için tenor saksofona geçiş yapar. Profesyonel ilk çalışmalarını Tommy Douglas ve Bill Searcy'nin topluluklarında yapan sanatçı, 1950 yılında Chicago'ya yerleştikten sonra şehrin blues ortamının aranılan bir müzisyeni haline gelir. Willie Dixon, Memphis Slim, Otis Rush ve Chuck Berry gibi blues yıldızlarının kayıtlarında yer alır.

1957 yılında şansını New York'ta denemeye karar veren Harold Ashby'ye ilk el veren müzisyen ise Kansas City'den hemşerisi Ben Webster olur. Webster bir akşam Harlem'in ünlü Apollo Tiyatrosuna eski patronu Duke Ellington'u görmeye gider ve kendisine genç saksofoncu Harold Ashby'yi tanıştırır. Bunu iyi bir referans olarak kabul eden Duke, Ashby'yi orkestrasının "stepne"si olarak düzenli aralıklarla çalıştırır. Bu durum özgürlüğünü seven genç müzisyenin de işine gelir. Ayrıca Ben Webster'in yanısıra aynı camiadan Johnny Hodges ve Paul Gonsalves ile de tanışma, çalışma ve kayıt yapma olanağını elde eder. Duke Ellington Orkestrası, arka arkaya kıtalararası turne teklifleri sonucunda büyüme kararı alır; işte 1968 yılında böyle bir zamanda Ashby orkestranın sürekli bir elemanı haline gelir. Orkestranın 1970'deki *The New Orleans Suite* ve 1971'deki *Afro-Eurasian Eclipse* albümlerinde yer alan Ashby için Duke, tenor saksofon sololarının ağırlıkta olduğu *Chinoiserie* ve *Naturellement* adlı eserlerini besteler.

Duke Ellington'un 1974 yılında ölümünden sonra oğlu Mercer'in yönetimindeki orkestrada bir yıl daha çalışan Harold Ashby daha sonra Sy Oliver'in topluluğuna katılır. Ayrıca Avrupa'daki festivallere sık sık solist olarak da davet edilen Ashby, 1978 yılında trompetçi Cat Anderson'un oluşturduğu Ellington Alumni (Ellington Mezunları) topluluğunun da hayati bir üyesi olur. Bunun dışında Kansas City'den arkadaşı piyanist Jay McShann ile de çalışmalar yapar.

Mainstream jazz'ın bu mütevazi müzisyeninin 1988 yılında yayınlanan *The Viking* ve 1992 yılı albümü *On The Sunny Side Of The Street* onun en başarılı çalışmaları arasında kabul edilir. Son yıllarda sağlığı gitgide bozulan Harold Ashby en son 2001 yılında Kanada'da gerçekleştirilen Duke Ellington Konferansı sırasında dinleyicileriyle buluşma imkanı bulabilmişti.

laleplak@turk.net
Tünel, Galipdede Caddesi No: 1
80050 Beyoğlu - İstanbul
Tel: 0 (212) 293 77 39

PEANUTS HUCKO

Louis Armstrong, Glenn Miller, Jack Teagarden ve Benny Goodman'ın topluluklarındaki çalışmalarıyla tanınan klarnetçi ve saksofoncu Peanuts Hucko, geçtiğimiz Haziran ayında Amerika'nın Fort Worth kentinde 85 yaşında hayata veda etti.

Derleyen: Viktor Bensusan

Goodman'ınkine benzeyen akıcı ve kıvılcımlı bir klarnet stiline sahip olan Hucko hem Dixieland hem de Swing geleneğinde yetkin bir müzisyendi. Michael Andrew Hucko 1918 yılında Syracuse'da doğdu. Onbir yaşında saksofon çalmayı öğrenen Hucko lise yıllarında minyon fiziğinden dolayı Peanuts (fıstık) lakabıyla anılmaya başlandı. Okulu bitirdikten sonra New York'a taşındı ve orada Jack Jenney, Will Bradley, Joe Marsala ve Charlie Spivak'ın topluluklarında çaldı. 1942 yılında ABD hava kuvvetlerindeki askerliği sırasında bulunduğu birliğin swing topluluğuna katıldı ve yürürken çalması daha kolay olduğu için saksofon yerine klarneti tercih etti. İşte o dönemde, Avrupa'da savaşan Amerikan askerlerine moral turneleri düzanleyen Binbaşı Glenn Miller'in dikkatini çekti ve kısa bir süre sonra onun 43 kişilik dans orkestrasına dahil oldu. Orkestranın klarnet solisti olarak yorumladığı *Stealin' Apples* adlı parçadaki solosu ile dikkatleri çekti. 1944 yılında Miller'in uçağının Manş Boğazında düşmesinden sonra Hucko savaş sonuna kadar orkestrada çalmayı ve orada tanıştığı diğer müzisyenlerle küçük topluluk performansları gerçekleştirmeyi sürdürdü.

Savaştan sonra ilk olarak klarnetçi Benny Goodman'ın orkestrasına katılan Peanuts Hucko, bu toplulukta doğal olarak klarnet değil tenor saksofon çaldı. İlerki yıllarda Ray McKinley, Jack Teagarden, Eddie Condon, Wild Bill Davison gibi müzisyenlerin gruplarında çalışan Hucko 1950'den sonra ilk olarak CBS ardından da ABC radyolarının kadrolu müzisyeni oldu. 1956 yılında Benny Goodman orkestrası ile Japonya, 1957 yılında da Jack Teagarden ve Earl Hines'ın toplulukları ile Avrupa turnelerine çıktı. 1958-1960 yılları arasında ise Louis Armstrong'un All-Stars grubuna katıldı. O topluluğun elemanı olarak 1958 Newport Jazz Festivalinde çekilen *Jazz On A Summer's Day* (Bir Yaz Gününde Jazz) filminde yer aldı. Daha sonra piyanist Ralph Sutton ile kurduğu toplulukla düzenli olarak New York'un Eddie Condon's jazz kulübünde çaldı. Bu toplulukla 1960 yılında çıkardığı *Live At Eddie Condon's* Swing akımının tarihe karışmadığını kanıtlayan başarılı bir çalışmadır.

1967 yılında Denver'a yerleşen Peanuts Hucko orada kendi caz kulübünü açtı ve şehrin jazz ortamını oldukça renklendirdi. 1974 yılında bir yıllığına Glenn Miller Orkestrasının müzikal direktörlüğünü yapan sanatçı daha sonra tekrar Denver'a döndü. Şarkıcı eşi Louise Tobin ve eski dostu Ralph Sutton ile düzenli olarak müzik yapmayı sürdüren Hucko 90'lı yılların sonunda Texas eyaletine yerleşti. 1998 yılında ilki gerçekleştirilen Texas Big Band Jazz Festivalini, dönemin Texas valisi George W. Bush sanatçının sekseninci yaşgünü şerefine kendisine ithaf etti.

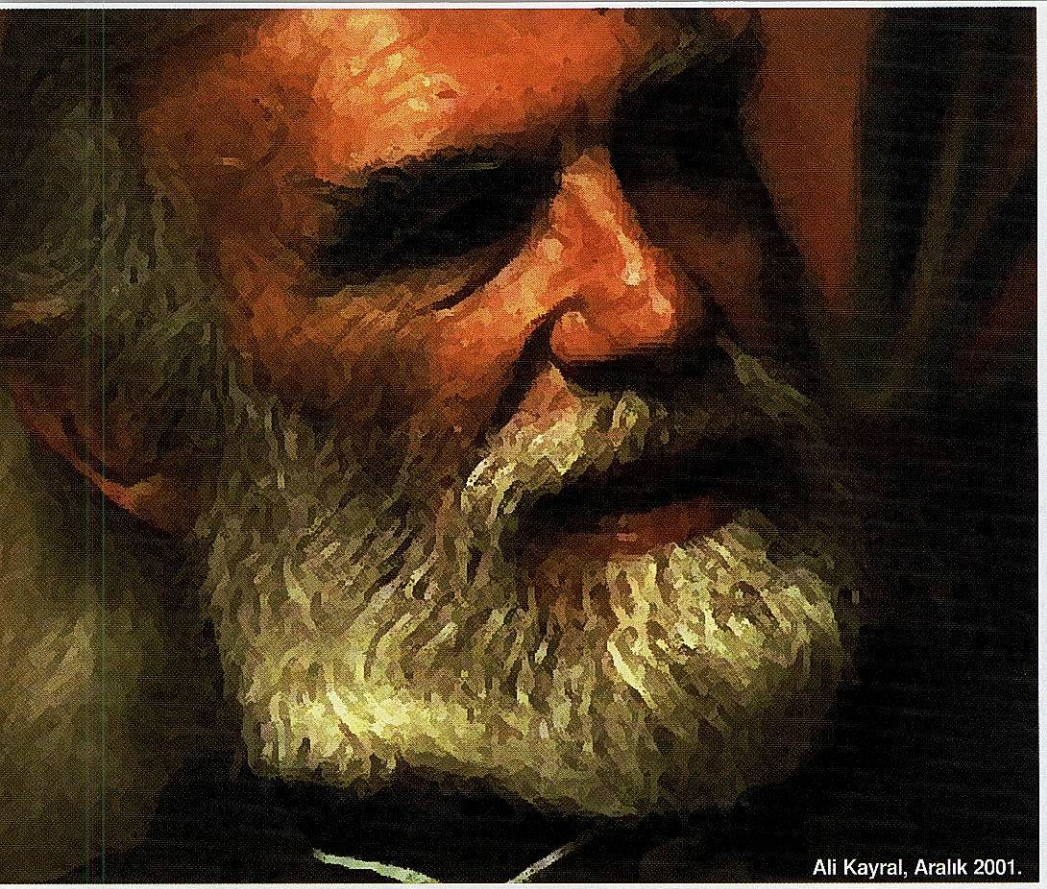

Ali Kayral, Aralık 2001.

Türkiye'nin en değerli seslerinden biri, sessiz bir ölümle aramızdan ayrıldı. Marmaris İçmeler'de kendi mekanı Ali Baba Jazz Bar'da 21 Ekim sabahı yaşamını yitiren jazz şarkıcısı ve piyanist Ali Kayral (Kip) hakkındaki yazıyı oğlu Dost Kip kaleme aldı.

Dost Kip

Usta jazz'cı "Ali Baba"nın ardından..

Ölenlerin ardından yazılan en içten yazıların bile kaçınılmaz olarak bir parça sahtelik, biraz eğretilik içerdiğini düşünmüşümdür hep. Jazz Dergisi editörü sevgili Zuhal Focan benden babam hakkında bir yazı isteme inceliğini gösterdiğinde, içimi ağır bir endişe kaplamasının bir nedeni buydu. Ama başka ve daha esaslı nedenleri de vardı bu endişenin. Bir kere babam, otuz sekiz yıllık yaşantımda tanıdığım insanların belki de en tarife gelmez olanıydı. Onun hakkında hikayeler anlatabilirdiniz, müzisyenliğinden, sesinden dem vurabilir, karmaşık kişiliğinden, feylesofluğundan söz edebilir, benzersiz "serserilik" serüvenlerinden örnekler verebilir, kesif sohbetlerinden alıntılar yapabilir ve bu yolla insanların zihninde ilginç, tuhaf, derin imgeler canlanmasını, hayranlık veya tedirginlik uyanmasını sağlayabilirdiniz. Ne var ki tüm bu gıyabi malzeme, ancak onunla karşılaşılan ilk ana kadar birşey ifade eder, o an itibarıyla yalnızca ve bizzat babamdan oluşan yepyeni bir gerçeklikle ikame olurdu. Bu nedenle, tanımayan birine onu ne kadar anlatsam da, "Babayı görmek, dinlemek lazım" diye bağlardım sözü. Ve bu artık mümkün değil...

Endişemin diğer nedeni ise tümüyle kişiseldi. Babamın ölümüyle değil de, ölümünden sonra babamla ilk gerçek yüzleşmem anlamına gelecekti bu yazı. Yarı bilinçli, yarı otomatik bir erteleme sürecinin sonu demekti bu. Ancak psikolojik ağırlıkların etkisiyle yarı yolda kalmaktansa, babamın "zorlaştırmak değil kolaylaştırmak" düsturu gereği, yazının anın içinde akıp gitmesine izin vermem sanırım en doğrusu olacak.

Önce müzikten girelim. Oğlu olmamın bakış açımı ne denli öznelleştirdiği meselesini bir kalemde geçerek, onun canlı olarak dinlediğim en iyi şarkıcı olduğunu hiç tereddütsüz söyleyebilirim. Sesinin tonu ve repertuarındaki şarkılar nedeniyle tarzı Frank Sinatra'ya benzetilirdi. Bunu "taklit" şeklinde yorumlayanlar da oldu ve sanırım onlar babamı dinlerken kulakları ve yüreklerinden başka yerlerini devreye sokmayı başaranlardı. Çünkü eğer böyle yapmasalardı, sesindeki anlam yükü ve derinliğin emsalsiz olduğunu rahatlıkla duyabilirlerdi.

30 Ekim 1940 doğumlu olan babam, müziğe ben doğduktan sonra başlamıştı. Tam bir eski İstanbul hanımefendisi olan, diğer bir deyişle konakta çok yönlü bir "geyşa" olarak yetiştirilen babaannem harika keman ve piyano çalardı. Ancak babam, edindiği kulak dolgunluğu dışında müziği ondan öğrenmemişti. Usta piyanist Ayhan Yünkuş'tan ders almaya başladığında yirmialtı yaşındaydı, ancak bu öğrenim süreci kısa zamanda son bulacaktı. Parçayı önce kendisine çaldırdıktan sonra piyano başına geçen babamın, soldaki nota sayfasına bakarak sağdaki sayfayı çaldığını fark eden Yunkuş, her şeyi kulaktan halleden çok yetenekli ama tembel bir öğrenciyle karşı karşıya olduğunu anlamış, daha fazla zaman kaybetmenin doğru olmayacağını düşünmüştü. Ancak bu arada ona çok özel bir sesi olduğunu ve şarkı söylemesi gerektiğini söylemekten de geri durmamıştı.

Babamın Çiçek Pasajı'nın altındaki kuytu bir barda başlayan profesyonel müzik serüveni, 1969 yılında İsmet Sıral Orkestrası'nın solistliğiyle ivme kazanacak, 70'li ve 80'li yılların en fiyakalı orkestralarının liderliğini yapmasıyla sürecekti. Hilton, Inter-Continental, Sheraton gibi büyük otellerde, Levent Tenis Kulübü, Gümüşkapı, Kayıkhane gibi dönemin önde gelen gece kulüplerinde ve daha sonra Marmaris'teki yazlık mekanlarda, üyeleri arasında İsmet Sıral, Faruk Akel, Burhan Tonguç, Muvaffak "Maffy" Falay, Erol Pekcan, Aydemir

Mete, Ayten Alpman, Ümit Aksu, Alaaddin Dal, Cem Bumin, Yalçın Ateş, Tuna Ötenel gibi pek çok değerli müzisyenin bulunduğu büyük orkestraların şefliğini yapacaktı. Birlikte çalma şansı bulduğu ustaların büyük bölümünün bizzat orkestra şefleri olması nedeniyle, bir dönem "şeflerin şefi" olarak da anıldı.

Babamın nota bilgisi kısıtlıydı; armoni şifrelerini takip ederek çalardı. Piyanoya çok geç başladığından ve okullu değil alaylı olduğundan, sololardaki hızı ve varyasyonları da sınırlıydı. Bu teknik eksiklikleri, müzik çevresinde kimilerinin onu küçümsemesine, şarkıcılık dışındaki müzisyenlik meziyetlerini görmezden gelmesine fırsat veriyordu. Oysa teknik katmanın biraz üstüne çıkıp bakıldığında, müzisyenliğinin de ender rastlanır kalitede olduğu rahatlıkla görülebilirdi. Olağanüstü bir kulağı, şaşmaz bir ritim duygusu, müthiş bir swing'i vardı. Bana Erroll Garner'ı çağrıştıran yumuşak tuşesi de piyanosunun üslubunu eşsiz kılıyordu. Çok daha donanımlı bazı piyanistlerin, jam session'larda onun ardından klaviye başına geçtiklerinde ortalığı bir "takırtı-tukurtu" hissinin kapladığına defalarca tanık olmuşumdur çalan diğer müzisyenlerle birlikte. Başka bir deyişle, müzikte en zor olana sahipti, görece kolay olandan ise yoksundu. Buna karşılık, her fırsatta müzisyen olmadığını söyler, kendine "çalgıcı" der, teknik bilgi ve donanımı yüksek olan müzisyen dostlarına, orkestra arkadaşlarına büyük saygı duyar ve gösterirdi. Ancak alçakgönüllülüğündeki içtenlik, orkestralarında çalmış olan bazı müzisyenlerin bunu kötü bir anı olarak almalarına, müzik geçmişlerini anlatırken babamın adını sır gibi saklamalarına engel olmamıştır. Büyük ölçüde bu nedenle, günümüz kuşağında onun adını bilen çok az müziksever vardır. Oysa Türkiye'den böyle dünya çapında bir sesin, böyle bir kalitenin geçmiş olması hepimiz için gurur kaynağıdır aslında.

Babam 80'li yılların ortalarında, annem Wiltrud Kip'le birlikte Marmaris İçmeler'e yerleşerek, 1988 yılında kendi mekanı "Ali Baba Jazz Bar"ı açtı ve ömrünün son gününe dek orada çalmaya devam etti. İçmeler'e İsmet (Sıral) abinin izinden ilk kez 1973 yılında gitmiş, onun sayesinde bu beldeye âşık olmuştu. 1982'de toprağını satın aldığı barı açması altı yıl sürmüş, daha sonra da yaz kış İçmeler'de yaşamaya başlamıştı. Ticari getirisi sınırlı da olsa, 15 yıldır çizgisinden ödün vermeyen tek jazz bar olarak manevi değeri ve anlamı her geçen gün artan bu mekan, başta Oğuz Durukan ve Şansın Ölmeztürk olmak üzere, Ali Boz, Elvan Aracı, Muvaffak "Maffy" Falay gibi pek çok değerli müzisyeni buluşturan çok özel bir dergâha, bir anlamda "İsmet Sıral ruhu"nu yaşatan bir kaleye dönüşmüştü. İsmet abinin adını bu noktada anmamın nedeni, onu, babamı ve giderek beni birbirimize bağlayan çok özel bağlardan söz etmemin kaçınılmaz oluşudur. Türkiye'nin ilk jazz orkestrası şeflerinden İsmet Sıral (1927-1987), 70'li yılların başlarında uluslararası bir müzik okulu kurma hayaliyle Marmaris'te bir arazi satın alarak İçmeler'e yerleşmiş, ancak yıllar içinde uğradığı köstekler nedeniyle umutlarını yitirmiş ve İçmeler'deki evinde intihar ederek aramızdan ayrılmıştı. Hastanedeki son sözlerinde, müzik aletlerinin babama verilmesini istemiş, bir anlamda bayrağı ona teslim etmişti. Saksofonu halen Ali Baba Jazz Bar'daki İsmet Sıral köşesinde duruyor. Babam, İsmet abinin 8 ay daha dişini sıkamamış olmasına hep çok üzülürdü, çünkü eğer dayanabilseydi bizim bara yetişecek ve bu belki de onun için bir terapi olacaktı. İsmet abi, babam ve bizim mekan arasındaki bu manevi bağ, 2001 Aralık ayı itibarıyla yeni bir anlam daha kazandı. Çekeceğim yeni belgeselin içeriğiyle ilgili arayış içindeyken, babam İsmet Sıral konusunu işlememi önermişti bu tarihte. O günden bu yana üzerinde çalıştığım ve İsmet Sıral'ın yaşamını, Türk jazz'ının renkli serüvenini ve Sıral'ın 2 yıl boyunca dersler ve konserler verdiği ABD'deki efsanevi müzik okulu Creative Music Studio'nun öyküsünü kapsayan bu uluslararası belgesel projesinin temelini babam atmıştı. Jazz Dergisi'nin müdavimleri, geçen yıl yine Ocak sayısının kapak konusunun bu projeye ayrıldığını hatırlayacaktır. O zamanlar henüz hoş bir hayal olan bu belgesel, 2003 yılı boyunca yapılan çekimlerle, aralarında Lee Konitz, Nana Vasconcelos, Trilok Gurtu, Carla Bley, Charlie Haden, Karl Berger, Jack DeJohnette, Oliver Lake, Butch Morris gibi dev müzisyenlerin bulunduğu 22 dünya çapında sanatçıyı buluşturmakla kalmamış, tüm bu isimleri ve çok daha fazlasını İçmeler'de hayata geçirilecek "İsmet Sıral Yaratıcı Müzik Okulu ve Festivali"nde yeniden bir araya getirme girişimine de zemin hazırlamıştı (Bu konuda ayrıntılı bilgi için www.ismetsiral.org web sitesini inceleyebilirsiniz).

Ancak elimi yeterince çabuk tutamamış, ne filmi ne de okul projesini fikir babasına yetiştirememiştim. Babam, Muvaffak Falay ve eşiyle birlikte çaldığı keyifli bir gecenin ardından, 21 Ekim sabahı eli annemin elinde derin bir uyku içindeyken, sessizce son nefesini verdi. On yılı aşkın süredir ağır kalp ve böbrek yetmezliği nedeniyle büyük sıkıntılar içinde yaşayan babamın hiç değilse son dileği yerine gelmiş, uykuda ve rahat bir ölümle aramızdan ayrılmıştı. Onu Eski İçmeler Mezarlığı'na, İsmet abinin yanı başına uğurladık. Tarife sığmaz iki büyük dost, tarifin hiç gerekmediği aynı engin sessizliği paylaşıyor şimdi.

Teşekkürler Baba. Gözlerimi yarı karanlık, makyajsız ve çırılçıplak bir dünyaya açmamı mümkün kıldığın, adımı Dost koyduğun, bana ve kız kardeşim Bernev'e hiç çocuk muamelesi yapmadığın, iki buçuk yaşımda pipimin ne mene bir işe yaradığını anlattığın, beş yaşımda sonsuzluğu tartıştığın, yedi yaşımda satranç öğrettiğin, her yaş ve durumda tüm düşüncelerini, dostlarını, sevgililerini benimle paylaştığın, on dört yaşımda beni Platon'un "Devlet"iyle tanıştırdığın, bana yalnızca üç kez, asla unutamayacağım üç hediye aldığın (mikroskop, araba yarışı ve pinpon masası), beni İsmet abilerle, Burhan babalarla büyüttüğün, gece sohbetlerinde hep uyandırdığın, yaşamın hiçbir alanını sterilmiş gibi göstermediğin, normun anormal olduğunu hissettirdiğin, gülmekten ve ağlamaktan hiç korkmamayı öğrettiğin, hedonist bir bedenin gerektiğinde en ağır çilelere nasıl bir metanetle göğüs gerebildiğini gösterdiğin, kendi ölümüne bizi usul usul hazırladığın, ardında bıraktığın koca boşluğu yüreklerimize sıcak bir buse gibi kondurduğun, esir değil eser gibi yaşadığın ve öyle öldüğün için, çok teşekkürler...

Not: Her ne kadar çok eski ve sağlıksız kayıtlar da olsa, Ali Kayral'ın sesi hakkında fikir sahibi olmak isteyenler, www.alibabajazz.com web sitesindeki dört kısa alıntıyı dinleyebilirler. Bu site, Kayral'ın genç bir İngiliz dostu tarafından gönüllü olarak hazırlanmıştır ve ilk sayfası biraz yavaş açılır.

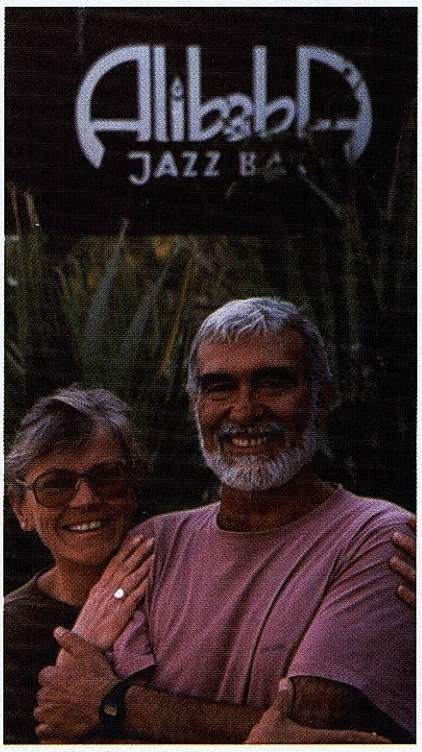

Eşi Wiltrud Kip'le birlikte, kendi mekanı Ali Baba Jazz Bar'ın önünde...

Remember Shakti

İş Sanat 14 Kasım 2003

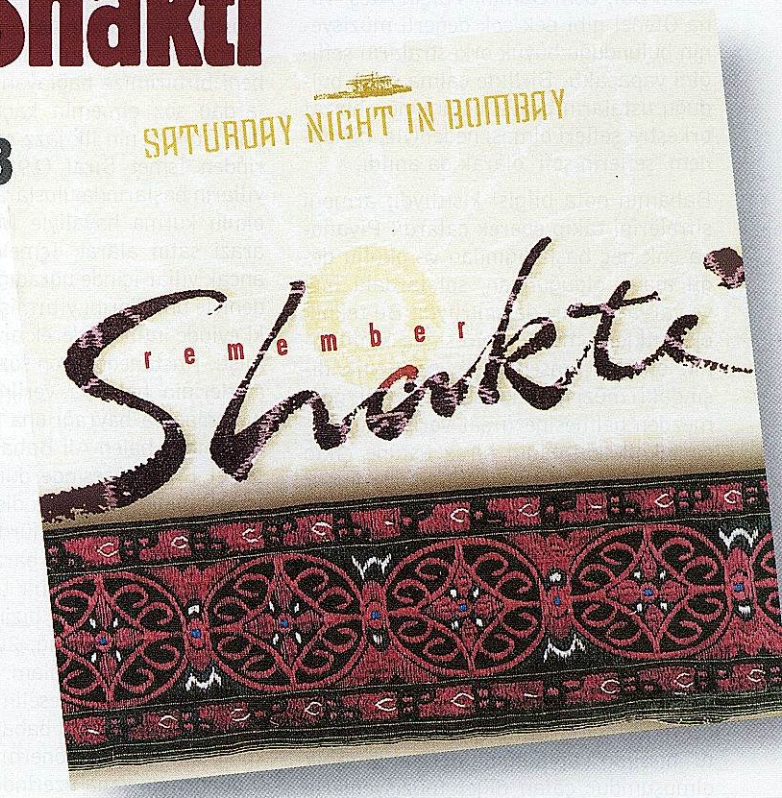

Tüm dünyada ses getiren, günümüzde "world music" olarak adlandırdığımız dünya müziğinin başlangıç noktalarından biri olarak görülen Shakti projesinden 20 yıl sonra John McLaughlin ve Zakir Hussain'in tekrar bir araya gelmeleriyle oluşturdukları grup, Remember Shakti" projesi bünyesinde İstanbul İş Sanat'ta sınırları zorlayan, ve izleyicileri büyüleyen bir konser verdi.

Can Ergelmiş

Tabla virtüözü Zakir Hussain ve gitarist John McLaughlin ile birlikte gruba yeni katılan Hintli müzisyenler V. Selvaganesh ve U. Shrinivas da Shakti geleneğinin sürdüğünü ve doğu-batı sentezinin aynı hızla devam ettiğini bizlere gösterdiler. Konserin gelişiminden ve canlı performansın özelliklerinden önce Shakti'nin tarihçesine ve müzisyenlerin geçmişlerine değinmek istiyorum.

Shakti'nin kurucu üyesi, John McLaughlin genç yaşta blues çalarak müzik hayatına atıldı. İngiliz sanatçı, İngiltere'deki müzikal başarısından sonra Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti ve New York'a yerleşti. Burada da, jazz dünyasına ilk adımını Tony Williams ve Larry Young ile birlikte oluşturdukları Lifetime adlı trio'yla atan John McLaughlin, daha sonraları Miles Davis ile de defalarca çalıştı. Fakat popülarite açısından ilk çıkışını Billy Cobham, Jam Hammer, Jerry Goodman, ve Rick Laird ile kurdukları Mahavishnu Orchestra ile birlikte elde etti. Bu grupta klasik jazz'dan ayrılarak rock-jazz tarzında müziğe yer veren ve elektronik enstrümanlarla birlikte kalabalık bir dinleyici kitlesine hitap etmeyi başaran McLaughlin sadece üç yıl boyunca bu toplulukla müzikal çalışmalarına devam etti. Topluluk, bu sırada "Inner Mounting Flame" (1971), "Birds of Fire" (1972) ve "Mahavishnu Orchestra" (1973) adlı albümlerle yüksek satış rakamlarına ulaştı. Bu başarıyı yakalamışken, insanların daha aşina olmadığı yeni bir müziğe ve yeni bir anlayışa doğru yönelen sanatçı, Zakir Hussain ile tanışarak 1975 yılında Shakti topluluğunu oluşturdu. Bu toplulukla da sadece üç yıl çalıştı ve bundan sonra da çeşitli projelere imza attı. Bu projeler arasında da en çok ses getireni akustik gitar konusunda birer virtüöz olan Al Di Meola ve Paco De Lucia ile doldurduğu albüm kayıtları ve trio olarak verdikleri konserlerdir. Günümüzde, müzik otoritelerinin en çok saygı duyduğu müzisyenlerden biri olan McLaughlin hem besteci, hem yorumcu, hem de bir hoca olarak birçok müzisyene esin kaynağı olmuştur.

Zakir Hussain ise, daha doğumunda tabla ile tanışmıştır. Tabla geleneği, babası Ustad Allah Rakha ile kendisine geçmiştir ve daha 12 yaşındayken Hindistan'ın çeşitli yerlerinde konser vermeye başlamıştır. Batı dünyası ve jazz ile tanışması ise Joe Harrison'un Hindistan'a Ravi Shankar ile çalışmak için gelmesiyle başlar. Fakat, babasının tavsiyesiyle birlikte, Hindistan'da daha çok kalarak klasik Hint müziği konusunda eğitimine devam eder. Kendisiyle yapılan röportajlardan birinde Zakir Hussain, kendi stili ve müzik anlayışı konusunda görüşlerini şu şekilde belirtmektedir: "Şimdi bile, çaldığımın yüzde 80'i klasik Hint müziğidir. Başka tarzlarda çalmam çok seyrek gerçekleşmektedir". Hindistan'da klasik Hint müziği konusunda en büyük üstatlar arasında gösterilen babasının müzik icra ettiği Ravi Shankar'ın topluluğunda sonradan babası Ustad Allah Rakha'nın yerini almıştır. Hussain, 1970 yılında ise Amerika'ya yerleşerek müzik çalışmalarını orada sürdürmeye başladı. John McLaughlin ile tanışmaları da bu vakitlere denk gelmektedir. Shakti projesinde temel bir eleman olarak çalıştıktan sonra ise, McLaughlin ile arkadaşlığı her zaman devam etmiştir ve çeşitli topluluklarla çalarken bile McLaughlin ile irtibatı kesmemişlerdir. Bu noktada hatırlatmak isterim ki, Zakir Hussain en son İstanbul'a 10. İstanbul Jazz Festivali kapsamında George Brooks' Summit ile birlikte gelmiştir. Summit içerisinde Steve Smith, Kai Eckhardt ve George Brooks gibi usta müzisyenlerle birlikte çalmış ve Açıkhava Tiyatrosu'nu dolduran izleyicilere muhteşem anlar yaşatmıştır.

1975 yılında kurulan, Zakir Hussain ve John McLaughlin'in yanı sıra, kemancı L. Shankar, ve perküsyonist T. H. "Vikku" Vinayakram'ın oluşturduğu Shakti topluluğunda üç doğulu, bir de batılı müzisyen

olmasına rağmen, anlayışlar ve müzikal bakış açıları açısından büyük bir farklılık göze çarpmıyordu. Bu da, Shakti'nin başarısının en temel sebebi olmaktadır. 1975 yılında "Shakti", 1976'da "A Handful of Beauty" ve 1977 yılında da "Natural Elements" adlı albümleri Columbia şirketinden çıkaran topluluk, son albümden sonra dağıldı ve elemanlar farklı yönlerde yollarına devam ettiler. 20 yıl sonra, 1997 yılında tekrar birleşen toplulukta bu sefer T. H. "Vikku" Vinayakram ve otantik bir Hint flütü çalan Hariprasad Chaurasia bulunuyordu. Fakat iki yıl içerisinde bu elemanlar müzik kariyerlerini toplulukta sürdüremediklerini açıkladılar ve onların yerine T. H. "Vikku" Vinayakram'ın oğlu olan perküsyonist V. Selvaganesh ve mandolin virtüözü V. Shrinivas ile topluluk yoluna devam etti. Bu elemanlar da, "Remember Shakti" (1999), "Remember Shakti The Believer" (2000) ve "Remember Shakti Saturday Night in Bombay" (2001) albümlerini bu sefer Verve şirketinden çıkardılar. Shakti, ilk üç albümünü Columbia şirketinden çıkarırken John McLaughlin ve arkadaşları oldukça zorluk yaşamıştı. Columbia Records, dünya müziğine karşı ön yargılı yaklaşmış, ve bu tarz bir müzikle elde edebileceği satış rakamları konusunda oldukça şüpheci bir tavır takınmıştı. Halbuki Verve, Shakti'nin başarısını, ve özellikle Zakir Hussain ve John McLaughlin'in dünyadaki popülaritesini görmüş olmalı ki, Columbia Records'un takındığı yanlış tavrı takınmamış ve topluluğa mümkün olduğu kadar çok kolaylık sağlamaya çalışmıştır.

V. Selvaganesh, kanjira, ghatam ve mridangam adlı otantik Hint perküsyon çalgıları konusunda aileden gelen bir yeteneğe sahip olmakla birlikte, küçüklüğünden beri babasıyla birlikte çalışmış ve genç yaşta Hindistan'ın en önde gelen müzisyenlerinden biri olmuştur. İlk konserini 10 yaşında veren müzisyen, 1986 yılından beri Hindistan'ın çeşitli yörelerinde Hint müzik üstatlarıyla birlikte konserler vermektedir. Zakir Hussain'le birlikteliği ise 1993 yılında başlamıştır. Hussain ile birlikte olan çalışmalarında Selvaganesh, performansıyla sadece klasik Hint müziğinde çok önemli bir yeri olduğunu göstermemiş, jazz dünyasında da çok başarılı bir müzisyen olabileceğini kanıtlamıştır.

U. Shrinivas ise, yaşı çok genç olmasına rağmen şimdiden bir deha olarak gösterilmektedir. Belirli bir okulun eğitimini almadan yetişen müzisyen, genel olarak özel dersler alarak müzikal anlamda kendini geliştirmiştir. Kendisiyle yapılan her röportajda, dinine ve inançlarına çok bağlı olduğunu belirten Shrinivas, müzikteki başarısını da tanrıların onu korumasıyla da ilişkilendirmektedir. Selvaganesh ve Shrinivas'ı dinlediğimizde, bu iki müzisyenin tarz ve anlayış olarak Zakir Hussain'in bir bakıma fikirlerini taşıdığını görüyoruz. Bu açıdan bakıldığında, Zakir Hussain yeni grubunu oluştururken çok iyi seçimler yapmış ve gerçekten de dünya müziğine ve jazz müziğine yeni yetenekler kazandırmıştır.

İstanbul'daki konserde ise işte bu topluluk sahneden biraz yükseltilmiş bir halının üzerinde bağdaş kurarak müziklerini bizlere sundular. Genelde Hint müziğiyle jazz'ın birleşme noktası olan emprovizasyona ağırlık verilen konser süresince müzisyenler ayrı ayrı kendi hünerlerini sergileme fırsatını sıklıkla buldular. Besteler genellikle geleneksel Hint müziğinin "raga"larından yola çıkılmış izlenimini veriyordu. "Raga" adlı geleneksel müzik formu, çeşitli belirli notaların, seslerin ve tonların birleşmesiyle meydana gelir, belirli bir müzik atmosferini oluşturmak amacıyla kullanılır ve bu formda, müzisyenlerin geleneksel kurallara uygun olarak doğaçlama yapmasına izin verilir. Raga formunun yanı sıra, doğaçlamalar içinde Mahavishnu'dan bazı melodilere de rastladık. Remember Shakti'yi 1970'lerin Shakti'sinden ayıran bir özellik, Remember Shakti'deki eserlerin çok daha uzun olmasıdır. Daha önceleri 5-6 dakikalık eserlere yer verirken, müzisyenler şimdi Hint geleneğine daha yakın olan ortalama 20 dakika süren parçaları seslendirdiler.

Zakir Hussain, John McLaughlin, V. Selvaganesh ve U. Shrinivas konser içinde çeşitli zamanlarda doğaçlamalar yapmaya fırsat buldular. Zakir Hussain, genellikle ritimlerinin karmaşıklığının yanı sıra, tablasından yakaladığı tonları ile de başarısını pekiştirmekteydi. Selvaganesh ile yaptıkları karşılıklı doğaçlama, iki müzisyenin yeteneklerini ve özelliklerini de sergilemekteydi. Aynı şekilde Shrinivas'ın kendi emprovizasyon bölümünün yanı sıra McLaughlin ile birlikte yaptıkları doğaçlama da Shrinivas'ın hem geleneksel Hint müziği, hem de batı müziği konusundaki başarısını gösteriyordu. Bu açıdan da Shrinivas'ın kendi enstrümanı üzerinde John McLaughlin'in müzik anlayışını taşıdığı da açık bir gerçek haline geliyor.

John McLaughlin'in ve Zakir Hussain'in kişiliklerinin ve müziklerinin uyumunu açıklamak için onların Shakti'yle ve birbirleriyle ilgili sözlerine İngilizce asıllarından Türkçe'ye çevirerek yer vermek istiyorum:

"John McLaughlin ile çalmak, her zaman hevesle beklediğim bir deneyim. Şimdiye kadar inanılmaz müzikal deneyimler yaşadım; müzik ve ritim evreniyle bir bütün olduğumu hissettim. Aramızdaki dostluk, birbirimize ve sanatımıza duyduğumuz saygı, ve tek bir ruh olarak çalışmanın bilinci benim için gerçekleşmiş bir hayaldir."

Zakir Hussain

"Bu müzisyenlerle çalmak hayatımın en büyük mutluluklarından biri. Dostluğumuz uzun yıllar öncesine dayanmakta. 1971'den beri Zakir'le çalmanın heyecanına sahibim ve bu müzisyenle çalmanın bana kazandırdığı deneyim başka hiçbir şeyle karşılaştırılamaz."

John McLaughlin

Bu iki dostun kaynaşması iki genç müzisyenin enerjileriyle birlikte oluşan büyülü atmosfer, hem geleneksel Hint müziğinin tınılarını içermekte, hem de batılı geleneklerden kaybolmayarak bir sentez oluşturmaktaydı. Sanskritçe'de enerji anlamına gelen, ve mitolojik Hindu tarihinde enerjinin dişi bir formu olarak tanımlanan Shakti de, bu sentezi açıklayabilen en uygun tabir olduğunu gösterdi. Daha önce defalarca İstanbul'da bulunan John McLaughlin ve Zakir Hussain ile yakalanan bu atmosferin, müzisyenlerin tekrar ülkemizde konserler vererek bize onları bir kere daha dinleme fırsatı vermeleri dileğiyle...

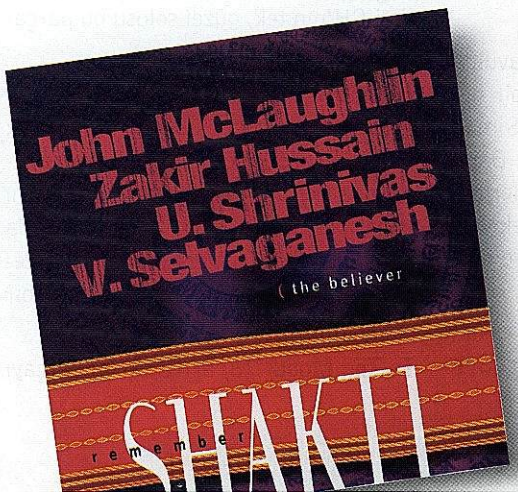

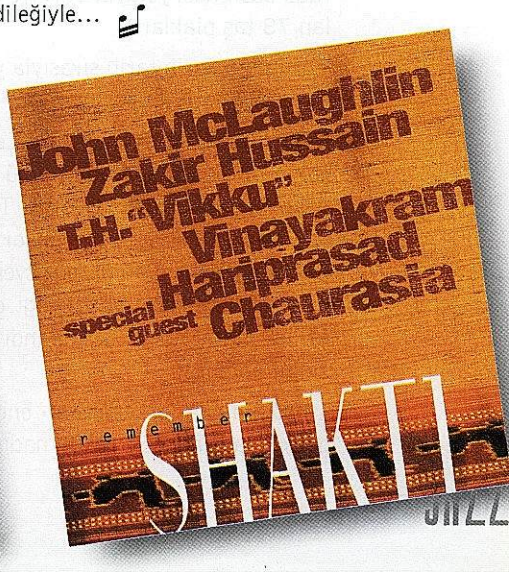

Glenn Miller 100 Yaşında

1955 yılında İngiltere'de kurulmuş olan uluslararası Glenn Miller Derneği'nin o yıllardan beri tek Türk üyesi olarak Miller'ı anmak benim için bir görev de. Bu yazılarda sevilmiş Miller yorumlarını, aranjmanlarını sizlere kısa kısa nakledeceğim.

Kısaltmalar; GM (Glenn Miller, tb, arr), JG (Jerry Grey, arr), BF (Bill Finegan, arr), BM (Billy May, tp, arr), TB (Tex Beneke, ts, vo), AK (Al Klink, ts), JB-DM-CH (John Best, Dale McMickle ve Clide Hurley, tp), EC (Ernie Caceres, clt, as), RE (Ray Eberle, erkek vokal), MH (Marion Hutton, bayan vokal), Mods (Modernaires vokal grubu), 78 (stüdyo plak kaydı), CY (Çeşitli canlı yayın performansı), TS (ithal veya plak kalıbının getirilip burada basılması yoluyla Türkiye'de satılan 78 taş plakları).

Yorumları tarih tarih sırasıyla yazacağım, 1937 yılı ile başlıyorum.

Moonlight Bay: 78, arr GM, davulda yakın arkadaşı, sonradan ünlü bir big band yazarı olacak George T.Simon var ve de çok güzel çalıyor. Band Chanting denen, tüm müzisyenlerin , tüm müzisyenlerin vokali ilgi çekiyor. Miller bu tarzı sık sık kullandı ve müziğini sevdirdi.

1938 yılında orkestranın öne çıkan performansına ben rastlamadım. Son yıllarda RCA Victor şirketi ile anlaşan Miller şubat ayından itibaren 78 kayıtları yapmaya başladı.

Moonlight Serenade: 78, arr GM. Orkestranın big band dünyasına getirmiş olduğu özel ses'in (sax bölümünün klarinet liderliğinde çalması) en güzel örneklerinden biri. Bir yerde okuduğuma göre, bir ev partisi sırasında bu plakla dans eden gençler, evin bir başka yerinde yangın çıktığını farketmemişler. Abartmalı bir haber olabilir.

Little Brown Jug; 78 arr, BF, orkestranın ilk swing hit parçası, ts, tp, tb soloları vasat. Şahsen çok sevdiğim bir parça değil. Son yıllarda bulunan bir CY performansını tempo ve sololar bakımından çok daha ilginç buldum.

Pavanne: 78, arr BF, klasik müzik piyanisti Morton Gould'un sevilen bir bestesi, ts, tb soloları vasat, arr nefis.

At Sundown: CY, arr BF, trompet solisti CH'nin tek, güzel solosu bu parçada, o bakımdan yazıyorum.

Hour of Parting: CY, arr BF, TB'nin şahane solosundan sonraki unison sax pasajı büyük ilgi çekiyor. Stüdyo kayıtlarında hiç duymadığınız ritm gitarını rahatlıkla işitiyorsunuz. Tb solosu da iyi. Dans eden çiftlerin bitmesini istemeyecekleri romantik bir yorum, bir başyapıt.

In The Mood; 78, arr GM, bu parçayı önceki bir yazıda epeyce inceledik. Ekleyeceğim tek şey şu; bir TRT radyosu haber programında fon müziği olarak çalınıyor.

Blue Moonlight; 78, RE vo, Al Klink'in bas klarinet solosu ile ilgi çeken romantik bir yorum.

1939 yazı sona ermiş, orkestra Glen Island Casino adlı gece kulübündeki çalışmaları ile önce üniversiteli gençlerin, sonra New York sosyetesinin beğenisini kazanmış ve şöhret basamaklarını hızla tırmanışını sürdürmüştür. Mali durum düzeldiğinden Miller uzun zamandır düşündüğü kadro konusunu gerçekleştirmiştir. Önce aranjör Jerry Gray'i, sonra birer tb ve tp müzisyenini almıştır. Böylece kendisiyle birlikte dört trombon yeni bir bölüm oluşturmuştur. Kanımca, Miller'ın big band müziğine en büyük katkısı trombonlara verdiği önemden kaynaklanıyor. Bunların hızlı ve özellikle slow parçalardaki pasajları benim için unutulmaz müzik keyfi. Amerika'da yaşadığım yıllarda, açık hava konserlerinde big band'lerin trombonları önünde saatler geçirdim, o eşsiz sesi unutamam. Miller'ı izleyen diğer tromboncu şefler, Tommy Dorsey, Larry Clinton, Jack Teagarden ve diğerleri de aynı şeyi yaptılar ve böylece big band müziğinde 5-4-4-4 kadrosu ortaya çıktı ve yerleşti. Birkaç yıl sonra bir piyanist şef,

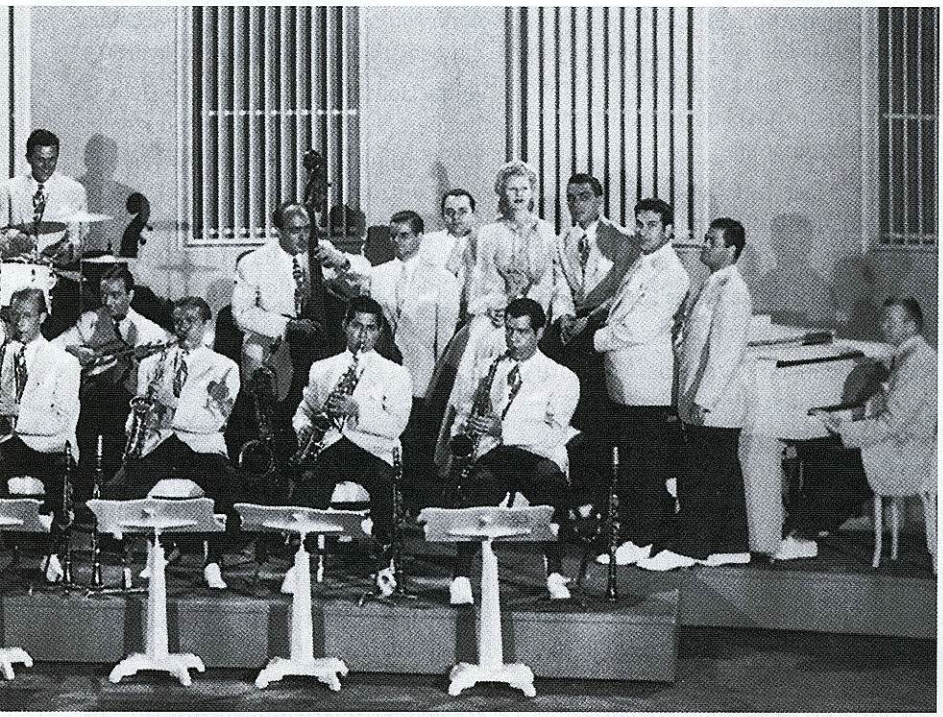

Mart 1904 doğumlu dünyaca ünlü big band şefi Glenn Miller'ın 100. doğum yıldönümü Amerikan, İngiliz ve diğer radyolarda çeşitli programlarla kutlanacak. Umarım bizim TRT radyolarımız da bir-iki programı yayınlar. Bu yılın big band anılarını tümüyle ona ayırıyorum.

Orhan Argun

Stan Kenton daha da ileri gitti ve 5 müzisyenli tb bölümü ile harika müzikler yaptı. Miller'ın ordu orkestrasındaki brass kadrosu da 5+5 idi. Siyah şeflerin tb bölümüne beyaz şefler kadar değer vermemesini de hiç anlayamadığımı belirteyim.

Stardust; 78 arr BF ve GM, TB ve JB'in uzun solosu güzel. 1949 yılında ilk pikap (78 çalar) sahibi olup da Miller 78'lerini toplamaya başladığımda bir tanıdıkta bu 78 vardı, İngiliz malı "His Master's Voice" marka. Bana satmasını istedim ama satmadı, halbuki bir Miller meraklısı da değildi. Ama birkaç günlüğüne çalmam için ödünç verdi. Allahtan kırmadan iade ettim. Parçanın sonundaki ts ve clt kodası şahane ve ben artık bu son saniyeleri dinleyebiliyorum, geri kalan kısım beni hiç ilgilendirmiyor. Koleksiyonumda bir de CY var, ts, clt kodasını değiştirmiş Miller, bunu ise hiç dinlemiyorum. Bu orkestranın 1940 yılındaki ilk hit plağı idi.

Tuxedo Junction; 78, arr JG. Miller orkestrası bir gece kulübünde veya dans salonunda siyahi Erskin Hawkins orkestrası ile birlikte çaldı. Miller siyahların sinyal müziğini çok beğendi ve notasını aldı. Jerry Grey, tıpkı Miller'ın In the Mood'da yaptığı gibi bazı kısımları attı, yeni kısımlar ekledi ve bir swing şaheseri doğdu. Özellikle tb bölümünün derbi surdini, bazen de ellerini kullanarak çıkardıkları "ooah ooah" sesine karşı sax bölümünün unison biçiminde karşılık vererek ve Miller'ın en çok sevdiği trompetçisi DM'nin solosu ile başlayan parça Miller hayranlarını çıldırtıyordu. Bir CY performasında bunu duyuyordunuz. Hawkins'in plağı yüzlerce, Miller'ın plağı milyonlarca sattı. Bir başyapıt.

Dippermouth Blues; CY, arr GM. King Oliver ve Louis Armstrong'un ünlü parçaları. Miller, Louis'in tp solosunu aynen kopya ederek yaptığı tb solosu ile dikkati çekiyor. EC'nin clt solosu da iyi. Müzisyenlerin bir ağızdan "ah play that thing" diye bağırmaları çok hoş. Parça sonundaki ıslık ve alkışlar dinleyicilerin ne kadar mutlu olduklarını gösteriyor.

April Played Fiddle ve Fools Rush In; arr BF, vo RE. O günlerin çok sevilen iki romantik parçası. İkincisi bugün bile çalınıyor. Vokalden çok Finegan'ın aranjmanları ön planda. 78 ve CY kayıtları var.

Slow Freight; 78, arr BF. Medium tempoda jazz duygusu yüksek, swing dolu, DM'in çok güzel solosu ile süslü, adeta bir başyapıt. Bu parçayı ilk kez, kısa dalga radyoda ve doğruca Amerika'dan dinlediğimi hatırlıyorum, 1940'larda bir gece...

Fan Hat Stomp; CY, arr, GM'nin bence kayda geçmiş en mükemmel solosunun yer aldığı hızlı parça. Sevdiğim Hurley bile iyi tp solosu yapıyor, ıslıklar, alkışlar gırla...

Pennsylvania 6-5000; daha da kısası PE 6-5000, 78, arr JG. Orkestra vokali. JB ve TB'nin soloları iyi. Parçanın ismi aslında, orkestranın kış aylarında çaldıkları New York'un Cafe Rouge gece kulübünün telefon numarası. Bugün bile bu numarayı çevirirseniz duyacağınız fon müziği bu 78 üzerindeki müzik. Son günlerde yeni bulunan bir CY performansını dinledim, çok daha güzel ama bu stüdyo kaydının en hoş tarafı gerçek bir telefon sesinin kullanılması.

Bugle Call Rag; 78, arr GM. Benny Goodman'ın şahane yorumuna nazire olarak Miller'ın yaptığı, aynı hızda, biraz değişik biçimdeki

düzenlemesi. Kendi solosu da çok, iyi keza TB'nin solosu. Bu parça

Miller konserlerinin en son, kreşendo parçası olarak çalınırdı. Davulcu

Moe Purtill'in de çok iyi solosu var. Bunu ilk dinlediğimiz Caz

Yıldızları filminde, Miller 'Number 83' diyerek anons etmişti.

Miller çalması çok zor olan bu parçayı ordu orkestrasına almadı.

Değişik şeflerden dinlediğim Miller, hayalet orkestraları da iyi çalamadılar bu zor parçayı. Beş altı yıl önce

TV'den, resmi Polonya GM Orkestrası'ndan dinledim, fena değildi.

Mr. Meadowlark: 78, arr JG. Orkestranın gitaristi Jack Lathrope'un

Birkaç vokal çalışmasından biri. Çok güzel bir melodisi ve ilgi çekici

sözleri var.

My. Blue Heaven: 78, arr BF. Bir arkadaşımın İngiltere'den bana getirdiği plak. Çok iyi TB ve GM soloları var. Konserlerde sık sık çalınan ve GM'in çok sevdiği bilinen aranjman. Ama nedense Miller bunu da ordu repartuarına almadı.

Falling Leaves: 78, arr ? TB'nin çok güzel solosunun yer aldığı romantik bir parça. Savaş sonrası GM orkestrasını yöneten Beneke bu parçayı kemanlarla birlikte çaldı ve kendisi için bir şov müziği haline getirdi.

Nightingale In Berkeley: 78 arr BF. Bu da vokalist Ray Eberle'nin bir şov şarkısı idi. Ayrıca güzel bir TB solosu da var. GM ile çalıştığı

Zamanlarda ses tonu ve diksiyonu ancak iyi olan RE, 1950 ve 60'lı

yıllarda çok gelişti ve her fırsatta bu şarkıyı yorumladı.

1940 Kasım'ında Billy May adlı trompetçi orkestraya katıldı. Aynı

zamanda aranjördü. Onun gelişi ile müziğe coşku ve gerçek swing

duygusu da gelmiş oldu. Miller orkestrası artık sadece romantik parçalar çalan bir dans orkestrası değil, isterse jazz da çalabilen süper bir bigband olarak kabul edilmeye başladı. Bu konuda gene de Goodman, Shaw ve Dorsey takımlarından daha zayıf idi. Bunun da sebebi daha zayıf bir ritm bölümünün varlığı idi. Özellikle davulcu

Moe Purtill, zaman zaman iyi ritm verse ve solo yapsa da bir Gene Krupa veya Buddy Rich klasında olamıyordu. May'in katılımı ile

Plunger Surdini de Miller müziğine giriş yaptı.

I Dreamt In Harlem: CY, arr JG. Billy May'in gelişinden hemen sonra Aranjör Gray, onu ön plana çıkararak bu ünlü düzenlemeyi yaptı. AK'nin güzel solosu var. GM'nin solosu ancak iyi. Fakat May önce açık, sonra plunger surdinli solo yapmaya başlayınca coşku artıyor. Müzisyenler ve bizzat Miller May'e laf atıp onu ateşliyorlar. Çekingen, hislerini açığa vurmayan yan şefin 'İşte ben buna solo derim' gibilerinden bağırması bu performansın unutulmaz dinamiği.

Stüdyo ve beş altı CY kaydı olan bu başyapıtı, Miller'in ordu repertuarına almamasını açıklamak mümkün değil.

Yes, My Darling Daughter: 78, arr JG. Aldığım ilk Sahibinin Sesi

Plaklarından biri. Vokalde MH soruyor, müzisyenler bir ağızdan cevap veriyor. AK'nin kayda geçmiş en iyi solosu bu plakta. Birkaç

CY kaydı da bu plakta, Moe Purtill bile çok iyi. Bence bir başyapıt.

Daisy Mae: CY, arr BM. Bunu ilk önce 1950'lerde dinlemiş ve beğenmemiştim. Birkaç ay önce radyodan başka bir CY performansını dinledim ve sevdim. BM ve AK'nin soloları nefis. EC'nin as solosu ise zayıf. Bu parçayı yazdıktan sonra May'in orkestradaki adı Daisy-Papatya oldu...

Swing' At The Seance: CY, arr BM. Adı üzerinde swing dolu bir performans. Orkestrada kısa süre bulunan bayan vokalist Dorothy Claire, sık sık Billy May'e laf atıyor, bunun üzerine May de en güzel sololarından birini bize sunuyor, dört trombona karşı. Bir başyapıt.

Anvil Chorus: 78, arr JG. Verdi'nin Il Travatore operasından Çekiç Koro'nun swing uyarlaması. TB ve BM'nin soloları güzel. Purtill'in davul solosu iyice. Plağın iki yüzüne birden basılan parçayı, Miller sonradan kısalttı ve ordu repertuarına aldı.

Frenesi: 78, arr BF. Finegan'ın GM orkestrası için yapmış olduğu en güzel düzenleme. Slow, romantik ve modern. Tb bölüm pasajı şahane.

JB ve DM'nin tp soloları harika, keza TB'nin solosu. 1940'lı yılların başlarında deneme yayınları yapan İstanbul Radyosu bu plağı sık sık çalardı. Herhalde özel olarak İngiltere'den getirtmişlerdi. Çünkü İstanbul'da satılmadı bu plak. Koleksiyonumda bulunan CY kaydı, 78'den de özel. Dans edenlerin uğultusu geliyor kulaklarınıza, fakat rahatsız etmiyor. Kuşkusuz bir başyapıt. Miller'in bu tür slow yorumlarını ordu repertuarına almasını anlayabiliyorum. Çünkü yaklaşık 50 müzisyenlik olan ordu orkestrasının slow parçaları için değişik aranjmanlar gerekiyordu.

Volga Boatman: 78, arr BF. Bu kez Finegan'ın en modern swing düzenlemesini dinliyoruz. Ritm bölümünün güzel introsundan sonra dört trombon unison biçimde bu ünlü Rus halk şarkısının ana temasını çalıyorlar. BM plunger surdinle onlara katılıyor. Sax bölümü ikinci temayı çaldıktan sonra EC'nin gene zayıf as solosu geliyor. Miller EC'nin, sadece stüdyo kayıtlarında değil canlı yayınlarda bile zayıf altosax soloları yapmasına nasıl tahammül etti bilemiyorum. Caceres'in klarinet soloları fena değildi. Bariton sax ise çok iyi idi. Sonraki yıllarda Amerika'nın en iyi beş baritoncusu arasına girdi. Evet, daha sonra big band müziğinde bir eşine rastlamadığım tb ve tp bölümleri arasındaki düeti dinliyoruz. Bu çok ilginç dinamiği Finegan sadece bu parçada kullandı. Finaldeki kreşendoyu BM'nin açık ve tiz trompetinden işitiyoruz. Bir başyapıt.

Bir noktaya açıklık getirmek istiyorum. Ritm zayıftı dedim yukarıda. Bu hızlı, swing parçalarında böyle idi. Slow, romantik veya ballad denilen dans müziklerinde ise emsalsiz denilebilecek kadar mükemmel idi ritim bölümü. Herhalde davulcu Purtill'in gereksiz vuruşlardan çekinmesi nedeniyle.

Miller orkestrası 1940 başından itibaren dağıldığı son günlere kadar haftada üç kez 15'er dakikalık radyo konserleri verdi. İlk 13 hafta bu yayınlara o günlerin swing triosu Andrews Sisters da katıldı. Birkaç yıl önce bu yayınlar CD halinde müzikseverlere sunuldu. Bu CD'leri elde edemediğim ve dikkatle dinleyemediğim için çalıp söyledikleri parçaları bu yazıya alamıyorum. Miller, bu radyo konserlerinde 8-10 dakikalık medley'ler çalardı. Dörder parçadan oluşan bu medley'lerde eski, yeni diğer orkestraların müziklerinden ödünç alınan ve nihayet bir blues parçası yer alırdı. Sivil orkestranın medley'leri o kadar ilgi çekici değildi. Ama ordu orkestrasının çaldıklarının hemen hepsi birer başyapıt oldu.

Gelecek sayıda 1941 ve 42 yılının ünlü yorumlarını anlatacağım.

Durul Gence

Durul Gence'yi her an İstanbul jazz çevresinde görmek mümkün değil. Onu Nardis'de bulmuşken coşup soruları birbiri ardına sıralamamak mümkün mü? Durul Gence 50 yıldır davul çalan bir efsane. Mütevazı kişiliği, hoş sohbeti, zekası ve bakış açılarıyla tam bir sanat adamı. Ağzından çıkan her cümleyi, fikirlerini, saptamalarını hayranlık ve şaşkınlıkla okuyacaksınız. Dile kolay 50 yıl...

Filiz Küçük
filizkucuk@yahoo.com

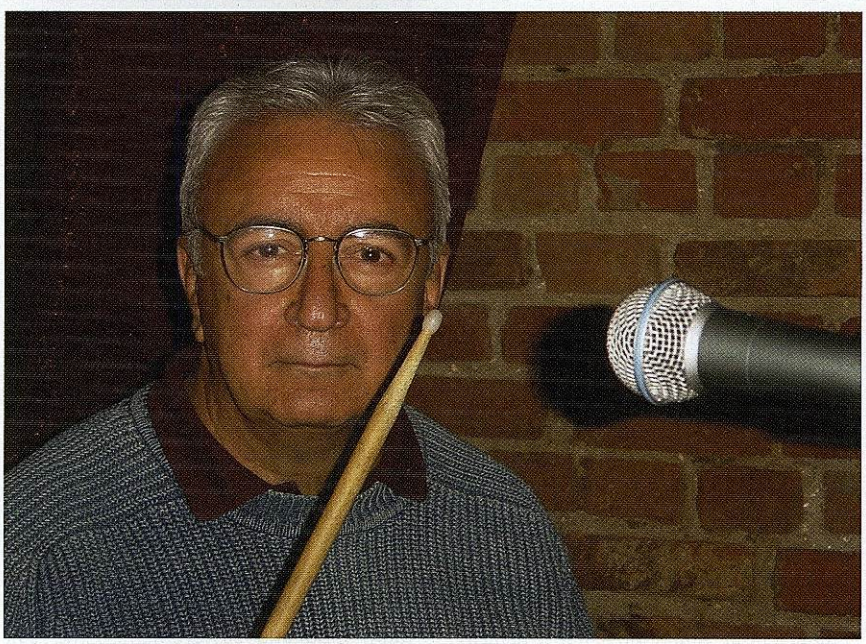

Bir davulla ilk kez kaç yaşında karşılaştınız?

Hayatımda davul diye ilk gördüğüm şey: 5 yaşındaydım, babam subaydı ve Kars'da görevliydi. Hudut boyu Kızılçarşaf Kasabası, ki o kasabada trenler mühürlenir Rusya'ya geçer, yani öyle bir sınır kasabası. Hatta kasaba bile değil, köy Kızılçarşaf. Sünnet düğünüm orada oldu. Sünnet düğünümde içinde ampul yakılmış davul hatırlıyorum ve davulun içerisinde köylülerin bahşiş olarak attığı paralar, yarısına kadar kağıt para dolu. Işıklı yarısına kadar dolu olan bir davul hatırlıyorum. Hayatımda davullar dolusu para kazanmadım, ama davulun paramı kazanmak, geçimimi sağlamak açısından çok büyük bir önemi oldu. Üniversiteyi bırakıp erken yaşta davul çalarak paramı kazanmaya başladım. Allah'tan böyle bir yeteneğim vardı da, o ilk ekonomik krizde davul çalarak evimi geçindirdim. Profesyonel müziğe başlamam da böyle oldu. Müzisyen olmak için çok düşündüm, çünkü ailem istemiyordu müzisyen olmamı. Ailemin izniyle müzisyen olmayı organize edebilmiş olsaydım, konservatuarda ya da müzisyen yetiştiren bir okulda okurdum. Ben Deniz Harp Okulu'nda okudum, deniz subayı olmak istiyordum. Aslında çok da hevesliydim. Sonra ODTÜ diye bir okul açıldı Ankara'da, birara heveslendim oraya gittim. Plancı, programcı bir insanım aslında, ama ekonomik kriz bizi başka yollara sürükledi. Profesyonel müzisyen oldum sonuçta. Benim müzisyen olmak ya da olmamak konusundaki bocalama devremde, kendi kendime sorduğum bir soru, kurduğum bir denge var: Ben çok başarılı bir müzisyen olsam ve arkadaşlarımın birisi de Türkiye'nin kritik, en yüksek mevkilerinden birinde olsa, cumhurbaşkanı ya da başbakan gibi, ona gıpta eder miyim? Hayır. Gurur duyarım arkadaşım olduğu için. Ama ben Türkiye'nin kritik mevkilerinden birinde olsam, cumhurbaşkanı ya da başbakan gibi, bir arkadaşımı, başarılı olsun ya da olmasın, sahnede çalarken görsem gıpta eder miyim? Evet. Bunu çok sordum kendime ve böylece müzisyen olmaya karar verdim. Karar verdikten sonra da, A planı, B planı, olmazsa C planı gibi planlar yaptım kendime ve hep A planlarını uyguladım. Ama yedek planlarım hep hazırdı.

"Şu anda o yaşlarda olsaydım şunu yapardım" diyebileceğiniz birşey oldu mu?

Hayır. Genelde 1. kararlarım geçerliydi. Ufak tefek pişmanlıklar var tabi. Ama genelde yaptıklarımdan kendim sorumluyum. Başarılarımdan dolayı gururluyum. Pişman değilim, gene yapardım.

Bir müzisyenin kendine özel bir tarz oluşturması nasıl bir aşama gerektirir ?

Şu üçlü aşamaya inanıyorum ben, boyacı da olsanız aslında durum böyle: bir işi önce öğrenirsiniz, yani çıraklık devridir bu. Sonra kalfalık devri başlar. Kalfalık devrinde taklit edersiniz. Benim de taklit ettiğim, özendiğim bir sürü davulcu vardı. Gene Krupa ilk başta, daha sonra Joe Morello. Gene Krupa zaten davula kişiliği kazandıran ilk büyük davulcu. Joe Morello Türkiye'ye geldi, Dave Brubeck ile çaldı. Kalfalık devrini atlatırsınız, sonra artık ustalık devri başlar. Orada kendi kişiliğinizi kazanmışsınızdır veya kalfalıkta kalmışsınızdır. Her kalfa da usta olamayabiliyor. İnsanın kişiliğiyle doğru orantılı bir şey. Ben ustalık devrine geçtiğimi sanıyorum. Ben 50 senedir davul çalıyorum, tabi çok zaman geçti aradan, bugünün davul çalma anlayışı ile,her sanat dalında olduğu gibi davul çalma konusunda da bir sürü gelişmeler oluyor. Ben bugünün davulcularına göre çok demodeyim, daha doğrusu eski model bir davulcuyum. Ama ne olursa olsun ben oyum, 63 yaşındayım ve ben o ustalık devrine geçtiğim zamanki dönemin genciyim sonuçta. Bugün olsa çok değişik şeyler çalardım. Davullar bile çok değişti. Teknoloji büyük teknik imkanlar getirdi. Davul çalma şekli değişti. Bugünkülere göre ben demode bir davulcu sayılırım. Bundan da utanmıyorum. Aşağılık kompleksine girmiyorum. Ama ben kendi sentezime, kendi davulumda ulaşmış olduğumu zannediyorum baktığım vakit.

Her müzisyenin enstrümanı kişiliğini yansıtır mı?

Kesinlikle. Ben yerli, yabancı çok müzisyenle çaldım. Yıldız düzeyindeki birçok müzisyenle çaldım. Mesela Herbie Mann bunlardan bir tanesi, geçenlerde öldü. Jazz dünyasının en büyük flütçüsü, Türkiye'ye de gelmişti. Biz bir yerde çalarken jam sessiona katılmıştı. Çok beğendi, konserinde beraber çalmamı istedi. Hatta Amerika'ya gelmemi istedi, dönüş biletimi verirseniz gelirim dedim. Onun yanında çok büyük bir gitarcı vardı, Sonny Sharrock. Türkiye'de tanımış olduğunuz büyük yıldızlarla çaldım, hem plaklarında hem konserlerinde eşlik ettim. Ayrıca kendi orkestramda çalıştığım müzisyenler oldu ve inanın hepsinin aletlerinin başına ilk geçtiklerinde ısınmak için çıkardıkları sesle oradan bile kişiliğini analiz etmek mümkün. Ayrıca bunu bilimsel olarak anlatayım, derslerimde de anlatıyorum, öğrencilerime de her zaman söylüyorum, müzik duyguların seslerle ifadesi, bir ifade şekli, bir dil. Bunun için herkesin nasıl kendine has bir konuşması varsa, bazı insanlar çok iyi konuşabiliyorlar, kendilerini çok iyi ifade edebiliyorlarsa, müzik de bir dil olduğu için, bir iletişim şekli olduğu için müzikte de öyle. Bazısı çok iyi bir şekilde kendini hiçbir kısıntıya uğramaksızın ifade edebiliyor. Bazısı çekiniyor, o çekingenlik kendine güvenle, iyi çalışmış olmakla, aletle haşır neşir olmakla ilgili birşey. Tabi öncelikle çalmış olduğunuz aletin üstesinden geleceksiniz, virtüözite dediğimiz üst düzey çalabilme yeteneğine ulaşabileceksiniz. Kendimizi ifade ederken aynı sözcükleri kullanıyoruz, ama değişik şekilde bir araya getiriyoruz, müzikte de öyle.

Müziğinizi neler besliyor?

Benim çok geniş bir duygu dünyam var, çok duygusal bir insanım, çok kolay gülmem belki ama çok kolay ağlarım. Özellikle hüzünlü şeylere, yani mavi dünyaya daha fazla eğilimim var. Davulcu olduğum halde o hüzün beni hep etkilemiştir. İnsanın günlük hayatta ve de ayrıca hayatta, dünyada olup bitenlere, o kadar çok öfke duyduğumuz şeyler oluyor ki, iletişim arttıkça, insanlar birbirinin dertlerinden haberdar oldukça mutluluklar giderek azalıyor. Olayları okuyorsunuz, görüyorsunuz, kendi ülkenizde olanlar, başka ülkelerde olanlar, çirkinlikler vs... Bütün bunları nasıl içinizden koparıp atacaksınız? Belki davul çalmak, biraz sıkı ve sert olduğu için, sağlıklı bir şekilde, stressiz dışarıya vurmak açısından sağlıklı bir yol. Ben öfkemi çoğu zaman o derilerden, çalmış olduğum davuldan çıkarmak suretiyle bu stresi daha minimumda yaşamış olduğum için biraz daha diri kaldım, daha sağlıklı kaldım, ruhen ve bedenen.

Diğer sanat dallarıyla aranız nasıl?

Kendi işiniz, uğraşlarınız, hayat mücadeleniz içersinde vakit buldukça ancak diğer sanat dallarına eğilebiliyorsunuz ya da tesadüfen karşınıza çıktığı zaman. Mesela ben tiyatro çok severim, tiyatroyla, tiyatrocularla ilgili çok güzel çalışmalarım oldu. Yıldız Kenter ile çok güzel çalışmalarımız oldu. Başarılarına katkıda bulunduğumu onların ifade etmiş olduğu bir takım çalışmalarımız oldu. Mesela "Ben Anadolu" oyununun özgün müziğini ben yazmıştım, başka ülkelerde de oynandı. Yıldız Kenter'e en az 3 tane oyun müziği yaptım. Başka tiyatrocu arkadaşlara da oyun müzikleri yaptım. Tiyatroyla böyle bir ilişkim oldu. Ama Yıldız Hanım Ankara'ya gelir bir oyun için, çok istediğim, çok beğendiğim, çok takdir ettiğim halde gidip izleyemem. İnsanın sanatçı kişiliği oluşmuşsa, öyle bir olgu varsa, spontane bir şekilde, birden karşınıza çıkan herhangi bir sanat olayında çok büyük bir heyecan duyabiliyorsunuz. Mesela resime karşı çok büyük bir ilgim olduğunu söyleyemem. Ama çok geniş bir zamanım olduğu sırada Hollanda'da Van Gogh müzesine gitmiştim. Van Gogh'un kendi portresini yapmış olduğu bir resim var, o resim karşısında hüngür hüngür ağlamaya başladım. Herhangi bir sanat dalına karşı sadakatli, tutkulu, düzenli bir ilgi duyduğumu söyleyemem. Ama hangi sanat dalı olursa olsun kayıtsız kalamıyorum.

"Bu benim 50. senem. Tam yarım asırdır ben davul çalıyorum."

Türkiye'de istediğiniz müziği yapma olanağınız var mı?

Yok. Olmadığını düşünüyorum. Çünkü olabilmesi için insanın maddi olanaklarının çok geniş olması gerekiyor. Benim, bir noktada, müzik dünyasından parasal olarak ilişkimi kesmemin temel nedeni bu oldu. Siz istediğiniz müziği, istediğiniz şekilde çalamadığınız takdirde o dünyada, o iş içerisinde özgür olduğunuzu söylemeniz mümkün değil. Mesela bir yerde çalıyorsunuz, adamın biri, çok güzel ama şu parçaları da çalsanız diyor. Ben onları çalmak istemiyorum. Mesela Congratulations çok güzel parça diyor. Bana göre değil, repertuarıma almaya değer bulmuyorum. Ama patron, yani parayı veren insan istiyor. Siz onun istediğini çalmak, üstelik onun istediği gibi çalmak durumunda olduğunuz için özgür olmayan bir ortamda bu işi yapmak istemiyorsunuz. Mesela, özellikle bizim zamanımızda, jazz çalmak yasak diye birşey vardı. Ne demek jazz çalmak yasak. Jazz bir duyuş, bir biçim, bir olay. Ben yasak dedikleri halde jazz çaldım. Pop müziği de çalsak onu jazzy yani jazz havasında çaldığımız zaman o jazz olur zaten ya da jazz'daki özgürlükleri, jazz'da olması gereken şeyleri siz müziğinizin içine sokarsanız, pop müzik de çalsanız o jazz'dır. Bunu yaptım gizli gizli. Öyle nefes alabildim. Ama ısrarlar daha fazla olunca ve başka yozlaşmalar da olunca, ben müzik dünyasıyla organik ilişkimi kestim. İlişkim hiçbir zaman kesilmiş olmadı aslında.

Durul Gence, Durul Gence olmasaydı, Durul Gence'yi dinler ve beğenir miydi?

O zamanın teknolojik olanakları çok kısıtlıydı. Saatlerde süren ses kayıtları yapardık. Bir gece kulübünde, davulcunun çıkardığı bütün titreşimleri duyarak, yakından, onun burnunun dibine girerek Durul Gence'yi dinlemeyi çok isterdim. Çünkü o Durul Gence, belki çok az insanın tadına vardığı bir Durul Gence. Ama böyle bir imkanım hiç olmadı. Durul Gence'nin çıkardığı seslerin tüm nüanslarını kaydedecek bir kayıt teknolojisi olmadığı için dinleyemedim. Çok isterdim. Kendi çaldığım eski kayıtları dinlediğim zaman tanırım tabi ki, ama öyle kayıtlar çok az. O plaklar çalınmıyor da zaten artık. O zaman ithalat-ithalat rejiminin çok sıkı olması dolayısıyla ham madde bulunamıyordu. Eski plakları toplayıp toplayıp tekrar arasına ham madde katarak yeni plak haline getiriyorlardı. O zamandan kalma plakları öğrencilerim bulup getiriyorlar, el koyuyorum, dinliyorum gözlerim yaşarıyor. Oradaki Durul Gence'nin çıkarmış olduğu sesler, yani kulağınıza gelen sesler benim orada çıkarmış olduğum gerçek sesler değil.

Davul seçiminde nelere dikkat ediyorsunuz?

Bir zamanlar bir davulcu bana demişti ki, davulunu her açıdan denemek mecburiyetindesin. Hiçbir zaman davulun-

dan bıkma. Belki birgün en ideal şekline kavuşursun. Hakikaten de öyle oldu. Öyle denedim, böyle denedim, çünkü o kadar çok açıları, yükseklik, alçaklık, eğrilik ayarları var ki davulları kurarken. Her çeşidini denedim ve en idealine kavuştuğumu zannediyorum. Onun için de kendi davulumu sırtımda taşıyorum ve kendim kuruyorum. Bildiğim kadarıyla bütün hassas büyük davulcular başkalarına yani rodilere kurdurmuyorlar. Siz de şahit oldunuz, oldukça uzun sürdü benim ince ayar yapmam. Yine de tam bitmedi. Gretsch marka bir davulum var. Bence Gretsch davullar arasında Rolls Royce gibi bir şey, çok iyi, çok kaliteli bir marka. Ama herkesin kullanmak istemediği bir marka. Tabi bunu da hoş karşılıyorum ben. Japonlar çok büyük bir aşama yaptılar müzik aletlerinde. Metal kısımlarını vs. daha itinalı yapıyorlar, robotlarla mı yapıyorlar, yoksa o ufacık tefecik elleri daha mı marifetli onu bilemiyorum. Ama Japon davulları çok güzel. Özellikle Yamaha, Tama, Pearl çok güzel. Ama ben Amerikancıyım. İlk davulum Premier idi. Ama Beatles ile birlikte, orada Ludwig yazıyor diye Ludwig'e geçtim. Ama Ludwig'de büyük bir kalite buldum. Türkiye'de davulcuların "senin davulundan başka ses çıkıyor abi" diye hayran oldukları bir davuldu. O davulları Asım'a vermiştim. Bir kaza geçirmiş, o davullar o kazada gitmiş, öyle söylemişti bana, çok üzüldüm. Şimdi ki davulum Gretsch. Aslında Gretsch kullanmaktan çok gururluyum. Aslında mecbur kaldım ben bu davulu almaya. Şöyle, Türkiye'den darbuka ihraç ediyordum Danimarka'da bir firmaya. O firma da Gretsch'in mümessiliydi. Ben Türkiye'den ihraç ettiğim darbukaların karşılığında bu davulu aldığım için bu davul bana çok ucuza mal oldu. Gretsch kullanıyorum, ama trampetim Ludwig. Ludwig'in plastik trampetinin üstüne gelmedi böyle trampet. Hem pratik, hafif, güzel, hem de sesi çok derin, beni doyurucu bir trampet. Ziller konusunda koleksiyoncu sayılabilirim. 15 tane falan zilim var, bunların tümünü kullandığım zamanlar oldu, ama o tarz müzik yapan yok. Onun için kabuğumuza çekilip 5 tane zille idare edebiliyoruz. Aslında o kadar çok değişik sesler veren ziller yapılıyor ki, onları bir araya getirseniz, mesela bir piyanistin önünde bütün tuşlar, bütün notalar var. Ama siz davulcu olarak 20 zil de kullansanız yine de limitlisiniz bir noktada. Ama o azlık içerisinde üretici olmak, yaratıcı olmak bence daha da tahrik edici, heyecan verici, insanı davet eden.

Bildiklerinizi birileriyle paylaşma, aktarma isteği duyuyor musunuz? Bunun için neler yapıyorsunuz?

Ben de yaklaşık 20 sene önce başlamış olan bir eylem bu, gururla söyleyebileceğim bir eylem. Tabi ki edinmiş olduğum deneyimleri, kazanmış olduğum bilgileri, sentezlerimi mezara götürmektense, bizden sonraki kuşaklara aktarmak gerektiği düşüncesiyle hem davul dersleri veriyorum, hem de 17-18 yıldır, önce Hacettepe'de başladım, sonra ODTÜ'de devam ediyorum, jazz dersleri veriyorum, jazz tarihi, jazz'ı sevdirme dersleri. Önce müziği, çünkü jazz da müziğin bir parçası, müziği ve jazz'ı üniversite seviyesindeki gençlere aşılamak için 20 seneye yakın bir eylem içerisindeyim zaten. Bir de Ankara'da yuva açtım. Okul öncesi eğitimde, haftada 3 gün bütün öğrencilere müzik dersi var. Suyun kaynağına inip, o yaştaki bebeklere müziği sevdirmeye çalışıyorum. Başarılı olduğumu gelip bütün veliler anlatıyor. Benim gözlerim yaşarıyor, ağlıyorum. Sabahtan akşama kadar onlarla haşır neşir oluyorum. En çok gurur duyduğum da bu. Dedik ya müzik bir dil diye, mesela, bir aile Almanya'ya, İngiltere'ye ya da Amerika'ya gidiyor, annesi, babası okuma-yazma bildiği, çocuk okuma-yazma bilmediği halde onlardan önce öğreniyor o dili ve annesine, babasına tercümanlık ediyor. Mesela, benim İngiliz okuluna giden 5 yaşında bir kızım var, ben çok geç evlendim bu arada, o İngilizce öğrendi. Okuma-yazma bilmiyor. Nasıl öğrendi bu çocuk İngilizce'yi? Daha 5 yaşında anneannesine tercümanlık yapıyor. Şunu demek istiyorum, müzik daha çok küçük yaşlarda öğrenilen bir dil. Sağlıklı bir şekilde öğrenirseniz bu dili, sağlıklı bilgilerle öğrenirseniz, ömür boyu sağlıklı şeyler dinlersiniz, kötü şeylere prim vermezsiniz. Buradan dönüyorum arabeske, Türkiye'de niye arabesk müzik diye yoz bir müzik çıktı? Kim ne derse desin, arabesk seviliyor, seviyorlar, ne olursa olsun yoz bir müzik, en azından bize yakışmayan bir müzik. Çünkü radyolar 60'lı yıllarda ilk çıktığı zaman, bugünkü TRT'nin o zamanki adı Türkiye Yayın Postaları idi ve Türkiye'de tek eğlence olan transistorlu radyolarda TRT'nin yayın alanına bakıyorsunuz, Ankara, İstanbul, İzmir çevresinde küçük bir daire. Çağdaş müzikleri, hatta bırak çağdaş müzikleri, Klasik Türk Musikisini, Türk Halk Musikisini veremiyorsan kendi insanına ne olacak? Şimdi teknoloji gelmiş pilli radyoları getirmiş, insanlar elektrik olmadığı halde, evlerinde, köylerinde pilli radyolara kavuşmuşlar, ne dinleyecekler bunlar? Hatırlıyorum o zaman, karıştırdığı zaman radyoyu, gümbür gümbür müzik yapan, en azından 4-5 tane alternatif vardı, Şam, Kahire, Bağdat, Beyrut. Tabi kültürümüze de yakın düşen bir müzik, ama bizim müziğimiz değil. Şimdi o müzik dilini öğrenen insanlar, Orhan Gencebay gibi yetenekli ve beste yapabilmeye yetenekli bir insan duyduğu müzik neyse o müzik türüyle kendini ifade etti. Ondan sonra arabesk diye bir müzik çıktı ortaya. Tabi çıkar, onu üreten de, dinleyen de aynı dili konuşuyor. Müzikolog bir arkadaşım var, Ertuğrul Bayraktar, bu analizi yaptığım zaman "Çok doğru söylüyorsun.

> "Başkasının davuluyla çalmak başka birisinin smokiniyle baloya gitmek gibi birşey. Tesadüfen size uyarsa rahat edersiniz. Çoğunlukla uymaz ve kendinizi tuhaf, rahatsız hissedersiniz."

Ben Samsunluyum. Orhan Gencebay da Samsunlu. Arap radyoları bizde çok güzel dinlenirdi" dedi. Çıkmış bu olgu, bu virüs, bu hastalık girmiş kanımıza, artık bunun tartışması yok, olmuş bir kere. Hasta bir müzik, insanı hasta ediyor. Bize yakışan bir sentez değil. Bize yakışmayan bir müzik daha var, yara gibi bir olgu, çingene müziği. Ben çingeneleri çok severim, eğlencelerini, yaşayış biçimlerini, müziklerini. Ama Türkiye'deki çingenelerin müziği Türkiye'nin müziği olmamalıydı. Türkiye'deki çingenelerin müziği Türk Müziği durumunda, sevilen müzik durumunda. Türkiye'nin kendi öz kültürü var, halk türküleri, oyun havaları, halk dansları müzikleri, Divan Musikimiz var. Bir de dünyayla bütünleşebilmemiz için bilmemiz gereken çağdaş müzik var. Orada da pop müzik, rock müzik, jazz müziği, klasik müzik var. bunları bilmemiz gerekirken, biz Roman müziğiyle eğleniyoruz, dans ediyoruz, dinliyoruz, hüznümüzü de arabesk müziğiyle paylaşıyoruz.

Yazarın Notu: İstanbul Bilgi Üniversitesi Vokal Performans Bölümü öğrencilerinden Sema Özcan ve İDT oyuncularından Levent Güner'e yardımları için teşekkür ederim.

GIANT STEPS

GTR. SOLO by PAT METHENY

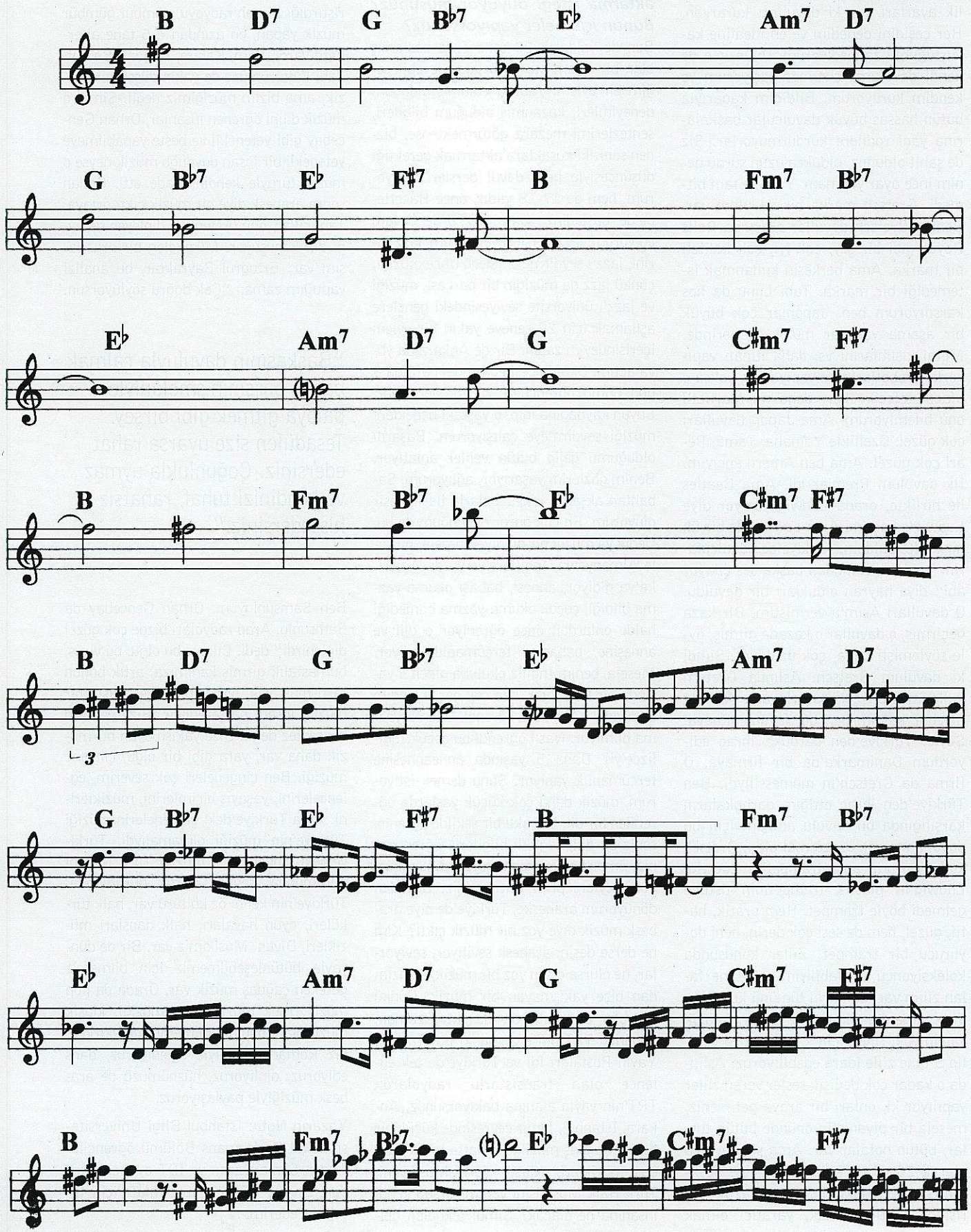

Pat Metheny

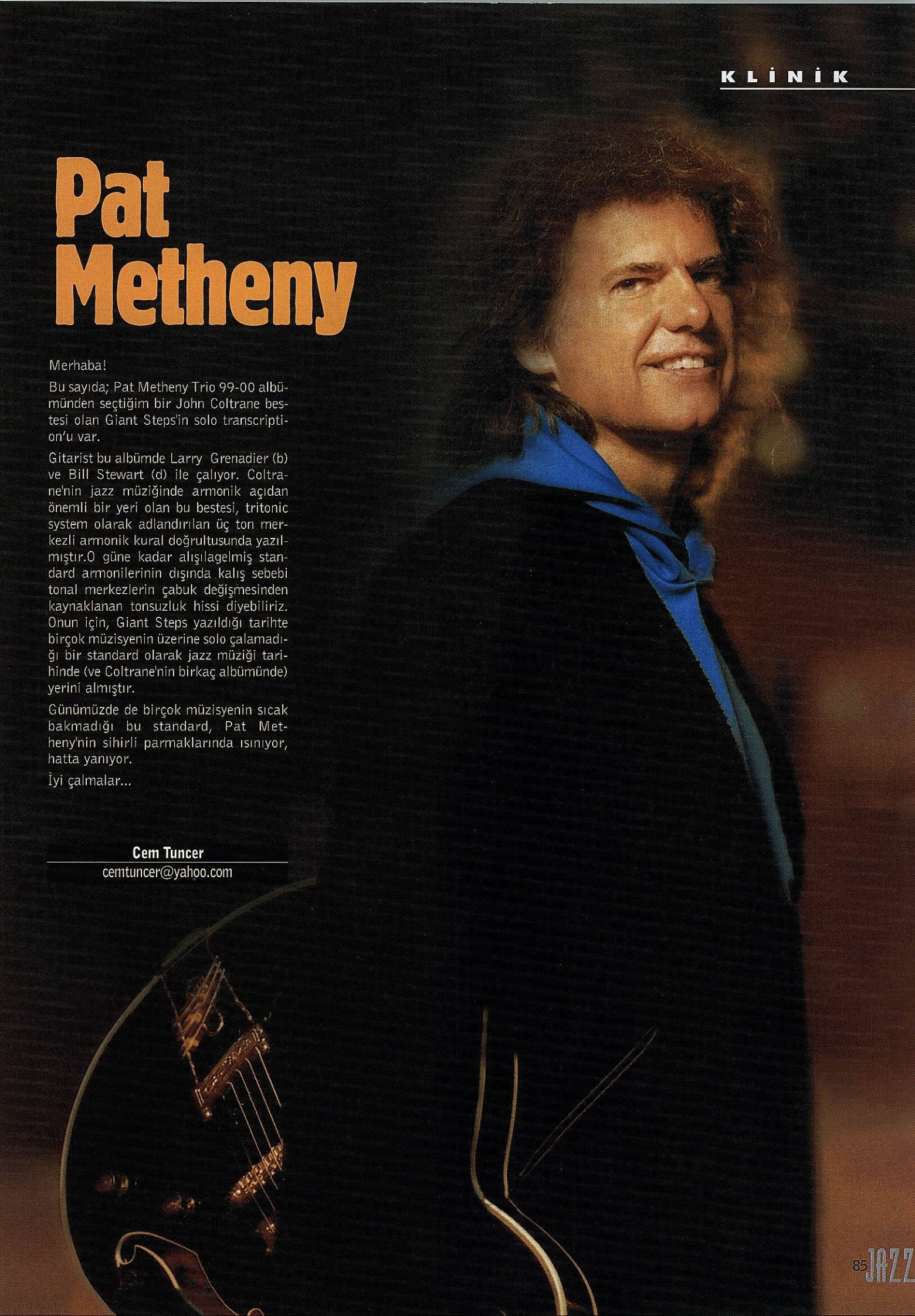

Merhaba!

Bu sayıda; Pat Metheny Trio 99-00 albümünden seçtiğim bir John Coltrane bestesi olan Giant Steps'in solo transcription'u var.

Gitarist bu albümde Larry Grenadier (b) ve Bill Stewart (d) ile çalıyor. Coltrane'nin jazz müziğinde armonik açıdan önemli bir yeri olan bu bestesi, tritonic system olarak adlandırılan üç ton merkezli armonik kural doğrultusunda yazılmıştır.O güne kadar alışılagelmiş standard armonilerinin dışında kalış sebebi tonal merkezlerin çabuk değişmesinden kaynaklanan tonsuzluk hissi diyebiliriz. Onun için, Giant Steps yazıldığı tarihte birçok müzisyenin üzerine solo çalamadığı bir standard olarak jazz müziği tarihinde (ve Coltrane'nin birkaç albümünde) yerini almıştır.

Günümüzde de birçok müzisyenin sıcak bakmadığı bu standard, Pat Metheny'nin sihirli parmaklarında ısınıyor, hatta yanıyor.

İyi çalmalar...

Cem Tuncer
cemtuncer@yahoo.com

Çok sıkıcı müzik dersleri 8

"POLYCHORDS"

Çağlayan Yıldız
www.caglayanyildiz.cjb.net
www.turqumstances.com
caglayanyildiz@hotmail.com

- Nerdesin bakiyim sen?

- Valla hayatlar kesikti, yazamadım örtmenim.

İki sayıda yazamayınca okuyucu (ve de editör) kitlem galeyana geldi. Sanki yazıyorum da yazdığım herşey çalışılıp hatmediliyo, o malzeme tükeniyo, hemen tazesi gerekiyo. Sırf komik diye okumuyosanız namerdim. Şimdi bi soru sorcam, diyelim ki 4. dersten, apışıp kalceniz hepiniz. (He he, suç bastırmak diye buna denir, en iyi savunma saldırıdır dizaynı.)

Ben şimdi hemen konuya geçiim de görün siz. Ne dedik, polychord'lar. Polychord'lar iki ya da daha fazla akorun aynı anda varolması demek. Polyanna gibi yani, aslında çok acayip durumlar var ama, üstüne çok iyimser akorlar bindiriliyor gibi...

Polychord'ların en sık kullanım biçimi, birbiri üzerine bindirilen iki triad'dır. Triad'lar kendi başlarına o kadar güçlü yapılardır ki, bir arada tınladıklarında hem kendi özelliklerini korurken hem de başka homojen duyulan yapılara yol açabilirler. Bir polychord'un tınlaması, alttaki akorun aralıksal yapısına ve bunların yarattıkları overtone (üst armonik) yapılarına bağlıdır. Bilen/duyan merciler derler ki, majör akorun 2. çevrimi altta kullanıldığında en iyi tınlayan yapılardan biridir. Tabi ki bu illa ki altta majör akor ve de 2. çevrimini kullancaz anlamına gelmiyor. Tüm çevrimler mübah....

Şimdi yapacağımız olay, alttaki C majör triadının (2. çevriminin) üzerine beşliler çemberini izleyerek diğer majör triadları oturtup ne olduğunu dinlemek, bakmak, ve de alttaki armoniye göre anlam kazandırmaya çalışan akor adları vererek üste yazmak:

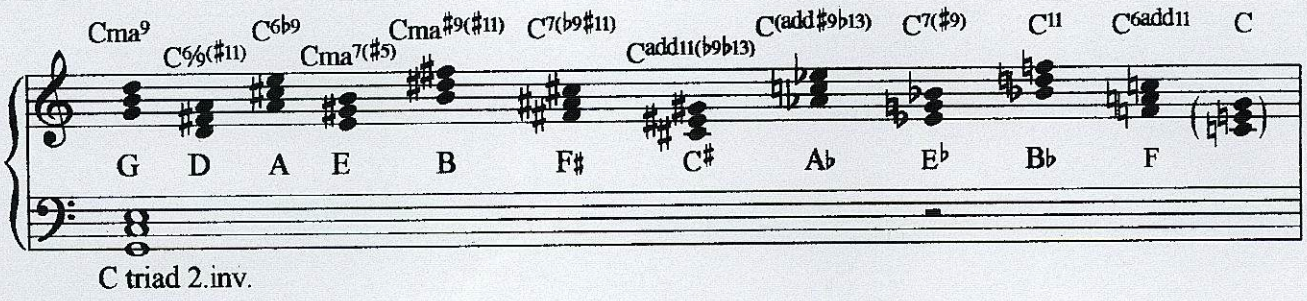

UYARI: CSE (Caz Standartları Enstitüsü)'nün yayınladığı bildiriye göre, kuru kuruya teori bilmek, teoriyi enstrümanında uygulamamak, ve en önemlisi DUYMAMAK; çalışta ve yazışta kuruluğa, gereksiz entelektüel tınlamaya ve kafa karışıklığına neden olabilmektedir. Bu yan etkilerin önlenebilmesi için, teoride öğrenilen her şeyin mutlaka çalınması, -sesiniz çok kötü olsa bile- söylenmesi ve ne yapılıp edilip DUYULMASI gerekmektedir. Ya da bu teori meselesi temelli pas geçilerek, jazz tarihinin her döneminde mümkün olduğu üzere, müzik sadece kayıtlardan dinlenerek/ çalınarak/ (çevrede varsa eğer) ustalardan doğrudan öğrenerek halledilmelidir. Aksi takdirde ileri dönemde ortaya çıkabilecek komplikasyonlardan kurumumuz sorumlu değildir.

Şimdi de , alttaki C majör triadının (2. çevriminin) üzerine beşliler çemberini izleyerek diğer minör triadları oturtup ne olduğunu dinleyip, bakıp, ve de alttaki armoniye göre anlam kazandırmaya çalışan akor adları vererek üste yazacağız:

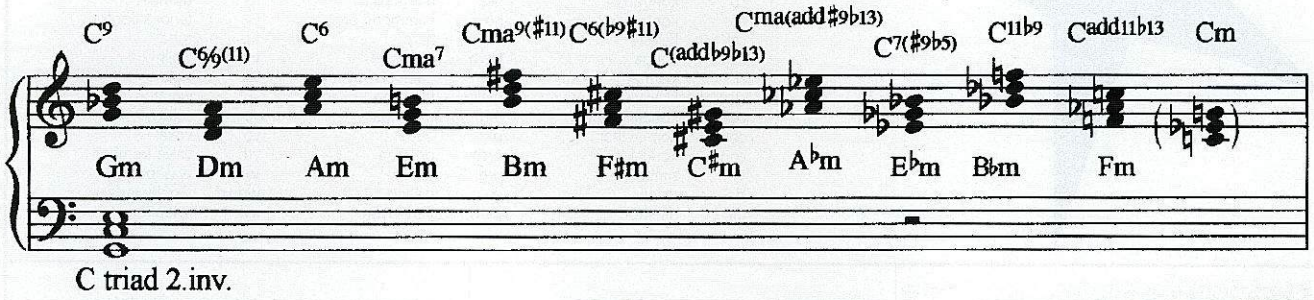

Aynı şeyi alta minör, üste majör akorlar koyarak yapacağız:

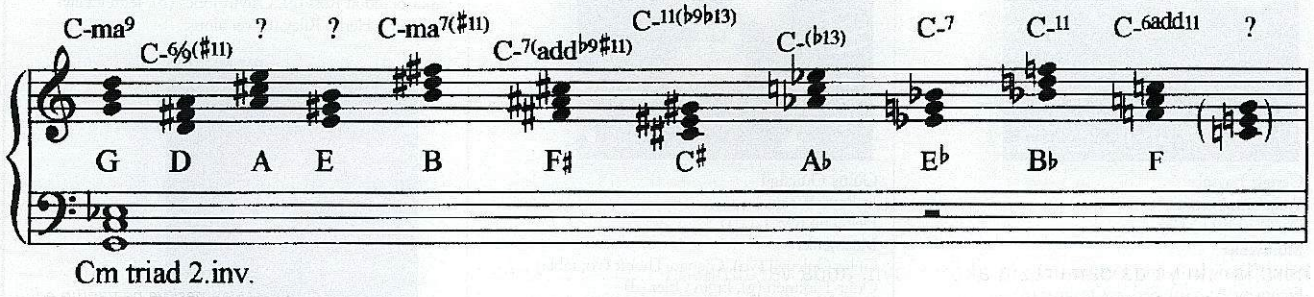

Ve de alta da minör, üste de minör akorlar koyarak tekrarlayacağız:

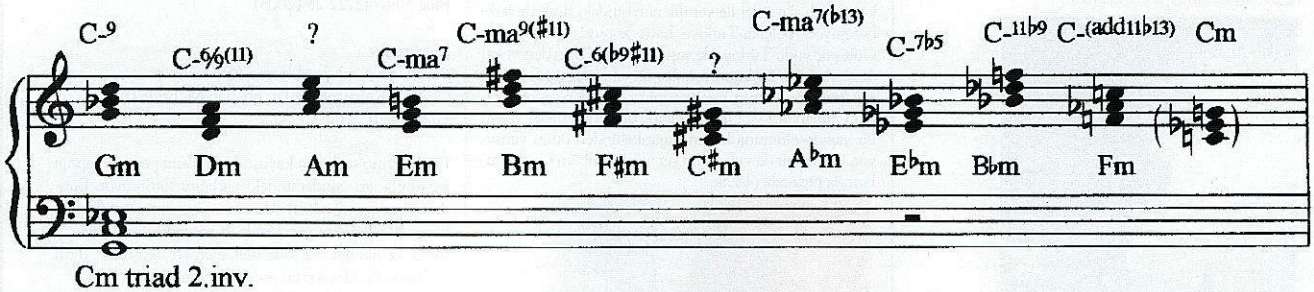

İlginç bir şey di mi şu müzik olayı?

Şimdi, buraya kadar olan biteni bitirip "bu kadar yetmez, daha daha..." diyen arkadaşlarımız, kuytu bir köşeye doğru ilerleyip, yukarıdaki olaya bir de augmented ve de diminished triadları katıp, onları analiz ediyorlar. Kuytu köşelerinden çıkacaklarını garanti edemesem de, bir takım müzikal kazanımları olabileceği yolunda duyumlarım var.

Şimdi bu bilgiyle ne yapacağız sorusu bağrımızda yanar tutuşur, bilemeyiz nasıl söndüreceğimizi. Belki bu akorları kullanan parçalar yazabiliriz. Ya da varolan parçalar üzerine re-armonizasyonlar yazabiliriz. Değişik temel armoniler üzerinde triadları nasıl ilerleteceğimiz/bağlayacağımız (voice-leading olayı yani) ilgimizi celbedebilir. Doğaçlamalarımızda bu triadları super-impoze ederek kendi sıkıntımızı giderebilir, dinleyici kitlemizi (barın arka taraflarında esneyen 3 kişiyi) daha da daraltabiliriz. Yapabiliriz....İnanıyorum.....Yapabiliriz....

Olay yerinden uzaklaşma heveslisi yüreciğimin sesini dinleyerek.....Toozzzzzzz.....

ULUSLARARASI KULLANILAN KISALTMALAR

acc	akordiyon	**el** db	elektrik double-bas	picc	piccolo
afl	alto flüt	eh	english horn	prg	programming
arr	aranjör	elb	elektrik bas	**r**	reeds
as	alto saksofon	elg	elektrik gitar	**sax**	saksofon
b	bas	elp	elektrik piyano	si	sitar
bar	bariton saksofon	els	elektrik sitar	sou	sousaphone
bcl	bas klarinet	eu	euphonium	ss	soprano saksofon
bfl	bas flüt	**fl**	flüt	str	strings
bgo	bongo	flh	flügel horn	synth	synthesizer
bjo	banjo	frh	french horn	**ta**	tabla
btb	bas trombon	**g**	gitar	tam	tambourine
bs	bassoon	**h**	horn	tb	trombon
c	kornet	har	harpsichord	timb	timbales
cb	kontrabas	hca	harmonika	tp	trompet
cbs	kontrabassoon	ho	hammond org	ts	tenor saksofon
cel	keleste	hp	harp	tu	tuba
cga	konga	**keyb**	keyboards	**v**	violin
cl	klarinet	**man**	mandolin	va	viola
clav	klavinet	mell	mellafon	vb	vibrafon
co	kougar	mrb	marimba	vc	cello
comp	kompözitör	**o**	obua	vo	vokal
cond	kondaktör	orch	orkestra	vtb	valve trombon
cy	simbal	org	org	**wbd**	washboard
d	davul	**p**	piyano	wdwd	woodwinds
dir	direktör	perc	perküsyon	**xyl**	xylophone

Cengiz Baysal
Yıldızların Üstünde
DMC 20089 (2003)
Müzisyenler
Sibel Gürsoy (vo), İmer Demirer (tp)
Ercüment Ateş (g), Serkan Özyılmaz (p)
İlker Özalp (b), Cengiz Baysal (d)

Cengiz Baysal'ın kendi adına ilk albüm kaydı olan "Yıldızların Üstünde" ile ilgili geniş röportaj dergimizin 28 ve 29. sayfalarında yer almaktadır.

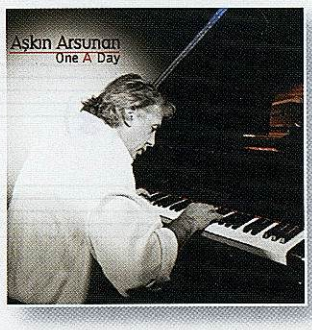

Aşkın Arsunan
One A Day
Aura AA008-2 (2004)

Müzisyenler
Aşkın Arsunan (p, keyb, vo),
Levent Altındağ (ts, ss), Şenova Ülker (tp),
Aycan Teztel (tb), Sibel Gürsoy (vo),
Volkan Hürsever (b), Eylem Pelit (eb),
Volkan Öktem (d, keyb)

Piyanist ve aranjör Aşkın Arsunan ile arkadaşımız Tunçel Gülsoy'un yaptığı yeni albüm ve kendisi ile ilgili geniş röportaj dergimizin 22, 23, 24. sayfalarındadır.

Gülüş Gülcügil
In Betty Ween
Elec-Trip Rec. (2003)
Müzisyenler
Gülüş Gülcügil (vo), Gjanan Thorat (vo, tabla)
Onur Türkmen (g), Ergin Özler (d)
Burak Güngörmüş (b), Güç Tanaç (çello)

İlk kez 1999 yılında Roxy Müzik yarışmasına katılıp derece alarak adını duyuran Betty Ween projesinin kurucusu Gülüş Gülcügil Türkmen, İngilizce sözlü albümü ve kendine has müziği ile yenilik arayışındaki dinleyicilerle buluşuyor. Belçika-Türkiye hattı arasında gidip gelen Gülüş üç yıldır Türkiye'de yaşıyor. Randy Esen'den vokal dersleri alarak başlayan vokalist iki yıldan beri Hint Müziği üzerinde de araştırmalar yapıyor. Grubun sound'u zaman zaman jazz ve Hint müziğine de göndermeler yapan bir yapıda olmasına karşın özgünlüğünden ödün vermiyor. CD'de bir de video klip yer alıyor. Albüm Ocak sonlarında piyasada olacak.

Cassandra Wilson
Glamoured
Blue Note 81860-24 (2003)
Müzisyenler
Cassandra Wilson (vo, g), Fabrizio Sotti (g)
Raginald Veal (b), Gregoire Maret (har)
Teri Lynne Carrington (d)

Jazz dünyasının en iyi seslerinden Cassandra Wilson repertuarını hep özenle seçenlerden. Glamoured repertuarı ise bu kez dışarıdan... Bu büyülü ses, bu kez aralarında Sting'in Fragile'ının, Bob Dylan'ın Lay Lady Lay'inin de bulunduğu 12 parçanın yer aldığı keyifli bir çalışma ortaya çıkarmış. Kayıtta yukarıda saydığımız isimlerden başka Brandon Ross (g), Calvin Jones (b), Jeffrey Haynes (perc), Herlin Riley (d) yer almış.

Pat Martino
Think Tank
Blue Note 42722 26 (2003)

Müzisyenler
Pat Martino (g), Joe Lovano (g),
Gonzalo Rubalcaba (p), Christian McBride (b)
Lewis Nash (d)

Pat Martino sağlığına kavuştuktan sonra peşpeşe yaptığı kayıtlarla jazz gündemindeki varlığını sürdürüyor. Bundan önce yaptığı düetlerden sonra sanatçı dört dörtlük bir grupla yeniden gündemde. 8 parçanın yer aldığı çalışma orijinaller ve düzenlemelerden oluşmuş. John Coltrane'in Africa'sı en göze çarpanlardan.
Albüme adını veren Think Tank ise Pat Martino'nun yine Coltrane'den esinlenerek yaptığı çok başarılı bir çalışma. Tüm müzik severlere önerilecek bir CD.

Passport
Back to Brazil
Warner Bros., 6678621 (2003)

Müzisyenler
Klaus Doldinger (ts, ss, p), Peter O'Mara (g)
Roberto Di Giola (keyb), Patrick Scales (b)
Ernst Ströer (perc)

Alman müzisyen Klaus Doldinger 70'lerin sonunda kurduğu Passport adlı grubunu yeniden dirilterek, benzer lezzetde bu yeni kaydını yapmış.

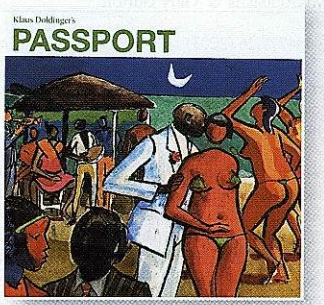

Sanatçının bundan önceki kaydının adı ise "Iguaçu". Back to Brazil ise yeni sound ve trend'lerden oldukça etkilenmiş bir çalışma olarak ve kalabalık bir kadroyla piyasalarda. Albüm kaydında yukarıda saydığımız isimlerden başka Biboul Darouiche (perc), Christian Lettner (d), Beto Cazes (perc), Jovi Joviano (perc), Carlos Negreiros (perc) yer alıyorlar. Türünden hoşlananlara öneriyoruz.

Leni Stern

Finally the Rain Has Come
Metalimbo Rec. 06364-2 (2002)

Müzisyenler
Leni Stern (g, vo), Paul Socolow (b, loops)
Keith Carlock (d), Zakir Hussain (tabla)
Bill Frisell (g), John McLaughlin (g)

Leni Stern'ün daha çok pop kokulu bir çalışması diyebiliriz. Vokal ağırlıklı, çok fazla enstrümantalist olarak görünmediği bir kayıt olmuş. Albümde ayrıca Adam Levy (g), Larry Saltzman (g), Michael Brecker (ts), George Whitty (Ham.org), Jenny Scheinman (vi), Darek Layes (cello)'da yer alıyorlar.

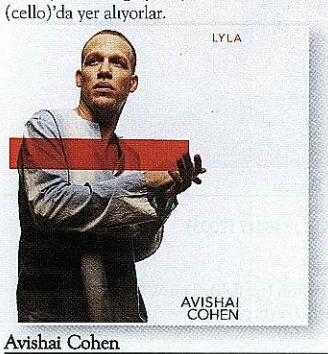

Avishai Cohen

Lyla
Razdaz 2846012-5 (2003)

Müzisyenler
Avishai Cohen (b, p, vo),
Diego Urcola (tp)
Yosvany Terry (as),
Avi Lebovich (tb, flt)
Yagil Bares (eb),
Eric McPherson (d)

Geçtiğimiz aylarda hem Eskişehir'de hem de İstanbul'da CRR'de konserler veren ve bu albümünden de parçalara yer veren sanatçı nedense çok ilgi görmedi. Oysa oldukça başarılı bir çalışma kotarmış. Vokallerle süslü 11 parçanın yer aldığı albümdeki parçalar ağırlıklı Cohen besteleri. Ama birer tane de Chick Corea ve İstanbul'da da çaldığı John Lennon parçası Come Together var.

Perico Sambeat

Friendship
ACT 9421-2 (2003)

Müzisyenler
Perico Sambeat (as, ss), Brad Mehldau (p)
Kurt Rosenwinkel (g), Ben Street (b), Jeff Ballard (d)

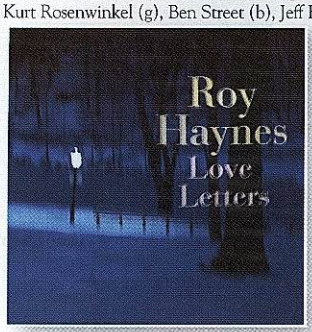

Roy Haynes

Love Letters
Columbia 510885-2 (2002)

Müzisyenler
Joshua Redman (ts), David Kikoski (p)
John Scofield (g), Christian McBride (b)
Roy Haynes (d)

Bu CD 2002 stüdyo kaydı ve ancak piyasamıza girmiş. Biz dergimize biliyorsunuz ancak bizde satılması koşuluyla olan kayıtları alıyoruz. Bu nedenle bu önemli kaydı gecikmiş kabul ediyoruz. Albümde 9 parçanın kaydı yer alıyor. Bunlardan sadece birisi "Shades of Senegal 2" Roy Haynes bestesi, diğerleri Irving Berlin, Mongo Santamaria, Victor Young, Benny Goodman gibi isimlere ait standartlar. Ayrıca albümde Dave Holland, Kenny Barron gibi konuk isimler de var. Yani bir all-stars çalışması. Tüm müzik severlere öneriyoruz.

The Bad Plus

These are the Vistas
Columbia 510666 2 (2003)

Müzisyenler
Ethan Iverson (p), Reid Anderson (b)
David King (d)
Minnesota ve Wisconsinli üç müzisyenden kurulu grubun Avrupa'da yayımlanan ilk çalışmaları. Bildiğimiz Amerikan jazz'ından hayli farklı. Albümde çoğunluğu orijinal olmak üzere 11 parçaya yer verilmiş. Nirvana, Blondie ve Aphex Twin adlı pop gruplarının parçalarının jazz yorumlarını dinlemek isteyenlere öneriyoruz.

Eddie Henderson

So What
Columbia 510887-2 (2002)

Müzisyenler
Eddie Henderson (tp, flg), Bob Berg (ts)
David Kikoski (p), Ed Howard (b)
Billy Hart (d), Victor Lewis (d)

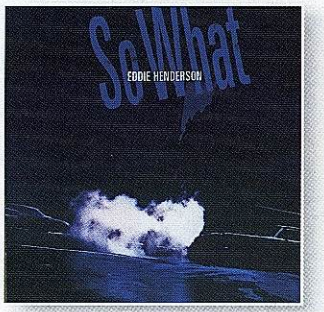

Trompet ve flugelhornda Eddie Henderson'un harikalar yarattığı bu albümde aşağı yukarı bilindik parçalar yer alıyor fakat parçalar çok değişik yorumlanmış. Özellikle So What'ın So What olduğunu anlayabilmek için parçanın finalini beklemek gerekiyor. Yine de olağanüstü soloların yer aldığı bu albüme mutlaka sahip olmak gerek. Eddie Henderson'a bu albümde tenor saksofonda yakın geçmişte kaybettiğimiz Bob Berg, piyanoda David Kikoski, basta 90'lı yılların başında Korukent Jazz Bar'da yorumlarını keyifle dinlediğimiz Ed Howard, davulda Wictor Lewis ve Billy Hart eşlik ediyorlar. Albümde dikkati çeken parçalar, başta So What olmak üzere All Blues, On Green Dolphin Street, Footprints ve Round Midnight. Arşivlerde mutlaka yer alması gereken bir çalışma.

Magic Voices

ACT 9013-2 (2003)

Müzisyenler
Norah Jones, Rigmor Gustafsson / Nils Landgren, Dianne Reeves , Joel Harrison, Viktoria Tolstoy, Rebekka Bakken, Muriel Zoe, Sidsel Endresen, Gilberto Gil / Marlui Miranda, Richard Bona, Huong Thanh, Salif Keita

ACT'dan 14 parçanın yer aldığı toplama bir çalışma. Yılın bu zamanlarında firmalar armağan almak isteyen müzik severlere yönelik olarak yapsalar da bu toplamaları, genel anlamda fikir edinmek isteyenlere de ideal diye düşünüyoruz.

Stan Kenton

A Merry Christmas
Capitol 84646 27 (2003)

Aralarında trompetçi Maynard Ferguson'un da bulunduğu 16 kişilik Stan Kenton Orkestrası'nın 1960 ve 61 yıllarındaki kayıtlarının tekrar basımı bu yeniyıl şarkıları albümü. Mevsime uygun, büyük orkestra sevenlere öneriyoruz.

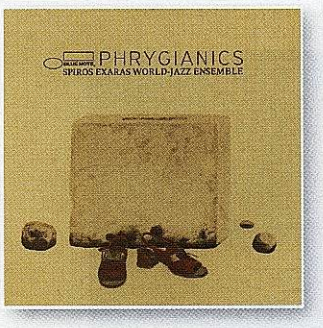

Spiros Exaras World Jazz Ensemble
Phrygianics
Blue Note 593128 28 (2003)

Müzisyenler
Matthew Garrison (g), Henry Hey (p)
Spiros Exaras (g), Lefteris Bournias (clt)
Gene Lake (d), Arto Tuncboyacıyan (perc)

Tüm aranjmanlarını gitarist Spiros Exaras'ın yaptığı çalışmada 10 parça yer alıyor. Arto Tunçboyacıyan'ın vokalleriyle bezeli çalışma world jazz'ın en son güzel örneklerinden.

E.S.T
Seven Days of Falling
ACT 9012-2 (2003)

Müzisyenler
Esbjörn Svensson (p), Dan Berglund (b)
Magnus Öström (d)

Albüm ve sanatçılarla ilgili dergimizin iki ayrı yazarı tarafından 11.sayfada Viktor Bensusan ve 34, 35, 36. sayfalarda da Seda Binbaşgil'in kaleminden yer almıştır.

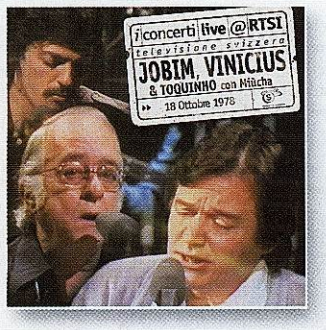

Jobim, Vinicius
I Concerti, Live
Sony 505109 2 (20029

Müzisyenler
Antinoi Carlos Jobim (p), Roberto Sion (s)
Toquinho (g), Azeitona (b), Mutinho (d)
Georgina de Moreas (perc)

Antonio Carlos Jobim'in geçen yıl piyasaya çıkan ve 18 Kasım 1978 yılında RTSI Svizzera televizyonu tarafından canlı olarak kaydedilen konserinin CD kaydı. O yılların ünlü gitaristi Toquinho'nun da yer aldığı konserde en çok bilinen parçalara yer verilmiş. Aralarında Samba de Orly, Caymmi, Desafinado, Wave, Agua de Mar, Felicidade, Berimbao da olmak üzere tam 18 parça kaydının yer aldığı bu CD, Jobim severler için gerçek bir arşivlik.

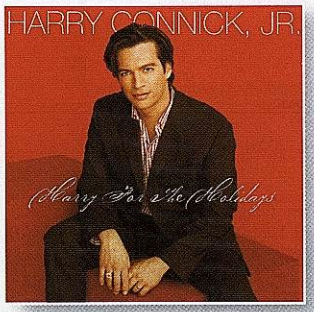

Harry Connick, Jr.
Harry for the Holidays
Columbia 514785 2 (2003)

En sevilen yeni yıl şarkılarını babasının oğlu Harry Connick Jr.'dan dinlemek çok keyifli. Sandy DeCrescent'in yönettiği 16 kişilik orkestrada piyanoyu da Junior Harry Connick çalıyor.

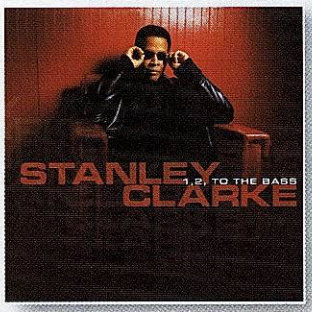

Stanley Clarke
1,2 to the Bass
Epic 512387 2 (2003)

Müzisyenler
Stanley Clarke (b), Hubert Law (flt)
Everette Harp (as, ss), Bob Leatherbarrow (vib)
John Robinson (d)

Uzun zamandır sesi çıkmayan bascı Stanley Clarke hip-hop, R&B, funk, rock&roll ve dünya müziği karışımı bir stüdyo çalışması ile karşınızda. Kalabalık kadrolu bir çalışma kotaran sanatçının kaydında 12 parça yer alıyor. Konuk müzisyen sayısının da fazlalığı göze çarpan bir unsur. Kayıtta yer alan bazı sanatçılar arasında Joe Satriani (g), George Duke (keyb), Vinnie Colaiuta (d), Michael Thompson (g), James Earl (b), Paul Jackson Jr., Doug Webb (s), Michael Hunter (tp), Reggie Young (tb), Nicholas Lane (tb) da var.

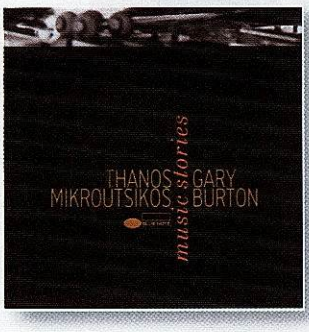

Thanos Mikroutsikos & Gary Burton
Music Stories
Blue Note 584777 26 (2003)

Müzisyenler
Gary Burton (vib),
Thanos Mikroutsikos (con)

İstanbul Senfoni Orkestrasına da şeflik yapan Yunanlı Thanos Mikroutsikos'un büyük vibrafoncu Gary Burton ile yaptığı kayıt. 2 ayrı bölümden oluşan CD'de büyük orkestra "Kamerata" ile çalınmış, 6 parçadan oluşan "music stories" adlı bölüm var. Orkestrayı şef Alexandros Myrat yönetmiş. Nikos Ginos klarinet, Dimitris desyllas vurmalılarda yer almış. Diğer bölüm ise alto saksofon ve elektrik bas için yazılmış, 3 parçadan oluşmuş. Bu bölümde alto saksofonu David Lynch, bası da Yorgos Fakanas çalmış. Jazz ve klasikten hoşlanan okurlarımıza duyururuz.

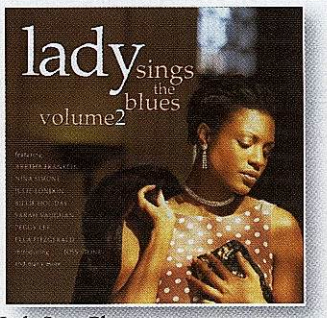

Lady Sings Blues
Volume 2
EMI 596144 27 (2003)

Aretha Franklin, Peggy Lee, Nina Simone, Sarah Vaughan, Nancy Wilson, Billie Holiday, Dinah Washington, Dusty Springfield, PP Arnold, Julie London, Ella Fitzgerald, Gladys Knight & The Pips, Bobbie Gentry, Keely Smith, Eva Cassidy, Joss Stone, 18 parça, çoğu standart, vokal severlere müjde.

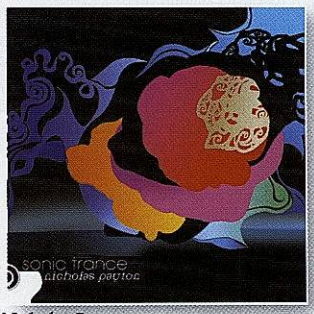

Nicholas Payton
Sonic Trance
Warner Bors., 248447 (2003)

Müzisyenler
Nicholas Payton (tp, flgh), Tim Warfield (ss, ts)
Kevin Hayes (keyb, p), Vicente Archer (b)
Adonis Rose (d)

Sonic Trance, New Orleans doğumlu trompetçi Nicholas Payton'un hip-hop denemesi. Sanatçının bundan önceki çalışması Louis Armstrong'a adadığı Dear Louis'di. Bu çalışması için ise "Miles'ın ve Duke'un kendi yıllarında yaptığını ben de yapıyorum" diyen Payton'un yeni kaydında yukarıda saydığımız müzisyenler dışında Daniel Sadownick (perc), Karriem Riggins (samp, syhnth) de yer alıyor.

Stanley Turrentine
Don't Mess with Mr.T
CTI 5127922 (2001)

Müzisyenler
Stanley Turrentine (ts), Bob James (p)
Richard Tee (org), Eric Gale (g)
Ron Carter (b), Idris Muhammad (d)

1973'de orijinal kaydının ardından 2001'de Sony bu albümü tekrar basmış. 8 parçanın yer aldığı albüm sanatçıları açısıdan önem taşıyor. Aranjmanları yapıp şef olarak da kondakt eden Bob James albümde aktif rol üstlenmiş.

Muriel Zoe
Red and Blue
ACT 9416-2 (2003)

Müzisyenler
Muriel Zoe (vo, g), Michael Leuschner (tp)
Matthias Pogoda (g), Johannes Huth (b)
Michael Verhovec (d)

Alman şarkıcı ve ressam Muriel Zoe Hamburglu müzisyenlerden oluşmuş bir grupla gitarist Matthias Pogoda'nın yaptığı aranjmanlarla, standart ağırlıklı repertuarıyla piyasada. Gerçekten büyülü bir sese sahip, bu ACT'ın yeni serisi Magic Voices'a tam oturmuş bir seçim.

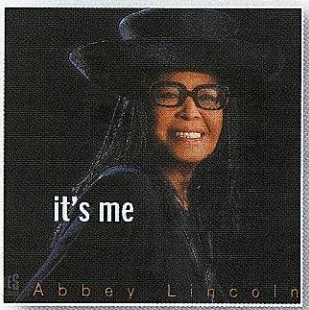

Abbey Lincoln
It's Me
Gitanes 038171-2 (2003)

Müzisyenler
Abbey Lincoln (vo), Kenny Barron (p)
Ray Drummond (b), Jaz Sawyer (d)

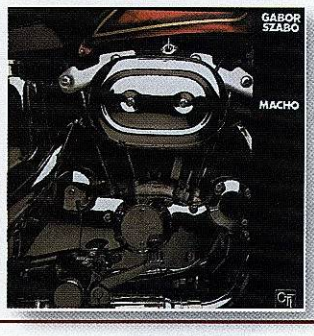

Gabor Szabo
Macho
CTI 5128012 (2003)

Müzisyenler
Gabor Szabo (g), Eric Gale (g), Bob James (p)
Ian Underwood (p, keyb), Louis Johnson (b)
Harvey Mason (d), Tom Scott (ts)
Ralph McDonald (perc), Idris Muhammad (perc)
John Faddis (tp), George Bohanon (tb)

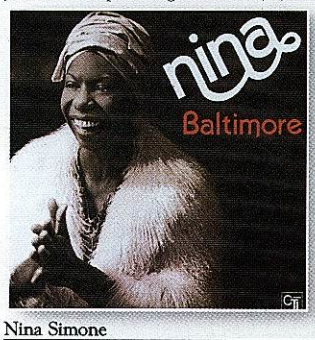

Nina Simone
Baltimore
Sony 5127912 (2001)

Müzisyenler
Nina Simone (vo), Al Schackman (p, tb)
David Matthews (p), Eric Gale (g)
Jerry Friedman (g), Gary King (b)
Will Lee (b), Jim Madison (d)
Andy Newmark (d), Nicky Marrero (perc)

Rigmor Gustafsson
I Will Wait for You
ACT 9418-2 (2003)

Müzisyenler
Rigmor Gustafsson (vo), Nils Landgren (tb, vo)
Roberto Di Giola (p), Lars Danielsson (b)
Wolfgang Haffner (d)

Freddie Hubbard
First Light
CTI 5127902 (2001)

Müzisyenler
Freddie Hubbard (tp, flgh), Richard Wyands (p)
Herbie Hancock (Fender Rho), George Benson (g)
Eric Gale (g), Ron Carter (b)
Jack DeJohnette (d), Airto Moreira (perc)

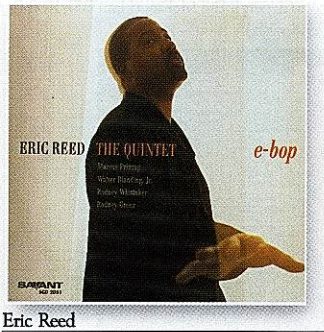

Eric Reed
e-bop
Savant 2051 (2003)

Müzisyenler
Eric Reed (p), Marcus Printup (tp), Walter Blanding Jr. (ts), Rodney Whittaker (b), Rodney Green (d)

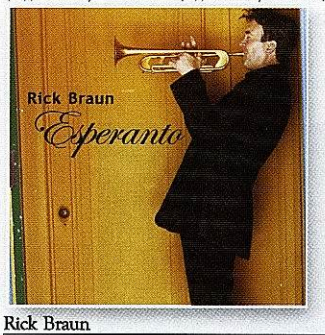

Rick Braun
Esperanto
Warner Bros., 48280-2 (2003)

Müzisyenler
Kirk Whalum (s), Norman Braun (g), Jeff Lorber (keyb), Gerlad Albright (s), Tony Maiden (g), Paul Jackson Jr., (g), Mitch Forman (keyb), Randy Jacobs (g) Bill Sharp (b),Rayford Griffin (d), Luis Conte (perc)

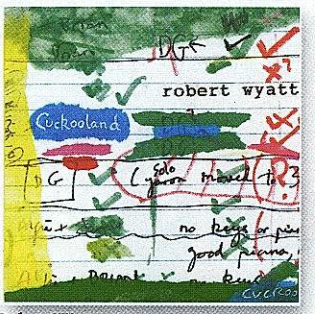

Robert Wyatt
Cuckooland
RYKO 1468 (2003)

Müzisyenler
Robert Wyatt (p), Brian Eno (vo)
Gilad Atzmon (ss), Annie Whitehead (tb)
Tomo Hayakawa (g), Jennifer Maidman (acc)

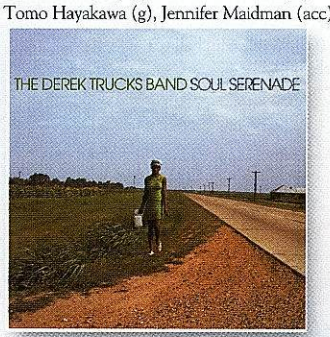

Derek Trucks
Soul Serenade
Sony 513310-2 (2003)

Müzisyenler
Derek Trucks (g), Todd Smallie (b)
Yonrico Scott (d, perc), Bill McKay (Ham.B3), Kofi Burbridge (flt, Fender Rh)

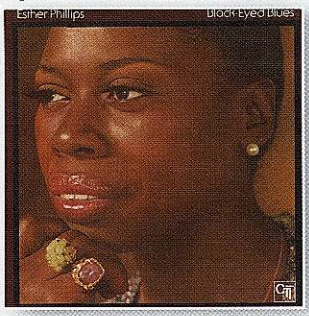

Ester Phillips
Black Eyed Blues
CTI 5127972 (2003)

Müzisyenler
Ester Phllips (vo), Tim Hinkley (p)
Ron Carter (b), Ian Wallace (d)
Charlie Brown (g), Arthur Jenkins (perc)
Pepper Adams (bs), Jon Faddis (tp)

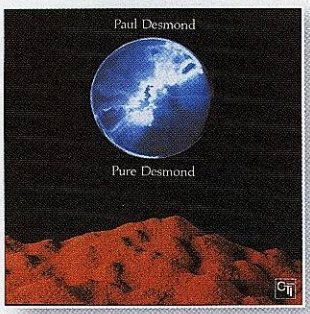

Paul Desmond
Pure Desmond
CTI 5127882 (2003)

Müzisyenler
Paul Desmond (as), Ed Bickert (g)
Ron Carter (b), Connie Kay (d)

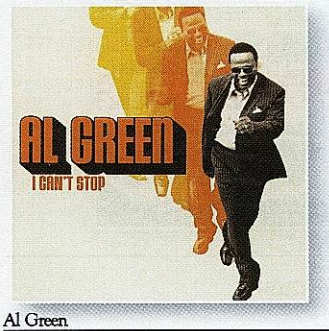

Al Green
I Can't Stop
Blue Note 93557 25 (2003)

Müzisyenler
Al Green (vo), Willie Mitchell (p)
Lester Snell (org)

Trio Töykeat
High Standards
Blue Note 594302 25 (2003)

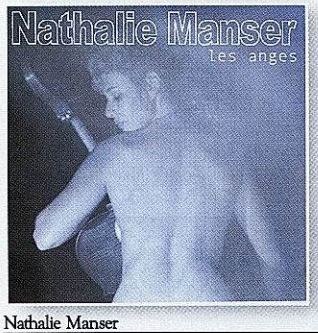

Nathalie Manser
Les Anges
Equinox 001 (2003)

Müzisyenler
Nathalie Manser (cello, vo)
Kris Fredriksson (g), David Richards (p)

A Film by Clint Eastwood
Piano Blues
Sony 512571 2 (2003)

Müzisyenler
Dr.John, Jay McShann, Dave Brubeck, Pinetop Perkins, Marcia Ball, Fats Donino, Ray Charles, Art Tatum, Duke Ellington, Thelonious Monk, Count Basie.

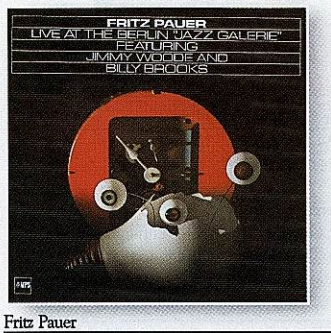

Fritz Pauer
Live at the Berlin Jazz Galerie
Universal 9811263 (2003)

Müzisyenler
Fritz Pauer (p), Jimmy Woode (b)
Billy Brooks (d)

Fritz Pauer
Blues Inside Out
Universal 9811264 (2003)

Müzisyenler
Fritz Pauer (p), Jimmy Woode (b)
Tony Inzalaco (d)

Jazzy Chill Out
Sacred Spirit Vol.8
Higer Octave 17985 24 (2003)

Featuring; Eric Jan Harmsen

Bluesy Chill Out
Sacred Spirit Vol.9

Higer Octave 17986 23 (2003)
Featuring; Dave "BK" Jeffs

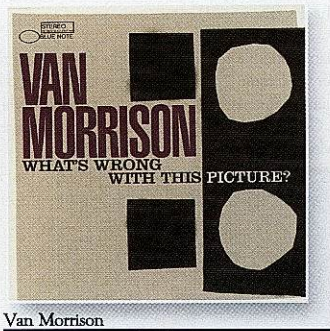

Van Morrison
What's Wrong with This Picture
Blue Note 794823 (2003)

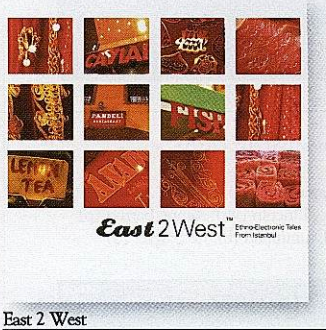

East 2 West
Ethno Electric Tales
From Istanbul
Doublemoon (2003)

Timuçin Şahin

www.timucinsahin.com

Halen kendi adına yaptığı albümü Slick Road (Kalan) ile gündemde olan gitarist Timuçin Şahin'le yaptığımız Körleme...

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

Christian Muthspiel-Wolfgang Muthspiel
www.materialrecords.com
Actione – Ave. A (Christian Muthspiel-Wolfgang Muthspiel-Gernot Wolfgang)
Echoes of Techno | Material 2001
Christian Muthspiel (tb, p, voice, elec), Wolfgang Muthspiel (g, v, voice, elec)

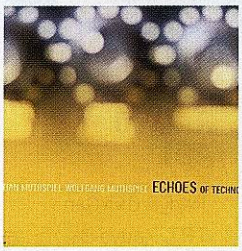

Belli ki Avrupalı bu adamlar; zamanında çok ECM dinlemişler. Bir de Avrupalıların mizahi bir tavrı vardır, burada da öyle. Amerikalılar ise daha çalma etmeye, müziğin temel becerilerine yöneliktir. Bu dinlediğimiz müzik sesin tasarımı, yerleştirilmesi, dokusu gibi konularda da kafa yorulduğunu gösteriyor. Elektronik müzik dinlerim, ama bu stüdyo mantığında yapılmış, benim çok ilgi alanımda olmayan bir tarz. Amerikalıysa Knitting Factory ya da Tonic olur böyle şeyler, ki onların bir kısmını da Fransızlar gelip yapıyor zaten. Bir de fonda tonalitenin bariz oluşu, karakteristik blues gibi oluşu da Avrupalı. Bunu da seviyoruz mu demek istemişler acaba; bence gerek yokmuş. Aklımda tutmuyorum dinlediğim şeyleri; isim veremem.

Erkan Oğur
Ağırlama (Geleneksel)
Bir Ömürlük Misafir | Balet 1996
Erkan Oğur (perdesiz cg), Philip Catherine, Bülent Ortaçgil (ag)

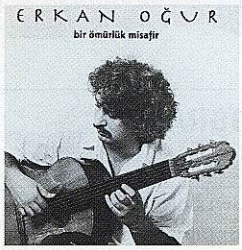

Erkan. Bir Ömürlük Misafir'den sanırım bu parça. Aydın'la [Esen] duo'su güzeldir orda; Philip'le [Catherine] duosu da var, ama Philip iyi değil nedense bu kayıtta. İlk notada fark ediliyor Erkan. Türk Müziği'ni bilen biri, sevdiğini çalıyor. Çok beğenirim. İster kopuz çalsın, ister perdesiz, ister şarkı söylesin hepsinde daha ilk notasında insana gelip dokunabilen bir usta.

Brad Shepik
The Flood (Shepik)
The Well | Songlines 2000 www.songlines.com
Brad Shepik (g, saz), Peter Epstein (sax), Skuli Sverrisson (eb), Michael Sarin (d), Seido Salifoski (perc)

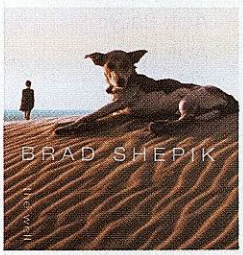

Kesin Amerikalı değil. Anlamıyorum niye böyle şeyler yapılıyor; müzik buradaki gibi bazı şeyleri alıp birbirine yapıştırmak değildir. Hollanda'da da isteniyor hep böyle etnik tınılı işler, ama bence bunların çıkış noktası güzel değil. Tabii bunda Avrupa'nın politik yapısı da rol oynuyor; bu türden çalışmalara para da çıkar, hele azınlık statüsündeki müzisyenlerle çalışıyorsan. Şimdi buradaki müziklerin harbisi kültürlerde var; hem beyaz gibi çaldıkları o kadar belli ki, rahatsız ediyor. Bir tek başçı bir şeyler söyler gibi. Müzikleri tanımlamayalım diyoruz, ama bir gün gelecek peynire de jazz diyeceğiz, bu gidiş doğru değil! Bu world music klasmanında bir şey. Bir grup imzası bulamadım; çağdaş cazcı zaten bu imzayı aramalı. Öbür türlü oryantalizm kokan bir şey olup kalıyor.

David Gilmore
www.dgilmore.com
Elementary (Gilmore)
Ritualism | Kashka 2000
David Gilmore (g), George Colligan (p), Brad Jones (ab), Rodney Holmes (d), David Binney, Ravi Coltrane (sax)

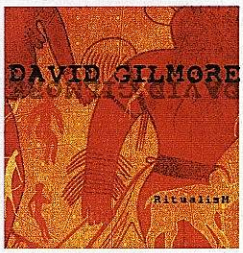

Eski Steve Coleman'ları andırıyor. Belki biraz Greg Osby. Çok albümleri olduğu için bilemiyorum bu onların mıdır. Müzik organik olunca daha iyi oluyor. İki farklı katman varmış gibi ama bir yandan da tek katmanlı. Arada John McLaughlin'in Dennis Chambers'lı üçlüsüne benzedi, ama tabii onlar buradakinden daha hızlı çalar! Bu tür müziklerde unutulan bir nokta texture eksikliği. Bir dinamik ve bir atmosferde çalınmış.

[Müzisyenin isteği üzerine albüm kitapçığını veriyorum]

Yeni müzisyenler bunlar, Colligan'ı duydum biraz. Steve'inkine göre daha düşünüp taşınarak yapmış, bir imza var. Demek Ravi de çalmış, albümün tamamını dinlemek lazım... Bunlar hep yapıldı, mesela Scofield'ın Protocol'u vardır hani, garip bir bas melodisi girer tansiyonlu. Şimdi geldiğimiz noktada müziğin ne kadar organik olduğu önemli, sakat unisonların abidesi gibi olmaktan çok. Bunları yazıp çalmak da eskidendi, Chick Corea Elektric Band'in zamanında yaptığı gibi. Kaldı ki hala sevmeyenler vardır o grubu "tamam çok sıkılar, ama..." derler.

RADYO OXİ-GEN 95.9 NTV RADYO 102.8 AÇIK RADYO 94.9 RADYO ÜNİVERSİTE 91.5 TRT RADYO-3 88.2

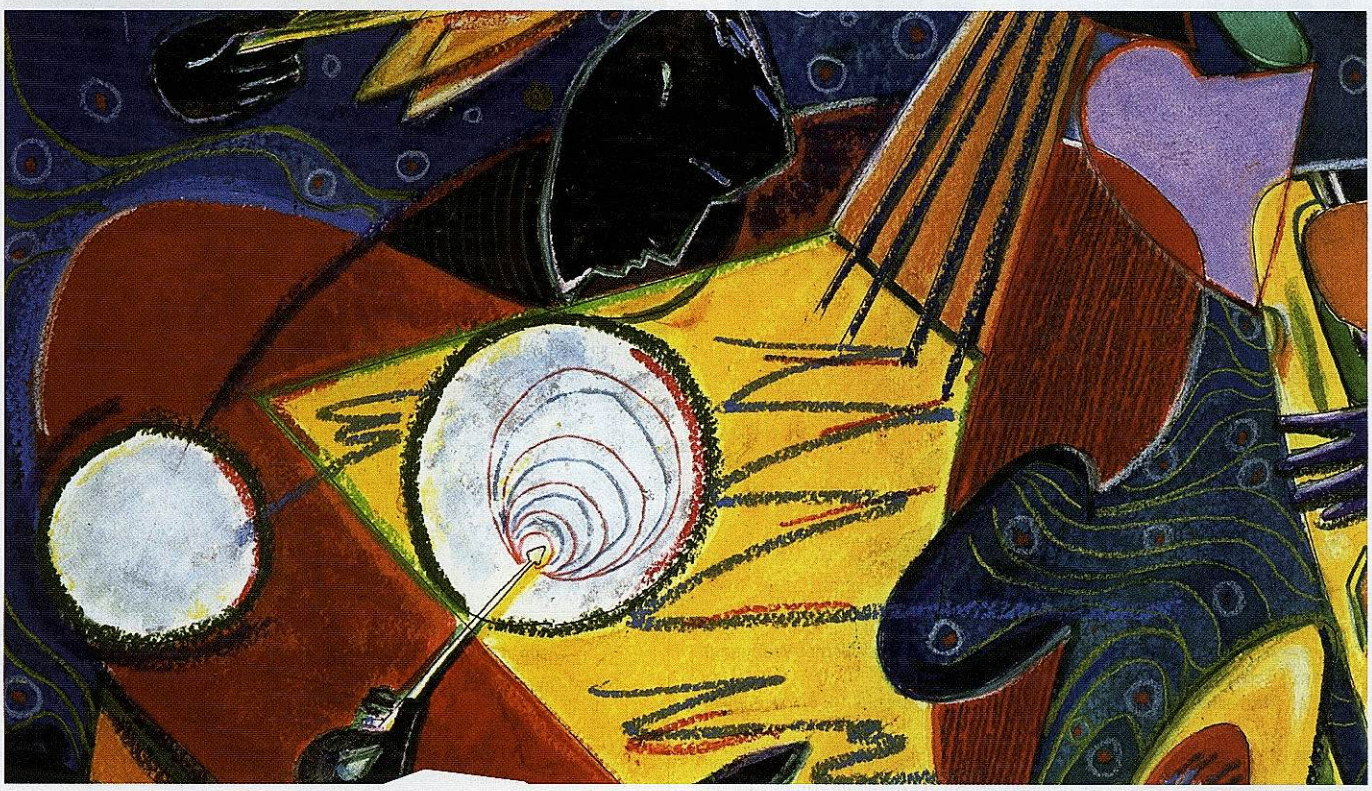

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PAZARTESİ	01:00-07:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	01:00-02:00	Caz Basamakları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	13:00-14:00	DJ Barthez	DJ Barthez	Radyo Oxi-Gen
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	18:00-19:00		DJ Yakuza	Radyo Oxi-Gen
	20:00-21:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	22:00-23:00	Connected by Yavuz Baydar	Yavuz Baydar	Radyo Oxi-Gen
	23:00-24:00	Caz Kulübü	Hamdi Ünlü	TRT Radyo-3
SALI	01:00-02:00	Genç Cazcılarımız	Hakan Çorbalı	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	20:00-21:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	21:00-22:00	Gitaresk	Jak Kohen	Açık Radyo
	22:00-23:00	Esintiler	Seda Binbaşıgil	Açık Radyo
	23:00-00:00	Gece ve Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
ÇARŞAMBA	04:00-05:00	Yeni Günün Getirdikleri	Eyüp İblağ	TRT Radyo-3
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	16:00-17:00	Pop Caz	Faruk Onur	TRT Radyo-3
	20:00-21:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	20:00-21:00	Latin Lover	Ayhan Sicimoğlu	Açık Radyo
	21:00-22:00	Blues Mobil	G.A.Varol-T.Yıldızlı	Açık Radyo
	23:00-24:00	Caz Ustaları	Umut Pelit	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Caz Portreleri	Mustafa Aykın	Açık Radyo

ÖNDER FOCAN

Müzisyen kimliğiyle hepimizin yakından tanıdığı Önder Focan, Açık Radyo'da cumartesi günleri 18:00-19:00 saatleri arasında "Kulüp Kayıtları" adlı bir program yapmaya başladı. Programda, şimdilik yalnızca, Nardis'de tonmaister Engin Gençer tarafından yapılan canlı kayıtlara yer veriliyor. Önder Focan'ın, Kulüp Kayıtları'nda önce, Açık Radyo'da Caz Standartları, Müteversil ve Yapı Radyo'da Tempo adlı radyo programlarını dinlemiştik.

Açık Radyo- Kulüp Kayıtları
Cumartesi 18:00-19:00

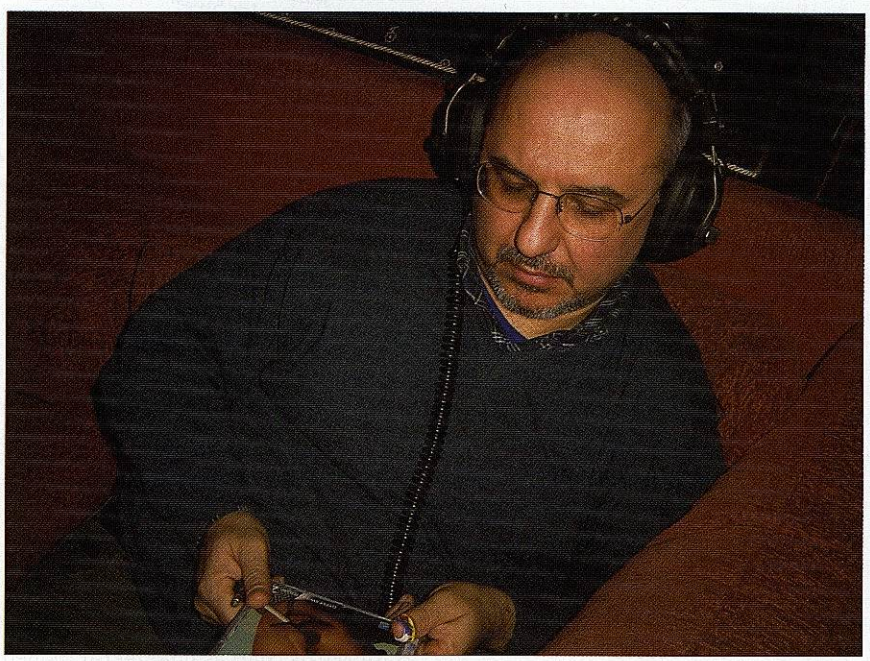

	PROGRAM SAATİ	PROGRAMIN ADI	HAZIRLAYAN SUNAN	RADYO ADI
PERŞEMBE	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	16:00-17:00	Yaşayan Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
	20:00-21:00		Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	20:00-21:00	Yaşayan Blues	Eyüp İblağ	Açık Radyo
	23:00-24.00	Dünden Bugüne Caz Müziği	F.FilizÇıragül Akkök	TRT Radyo-3
CUMA	04:00-19:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	12:00-13:00	Öğlen Açık	Füsun Aymergen	Açık Radyo
	16:00-17:00	Caz Panoraması	Ahmet Berker	TRT Radyo-3
	17:15-18:00	TRT İstanbul Hafif Müzik ve Caz Orkestrası	Caner Beklim	TRT Radyo-3
	23:00-24:00	Şu Caz Dedikleri	Ali Sönmez	TRT Radyo-3
CUMARTESİ	04:00-11:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	10:00-11:00	55 Dakika Caz	Ecmel Pehlivanlı	Açık Radyo
	13:05-14:00	Evde Çalamadıklarım	Tuncel Gülsoy	NTV Radyo
	17:00-18:00	Mavi Nota	Cengiz Işılay	Açık Radyo
	18:00-19:00	Kulüp Kayıtları	Önder Focan	Açık Radyo
	19:00-20:00	Latino Time	Ayhan Sicimoğlu	Radyo Oxi-Gen
	23:00-24:00	Günümüzde Caz	Hülya Tunçağ	TRT Radyo-3
PAZAR	01:00-11:00	Oxi-Gen Selector		Radyo Oxi-Gen
	10:00-11:00	Caz Tatili	Victor Bensuan	Açık Radyo
	10:05-11:00	Sevin Okyay' la Caz	Sevin Okyay	NTV Radyo
	13:00-14:00	Make A Jazz Noise Here	Peter Clasen-Tim Klus	Açık Radyo
	16:00-17:00	Cazın Şarkısı	Renin Batıgün	TRT Radyo-3
	17:05-18:00	İyi Kayıtlar,Unutulmaz Yorumlar	Kenan Onuk	NTV Radyo
	17:30-18:00	Fuji Sunday	Mehmet C.Garan	Radyo Oxi-Gen
	20:00-21:00	Gilles Peterson Worldwide	Gilles Peterson	Radyo Oxi-Gen
	22:00-23:00	Global Eclectica	Rick the Reeder	Radyo Oxi-Gen
	23:00-24:00	Caz Yolcuları	Nadide Övül	TRT Radyo-3

Bu sayıdaki bulmacayı doğru olarak yanıtlayanlara CD! İsim, adres ve telefonlarınızı yazmayı e-maillarınızı u n u t m a y ı n !

Jazz/Bulmaca
Matbaacılar Sitesi
No. 115 Bağcılar
34560 / İstanbul

Serdar Karabatı
skarabati@bilgi.edu.tr

SOLDAN SAĞA:

1-Elektronik müziğin öncülerinden İlhan Mimaroğlu'nun eserlerini topladığı bir kayıt: _____ Record/Art Ensemble of Chicago'nun Nice Guys albümünden bir parça.

2-Steps Ahead'in Modern Times albümünden bir parça/Coleman Hawkins'in pek başarılı bulunmayan son stüdyo kaydının adı.

3-Birçok jazzcının bu isimli albümü vardır: (Live) _____ Newport/1964 Lübnan doğumlu klasik gitarist ve besteci: Mahmoud _____.

4-Diyez (İngilizce)/Bir Sonny Clark albümü: Dial _____ for Sonny/Bir Sonny Sharrock albümü: _____ the Ages/La notasının harf karşılığı.

5-1994 tarihli Roy Haynes albümü: _____ vou!/Bir İlhan Erşahin albümü/John Scofield'ın Blue Matter albümünde bir parça: The _____/Ünlü Alan Parsons albümü: _____ Robot.

6-Bir Ralph Towner albümü/Bir jazz stili: _____-bop/Riley, Perowsky, Allison soyadlı jazzcılarının ortak adı.

7-Rhythm and Blues'un kısaltması/Meşhur Stanley Clarke parçası: _____ Days/Çok bilinen Chick Corea bestesi: _____ Mystery.

8-Jon Regen'in bir albümü: _____ Aviv/Günümüz klasik bestecilerinden: Tan _____/Hollanda'nın önemli basçılarından: _____ van de Heyn.

9-_____ Fall in Love too Easily (Cahn/Styne)/Cezayir doğumlu rock, funk, reggae karışımı bir pop türü/Bir saksofoncu: _____ Blake.

10-Herbie Hancock'ın Empyrean Islands albümünde bir parça: The _____/Bir gitarist: _____ Krantz/Bir Miles parçası: _____ What?

YUKARIDAN AŞAĞI:

1-Bir jazz stili: West _____/Swing döneminin önemli klarinetçilerinden: _____ Shaw.

2-Avantgarde jazzın önemli saksofoncularından: Ned _____.

3-_____ can't Get Started (Duke/Gershwin)/Bir Alice Coltrane albümü: _____ the El Daoud/1984 Jane Ira Bloom albümü: _____ One/Brezilya'nın önemli şarkıcılarından: _____ Costa (tersi).

4- Bir jazz stili: _____-Base/Müzik parçasında tekrar edilen ya da ana çizgiyi belirleyen bölüm (tersi, İngilizce)/Avantgarde jazz kayıtlarıyla bilinen bir müzik şirketi.

5-Az bilinen 1969 Chick Corea albümü/Plağın devrini belirten kısaltma/Bir Mingus şaheseri: Mingus _____ Um/Bir Kronos Quartet kaydı: Howl, _____.

6-Meşhur Porter bestesi: I've Got You Under my _____ (tersi)/Mi notasının harf karşılığı/Bir trompetçi: Wallace _____.

7-Pat Metheny Group'ta ünlenmiş bir vokalist: _____ Marçal/Sıradışı davulculardandır: _____ Bennink.

8-Ünlü Tom Harrell bestesi: _____ Away (tersi)/1926-1999 yılları arasında yaşamış, birçok büyük orkestrada çalmış kadın trombonu: _____ Liston (tersi)/Bir Either/Orchestra albümü: Dial _____.

9-Ben Goldberg, Kenny Wollesen gibi isimlerin önderliğindeki bir grup (iki kelime).

10-Bir ROVA saksofon dörtlüsü albümü: _____ Was/İngiliz jazzının önemli saksofoncularından: _____ Ballamy/_____ Green Dolphin Street (Kaper/Washington)/80'ler pop müziğinin önemli kayıtlarından olan Peter Gabriel albümü.

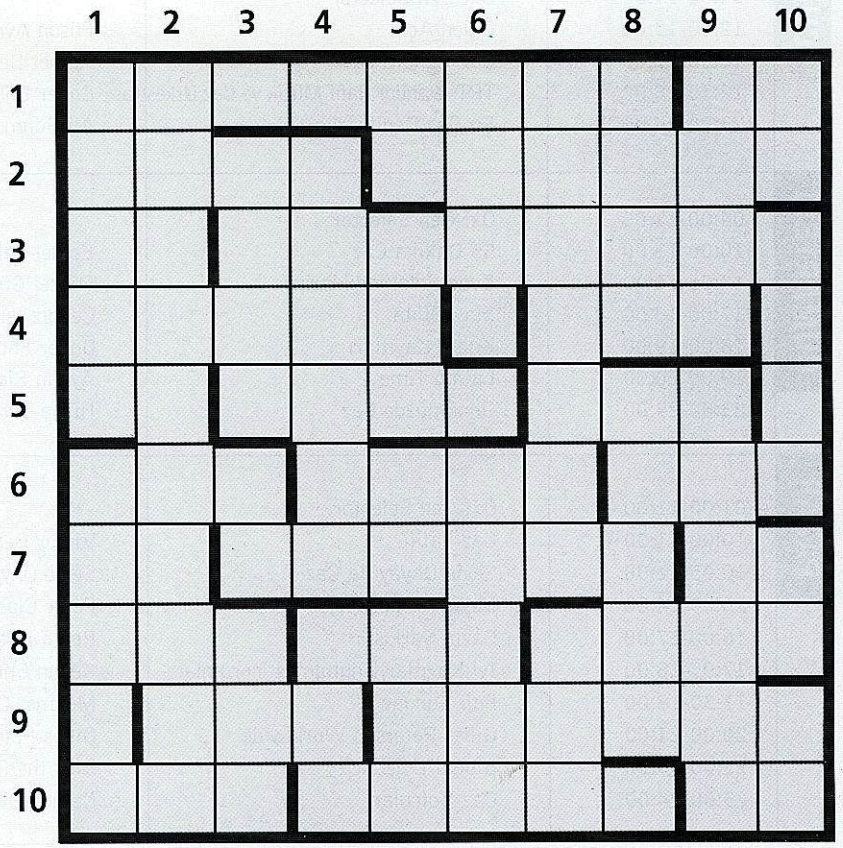

Pro-Show 2004

7. İstanbul, Uluslararası Profesyonel Show Teknolojileri, Sinema ve Konferans Salonu Sistemleri, Profesyonel Ses ve Görüntü Teknolojileri, Bar ve Diskotek Teknolojileri, Müzik Yayın Sistemleri, DJ Ekipmanları ve Hi - End Teknolojileri Fuarı

8-11 Nisan

Lütfi Kırdar
Rumeli Exhibition Center

www.interteks.com

A Complete Guide
to Learning and Loving
Classical Music

CLASSICAL MUSIC COLLECTION

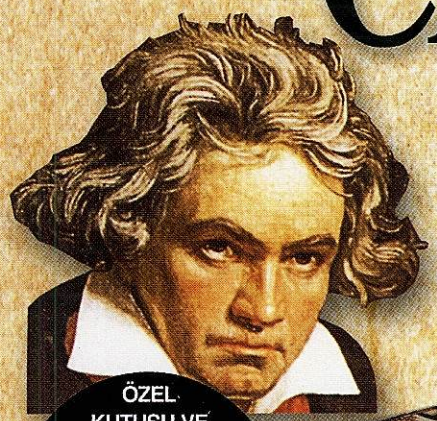

ÖZEL KUTUSU VE CD TAŞIYICISI VE BESTECİLERİN YAŞAMLARINI İÇEREN KİTAPLARI BİRLİKTE

VOL. 1
Antonio **Vivaldi**
Wolfgang Amadeus **Mozart**
Franz **Liszt**
Ludwig Van **Beethoven**
Maurice **Ravel**
Johannes **Brahms**
Joseph **Haydn**
Frederic **Chopin**
Carl **Orff**
Pyotr Ilyich **Tchaikovsky**

VOL. 3
Felix **Mendelssohn**
George **Gershwin**
Gustav **Mahler**
George Frideric **Handel**
Franz **Schubert**
Johann Sebastian **Bach**
Hector **Berlioz**
Hector **Berlioz**
Georges **Bizet**
Guiseppe **Verdi**
Antonin **Dvorak**

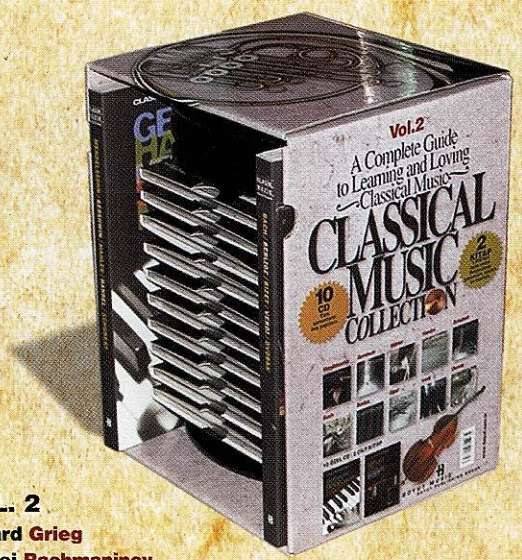

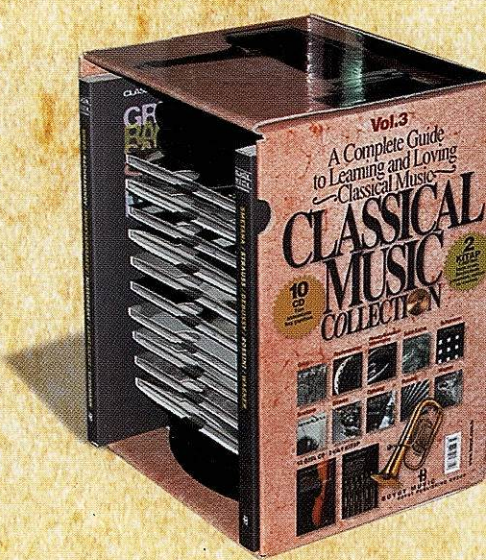

VOL. 2
Edvard **Grieg**
Sergei **Rachmaninov**
Rimsky-Korsakov **Mussorgsky**
Camille **Saint-Saëns**
Robert **Schumann**
Bedrich **Smetana**
Johann **Strauss**
Claude**Debussy**
Gioacchino **Rossini**
Richard **Wagner**

BOYUT MUSIC
BOYUT PUBLISHING GROU

Sipariş Tel. 0212 629 53 00 (30 Hat) Faks. 0212 629 05 74-75 On Line Satış: **www.boyut.com.t**